

ROK XVI

ZESZYT 22

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 5

CENA *zł* 1.50

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA

SPÓŁKA AKCYJNA

SOCIÉTÉ FERMIERE DES MINES

FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS

EN HAUTE-SILÉSIE.

CHORZÓW I G. ŚL.

RYNEK, L. 915.

TELEFON 409-01

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZ. AMONU

Z KOPALNÍ „KRÓL, BIELSZOWICE, KNURÓW.”

ADR. TELEGR. SKARBOFERME CHORZÓW

ZJEDNOCZONE FABRYKI ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH W MOŚCICACH I W CHORZOWIE

produkują i polecają
pierwszorzędnej jakości
nawozy azotowe:

AZOTNIAK SALETRE WAPNIOWĄ SALETRAK SIARCZAN AMONU

i wysokowartościowy nawóz fosforowy

SUPERTOMASYNE

zawierającą 30% kwasu fosforowego

oraz produkty chemiczne: amonjak skroplony, azotyn sodowy, karbid, kwas azotowy i techniczny, kwas azotowy chemicznie czysty 40° Bé, saletre amonową, saletre sodową techn. i rafinowaną, saletre potasową, salmiak, węglan amonu, wodę amonjakalną chem. czystą, chlor ciekły, chlorobenzol (monochlorobenzol), paradwuchlorobenzol, sodę kaustyczną, wapno chlorowe (bielące), azot, tlen, wodór.

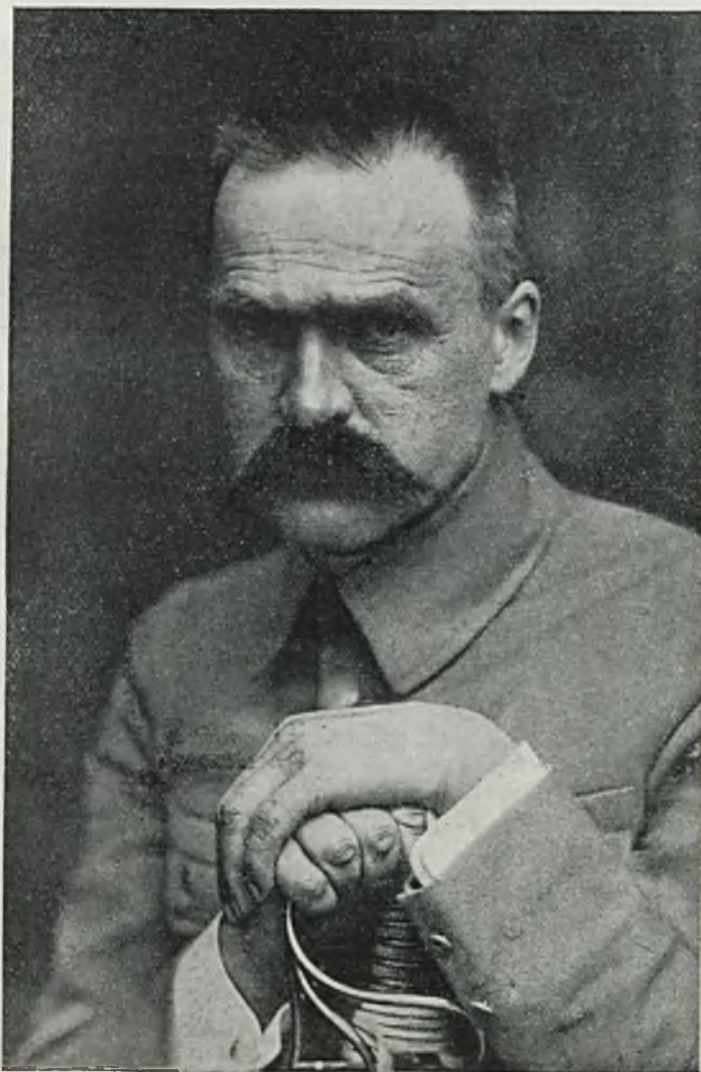
WSZELKĄ KORESPONDENCJĘ UPRASZA SIĘ KIEROWAĆ POD ADRESEM
FABRYKI W CHORZOWIE (NA GÓRNYM ŚLĄSKU)

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGRAFÓW

WYCHODZI W SOBOTY

„PRZED POLSKĄ STOI
WIELKIE PYTANIE, CZY
MA BYĆ PAŃSTWEM,
RÓWNORZĘDNEM
Z WIELKIEMI POTĘGAMI
ŚWIATA, CZY MA BYĆ
PAŃSTWEM MAŁYM,
POTRZEBUJĄCEM
OPIEKI MOŻNYCH”

T R E Ś Ć Z E S Z Y T U

	STR.		STR.
WIELKIE PYTANIE — C. P.	680	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	694
ANALIZA DZIAŁANIA CLEARINGU TOWAROWEGO — M. T.	681	POCZTA I TELEGRAF	695
KRONIKA GOSPODARCZA:		PRACA I SPRAWY SOCJALNE	695
Z MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU	685	KRONIKA TYGODNIOWA:	
GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ:		TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	696
GÓRNICCTWO WĘGLOWE	685	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	687	BUDŻET	696
PRZEMYSŁ KONFEKCYJNY	688	PODATKI, OPŁATY I MONOPOLE	699
PRZEMYSŁ CHEMICZNY	689	PIENIĄDZ I KREDYT	699
BUDOWNICTWO	689	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	699
PRZEMYSŁ LUDOWY	689	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
Kilimy i tkaniny ludowe a ich eksport — J. Or.	690	KONJUNKTURA A ZBROJENIA — MICHAŁ KALECKI	701
ROLNICTWO	690	BAWEŁNA W Z. S. R. R. — J. PUZYŃSKI	703
Zjazd kierowników działów ekonomicznych w izbach rolniczych — s.		KRONIKA ZAGRANICZNA:	
HANDEL:		FRANCJA	705
HANDEL WEWNĘTRZNY	692	WŁOCHY	705
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	692	SZWAJCARJA	706
RYNEK AKCYJNY	693	Z. S. R. R.	707
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	694	Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	708
Zasady samochodowej polityki koncesyjnej			

WIELKIE PYTANIE

PRZED POLSKĄ stoi wielkie pytanie, czy ma być państwem równorzędnym z wielkimi potęgami świata, czy ma być państwem małym, potrzebującym opieki możnych?"

Takie pytanie postawił Marszałek Piłsudski w roku 1920 Polsce odrodzonej. Wielkie istotnie i jasne pytanie.

Marszałek Piłsudski dał na nie odpowiedź pracą i ofiarą swego całego życia za cały Naród. Stworzenie armji i odrodzenie ducha militarne w Narodzie i zwycięstwo z roku 1920, które ochroniło nietylko Polskę, lecz i całą Europę i jej zachodnią kulturę; obalenie w roku 1926 anarchji stronnictw politycznych i egoizmów osobistych, wywyższających się ponad interes państwowy; stworzenie silnego Rządu i reorganizacja podstaw bytu państwowego; usamodzielnienie polityki mocarstwowej Polski; wpięcie w społeczeństwo przeświadczenia, że tylko liczenie na własne siły może być rękojmią bezpieczeństwa i niezależności. Oto etapy, przez które wiodł Naród Józef Piłsudski. Oto szlak wielkości, na który wprowadził On Państwo.

Lecz — „na to pytanie Polska jeszcze nie odpowiedziała. Ten egzamin z sił swoich zdać jeszcze musi. Czeka nas pod tym względem wielki wysiłek, na który my wszyscy, nowoczesne pokolenie, zdobyć się musimy, jeżeli chcemy zabezpieczyć następnym pokoleniom łatwe życie, jeżeli chcemy obrócić tak daleko koło historii, aby wielka Rzeczpospolita Polska była największą potęgą nietylko wojenną, lecz także kulturalną na całym Wschodzie". Oto jak

rozumiał Marszałek Piłsudski odpowiedź Narodu na postawione mu przez Siebie pytanie.

Aby cel ten mógł być osiągnięty, wzywał Marszałek Piłsudski Naród do nieustannego wysiłku i ofiarnej pracy, a więc pracy dla dobra przedewszystkiem powszechnego, a dopiero potem dla indywidualnego. Ostatnie dziewięć lat Jego rządów wykazało, że wiele się w naszym kraju zmieniło na lepsze, że odwróciła się karta słabości na zawsze. Ale praca jeszcze nieskończona, wysiłek jeszcze niepełny.

Dzieło życia Józefa Piłsudskiego i Jego program mocarstwowy Polski — to testament, który wypełnić musi rzetelnie przedewszystkiem nasze pokolenie. Fundamenty gmachu polskiego zostały przez Odnowiciela Polski postawione, Naród musi je ciągle wzmacniać i na nich tworzyć siłę ciągle żywą. A w rozwoju tej siły żywej wielką rolę odegrać musi element gospodarczy, bo bez zasobności materialnej społeczeństwa nie można stworzyć siły fizycznej i zasięgu kulturalnego Państwa.

Obecnie ciągle jeszcze znajdujemy się w okresie kryzysu, t. j. okresie gospodarczym, w którym ze szczególną jaskrawością występują kolizje interesów różnych grup gospodarczych, kolizje, zdawałoby się, nie do skomasowania. A jednak muszą one być załagodzone w imię dobra ogólnego. To jest najważniejszy obowiązek ogółu gospodarczego i każdej jednostki z osobna.

Niezachwiane utrzymanie zasadniczych zrębów gospodarstwa narodowego świadczy, że kolizje te zostają skutecznie łagodzone i że nie naruszają całości. Jest to więc jeden więcej sprawdzian, że rzeczywistość nasza idzie po właściwej linii rozwojowej. A przecież walkę z kryzysem prowadzimy

własnymi siłami. Bo ani nie szukaliśmy pożyczek zagranicznych na walkę z objawami kryzysu i dla podtrzymania waluty, ani nie korzystamy z jakiegś względności zagranicznych kontrahentów. Przeciwnie, cały ciężar ograniczeń wywozowych w świecie uderza w nasze gospodarstwo z pełną siłą, umniejszając nasz wywóz. A pomocy finansowej na podtrzymanie budżetu musieliśmy szukać u samych siebie w formie dwu udanych w pełni pożyczek publicznych — narodowej i inwestycyjnej.

W gospodarce więc realizujemy samodzielność własnego programu gospodarczego i jego konsekwentne wykonanie, nienaśladując cudzych metod walki z kryzysem, a pręciż mimo wszystko lepiej jest gospodarczo w naszym kraju niż gdzieindziej. Zarówno w przebudowie rynku wewnętrznego, jak i w obrocie międzynarodowym wykazujemy pełną prężność i niezależność. I to jest znakomity symptom własnej drogi — i owej „równorzędności z wielkimi potęgami świata”.

Obraliśmy w gospodarstwie drogę trudną, najeżoną niebezpieczeństwami, a mimo tego zwycięsko bronimy naszej waluty i naszej równowagi gospodarczej. Być może niejednego nęcą mirażę polepszenia konjunktury drogą najmniejszego oporu — polepszenia zresztą chwilowego. Być może wydaje się niektórym, że droga inflacji prowadziaby do zbawienia. Lecz byłaby to właśnie droga słabości, wiedząca tylko do zguby.

Niezależność gospodarza Państwa wyraża się m. in. w tem, że umie ono przewycięzać trudności gospodarcze metodami własnymi, przystosowanymi do własnej struktury ekonomicznej. Pod tym względem pozytywnie odpowiadamy na wielkie pytanie Zmarłego Wodza Narodu.

Długa jeszcze przed nami droga do zwycięskiego końca, lecz zwycięstwo przyjdzie.

Wiara w nie i we własne siły sprowadzi je najprędzej.

C. P.

ANALIZA DZIAŁANIA CLEARINGU TOWAROWEGO

CLEARING TOWAROWY, a właściwie układy clearingowe dwustronne, wyrosłe na podstawie trudności, jakie ujawniły się w handlu międzynarodowym naskutek wprowadzenia w szeregu państw ograniczeń w swobodnym obrocie dewizowym, mają wprawdzie już dość szeroką praktykę, jeśli chodzi o ich funkcjonowanie, brak im jest natomiast w tej dziedzinie wszelkich stwierdzeń teoretycznych. Zastosowane po raz pierwszy w końcu 1931 r. objęły one wówczas wymianę handlową tylko niektórych i niezbyt zresztą ważnych gospodarczo krajów Europy Południowo-Wschodniej, co nadało im piętno instytucji o charakterze raczej przypadkowym, która prędzej czy później zniknie. Dopiero, kiedy w 1934 r. rozszerzyły się one na Niemcy, a przez to weszły niejako w centrum europejskiej wymiany towarowej, zaczęto się niemi zajmować bardziej istotnie, zwłaszcza, iż obejmować poczęły one coraz to dalsze kierunki wymiany międzynarodowej.

W rezultacie, w wyniku badań, zainicjowanych przez specjalnie stworzony uchwałą Rady Ligi Narodów Komitet Mieszany, składający się z przedstawicieli Komitetu Ekonomicznego i Komitetu Finansowego Ligi, opracowane zostało w Genewie obok syntetycznego raportu wspomnianego Komitetu Mieszanego również i specjalne studjum teoretyczne o „strukturze, funkcjonowaniu i skutkach układów clearingowych” — studjum, które nie bez słuszności możemy uważać za sformułowanie po raz pierwszy międzynarodowej teorii o działaniu tej nowej formy wymiany międzynarodowej.

O ile sam raport Komitetu Mieszanego zajmuje się głównie rolą clearingów w gospodarstwie światowym, pomijając naogół technikę ich działania, to studjum genewskie kładzie główny nacisk na wewnętrzną stronę działania tych układów, starając się, o ile możliwości, ustalić pewne teorie ogólne w tej mierze. Z tych też względów studjum zasługuje na specjalną uwagę.

Jaka jest teoria działania dwustronnych clearingów? Polega ona na tem, iż w każdej z obu układających się stron importerzy towarów drugiej strony zamiast płacenia wzrost do-tawcom przelewają do specjalnej kasy należność za towar importowany — i to w walucie narodowej. Normalnie kasą taką jest bank emisyjny danego kraju, niemniej jednak we Włoszech, Szwajcarii, Belgji, Francji i t. d. utworzone zostały do tego instytucje specjalne. Układ clearingowy może dotyczyć zarówno zobowiązań z tytułu wymiany, które zapadną po wejściu w życie układu, jak i tych, które pozostają „zamrożone” jeszcze w okresie przed jego wejściem w życie. Niektóre układy, jak np. układ szwajcarsko-niemiecki, obejmują nietylko zobowiązania handlowe, ale wymagają wpłat z tytułu np. turystyki, ruchu kapitałów i t. d., regulując w ten sposób nietylko bilans handlowy, ale i płatniczy.

Z sum, które zbierają się w ten sposób w kasie, wypłacane są należności za towar, eksportowany do drugiego kraju. W ten sposób eksporter otrzymuje zapłatę za swój towar nie od nabywcy zagranicznego, ale z kasy clearingowej własnego kraju.

Tyle mówi teoria. Jeśli chodzi o praktyczne jej wykonanie, to w wielu wypadkach zasady, przyjęte w poszczególnych układach, różnią się od siebie bardzo. Wprawdzie naogół przyjęta jest zasada, iż eksporterzy wypłacani są z kasy w porządku chronologicznym, w jakim importerzy wpłacają należności do kasy drugiego kraju (następuje awizo od kasy do kasy), ale istnieje np. różnica w prawnym ujęciu charakteru samej wpłaty importerskiej. W niektórych układach zastrzega się, iż z chwilą dokonania przez importera wpłaty do kasy zwalnia się on w stosunku do eksportera prawnie ze swych zobowiązań. Gdzieindziej jest odwrotnie — z uwagi na chęć wyeliminowania dla eksportera ryzyka kursowego, t. j. zwolnienie z zobowiązania następuje dopiero po wypłacie eksporterowi.

Tak samo istnieją różnice co do towarów, obejmowanych clearingiem. Normalnie tyczy się on towarów, przechodzących i przychodzących z jednego z dwóch krajów układających się, niejednokrotnie jednak obót usłachetniający bywa z clearingu wyłączony. Naogół clearing tyczy się również towarów kolonij danego kraju, nie stosuje się natomiast zazwyczaj do tranzytu, chyba że tranzyt ten stanowi dla jakiegoś kraju źródło poważnych zarobków (np. Szwajcaria), akkolwiek i tu zaznaczyły się poważne trudności techniczne w wykonaniu rozrachunku.

Normalnie również clearing obejmuje wszystkie dodatkowe koszty transakcyj handlowych (przewóz, ubezpieczenia, cła i t. d.), czasami jednak, jak powiedziano, tyczy się on również przedclearingowych należności „zamrożonych”, a także i „zamrożonych” należności charakteru finansowego, przez co w drodze wymiany handlowej dokonywa się prób „odmrożenia” należących długów niehandlowych. W wypadku, o ile w clearingu istnieją różnoodne płatności ustala się zazwyczaj kurs procentowy, według którego ma się pokrywać należności handlowe, finansowe, turystyczne i t. d. Zazwyczaj zresztą dla transakcyj handlowych istnieje w tym wypadku prory et.

Niejednokrotnie kraj o ograniczeniach dewizowych, który w stosunku do innego, nieposiadającego tych ograniczeń, jest krajem dłużniczym finansowo, ale jednocześnie posiada z nim dodatni bilans handlowy, stawia jako warunek clearingu, iż część jego należności handlowych, wpłacana do kasy kraju wierzycielskiego, nie będzie użytkowana na zapłatę eksporterom tego kraju, ale przekazana mu w formie waluty dewiz. Część ta jest naogół drobna (w układzie holendersko-niemieckim np. wynosi tylko 4%), podczas gdy czasami sięga nawet 40% (jak w układzie francusko-rumuńskim).

Specjalnym punktem w praktyce działania układów clearingowych jest kwestja kursów pieniądza obu kontrahentów clearingowych. Ponieważ wpłaty clearingowe dokonywa się po każdej ze stron w walucie narodowej ustalić trzeba kurs, według którego obie te waluty są nawzajem wymienialne. Tylko w ten sposób można dokonać bezgółkowego rozliczenia się obu kas. Podstawą tej wymienialności bywa w niektórych układach parytet złota, albo kurs urzędowy, albo przeciętny kurs z dnia transakcji według określonej giełdy, albo zgóry ustalony konwencyjnie sztywny kurs, albo t. zw. realny parytet lub kurs jakiegoś pieniądza, który nie uległ dewaluacji. Mogą być wreszcie wypadki, kiedy kurs ustalany bywa każdorazowo w drodze porozumienia instytucyj clearingowych lub według opinii rzeczoznawców. W rezultacie istnieją właściwie 2 główne systemy clearingowe: oparcie się o realny kurs danego pieniądza albo o kurs zgóry w sposób sztuczny ustalony.

Drugim specjalnym punktem w praktyce działania clearingów jest kwestja nadwyżek, które z reguły powstają w poszczególnych okresach w jednej z kas clearingowych po rozrachowaniu się z drugą kasą. Tyczy się to również sald, jakie mogą pozostać po jednej ze stron w wypadku zlikwidowania clearingu. Te nadwyżki i salda bądź transferuje się do kraju, któremu się należą, w wolnych dewizach, bądź używa się ich do przyspieszenia likwidacji zadłużenia danego kraju, bądź powiększa się odpowiednio pro-

centowy udział części transferowanej z clearingu, o której mówiono powyżej. Salda likwidacyjne nie są naogół transferowane.

Clearing, jako instrument rozrachunku finansowego, istniał od chwili dokonywania się płatności międzynarodowych. Niemniej jednak ten clearing „normalny” różni się bardzo znacznie od dwustronnego clearingu, o którym była mowa, a to wskutek następujących okoliczności:

Normalny clearing, działający w warunkach zupełnej swobody obiegu międzynarodowego pieniądza i towaru, rozrachowuje wierzitelności i długi każdego kraju sam przez się i automatycznie. Jestto zatem instrument bankierski, niewchodzący zupełnie w szczegóły obrotu towarowego i wskutek tego nieoddziaływający w żadnej mierze na te obroty. Natomiast clearing dwustronny i umowny ogranicza swobodę wymiany, nakładając na nią cały szereg ograniczeń i formalności. Ponadto znosi on albo redukuje do minimum międzynarodowy obieg pieniądza, tworząc w ten sposób zamknięte wobec siebie na wzajem organizmy gospodarcze. Z uwagi na niemożność utrzymania automatycznej równowagi bilansów płatniczych każdy kraj stara się o utrzymanie jej na własną rękę, co oczywiście wywołuje ogólne trudności.

Jaki jest konieczny warunek normalnego funkcjonowania clearingu dwustronnego? Układy te powstają nieomal zawsze z inicjatywy albo nawet pod naciskiem kraju o zdrowej walucie, który w ten sposób bądź pragnie odmrozić swoje należności handlowe, bądź utrzymać jakiś obrót z krajem o ograniczeniach dewizowych, bądź wreszcie wykorzystać clearing na wycofanie z owego kraju swoich należności finansowych. Kraj o ograniczeniach dewizowych w zasadzie nigdy o clearing się nie stara, gdyż sam u siebie należności innych bez clearingu zamraża, a uzyskuje mimo to wolne dewizy ze swego wywozu do krajów o zdrowej walucie. Jeżeli więc kraj taki godzi się w rezultacie pod presją na clearing, to czyni to tylko w tym wypadku, o ile kraj o zdrowej walucie zagwarantuje mu wzajemian za clearing wyraźnie dodatni bilans handlowy. Ten dodatni bilans handlowy dla kraju o ograniczeniach dewizowych, kraju zatem z reguły dłużniczego, stanowi *conditio sine qua non* normalnego funkcjonowania clearingu. Tylko bowiem w tym wypadku, kiedy z nadwyżki wywozowej kraju o ograniczeniach dewizowych może kraj o zdrowej walucie odmrozić dawne swe wierzitelności handlowe i finansowe, clearing działać może dobrze. Z chwilą, kiedy nadwyżki takiej niema, clearing się w funkcjonowaniu swem radykalnie psuje. Otóż, tutaj dochodzi się do najbardziej kapitalnego doświadczenia clearingu: samo działanie jego redukuje ową zgóry projektowaną nadwyżkę wywozową kraju o ograniczeniach dewizowych — tak, iż właściwie po pewnym czasie clearing musi zacząć funkcjonować nie-normalnie, o ile nie zacznie się go w sztuczny sposób korygować.

Dlaczego tak się dzieje? Dlaczego w miarę funkcjonowania clearingu zmienia się kształtowanie obrotów obu kontrahentów w ten sposób, iż kraj o ograniczeniach dewizowych poczyni wywozić mniej, jakkolwiek miał wywozić więcej, i — odwrotnie — kraj o zdrowej walucie zaczyna wywozić więcej, chociaż zgóry godził się, że będzie wywoził mniej do swego

kontrahenta niż ten do niego samego? Diagnoza pod tym względem wykazuje następujące zjawiska:

Kraj o zdrowej walucie zaczyna wywozić więcej, bo jego kontrahent o ograniczeniach dewizowych staje się z chwilą clearingu lepszym rynkiem zbytu. Wynika to stąd, iż importerzy tego kraju z chwilą zawarcia układu clearingowego z krajem o zdrowej walucie poczynają z jednej strony wzmacniać w kraju tym zakupy, gdyż odpada im przy clearingu wszelka troska o zdobycie tak trudnych do uzyskania dewiz, z drugiej — przenosić nawet do kraju tego nowego clearingowego kontrahenta zakupy, czynione dotąd normalnie w innych krajach, z którymi dotąd układów clearingowych brak, chociażby ta zmiana dostawcy wyrażała się nawet w podniesieniu ceny kupna. Ponadto eksporterzy kraju o zdrowej walucie chętnie wywożą na rynek nowego ich kontrahenta clearingowego, gdyż teraz już mają pełną gwarancję uzyskania zapłaty za towar, czego do czasu wprowadzenia clearingu nie mieli.

Niedość na tem. Stwierdzono, iż clearing wytwarza sui generis monopol sprzedażny krajów o zdrowej walucie, krajów „silnych” i wierzycielskich, w krajach dłużniczych o ograniczeniach dewizowych. Wynika to już z obecnej ogólnogospodarczej sytuacji Europy. Wywóz rolny i hodowlany krajów „słabych” ograniczony jest spadkiem cen tych produktów do względnie niewielkiej sfery penetracji (dalej zaczyna działać hamująco koszt transportu). Kraje te z konieczności muszą zatem wywozić na rynki europejskie, i to rynki najbliższe. O ile kraje, importujące produkty rolne, będąc jednocześnie krajami „silnymi”, narzucają „słabym” clearing, nie dają im możliwości sprowadzania potrzebnych surowców i produktów gotowych skądinąd (np. z krajów zamorskich), gdyż nie pozwalają im na zgromadzenie potrzebnych rezerw dewizowych. Wynika stąd, iż owe kraje „słabe” muszą również przywozić surowce za pośrednictwem europejskich krajów „silnych” (nie wprost od producentów zamorskich), albo płacić za produkty gotowe, przywożone z clearingowych krajów „silnych” ceny wyższe, zgóry narzucone. Wszystko to, oczywiście, wzmacnia wywóz clearingowych krajów o walutach zdrowych do ich „słabych” kontrahentów.

Ponad to wszystko działa jeszcze jeden wzgląd: waluty krajów o ograniczeniach dewizowych są z reguły mniej lub bardziej obniżone w stosunku do swego parytetu. O ile teraz w clearingu przyjęty jest rozrachunek według parytetu, obniżenie faktyczne jednej z walut stwarza dodatkową premję eksportową dla wywozu do kraju tej waluty. Mianowicie, eksporter uzyskuje wysoką cenę (wobec przystosowania się cen do niższego poziomu waluty), ale w swojej własnej „mocnej” walucie — według urzędowego parytetu. Weźmy np. stosunki polsko-niemieckie. Faktyczny kurs marek w Polsce wynosi ok. $\text{zł } 1.75$ za $\text{RM } 1$ zamiast parytetu $\text{zł } 2.12$. Disagio wynosi zatem powyżej 17%. Przy rozrachunku clearingowym importer polski płaci za obiekt wartości $\text{RM } 1000$ złotymi na konto clearingowe w przeliczeniu $\text{RM } 1 = \text{zł } 2.12$, a więc płaci drożej niż wówczas, gdyby mógł zapłacić za to markami, kuponami w Polsce po $\text{zł } 1.75$. Naodwrot — eksporter polski do Niemiec uzyskuje za obiekt wartości $\text{RM } 1000$ nie $\text{zł } 1.750$, a więc tyle, ile uzyskałby, gdyby dostał marki i sprzedał je w Polsce, ale $\text{zł } 2.120$, bo wypłaca się go z polskiego konta w zło-

tych według parytetu. Stąd clearing stymuluje wywóz z Polski do Niemiec, a hamuje wywóz z Niemiec do Polski. Przy dyskusowaniu wyników znanego układu z dn. 11 X r. ub., który wywołał tyle niefachowych dyskusyj, warto o tem pamiętać.

Wreszcie, na likwidację dodatniego salda bilansu handlowego kraju o ograniczeniach dewizowych wobec kraju o zdrowej walucie działa również chęć uzyskania przez eksporterów pierwszego kraju w jakikolwiek sposób nieco wolnych dewiz, a więc uniknięcie rozrachunku clearingowego przy eksporcie. Sprzedaje się więc towary nie wprost do kraju kontrahenta, ale za pośrednictwem trzeciego kraju, nieposiadającego clearingów z żadnym z kontrahentów; dalej, fikcyjne fakturowanie umożliwia zapłatę za ten eksport tylko w części na konto clearingowe, podczas gdy reszta zostaje w kraju o walucie zdrowej na rachunku eksportera w wolnych dewizach; dalej, kredyt długoterminowy — w nadziei poprawy sytuacji i zniesienia clearingu; dalej, sprzedaż przez filję firmy w kraju kontrahenta za gotówkę i t. d. Niższe ceny i chęć uniknięcia formalności clearingowych skłaniają importerów kraju o zdrowej walucie do pomocy w obchodzeniu przepisów clearingowych przez eksporterów kraju o ograniczeniach dewizowych. W sumie jednak wpływa to na fakt, iż konto clearingowe w kraju o zdrowej walucie zwiększa się wolniej niż w kraju o ograniczeniach dewizowych — zamiast tego, aby było odwrotnie.

Skutki tych wszystkich zjawisk nie dały na siebie czekać. Francja np., która posiadała w 1934 r. 9 układów clearingowych, miała wywóz do krajów tych w 1931 r. równy 14.8% wartości swego ogólnego wywozu, a przywóz z krajów tych w tymże roku — równy 20.5% swego ogólnego przywozu (bez kolonij). W 1934 r., a więc po działaniu clearingów, udział krajów clearingowych w jej wywozie wzrósł do 19.8%, udział zaś ich w jej przywozie spadł do 15.4%. Dla Szwajcarii, posiadającej 8 układów clearingowych, udział jej kontrahentów clearingowych w przywozie spadł w ciągu 4 lat z 35.9% na 35.5%, udział ich zaś w wywozie wzrósł z 21.6% do 29.5%. W wywozie Włoch (do 1934 r., a więc w okresie, kiedy kraj ten nie ograniczał jeszcze swobody obrotów dewizowych) udział 5 kontrahentów clearingowych wzrósł w ciągu 4 lat z 14.4% do 22.6%. Naodwrot — kraje o ograniczeniach dewizowych wykazują wzrost udziału krajów clearingowych o zdrowej walucie w ich własnym przywozie, spadek zaś tego udziału — w ich wywozie. Rezultat tego procesu jest prosty: Francja w 1931 r. miała w ogólnym swym saldzie ujemnym bilansu handlowego saldo z krajami, z którymi zawarła w następstwie układy clearingowe, równe 3936 miljn. franków; po 4 latach to saldo ujemne skurczyło się do 216 miljn. fr., jakkolwiek ujemność bilansu z innymi krajami spadła we Francji z 8.8 miljard. fr. w 1931 r. do 4.7 miljard. fr. w 1934 r. Szwajcaria z krajami clearingowymi zredukowała swe pasywum z 516 miljn. fr. szw. w 1931 r. do 260 miljn. fr. szw. w 1934 r., a więc o połowę, podczas gdy z resztą świata saldo to skurczyło się w tym okresie tylko z 386 miljn. fr. szw. do 330 miljn. fr. szw. Wreszcie Włochy w ciągu 4 lat zredukowały swe saldo ujemne z państwami clearingowymi również o połowę, podczas gdy z resztą świata powiększyły je nieomal czterokrotnie. Naodwrot — kraje o ograniczeniach dewizowych w ciągu tegoż

okresu wyraźnie traciły aktywum bilansowe z krajami clearingowymi (np. Rumunia z 2·4 milj. lei w 1931 r. do 315 milj. lei w 1934 r.), powiększając to aktywum w pewnych wypadkach wobec reszty świata.

W tych warunkach staje się rzeczą oczywistą, iż clearingi sprowadzają zupełne zamieszanie w wymianie handlowej pomiędzy poszczególnymi kontrahentami, a, co najważniejsza, odwracają ten stosunek przywozu do wywozu pomiędzy krajem o walucie zdrowej a krajem o ograniczeniach dewizowych, który to stosunek (nadwyżka wywozowa kraju o ograniczeniach dewizowych) był założeniem normalnego funkcjonowania clearingu. Typowym, można powiedzieć, przykładem tego był znany fakt w clearingu francusko-niemieckim, po wprowadzeniu którego już w 2 miesiące notorycznie dodatni w ciągu wielu lat bilans handlowy Rzeszy z Francją nagle przekształcił się w ujemny, co musiało z konieczności spowodować poważne nowe zamrożenia z tytułu eksportu do Niemiec dla zainteresowanych kół eksporterskich francuskich. Zamrożenia te zresztą powstają zawsze (przypomnijmy znów nasz częściowy clearing z Niemcami z października r. ub.) i one to właśnie skłoniły do korygowania w sposób sztuczny układów clearingowych. Tak więc, wprowadza się do clearingów postanowienia celem wyrównania różnic kursowych pomiędzy parytetem waluty „słabego” kontrahenta i jej kursem faktycznym, ogranicza się ilościowo wywóz z kraju o zdrowej walucie do kraju o ograniczeniach dewizowych, stara się o uchwycenie unikań od clearingu (p. wyżej), zakazuje się długoterminowego kredytu przy sprzedaży z kraju o ograniczeniach dewizowych, ściga się fałszywe fakturowanie i t. d. Wszystkie te środki zaradcze osłabiają jednak tylko niekorzystne działanie clearingów na obroty, ale ich nie likwidują.

Oczywiście, skutki działania clearingów dla całokształtu gospodarstwa światowego są — jak to wynika z tego, co było powiedziane powyżej — niekorzystne i w innych dziedzinach. Stwierdzono już np., iż kraje o ograniczeniach dewizowych, które posiadają w Europie układy clearingowe, nie mogą zaopatrzyć się w surowce w krajach zamorskich naskutek braku dewiz. Przykład Niemiec jest w tym wypadku niezmiernie charakterystyczny. Przywóz Rzeszy z 21 krajów europejskich, z którymi posiada ona clearingi, miał w 1933 r. wartość RM 456 milj., podczas gdy w 1934 r. — RM 525 milj. Przywóz natomiast z reszty świata spadł w tym okresie z RM 588 milj. do RM 533 milj. Niemcy np. przywozili w okresie lipiec — wrzesień 1933 r. 22·8 tys. t wełny z krajów zamorskich, a 1·1 tys. t z krajów europejskich. Też same liczby za 1934 r. wynoszą: 5·5 i 4·7 tys. t. Obok ogólnego silnego ograniczenia przywozu wełny nastąpiło poważne przesunięcie w zakresie dostawców. Ale, o ile przywóz do Niemiec wełny zmniejszył się wagowo o 57%, ceny jej wzrosły przeciętnie o 32%, przyczem ceny wełny europejskiej nawet o 53%. W rezultacie naskutek clearingu Niemcy zapłaciły w r. ub. za importowaną wełnę w ilości 2½ raza mniejszej od ilości z 1933 r. tylko o 40% mniej.

Osobną wzmianką należy zaopatrzyć t. zw. kompensację prywatną. W dzisiejszym pojęciu nazywa się nią transakcję wymienną zgóry określonych towarów w zgóry określonej ilości — z zastosowaniem, rzecz prosta, clearingu przy płatnościach, z niej wy-

nikających (w Polsce przyjęto nazywać ten typ transakcji — transakcją związaną). Dla strony sprzedającej ma ona tę korzyść, iż uzyskuje się zapłatę natychmiast, nieczekając na kolejkę w koncie ogólnego clearingu. Z tych względów niektóre kraje uważają, iż transakcji takich wogóle dopuszczać nie należy, gdyż utrudniają rozwikływanie się ogólnego clearingu, odbierając mu część wpływów. Niektóre inne kraje uważają, iż można jej używać dla odmrożenia wierzytelności konkretnej, trudnej lub niemożliwej do odmrożenia w inny sposób (jeszcze jedna korektura działania clearingu). Wreszcie niejednokrotnie transakcje związane są nawet popierane przez rządy — zwłaszcza tam, gdzie kurs faktyczny pieniądza odbiega znacznie od parytetu, zafiksowanego w umowach clearingowych, utrudniając przez to eksport. W takim razie transakcja związana, gdzie strony określają między sobą na własną rękę wszystkie warunki łącznie z kursem przeliczeniowym, daje możliwość nietylko usunięcia tego hamulca, ale nawet wykorzystania przez eksportera niższego kursu faktycznego jego waluty dla stworzenia sobie premii eksportowej.

Po tem wszystkim, co tyczyło się funkcjonowania samych układów clearingowych, warto zapoznać się z opiniami poszczególnych państw na system clearingowy jako taki. Kraje o ograniczeniach dewizowych są, oczywiście, najbardziej mu przeciwnie (niemożność otrzymania z eksportu wolnych dewiz), chyba że chodzi o clearingi z innymi państwami, posiadającymi również ograniczenia dewizowe. Kraje bez ograniczeń dewizowych uważają clearingi jako malum necessarium, które powinno w miarę poprawy sytuacji gospodarczej ustąpić. Zresztą clearing dla takiego kraju może działać dobrze, o ile będzie się pamiętało o różnicy kursów pieniądza (dla jej odpowiedniego zniwelowania, o ile nie będzie się clearingowi towarowego łączyło z odmrażaniem należności pozatowarowych (chyba że z danym krajem dłużniczym ma się bardzo wysokie saldo ujemne w bilansie handlowym), a wreszcie, o ile się będzie za wszelką cenę to saldo ujemne sztucznie utrzymywało (hamowanie własnego eksportu). Kraje trzecie — nieclearingowe (np. kraje zamorskie), oczywiście, są clearingom przeciwnie, gdyż te, wzmacniając wymianę pomiędzy krajami clearingowymi — z przyczyn już wyliczonych powyżej — przysparzają handlowi krajów trzecich poważny uszczerbek. Clearingi działają przez swą dwustronność niweczając na handel trójkątny i spychają w dół niektóre ceny światowe (w złocie), gdyż o ile producent dany jest krajem nieclearingowym, musi starać się o sprzedaż swego towaru za dewizy tylko przy poważnym obniżeniu swych cen.

Wszystkie te złe strony clearingów nie mają, niestety, żadnej przeciwwagi w działaniu clearingów na rozwój wymiany międzynarodowej. Wprawdzie bez nich niemożliwe byłoby niejednokrotnie utrzymywanie wymiany z niektórymi krajami, ale nie zwalczyły one (wbrew oczekiwaniu) innych form protekcjonizmu, jak np. ceł czy kontyngentów, a nadzieje na rozszerzenie ich w clearing wielostronny uważane są obecnie nawet przez inicjatorów tej koncepcji (Francja) za płonne. Okazuje się, że nietylko nie możnaby stworzyć jakiegos wielostronnego rozrachunku clearingowego, ale nawet ustalić jednolitego typu układów clearingowych dwustronnych, gdyż każdy z nich — w zależności od faktycznej sytuacji, istniejącej pomiędzy właśnie konkretnymi

dwoma kontrahentami — zawiera takie czy inne postanowienia i formuły.

Wydaje się zatem, iż „zło konieczne” clearingów może być poprawiane, jeśli chodzi o sporadyczne wypadki ich złego funkcjonowania technicznego, ale nie jest do usunięcia w inny sposób niż przez

usunięcie przyczyn, które je wywołały, a więc ograniczeń dewizowych, co skolei znów uzależnia likwidację clearingów od bardzo istotnego i powszechnego uzdrowienia całokształtu obecnej sytuacji gospodarczej świata.

M. T.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z MIN. PRZEMYSŁU I HANDLU

ODZNACZENIE PANA MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU H. FLOYAR-RAJCHMANA I P. WICE-MINISTRA F. DOLEŻAŁA. — Pan Poseł Finlandji Dr. G. Idman wręczył

w dniu 27 maja r. b. Panu Ministrowi Przemysłu i Handlu H. Floyar-Rajchmanowi wielką wstęgę orderu Białej Róży. Poseł Idman wręczył również wielką wstęgę orderu Białej Róży P. Podsekretarzowi Stanu F. Doleżałowi.

GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICTWO WĘGLOWE

PRZEMYSŁ WĘGLOWY W MARCU 1935 R. — Wydobyć węgla kamiennego w marcu 1935 r. przedstawiało się następująco:

Tablica I

Rejony węglowe	Marzec 1935		Styczeń ÷ marzec		
	tonn	1913=100	1935		1913
			tonn	1913=100	
Śląski	1 710 161	63·77	5 354 805	66·56	8 045 526
przec. dzienna	65 775	60·91	71 398	66·11	107 994
Dąbrowski . .	407 595	71·73	1 434 329	83·04	1 727 246
przec. dzienna	15 677	67·82	19 124	82·73	23 116
Krakowski . .	129 624	78·93	492 549	99·97	492 699
przec. dzienna	4 986	75·40	6 567	99·30	6 613
Ogółem:	2 247 380	65·82	7 281 683	70·93	10 265 471
przec. dzienna	86 438	62·76	97 089	70·50	137 723

Wzrost (+), względnie spadek (—) wydobycia w marcu r. b. w porównaniu z lutym 1935 r. oraz w stosunku do marca 1934 r. ilustruje poniższe zestawienie:

W stosunku:

Rejony	do lutego 1935 r.		do marca 1934 r.	
	tonn	%	tonn	%
Śląski	+ 60 978	3·70	— 40 422	2·31
Dąbrowski . .	— 56 631	12·20	— 13 853	3·29
Krakowski . .	— 34 666	21·10	+ 1 287	1·00
Ogółem:	— 30 319	1·33	+ 52 988	2·30

Jak wynika z tego zestawienia, wydobycie węgla kamiennego w marcu w porównaniu z lutym zmalało o 1·33%, a w stosunku do analogicznego miesiąca 1934 r. — o 2·30%. Podkreślić przytem należy, że spadek wydobycia dotyczył wyłącznie rejonów dąbrowskiego i krakowskiego, które produkują głównie gatunki węgla na cele opalu domowego, natomiast w rejonie śląskim, który pracuje przeważnie dla przemysłu, a więc wydobycie jego nie jest tak silnie uzależnione od czynników sezonowych, produkcja nieznacznie wzrosła (o 3·70%). Od początku roku, t. j. w okresie styczeń ÷ marzec 1935 r., wydobyto węgla kamiennego 7 283 528 t — wobec 7 195 285 t w analogicznym okresie poprzedniego roku, a zatem o 88 243 t (1·21%) więcej.

Ogólny zbył węgla kamiennego w marcu w porównaniu z lutym wzrósł o 57 910 t (2·90%) i wynosił 2 052 503 t. Na wzrost ten wpłynęło dość znaczne zwiększenie się eksportu, gdyż zbył krajowy zmalał. Ponieważ zbył krajowy zmalał, a eksport wzrósł,

przeło nastąpiło w ustosunkowaniu się zbytu krajowego do eksportu pewne przesunięcie na korzyść eksportu: gdw w lutym udział zbytu krajowego wynosił 67·72%, a eksportu 32·28% — to w marcu udział zbytu krajowego zmalał do 60·90%, a eksportu wzrósł do 39·10%.

Spadek zbytu krajowego i wzrost eksportu w marcu w porównaniu z lutym ilustruje poniższe zestawienie:

Rejony	Zbył w kraju		Eksport	
	tonn	%	tonn	%
Śląski	— 61 944	6·61	+ 153 707	27·96
Dąbrowski . .	— 21 956	7·53	+ 4 986	5·42
Krakowski . .	— 16 938	13·80	+ 55	0·04
Ogółem:	— 100 838	7·47	+ 153 748	24·66

Jak wynika z tabl. II, w której podany jest zbył węgla w kraju według odbiorców, spadł silnie zarówno odbiór węgla na cele opalu domowego jak i kclei żelaznych, wzrosły natomiast dostawy węgla przemysłowego, co wskazuje na pewną poprawę w niektórych gałęziach przemysłu przetwórczego. Na wzrost odbioru węgla na cele przemysłowe wpłynęło przedewszystkiem zwiększenie się zapotrzebowania ze strony tych gałęzi przemysłu, które wkroczyły w okres sezonowej koniunktury, a więc przedewszystkiem przemysłu budowlanego, cementowego i ceramicznego łącznie z wapiennikami. Również, chociaż w nieco mniejszym stopniu, wzrósł odbiór węgla ze strony przemysłu papierniczego, hutniczo-żelaznego oraz koksowni, co pozostaje w związku z zaobserwowaną ostatnio poprawą w przemyśle hutniczym. Odbiór węgla przez inne gałęzie przemysłu w marcu w porównaniu z lutym nie wykazywał poważniejszych odchyleń. Cały zbył krajowy w marcu stanowił 1 249 920 t — wobec 1 350 758 t w lutym, a zatem spadł o 100 838 t (7·47%). Zbył krajowy od początku roku wynosił 4 192 715 t — wobec 3 842 949 t w analogicznym okresie 1934 r., a zatem wzrósł o 349 766 t (8·34%).

Jak ilustruje tabl. III, eksport węgla kamiennego w marcu w porównaniu z lutym wzrósł o 158 748 t (24·66%) do 802 583 t. Wzrost wywozu dotyczył wszystkich ważniejszych grup rynków prócz grupy środkowo-europejskiej, do której nieznacznie spadł w następstwie dalszego obniżenia kontyngentu przywozowego Austrii. Również zmalał wywóz do Czechosłowacji. Wywóz na rynki skandynawskie — po gwałtownym spadku w lutym — wykazał pewną zwyżkę, zwłaszcza do Danii i Szwecji. Na rynki zachodnio-europejskie wywóz nieznacznie zwiększył się, przyczem wzrost eksportu dotyczył wszystkich państw tej grupy rynków prócz Belgii, do której dość poważnie zmalał. Wywóz na rynki południowo-europejskie kształtował się pomyślnie, co pozostaje głównie w związku ze wzmocnionymi wysiłkami do Włoch. Również poważną poprawę wykazał eksport do krajów pozaeuropejskich, co tłumaczy się wzmocnieniem wywozu do Algieru oraz zwiększeniem wysyłek do Argentyny. Wywóz węgla do W. M. Gdańska zmalał, natomiast wzrosły wysyłki

węgla okrętowego, wskutek pewnego ożywienia w dziedzinie handlu zamorskiego węglem.

Zbyt węgla kamiennego w Kraju — w marcu 1935 r.

Tablica II

Rodzaj odbiorców	Marzec 1935 tonn	Styczeń ÷ marzec			
		1 9 3 5 tonn %		1 9 3 4 tonn %	
I.—Przemysł					
Hutniczy:					
żelazny	96 199	293 557	7'00	248 623	6'47
innych metali	29 153	93 501	2'23	98 212	2'56
Koksiarnie	153 462	476 779	11'38	449 026	11'68
Brykietniarnie	15 486	45 249	1'08	74 129	1'93
Gazownie	20 286	77 439	1'85	72 432	1'88
Górnicy (kopalnie rud i kopalnie niemające węgla własnego)¹⁾	4 190	14 567	0'35	14 742	0'38
Naftowy	5 320	16 427	0'39	22 659	0'59
Solny	7 295	24 590	0'59	25 360	0'66
Cementowy, ceramiczny oraz cegielniarni i wapienniki	64 130	114 751	2'74	89 694	2'33
Obróbczy (metalowy i inny)	10 948	38 546	0'92	32 530	0'85
Chemiczny	32 259	108 982	2'60	93 898	2'44
Garbarski i przetworów zwierzęcych	3 364	9 300	0'22	9 958	0'26
Rolniczy (przetwórczy rolny, browary, młyny i gorzelnie)	44 576	155 412	3'71	119 413	3'11
Cukrowniczy	8 830	20 012	0'48	17 157	0'45
Papierniczy	30 014	84 837	2'02	73 250	1'91
Włókienniczy	64 252	207 101	4'94	184 634	4'80
Inne gałęzie przemysłu	119 242	347 069	8'28	378 887	9'86
Razem przemysł¹⁾:	709 006	2 128 119	50'78	2 004 614	52'16
II.—Inni odbiorcy					
Koleje żelazne	210 247	730 253	17'43	781 092	20'33
Żegluga	2 095	2 342	0'06	1 000	0'03
Instytucje miejsk. (elektrownie, tramwaje, wodociągi i inne, oprócz gazowni)	30 082	115 862	2'76	111 556	2'90
Wojskowość	4 736	22 509	0'54	26 356	0'69
Instytucje państw.	8 382	40 221	0'96	35 826	0'93
Opał domowy ²⁾	127 485	507 588	12'11	406 789	10'58
Pośrednicy	157 887	643 785	15'36	475 716	12'38
Razem inni odbiorcy²⁾:	540 914	2 062 560	49'22	1 838 335	47'84
Ogółem w kraju:	1 249 920	4 190 679	100'00	3 842 949	100'00

Całkowity obrót węgla, koksu i brykietów w marcu 1935 r. ilustruje tabl. IV, z której widać, że zapasy węgla kamiennego na zwalach kopalnianych nieznacznie zmalały — do 1 663 484 t.

W związku z większą o 3 liczbą dni roboczych w marcu w porównaniu z lutym (26 wobec 23), liczba wszystkich dniówek odrobionych wzrosła o 5 911 (4'47%) do 1 327 082. W tej liczbie wzrosła liczba zwykłych dniówek odrobionych do 1 300 210, t. j. o 8 484, co stanowi 6'57%, natomiast liczba dniówek nadliczbowych spadła do 26 872, czyli o 2 573 (8'74%).

Liczba wszystkich dniówek opuszczonych wzrosła w marcu o 153 991 (40'17%) i wynosiła 537 292, co stanowi 41'32% zwykłych dniówek odrobionych. Wzrost dniówek opuszczonych został spowodowany głównie zwiększeniem się t. zw. „świętów-

wek" o 151 742 (57'36%) do 416 306, wynosząc 32'02% zwykłych dniówek odrobionych.

Również dość znacznie wzrosła liczba dniówek urlopowych, a mianowicie o 14 287 (31'61%) do 59 482.

Liczba przeciętnie zatrudnionych robotników zmniejszyła się w marcu o 2 155 (29'59%) i wynosiła 70 673.

Na przeciętnie zatrudnionego robotnika przypadało dniówek zwykłych odrobionych 18'40 i wszystkich opuszczonych 7'60, w tem na „świętówki" przypadało 5'89; odpowiednie liczby w lutym wynosiły: 17'74, 5'26 i 3'63. A więc, jak z powyższych liczb wynika, stan zatrudnienia nie uległ poprawie, gdyż wzrost „świętówek" odpowiadał prawie zwiększeniu się liczby dni roboczych.

Eksport węgla kamiennego — w marcu 1935 r.

Tablica III

KRAJE	Marzec 1935 tonn	Styczeń ÷ marzec			
		1 9 3 5 tonn %		1 9 3 4 tonn %	
I.—Rynki środkowo-europejskie					
Austria	75 018	276 137	12'30	323 048	13'08
Węgry	52 597	193 149	8'60	237 415	9'62
Czechosłowacja	1 000	1 035	0'05	3 180	0'13
Niemcy	21 380	81 904	3'65	82 411	3'33
	41	49	—	42	—
II.—Rynki skandynawskie					
Szwecja	266 549	713 545	31'78	773 364	31'32
Norwegia	161 931	465 892	20'75	562 904	22'80
Dania	39 805	125 618	5'59	54 525	2'21
Islandja	64 613	116 885	5'21	136 455	5'52
Finlandja	—	1 650	0'07	4 480	0'18
	200	3 500	0'16	15 000	0'61
III.—Rynki bałtyckie					
Łotwa	—	3 585	0'16	2 550	0'10
Litwa	—	3 405	0'15	660	0'03
Kłajpeda	—	—	—	—	—
Estonja	—	180	0'01	1 890	0'07
IV.—Rynki zachodnio-europejskie					
Francja	134 002	430 089	19'16	694 881	28'15
Belgia	84 315	248 814	11'08	236 250	9'57
Holandja	25 220	79 687	3'55	135 825	5'50
Irlandja	18 095	37 800	1'68	78 825	3'19
Szwajcaria	—	46 190	2'06	121 205	8'96
Anglja	6 372	17 598	0'79	21 176	0'86
	—	—	—	1 600	0'07
V.—Rynki południowo-europejskie					
Włochy	223 884	533 573	23'76	431 951	17'50
Jugostawia	210 849	477 648	21'27	362 953	14'70
Rumunia	8 750	8 750	0'39	11 918	0'48
Grecja	15	6 790	0'30	7 545	0'31
Hiszpanja	—	28 015	1'25	47 535	1'93
Portugalia	—	4 200	0'19	—	—
Malta	—	—	—	2 000	0'08
	4 270	8 170	0'36	—	—
VI.—Rynki pozaeuropejskie					
Algier	31 590	81 777	3'64	96 785	3'92
Egipt	9 200	29 176	1'30	46 160	1'87
Pozostała Afryka	5 100	16 270	0'72	21 365	0'86
Argentyna	2 420	4 970	0'22	4 830	0'20
Brazylja	14 870	30 221	1'35	17 650	0'71
Daleki Wschód	—	—	—	420	0'02
Inne kraje	—	—	—	2 130	0'09
	—	1 140	0'05	4 230	0'17
VII.—Węgiel okrętowy					
	45 600	129 122	5'75	84 579	3'43
Razem zagran.:	776 753	2 167 828	96'55	2 407 158	97'50
VIII.—W. M. Gdańsk					
	25 830	77 529	3'45	61 723	2'50
Ogółem:	802 583	2 245 357	100'00	2 468 881	100'00

¹⁾ Bez zużycia na cele techniczne kopalni

²⁾ Bez zużycia na deputaty.

Przeciętne wydobywanie na robotniko-dniówkę w marcu w porównaniu z poprzednim miesiącem zmalało we wszystkich rejonach węglowych i wynosiło: w rej. śląskim 1956 kg (wobec 1966 kg w lutym), w rej. dąbrowskim 1259 kg (1359 kg), i w rej. krakowskim 1207 kg (1355 kg). Przeciętnie dla całego Państwa wydajność spadła o 29 kg — do 1721 kg.

Przeciętny zarobek w gotówce dorosłego mężczyzny na dniówkę odrobioną pozostał bez zmiany w rej. śląskim, wynosząc zł 8'39, natomiast w pozostałych rejonach nieznacznie zmalał i wynosił: w rej. dąbrowskim zł 6'73 — wobec zł 6'82 w lutym i w rej. krakowskim zł 6'17 (zł 6'20).

Przeciętny dla wszystkich rejonów miesięczny całkowity dochód dorosłego mężczyzny wzrósł w następstwie większej liczby dniówek odrobionych, przypadającej na przeciętnie zatrudnionego robotnika i wynosił w marcu zł 161'95 — wobec zł 154'64 w lutym. Wzrost (ze zł 168'80 do zł 183'26) przeciętnego do-

chodu robotnika w rej. śląskim tłumaczy się bardzo poważnym zwiększeniem się liczby dniówek, natomiast w rej. dąbrowskim i krakowskim dochód robotnika zmalał spowodowany spadkiem liczby dniówek odrobionych, przypadających na przeciętnie zatrudnionego robotnika, i wynosił: w rej. dąbrowskim zł 128'35 — wobec zł 132'06 w poprzednim miesiącu i w rej. krakowskim zł 111'50 — wobec zł 120'42. Również z tych samych przyczyn w rej. śląskim wzrósł przeciętny miesięczny dochód w gotówce, wynosząc zł 166'53 — wobec zł 153'97 w lutym, w rej. zaś dąbrowskim spadł do zł 115'28 — wobec zł 120'91 i w rej. krakowskim do zł 100'62 wobec zł 111'13.

Przeciętny miesięczny koszt utrzymania rodziny robotniczej, składającej się z 4 osób, chociaż niejednolicie dla poszczególnych rejonów obliczany, nieznacznie wzrósł i wynosił w marcu: dla rej. śląskiego zł 141'00 — wobec zł 140'39 w lutym, a dla rej. dąbrowskiego pozostał bez zmiany, wynosząc zł 106'00.

Obrót węgla kamiennego i brunatnego, koksu oraz brykietów — w marcu 1935 r.

Tabela IV

(w tonnach)

REJONY WĘGLOWE	Pozostałość z poprzed. miesiąca	Wydobycie (produkcja)	Do dyspozycji	R O Z C H Ó D								Pozostałość na zwalach na następ. miesiąc
				Z B Y T			Z U Ż Y C I E			Ogółem		
				W kraju	Zagranicę	Razem	Cele własne zakł.	Deputaty robot. urzęd.	Razem			
W ę g i e l k a m i e n n y												
Śląski	1 137 110	1 710 311	2 839 175	874 477	703 459	1 577 936	133 253	22 999	2 618	158 870	1 736 806	1 102 369
Dąbrowski . . .	475 600	407 595	878 342	269 680	98 774	368 454	46 576	9 024	1 500	57 100	425 554	452 788
Krakowski . . .	112 889	129 624	242 416	105 763	350	106 113	23 518	3 798	660	27 976	134 089	108 327
Ogółem:	1 725 599	2 247 530	3 959 933	1 249 920	802 583	2 052 503	2 3347	35 821	4 778	243 946	2 296 449	1 663 484
W ę g i e l b r u n a t n y												
Zawiercki . . .	455	2 654	3 109	2 026	—	2 026	535	41	7	583	2 609	500
Wschodnio-małop.	952	581	1 475	344	—	344	32	2	3	37	381	1 094
Poznańsko-pomorski	—	657	885	—	—	—	657	—	—	657	657	228
Ogółem:	1 635	3 892	5 469	2 370	—	2 370	1 224	43	10	1 277	3 647	1 822
K o k s												
Śląski	203 188	113 474	316 662	79 197	19 955	99 152	99	—	17	116	99 268	217 394
B r y k i e t y												
Śląski	523	15 785	16 308	11 332	290	11 622	32	—	4	36	11 658	4 650

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY W KWIECIU 1935 R.

Kwiecień na rynku włókienniczym Łodzi kształtował się na ogół niejednolicie. Zbyt tkanin utrzymał się, ogólnie biorąc, na poziomie marca, aczkolwiek w II połowie miesiąca sprawozdawczego uległ on pewnej redukcji w związku ze świętami. Również i uruchomienie w przemyśle nie uległo wydatniejszemu zmianom, a liczba zatrudnionych robotników wykazała pewne zwiększenie. Podkreślić należy przytem, iż jednym z czynników, który ujemnie oddziaływał przez sezon wiosenny na kształtowanie się koniunktury włókienniczej, była niesprzyjająca pogoda; jedyny wyjątek stanowiły tu niektóre artykuły wełniane, na które panowało zwiększone zapotrzebowanie, powodując jednocześnie redukcję spożycia w innych działach, jak w bawełnie, a zwłaszcza w jedwabiu. Nie można również pominąć pewnych ujemnych momentów o charakterze strukturalnym, które zaobserwować się dały w okresie sezonu wiosennego; do nich zaliczyć należy szkodliwy rozwój działalności anonimowej, której przejawy uwidoczniła się w postaci wzrostu fikcyjnego poślednictwa handlowego. Czynniki miarodajne — następstwo wystąpienia legalnego przemysłu i handlu — podjęły inicjatywę, zmierzającą do opanowania tych szkodliwych zjawisk. Z jednej strony do projektowanych w tej mierze posunięć zaliczyć należy opracowywane obecnie i uzgodnione z samorządem gospodarczym rozporządzenie, przewidujące rozszerzenie przynajmniej prowadzenia ksiąg handlowych na pewne kategorie przedsiębiorstw kupieckich, które obowiązkiem tym dotychczas nie były obciążone. Jednocześnie, doceniając doniosłość sprawy scalenia podatku obrotowego we włókiennictwie, Min. Skarbu wydelegowało do Łodzi 2 urzędników, którzy przeprowadzają szczegółowe badania nad strukturą gospodarczą włókiennictwa. Prace badawcze tych delegatów na terenie Łodzi obejmą całokształt stosunków we włókiennictwie, począwszy od surowca poprzez półfabrykat i tkaninę do konfekcji. Wynik tych prac stanowić będzie podstawę dla ustalenia stanowiska czynników

zrządowych w odniesieniu do sprawy scalenia podatku obrotowego we włókiennictwie, z tem, by reforma ta mogła w niedalekiej przyszłości znaleźć się w stadium realizacji.

Sytuacja finansowa włókiennictwa w kwietniu nie uległa zasadniczo zmianom. Niekorzystny wpływ wywarły na tę sytuację niewypłacalności w Małopolsce. W dalszym ciągu rynek pieniężny notował wydatne zapotrzebowanie na gotówkę przy braku pierwszorzędnej materjału wekslowego. Transakcje dyskontowe banków obejmowały materiał jedynie zupełnie pewny. Na rynku prywatnym materiał ten dyskontowano przy stopie 9 ÷ 12% rocznie. Ultimo kwietnia pomimo tego nacisku przeszło na ogół bez poważniejszych zakłóceń.

W wielkim przemyśle bawełnianym Łodzi pracowało w II połowie kwietnia 41 600 robotników, t. j. o blisko 100 robotników więcej aniżeli w analogicznym okresie marca. Liczba robotniko-dni, przepracowanych w wielkim przemyśle bawełnianym w kwietniu, nie odbiegała znacznie od norm marcowych i wynosiła 815 042. Odsetek robotników, pracujących pełne 6 dni w tygodniu, wzrósł w porównaniu z marcem i wynosił w II połowie kwietnia 53% ogólnej liczby robotników wielkiego przemysłu bawełnianego. Produkcja przemysłu bawełnianego obejmowała w kwietniu znaczne ilości artykułów sezonowych, a zwłaszcza drukowanych, przyczem na podkreślenie zasługuje poważna liczba nowych wzorów w muslinach. Niektóre fabryki, produkujące artykuły masowego zbytu, pracowały częściowo nawet ponad normę tygodnia.

Na rynku tkanin bawełnianych obroty skurczyły się, a okres przedwziętym nie przyniósł oczekiwanego ożywienia i wzrostu transakcyjnej sprzedaży. Depresję pogłębiła częściowo sprzedaż 1 mln. m t. zw. „Sybiru” przez jedną z firm wielkiego przemysłu bawełnianego już na przyszły sezon zimowy po cenach poniżej rynkowych. Transakcja ta, o charakterze ramy, odbić się może niekorzystnie na nadchodzącym sezonie letnim. Ceny nie wykazywały na ogół poważniejszych zmian. Jako warunki pokrycia obowiązywały weksle o terminach do 100 dni.

Na rynku przędzy bawełnianej obroty sprzedażne były stosunkowo niewielkie. Konsumpcja wahała się w granicach zapotrzebowania marcowego, zapasy wykazały pewien spadek wskutek ograniczenia przydziału surowej bawełny. Ceny przędzy bawełnianej w ciągu całego kwietnia kształtowały się bez wydatniejszych zmian i pod koniec miesiąca notowane były następująco (w centach am. za 1 kg): Nr. 16/1 34'5, Nr. 20/1 36, Nr. 24/1 38, Nr. 26/1 40, Nr. 32/1 44, Nr. 20/2 41, Nr. 24/2 43, Nr. 32/2 50.

W wielkim przemyśle wełnianym pracowało w II połowie kwietnia 12 500 robotników, t. j. o 200 więcej aniżeli w analogicznym okresie marca. Liczba przepracowanych robotników dnia wyniosła 225 272, a więc nie odbiegała od liczby marca. Również odsetek robotników, pracujących 6 dni w tygodniu, w porównaniu z marcem nie uległ wydatniejszemu zmianom. Dodatnim momentem w produkcji wielkiego przemysłu wełnianego było uzyskanie wydatniejszych zamówień rządowych, przeważnie na artykuły dla armii. Dzięki temu okres międzysezonowy wypełniony zostaje bardzo poważnymi zamówieniami. Nadmienić należy, że w r. b. włókiennictwo łódzkie otrzymało w porównaniu z latami ośrodkami stosunkowo najpoważniejsze zamówienia rządowe. Ten stan rzeczy przyczyni się nietylko do poprawy sytuacji w dziedzinie uruchomienia fabryk, ale również i w zakresie finansowym.

Rynek tkanin wełnianych kształtował się korzystniej aniżeli w branży bawełnianej. Zwłaszcza w zakresie towarów ubraniowych męskich czesankowych i zgrzebnych zbył był większy aniżeli w marcu r. b. oraz w kwietniu r. ub., a niektóre fabryki wyprzedzały całą swą produkcję. Również i okres przedświąteczny w branży wełnianej wypadł korzystniej, gdyż obroty były o ok. 15% wyższe aniżeli w r. ub. Dotyczyło to transakcji w dziale artykułów damskich czesankowych. Dopiero pod koniec kwietnia nastąpiło pewne zmniejszenie obrotów. Również i zakupy konfeksjonierów były dość znaczne. Ceny pod wpływem zwiększonego zapotrzebowania oraz wyższości cen surowej wełny były mocne. Jako pokrycie obowiązywały weksle o terminach do 180 dni.

Rynek przędzy czesankowej kształtował się pod znakiem zmniejszonych obrotów. Zapasy przędzy wykazały natomiast spadek wskutek wzrostu eksportu. Ceny przędzy czesankowej wykazywały tendencję mocną i notowane były następująco (w zł za 1 kg): Nr. 40/2 A 11'25, Nr. 56/2 AI 12'85, Nr. 20/1 DE 5'35, Nr. 22/2 CD 7'45.

W przedzalnictwie zgrzebnym okres produkcyjny dla potrzeb sezonu dobiegł końca. Sytuacja ogólna tej gałęzi była mniej korzystna aniżeli w marcu, wobec trudnego położenia finansowego producentów - nakładców. Sezon wiosenny w przedzalnictwie zgrzebnym cechowało osłabienie cen i zmniejszone w porównaniu z sezonem zeszlortocnym obroty. Wpłynęło na to m. in. opóźnienie sezonu w związku z niesprzyjającym stanem pogody. Wyplacalność uległa częściowemu pogorszeniu.

W przemyśle dzianym sytuacja nie uległa w porównaniu z marcem wydatniejszemu zmianom. Dodatnim momentem był wzrost zbytu o ok. 15% w porównaniu z sezonem zeszlortocnym. Również i tutaj chłody nie sprzyjały rozwojowi transakcji, korzystnym jednak zjawiskiem jest brak zapaasów u hurtowników i detalistów. Wyplacalność pozostawała dobra. Jako pokrycie w handlu dzianym przyjmowano krótkoterminowe weksle, nieprzekraczające 3 miesięcy. Ceny przędzy trykotażowej w końcu kwietnia kształtowały się następująco (w centach am. za 1 kg): Nr. 22 z baw. am. 36'5, — z baw. eg. 39'5, Nr. 24 z baw. am. 38'5, — z baw. eg. 41'5, Nr. 32 z baw. am. 44, — z baw. eg. 47.

W średnim przemyśle włókienniczym pracowało w kwietniu 10 678 robotników, co w porównaniu z marcem oznacza dalszy wzrost zatrudnienia o blisko 600 robotników. Pełne 6 dni w tygodniu pracowało 75 fabryk, t. j. o 3 więcej aniżeli w marcu.

W przemyśle bielskim zarysowały się spokojniejsze nastroje okresu międzysezonowego. Produkcja przedział i obroty sprzedażne uległy w związku z tem zmniejszeniu. Ekspert włókienniczy kształtował się naogół korzystnie; wywieziono, mianowicie, tkanin wełnianych 2 730 kg za zł 80 093, przędzy barwionej wełnianej 11 793 kg za zł 27 030, kapeluszy i stożków 8 016 kg za zł 91 182, tkanin bawełnianych 1 387 kg za zł 21 784, przędzy wiganowej 10 721 kg za zł 22 824, przędzy wełnianej z domieszką bawełny 1 063 kg za zł 4 170.

Przemysł białostocki w kwietniu zwiększył swą produkcję, a szereg fabryk podjął pracę na 2 zmiany. Zwiększenie uruchomienia przemysłu białostockiego pozostaje w związku z otrzymaniem poważniejszych zamówień eksportowych na dostawę sukna. Zamówienia te uskutecznione zostały przez szereg firm

importowych Dalekiego Wschodu i skierowane zostaną na rynek Indji, Chin oraz Mandżuko. Umożliwi to utrzymanie stanu uruchomienia fabryk białostockich na obecnym poziomie w okresie 3 ÷ 4 miesięcy, gdyż w tym terminie mają być wykonane zamówione partje towarów.

M. K.

WIZYTA REPREZENTANTÓW ANGIELSKIEGO PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO — p. str. 689.

PRZEMYSŁ KONFEKCYJNY

ŁÓDZKI PRZEMYSŁ KONFEKCYJNY W KWIECNIU 1935 R. — Produkcja w przemyśle konfekcyjnym w kwietniu kształtowała się w granicach nieco wyższych aniżeli w analogicznym okresie r. ub., utrzymując się jednak na poziomie marca r. b. Zbyt artykułów konfekcyjnych był naogół zadowalający pomimo niesprzyjających chłodnych pogód. Znaczne ożywienie objęło transakcje sprzedażne w dziale płaszczy damskich i męskich, na które zapotrzebowanie było wyższe aniżeli w r. ub. Zbyt bielizny był również zadowalający. W dziale produkcji damskich stożków w lnianych finalizowano porozumienie 6 krajowych fabryk, produkujących ten artykuł. Umowa konwencyjna przewiduje regulowanie cen i warunków sprzedaży oraz stworzenie wspólnej placówki inkasowej. Dalsze próby unormowania sytuacji rynkowej zmierzają w kierunku rozszerzenia umowy — w razie osiągnięcia dodatnich wyników — również i na produkcję stożków do kapeluszy męskich, co nastąpiłoby w sezonie jesiennym.

Z charakterystycznych momentów strukturalnych wspomnieć należy o ciekawym objawie, jakim jest zaobserwowane ostatnio w przemyśle konfekcyjnym przenoszenie się chałupników łódzkich do Gdyni. Według opinii producentów, Gdynia posiada, w związku z rozwojem portu, poważne możliwości powstania tam dużego ośrodka produkcji konfekcyjnej. Świadczyłoby to równocześnie o zmniejszającym się zasięgu oddziaływania produkcji konfekcyjnej okręgu łódzkiego, który doniedawna jeszcze należał do największych ośrodków tego przemysłu w Polsce.

Pozatem wspomnieć należy o silnym wroście produkcji czapek, rozwijającej się w Białymstoku, Chrzanowie, Sosnowcu, Będzinie, Łodzi, Kaliszu, Warszawie i Wilnie. Pozostaje to w związku ze wzrostem zapotrzebowania ze strony wsi, która mniej używa popularnych do niedawna czapek z granatowego sukna, zakuwując chętniej czapki sportowe. W związku z tem przemysł wełniany uzyskał poważnego odbiorcę, który konsumuje towary od najniższej do najwyższej jakości. Jednocześnie jako gałąź uzupełniająca dla produkcji czapek rozwinął się również handel dodatkami galanteryjnymi.

W przemyśle galanteryjnym kwiecień minął pod znakiem wprost rekordowego i dawno w tym dziale nienotowanego ożywienia. Zjazd odbiorców prowincjonalnych z całej Polski był bardzo liczny, a wyrazem zapotrzebowania rynkowego był zupełny brak niektórych artykułów. Zwłaszcza bezpośrednio przed świętami nawet producenci odczuli brak niektórych artykułów, jak rękawiczek modnych oraz pończoch tańszych gatunków. Rekordowe ożywienie pozostawało w związku nietylko z ogólną poprawą sytuacji w tej branży, ile raczej z zastojem, jaki panował na początku sezonu. Pomimo znacznego zapotrzebowania na artykuły galanteryjne ceny w porównaniu z r. ub. kształtowały się naogół niżkowo. Wyplacalność na rynku galanteryjnym nie nasuwała poważniejszych obaw; ilość protestów jest niewielka, a na podkreślenie zasługuje zupełna likwidacja upadłości w przemyśle i handlu galanteryjnym. Jest to wyrazem pewnego uzdrowienia rynku w związku z ostrożnym udzielaniem kredytów, zmniejszającym wydatnie rozmiary oblicza. Jako pokrycie dla mniejszych odbiorców obowiązuje gotówka, dla większych odbiorców — rachunek otwarty.

W przemyśle pończoszniczym utrzymywał się w dalszym ciągu poważny popyt zwłaszcza na niższe i średnie gatunki, w niektórych działach daje się odczuć silny brak towaru, za który odbiorcy płać gotówką nawet zgóry przed otrzymaniem zamówionych pończoch. Wydatniejszemu zwiększeniu produkcji stoi na przeszkodzie osłabienie finansowe producentów, wyrażające się niedostatecznymi kapitałami obrotowymi. W związku z silnym wzrostem zapotrzebowania ceny zwiększały w dalszym ciągu o 5 ÷ 10%. Wyplacalność kształtowała się korzystnie; jako warunki pokrycia obowiązywała częściowo gotówka, a częściowo weksle o terminach, nieprzekraczających 60 dni.

M. K.

PRZEMYSŁ CHEMICZNY

WIZYTA REPREZENTANTÓW ANGIELSKIEGO PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO. — Na zaproszenie Polskiego Związku Przemysłu Chemicznego bawiła w Warszawie i Łodzi delegacja brytyjskich przemysłowców chemicznych, przybyła do Polski celem nawiązania stosunków ze sferami gospodarczymi. Delegacja odbyła w Warszawie szereg konferencji w sprawie pogłębienia wzajemnych stosunków, a następnie bawiła w Łodzi, gdzie zbadano możliwości rozszerzenia zbytu angielskich wyrobów chemicznych w polskim przemyśle włókienniczym i gumowym. Na konferencjach z przedstawicielami włókiennictwa łódzkiego ci ostatni zwrócili uwagę na możliwości zwiększenia zbytu i zastoso- wania wyrobów angielskich w tym przemyśle. Traktat angielsko-polski stwarza korzystne podstawy dla tej współpracy, niezbędne jednak będzie przystosowanie się dostawców angielskich do potrzeb rynku polskiego pod względem organizacji zbytu. Postulat ten wysuwany jest zresztą i przez odbiorców polskich w innych branżach w odniesieniu do dostawców angielskich.

Przemysłowcy angielscy po zapoznaniu się z dezyderatami sfer gospodarczych polskich wyrazili gotowość przystosowania polityki zbytu brytyjskiego przemysłu chemicznego do potrzeb odbiorców polskich.

BUDOWNICTWO

WYSTAWA BUDOWLANO-MIESZKANIOWA. — W dn. 29 maja r. b. otwarta została Wystawa Budowlano-Mieszkaniowa Banku Gospodarstwa Krajowego na Kole¹⁾.

Na otwarciu przybyli Panowie Ministrowie: H. Floyar-Rajchman, J. Poniatowski, M. Zyndram-Kościałkowski, J. Paciorkowski, PP. Wiceministrowie: A. Koc, T. Lechnicki, F. Doleżał i E. Piestrzyński, P. Prezes N. I. K. Gen. J. Krzemieński, P. Wicemarszałek Senatu Bogucki, P. Dowódca O. K. I Gen. Jarnuszkiewicz, P. Prezes B. G. K. Gen. R. Górecki, b. Minister P. I. Matuzewski, P. Prezydent miasta St. Starzyński, PP. Wiceprezydenci miasta: J. Pohoski i Około-Kułąk i in.

Uroczyste otwarcie Wystawy poprzedziło przemówienie Prezesa B. G. K., P. Dr. R. Góreckiego, obrazujące genezę Wystawy i cele, przyświecające w pracy organizatorom Wystawy. Następnie P. Wiceminister A. Koc w imieniu Ministra Skarbu przelał, wstępę. Zebranych oprowadzali po Wystawie PP.: Dyr. B. G. K. Dr. T. Garbusiński, Dyr. Wystawy T. Bober oraz Inż. M. Dudryk.

Omówienie interesującej wystawy odkładamy do jednego z najbliższych zeszytów.

PRZEMYSŁ LUDOWY

KILIMY I TKANINY LUDOWE A ICH EKSPORT

Traktat handlowy z Anglią stworzył możliwość podjęcia prób eksportu kilimów i innych tkanin dekoracyjnych z Polski do Anglii — wobec tego, że wyroby te nie będą clone jako dywany, co obowiązywało dotąd. Cła wprawdzie nie są niższe, ale przesunięte o dwie kategorie niżej.

Z odnośnego ustępu taryfy wynika, że ulga ta dotyczy nie tylko kilimów, jak stało się powszechnie wiadomem, ale wszelkiego rodzaju tkanin dekoracyjnych, których — zwłaszcza w tkactwie ludowym — mamy nieprzeliczoną mnogość i różnorodność. Ustęp ten brzmi: „Dywany, tkaniny dywanowe, dywaniki podłogowe, maty na podłogi, tkaniny na maty, wykonane całkowicie lub częściowo z bawełny, wełny (włączając alpaka, mohair, kaszmir, lamę, wikunę i sierść wielbłądzia), z konopi wszelkiego rodzaju, lnu lub juty (za wyłączeniem mat i plecionek na maty z włókna kokosowego, sitowia, trawy, rafii, słomy lub trzciny), nie będą clone jako dywany, wykonane ręcznie, o ile nie są związane supelkowo”.

Kilimem nazywamy dekoracyjną tkaninę wełnianą, w której wątek wełniany pokrywa osnowę konopną lub lnianą. Tkaniny

te, zazwyczaj sztywne, służą do dekoracji ścian lub podłogi. Kilimiarstwo nie jest u nas przemysłem ludowym, ale w lwiej części chałupnictwem, przerabiającem wzory i surowiec nakładcy, albo też miejskim przemysłem domowym.

Bardzo szczęśliwie stało się, że nomenklatura angielska nie dotyczy wyłącznie kilimu i dzięki temu obejmuje nasze tkactwo ludowe — wytwórczość tradycyjną wiejską, przeciętnie o wiele wyższym poziomie artystycznym niż gios produkcji kilimiarstwiejskiej o szerszych zastosowaniach we wnętrzach mieszkalnych, a zarazem i niższych cenach.

Wprawdzie na rynku krajowym tandetny kilim, roznoszony przez domokrażcę, jest bardziej popularny niż lniane tkaniny dekoracyjne (popularnie zwane wileńskimi), które odniedawna zyskały prawo obywatelstwa w domach inteligencji, albo puszyste koce huculskie (liźniki), lub też przepiękne tkaniny konopno-wełniane czy lniane o grubości chodników (werety tarnopolskie lub huculskie); jeśli chodzi jednak o zagranicę, to wszystkie tkaniny są tam jednakowo obce i niezna- ne i jednako- wo wymagają wprowadzenia i propagandy tam, gdzie panują niepodzielnie dywany perskie i chińszczyzna. Oczywiście, nie może być złudzeń co do wielkości ewent. obrotów handlowych. Towar wymaga usilnej propagandy, aby przełamać przyzwyczajenia nowego rynku, i wprowadzenie towaru na nowy rynek związane jest zazwyczaj z kosztownym ryzykiem, z którego Bazyry Przemysłu Ludowego dobrze zdają sobie sprawę. Wytwórczość indywidualna, z zasady niestandardyzowana, bo utraciłaby wtedy całą swą artystyczną wartość, i niemasowa, jest szczególnie trudnym handlowym obiektem. Polski punkt widzenia na popierania sztuki ludowej różni się od innych tem, że dla wątpliwych i doraźnych korzyści handlowych nie przekreśla istotnych i trwałych walorów sztuki ludowej. Jestto tajemnicą wielkiego powodzenia polskiej sztuki ludowej na wszystkich wystawach zagranicznych i międzynarodowych, ale jednocześnie i wytłumaczeniem faktu, że przemysł ten nie robi masowych, choć jednorazowych obrotów, licząc nietylko na pośpiech, ile na trwanie.

Być może, że w Anglii polski przemysł ludowy znalazłby swoich miłośników, wobec uznania dlań wśród angielskiej elity w Polsce. Zrozumienie osobliwości pracy ręcznej i zamiłowanie do homespoonów (samodziałów) przemawiałoby poniekąd za tem. Ale próby te wymagają twardej i kosztownej pracy.

Nie należy jednak się łudzić przedewszystkiem, że masowe kilimiarstwo, które za pośrednictwem niezliczonych agentów i domokrażców włązi w drzwi i okna naszych domów, będzie tym artykułem, który zdobędzie Anglików. Niestety, przemysł ten, którego wartość produkcji — według dr. Kontnego — sięga ok. 20 miljn. w całej Polsce, ma poziom bardzo niejednorodny, a wogóle bardzo niski. Wyrosło niegdyś ze szkół galicyjskich, chałupnictwo ześrodkowało się głównie w okolicach Kosowa na Huculszczyźnie (3 000 ÷ 4 000 warsztatów) i Glinianach w Tarnopolu (1 500 ÷ 2 000 warsztatów), pozatem w Zakopanem, Krakowie i okolicach, Lwowie. Chałupnictwo kosowskie i gliniańskie, podszycujące się pod sztukę ludową huculską i t. p., przerabia szablonowe wzory częstokroć nawet z t. zw. wełny „białostockiej” (szarpanej z odpadków), barwionej najgorszą aniliną.

Kilimy te, jakkolwiek tkane ręcznie, ale z przędzy fabrycznej i według szablonu, czynią wrażenie raczej tandety fabrycznej. Szeroka polemika w prasie na temat kilimiarstwa, zapoczątkowana przez Dr. Kontnego w 1933 r., ujawniła tajemnicę kalkulacji, z której się okazuje, że koszt własny tych najgorszych kilimów wynosi 8 ÷ 10, podczas kiedy 1 m² dobrze zbitego kilimu z prawdziwej wełny kosztuje 28. Oczywiście, ceny są różne zależnie od wzoru i sposobu barwienia. W każdym razie do kalkulacji tych najbardziej rozpowszechnionych, a zarazem najgorszych kilimów dochodzi koszt szeroko udzielanego kredytu i utrzymania agentów, których sam Kosów na 6 000

¹⁾ Dzielnica za Wola.

kilimiarzy utrzymuje 400. Bardzo sprężysty handel jest, niestety, w zakresie tej wytwórczości odwrotnie proporcjonalny do wartości wytworu i dlatego należy obawiać się, że właśnie najgorsze kilimy rozpoczną ofensywę na rynek angielski.

Jeśli chodzi o wytwórczość lepszego poziomu, jest ona różnolita i absolutnie niezorganizowana. Znajdujemy w niej droższe kilimy gobelinowe, tkane na warsztacie pionowym (*haute lisse*) i produkowane na krośnie poziomem (*basse lisse*), barwione roślinnie, co podraża koszt, jak również projektowane przez sławniejszych i skromniejszych artystów lub wręcz kopijowane ze starych wzorów.

Do najlepszych firm zaliczamy „Ład”, dalej Grotta i Holendra w Krakowie, w dalszym rzędzie Kordecka, Gruszkowskiego i „Mystectwo” w Kosowie, ładne kopje starych kilimów Patronatu Tarnopolskiego etc., nie mówiąc o nieraz b. dobrych warsztatach pojedynczych. W 1922 r. zjazd kilimiarzy naliczył 200 lepszych pracowni, ale trzeba przyznać, że przemysł ten mocno podpadł pod razami kryzysu.

Obecnie ceny dobrych kilimów wahają się przeciętnie od $\text{zł } 28$ do $\text{zł } 35$ za 1 m^2 , co stanowi prawie koszt własny, jakkolwiek są kilimy i po $\text{zł } 60$. Jeśliby ta cena była konkurencyjna, przy uwzględnieniu kosztów propagandy, lepsze firmy kilimiarzkie w imię własnych interesów powinnyby utworzyć wspólny front przeciwko tandecie. Ułatwiłoby to im uzyskiwanie zamówień i zaopatrywanie się w surowce. Być może, wpłynęłoby nawet na podniesienie poziomu produkcji chałupniczej i obniżenie cen surowca.

Poza trudną sprawą kilimów należałoby wziąć pod uwagę znaczną już dzisiaj produkcję tkanin lnianych dekoracyjnych (radziuszek), zwanych popularnie wileńskimi. Mają one szersze zastosowanie niż kilimy, jako tkaniny metrowe na obicia mebli i ścian (*panneaux*), pasowane narzuty, kotary, serwety, makaty, przykrycia i t. p.

Dyskretne stonowane barwy i wysoce artystyczne wzory pozwalają je łatwiej zastosować w każdym wnętrzu mieszkalnym i scharmonizować z różnymi meblami, a europejska moda na len może ułatwić im rozpowszechnienie, tem bardziej, że cena jest konkurencyjna. Produkuje się już dzisiaj tkaniny barwione gwarantowanie odpornymi na słońce i wodę indanthrenami, tkane na szerokich warsztatach—obok tkanin wąskich i niegwarantowanych pod względem barwienia, zato bardzo tanich (1 m szer. 75 cm przeciętnie $\text{zł } 3$; 1 m szer. 150 m gwarant. — średnio $\text{zł } 12$). Prócz tego wytwarza się grube płótna tkane splotem

rzadkowym, t. zw. „czworonity”, na krycie mebli i t. p., mające powodzenie w Szwecji. Rzecz prosta, produkcja jest indywidualna, niemasowa (niewagonowa) i niestandardyzowana, jako produkcja artystyczna ręczna.

Grube werety konopno-wełniane i lniano-wełniane, o charakterze chodnikowym, jak również wszelkiego rodzaju makaty (wąskie — 75 cm — z Huculszczyzny i Podola) mogłyby być przedmiotem propagandy i wzbudziły już nawet zainteresowanie w Indiach.

Puszyste kosmate liźniki huculskie czysto wełniane mogłyby skutecznie konkurować z kilimami i dywanami ze względu na swą dekoracyjność, trwałość i oryginalność, tem bardziej że cena plus minus kalkuluje się $\text{zł } 12$ za 1 m^2 , a liźnik typowych rozmiarów $270 \times 150 \text{ m}^2$ sprzedawany jest w detalu w Warszawie po $\text{zł } 60$.

Wyroby te wzbudziły zainteresowanie firm angielskich i amerykańskich na Targach Poznańskich i, być może, mogłyby znaleźć nabywców wśród Anglików przy umiejętnym wprowadzeniu na rynek.

Pewną trudność w produkcji powoduje obecny brak wełny na Huculszczyźnie, którą sprowadzano z Rumunii.

Przemysł ludowy jest bardziej zorganizowany od rozproszonego kilimiarstwa i jakkolwiek jest przemysłem sezonowym i niepodlegającym z natury rzeczy standaryzacji, może przygotować partje towarów, traktowanych jako przedmioty sztuki.

Sprawna instytucja, ześrodkowująca 5 bazarów kresowych — Centrala Przemysłu Ludowego w Wilnie (wyroby lniane), Spółka Huculska Tow. Przyjaciół Huculszczyzny (liźniki wełniane) i Patronat Przemysłu Ludowego i Domowego w Tarnopolu (werety konopne), wszystkie te instytucje społeczne są dzisiaj zorganizowanym przedstawicielstwem wymienionych przemysłów ludowych. Wszystkie one zdają sobie aż nadto sprawę z trudności eksportu dzisiejszego wogóle, a wyrobów przemysłu ludowego w szczególności. Niemniej jednak, skoro już traktat właśnie w tym kierunku poczynił ulgi, należy sobie zdawać sprawę, z jaką produkcją mamy do czynienia.

Zaznaczyć także należy, że jakkolwiek na tem miejscu rozpatrujemy kilimiarstwo i tkactwo dekoracyjne ludowe, a więc tylko wytwórczość ręczną, o swoistym charakterze artystycznym i poniekąd regionalnym, któryby był dla Anglii egzotyka, wymieniony artykuł taryfy ułatwia wywóz w równej mierze artykułom fabrycznym, dywanom konopnym i t. p.

J. Or.

ROLNICTWO

ZJAZD KIEROWNIKÓW DZIAŁÓW EKONOMICZNYCH W IZBACH ROLNICZYCH.

— Zjazd kierowników działów ekonomicznych w izbach rolniczych, który odbył się w ostatnich dniach kwietnia r. b. w Warszawie, jest ważnym momentem w życiu wewnętrznym samorządu rolniczego.

Zjazd ten był drugim skolei zjazdem kierowników działów ekonomicznych w izbach rolniczych, który miał miejsce na terenie Związku Izby i Organizacji Rolniczych R. P. Pierwszy zjazd odbył się przy końcu 1933 r., czyli w pierwszym okresie kształtowania się młodego samorządu rolniczego i miał charakter wstępnych poszukiwań właściwych kierunków, form i metod pracy izb rolniczych na polu gospodarczym. Już wówczas zarysował się ten niewątpliwy fakt, iż na działy ekonomiczne w izbach rolniczych spadają najpoważniejsze zadania i obowiązki, które sprawiają, że działy te powinny odegrać pierwszorzędą rolę w działalności izb rolniczych. Równocześnie już wówczas stało się wiadomem, iż różnorodna struktura społeczno-gospodarcza Polski, różnorodne warunki życia rolniczego w kraju zmuszają izby rolnicze do odrębnego kształtowania

drog swojej działalności na polu obrony interesów gospodarczych rolnictwa w poszczególnych okręgach. Tak więc już z obrad pierwszego zjazdu wynikało, że ustalanie szablonów w doborze kierunków oraz metod działalności działów ekonomicznych izb rolniczych jest niewskazane i szkodliwe, że działy te stanowią żywą komórkę organizacyjną, której rozwój będzie zmierzał w kierunku, uwarunkowanym specyficznymi stosunkami gospodarczymi w terenie, że — wreszcie — narzucanie zgóry tych lub innych obowiązków i mnożenie teoretycznie uzasadnionych zadań może przyczynić się do zbiurokratyzowania aparatu ekonomicznego izby, pozbawiając go możliwości załatwiania spraw istotnie pilnych i ważnych z punktu widzenia interesów regionalnych rolnictwa.

Wobec tego planowanie pracy działów ekonomicznych izb rolniczych dla całego terytorjum Państwa, wobec diametralnie różnych stosunków gospodarczych, istniejących np. w Wielkopolsce i na Wołyniu, wydawało się nierealnem. Największą gwarancję właściwego kierunku tej działalności dawał z jednej strony trafny dobór personelu ekonomicznego izby, z drugiej

zaś — opinia regionalnego społecznego czynnika rolniczego, znajdująca swój wyraz w takim lub innym stanowisku władz izby, a w szczególności jej komisji ekonomicznej.

Okres, który dzielił pierwszy zjazd kierowników działów ekonomicznych izb rolniczych od drugiego, stał się okresem bardzo znacznego dorobku doświadczeń pracy izb rolniczych na polu gospodarczym. Sprawdziły się przewidywania, iż z jednej strony inicjatywa zdolnych i energicznych kierowników działów ekonomicznych oraz inicjatywa komisji ekonomicznych, z drugiej zaś — napór potrzeb życia rolniczego w okręgu działania izby wyznacza najwłaściwszy kierunek i metody działalności. Referaty, wygłoszone przez przedstawicieli poszczególnych izb, charakteryzujące działalność tych izb na polu gospodarczym, wykazały, iż działy ekonomiczne w minionym okresie objęły bardzo znaczny zakres pracy, stwarzając w każdym niemal wypadku racjonalną metodę działalności, dostosowaną do warunków okręgu gospodarczego oraz nastawienia i potrzeb rolnictwa na danym terenie.

Celem omawianego zjazdu nie było wytyczenie wspólnych kierunków oraz wytworzenie wspólnych metod działania dla wszystkich izb. Chodziło raczej o wzajemne poinformowanie się kierowników działów ekonomicznych o zdobytych doświadczeniach — poinformowanie się, które mogłoby doprowadzić do przyswojenia sobie zdobytych praktycznych wniosków na innym terenie. Ponadto zjazd miał na celu, w interesie usprawnienia działalności ekonomicznej izb rolniczych, stwierdzenie tych zasad wspomnianej działalności, które pomimo istnienia różnic regionalnych pomiędzy poszczególnymi okręgami, muszą być uznane za wspólne dla wszystkich izb. W szczególności do ustalenia podstawowej zasady musi doprowadzić stwierdzenie, że w obecnych warunkach gospodarczych, a nawet wogóle w warunkach, w których rozwija się i będzie rozwijało się życie rolnicze, problemy ekonomiczne w życiu organizacyjnym rolnictwa, a zwłaszcza w życiu samorządu rolniczego, muszą być wysunięte na plan pierwszy.

Przebieg zjazdu, który w referatach kierowników działów ekonomicznych dał naświetlenie kierunków i metod działalności izb rolniczych na polu gospodarczym, doprowadził do wniosku, który znalazł wyraz w odnośnej uchwale, iż z uwagi na znaczenie dla usprawnienia działalności samorządu rolniczego na polu gospodarczym wzajemnego informowania się działów ekonomicznych izb rolniczych jest konieczne odbywanie na przyszłość w okresach periodycznych tego rodzaju zjazdów, które to okresy nie powinny być jednak dłuższe niż półroczne. Następne zjazdy powinny odbywać się kolejno na terenie poszczególnych izb rolniczych. Na porządku dziennym tych zjazdów powinny z reguły znajdować się: 1) referat przedstawiciela Związku Izby i Organizacji Rolniczych R. P., informujący o zagadnieniach polityki gospodarczej na odcinku rolnictwa i obrony jego interesów, 2) sprawy najbardziej aktualne na terenie danej izby, w której zjazd odbywa się, oraz 3) sprawy metodyki prac ekonomicznych w izbach rolniczych.

W związku z wypowiedzianymi powyżej uwagami, a mianowicie, że działy ekonomiczne powinny stanowić mózg izb rolniczych, i że wszelkie posunięcia izb powinny otrzymywać naświetlenie myśli ekonomicznej — jest rzeczą ważną, aby dla prac działów ekonomicznych zostały stworzone odpowiednie ramy organizacyjne oraz ażeby działy te zostały wyposażone w odpowiednie kompetencje. Ze sprawą tą wiąże się również należyte wyposażenie działów ekonomicznych pod względem finansowym, umożliwiające dobór odpowiednich wysoko kwalifikowanych pracowników.

Podkreślając konieczność usprawnienia działalności samorządu rolniczego w zakresie ekonomicznym, zjazd doszedł do wniosku, iż w biurze każdej izby rolniczej powinny być powołane wydziały ekonomiczne, stanowiące samodzielną komórkę organizacyjną na wzór innych samodzielnych działów biura izby, nie-

zależnie od działów lub referatów organizacji gospodarstw rolnych. Zakres działania wydziałów ekonomicznych powinien być tak pomyślany, aby skupiał wszystkie zagadnienia ekonomiczno-społeczne i ekonomiczno-rolnicze, zając się z polityką gospodarczą Państwa. W szczególności ze względów organizacyjnych i rzeczowych jest wskazane, aby przedmiotem pracy wydziałów ekonomicznych izb były odpowiedniki wszelkich zagażeń, skupiających się w Departamencie Ekonomicznym Min. Rolnictwa i Ref. Roln., a więc dotyczące polityki gospodarczej i agrarnej, obciążeń rolnictwa w zakresie świadczeń publicznych, społecznych i t. p., kredytu i zadłużenia rolnictwa, spraw celnych i komunikacyjnych, oświaty gospodarczej, polityki cen zbóż i produktów hodowli, zbytu na odcinku handlu spółdzielczego i prywatnego oraz przemysłu rolnego. Wydziały ekonomiczne powinny mieć powierzone opinowanie wszelkich ustaw i rozporządzeń, prowadzenie akcji prasowo-informacyjnej i wydawniczej oraz prowadzenie spraw, związanych ze statystyką. Budżety wydziałów ekonomicznych powinny być traktowane w formie specjalnego działu w ogólnym budżecie izby, a nie stanowić tylko pozycję innych działów.

Przebieg dyskusji na zjeździe podkreślił wyraźnie uznanie konieczności tego, aby działy ekonomiczne były jaknajbardziej zbliżone do potrzeb i życia rolnictwa w terenie, aby jaknajbardziej wnikały w te potrzeby i starały się je jaknajlepiej zrozumieć i ocenić, a w wykonywaniu swych zadań i obowiązków eliminowały jaknajdalej momenty zbiurokratyzowania. W szczególności w dyskusji została podkreślona duża rola, którą w działalności izby spełnia komisja ekonomiczna, oraz duże znaczenie, które w działalności działów ekonomicznych posiada bezpośredni ich kontakt z terenem.

Dalsza uchwała zjazdu dotyczy potrzeby utrzymania jaknajwyższego kontaktu oraz rozwijania jaknajściślejszej współpracy z czynnikiem społecznym.

Działalność wydziałów ekonomicznych powinna być nastawiona w kierunkach: a) prac badawczych, celem uzyskania niezbędnych danych dla polityki bieżącej, b) prac wykonawczych na odcinkach organizacji zbytu płodów rolnych, opinowania projektów ustawodawstwa gospodarczego, kredytowo-odciążeniowego, spraw agrarnych, podatkowym i ubezpieczeniowym, taryfowo-kolejowym i celnym, rachunkowości rolniczej oraz prasowo-informacyjnym. Ponadto wydziałowi ekonomicznemu powinien być nadany charakter czynnika informacyjnego, doradczego i uzgadniającego nastawienie pracy w terenie działów technicznych z wytyczniami polityki gospodarczej izby. W sprawie utrzymywania ścisłego kontaktu z terenem zjazd podkreślił konieczność powiązania pracy wydziału ekonomicznego z dolnymi organizacjami rolniczymi, jak okręgowe czy powiatowe towarzystwa rolnicze. Uwzględniając, iż w wydziałach ekonomicznych skupiają się wszelkie zagadnienia, związane z reprezentacją i ochroną interesów rolnictwa lokalnego, zjazd podkreślił konieczność kontaktu kierowników tych wydziałów ze społeczeństwem rolniczym przez uczestnictwo ich w zebraniach powiatowych organizacji rolniczych. Omawiając problem skonstruowania celowego programu gospodarczego w dziedzinie produkcji rolniczej, zjazd doszedł do wniosku, iż przy ustalaniu posunięć polityki gospodarczej najwłaściwsze jest wychodzenie z podstaw regionalnych, przez współpracę nie tylko zainteresowanych w określonych zagadnieniach gospodarczych izb rolniczych, lecz również przez współpracę izb rolniczych z innymi organami samorządu gospodarczego. Zjazd podkreślił konieczność nawiązania ściślejszego kontaktu i współpracy poszczególnych izb rolniczych z odnośnymi organami samorządu przemysłowo-handlowego i rzemieślniczego na danym terenie.

W związku z krótkimi terminami, wyznaczanymi izbom do nadsyłania opinii w wielu sprawach — terminami, niepozwalającymi im na należyte opracowanie stanowiska, a zwłaszcza na

uzgodnienie tego stanowiska z czynnikiem społecznym izby — zjazd zwrócił się do Związku Izb i Organizacji Rolniczych z prośbą o poczynienie starań, aby izby rolnicze były zawiadamiane o zamierzeniach i inicjatywie czynników rządowych i innych, dotyczących projektów nowych ustaw i rozporządzeń z zakresu polityki gospodarczej rolnictwa, przedtem, zanim dane zagadnienie zostanie ujęte w formę ankiety lub projektu rozporządzenia czy ustawy. Mając na względzie, aby projekty ustaw lub rozporządzeń odpowiadały jaknajbardziej realnym potrzebom życia, obserwowanym zbliska przez samorząd rolniczy, Zjazd wypowiedział się za zapewnieniem izbom rolniczym nie tylko prawa opinowania projektów, lecz również udziału w ich opracowywaniu. Zjazd zwrócił się z prośbą do Związku Izb i Organizacji Rolniczych o poczynienie starań, aby terminy, wyznaczane izbom do nadsyłania opinii, tak były określane, by pozwalały na należyte ich opracowanie w porozumieniu z zainteresowanymi czynnikami społecznymi, oraz były ustalane z uwzględnieniem tych warunków technicznych, w których pracuje izba.

Ponieważ w chwili obecnej zagadnienia organizacji zbytu artykułów rolniczych wysuwają się na czoło prac działów eko-

nomicznych izb rolniczych, zjazd zwrócił się do izb, które wstąpiły na drogę organizacji powiatowych sekcji zbytu, z prośbą o wymianę doświadczeń, w formie opracowanych materiałów, z pozostałymi izbami oraz Związkiem Izb i Organizacji Rolniczych R. P.

Ponadto zjazd wypowiedział się za tem, aby zagadnienie organizacji sieci korespondentów było we wszystkich izbach jednolicie potraktowane. Kwestję sprawozdań ekonomicznych i organizacji statystyki postanowiono omówić szczegółowo w drodze pisemnej na podstawie ankiety Min. Rolnictwa i Ref. Roln. Zwrócono również uwagę na opracowanie przez Zarząd Izb i Organizacji Rolniczych R. P. w jaknajkrótszym czasie do użytku izb metodyki ustalania okręgów ekonomicznych, w związku z ustawą o klasyfikacji gruntów i zamierzoną reformą podatku gruntowego.

Z głosów dyskusji, które nie znalazły wyrazu w uchwałach, należy podkreślić wypowiedzenie się za koniecznością tego rodzaju organizacji prasy rolniczej, która dawałaby możność szerszego poruszania regionalnych zagadnień gospodarczych.

g.

H A N D E L

HANDEL WEWNĘTRZNY

„POCIĄG — WYSTAWA” WYTWÓRCZOŚCI POLSKIEJ. — W dn. 29/V na dworcu Wileńskim w Warszawie odbył się akt otwarcia „Pociągu — Wystawy”, organizowanego przez Centralne Towarzystwo Popierania Wytwórczości Polskiej. W uroczystości wzięli udział Panowie Ministrowie: Przemysłu i Handlu, H. Floyar-Rajchman, Komunikacji, M. Butkiewicz, Rolnictwa i Reform Rolnych, J. Poniatowski, Panowie Wice-ministrowie: Doleżał, Piasecki i Chyliński, przedstawiciele organizacji gospodarczych i społecznych, wyżsi urzędnicy i t. d.

Przemówienie wstępne wygłosił Prezes C. T. P. W. K., P. Janta-Polczyński, w którym przedstawił zadania, jakie ma spełnić „Pociąg-Wystawa”; chodzi mianowicie, o możliwie wszechstronne zapoznanie konsumenta i producenta z produkcją krajową, o wykazanie możliwości zastąpienia szeregu importowanych towarów przez towary krajowe, nieustępujące w gatunku towarom zagranicznym, a w wielu wypadkach nawet je przewyższające, wreszcie o przeprowadzenie propagandy w kierunku powiększenia zbytu na rynku krajowym oraz o podjęcie akcji społecznej zwalczania przemytu. W zamierzeniach swych Towarzystwo uzyskało jaknajdalej idące poparcie moralne i materialne w pierwszym rzędzie ze strony Rządu, jak i organizacji samorządu gospodarczego i poszczególnych wystawców. W końcu swego przemówienia P. Prezes Janta-Polczyński złożył podziękowanie Panu Ministrowi H. Floyar-Rajchmanowi za opiekę nad całością akcji Towarzystwa.

Po przecięciu symbolicznej wstęgi przez Pana Ministra Przemysłu i Handlu nastąpiło zwiedzenie „Pociągu—Wystawy”.

Pociąg składa się z 30 wagonów kolejowych, adaptowanych całkowicie dla celów wystawy; zewnętrznie wagony nie różnią się zupełnie od wagonów normalnych, natomiast wnętrza zostały przebudowane przez zamianę dachów zwykłych na szklane, zakrycie okien, usunięcie przedziałów i ławek i t. d. Wszystkie wagony mają wzorowe oświetlenie elektryczne, instalację centralnego ogrzewania, telefony i głośniki, poza tem nazewnątrz reklamy neonowe; energję elektryczną dostarcza specjalny wagon - elektrownia.

Zgodnie z programem „Pociąg - Wystawa” obejmuje niemal wszystkie ważniejsze działy przemysłu polskiego, a więc: gór-

nictwo węglowe, przemysł rafinerijny, hutnictwo żelazne i przemysł metalowy, przemysły: elektrotechniczny, radiowy, muzyczny, szklany, budowlany, chemiczny, włókienniczy, konfekcyjny, pierniczny, graficzny, skórzaný, spożywczy, wreszcie przemysły różne oraz rybołówstwo morskie. Wystawa uwzględnia również w szerokim zakresie dział rolniczy, który zawiera: nasiennictwo, lniarstwo, zootechnikę, produkcję wełny krajowej, skóry krajowe, nasiona oleiste, zielarstwo, jedwabnictwo, hodowlę zwierząt futerkowych i chłodnictwo. W dziale ogólnym wystawy zgromadzono materiały, propagujące oszczędność, oświetlające walkę z przemytem i nadużyciami celnymi, wreszcie stoiska i tablice ogólno-dydaktyczne.

Podczas pierwszej tury objazdów, która rozpoczyna się w początku czerwca, pociąg zatrzyma się w ok. 60 miejscowościach województw zachodnich; w czasie postojów, które trwać będą 1 ÷ 4 dni, organizowane będą konferencje oraz wygłaszane odczyty i referaty, ilustrowane przezroczami; dodać należy, że w składzie pociągu znajduje się również kino dźwiękowe, mogące pomieścić ok. 100 osób. Dla dokładnego informowania publiczności przydzielono do każdego wagonu specjalnie wyszkolonego przewodnika.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORY

— Ruch cen zbóż w okresie 12 ÷ 25/V r. b. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	12 ÷ 18/V	19 ÷ 25/V	Wzrost (+) lub spadek (-)
	Pszzenica		%
Warszawa . . .	17.66	17.75	+ 0.6
Poznań . . .	16.12½	18.13	+ 0.03
Lwów . . .	18.04	18.12½	+ 0.5
Średnia . . .	17.27	17.33	+ 0.34
	Żyto		
Warszawa . . .	14.75	14.88	+ 0.8
Poznań . . .	14.63	14.63	—
Lwów . . .	14.12½	16.87½	+ 19.4
Średnia . . .	14.50	15.46	+ 6.7

Owies

Warszawa	16 51½	17 00	+ 29
Poznań	15 30	15 75	+ 29
Lwów	17 42	19 02½	+ 91

Srednia . . . 16 41 . . . 17 25 . . . + 50

Jęczmień browarowy

Warszawa	17 25	17 25	—
Poznań	19 75	19 75	—
Lwów	—	—	—

Srednia . . . 18 50 . . . 18 50 . . . —

Jęczmień zwykły

Warszawa	15 75	15 75	—
Poznań	16 56	15 88	— 40
Lwów	14 54	14 54	—

Srednia . . . 15 62 . . . 15 35 . . . —

— Mocniejsze usposobienie, jakie wystąpiło na giełdach krajowych w okresie, poprzedzającym sprawozdawczy (od 20 do 25 maja), doznało obecnie lekkiego osłabienia i w rezultacie w nastrojach rynku nastąpiło pewnego rodzaju uspokojenie. Jeśli chodzi o ruch cen — to na giełdzie warszawskiej w dalszym ciągu zwykowały: owies (I standard o \bar{x} 0 75, II i III o \bar{x} 0 50 na 100 kg) oraz wszystkie gatunki otrąb pszennych (o \bar{x} 0 25). Na giełdzie poznańskiej nadal zwyżkował jedynie owies (o \bar{x} 0 25), natomiast spadły ceny: I gat. A 20% mąki pszennej o \bar{x} 0 50 oraz 2 gatunków jęczmienia: 710 ÷ 725 g i 680 ÷ 690 g — po \bar{x} 0 25 na 100 kg. Mocna tendencja dla pasz, a więc m. in. i dla owsa, jest następstwem przewidywań mierzalnych lub niedostatecznych tegorocznych zbiorów pasz wskutek fatalnych warunków atmosferycznych wiosną r. b. Jeżeli chodzi o giełdę gdańską — to na podkreślenie zasługują notowania pszenicy i żyta, sprzedawanych na paszę po cenie 14 00 ÷ 14 50 guld. gd. za 100 kg.

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w okresie sprawozdawczym wyniósł 10 220 t, w tem 4 494 t żyta (dla okresu ubiegłego odpowiednio liczby wynosiły: 7 470 i 4 494).

Warszawa. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w \bar{x} za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica jara czerwona szklista 775 g/l 17 50 ÷ 18 00, — jednolita 742 g/l 18 00 ÷ 18 50, — zbierana 731 g/l 17 00 ÷ 17 50, żyto I standart 14 75 ÷ 15 00, — II standart 14 50 ÷ 14 75, jęczmień browarowy 689 g/l 17 00 ÷ 17 50, — o wadze 678/673 g/l 16 00 ÷ 16 50, — o wadze 649 g/l 15 50 ÷ 16 00, — o wadze 620 5 g/l 15 00 ÷ 15 50, owies I stand. (niezadeszczony) 17 75 ÷ 17 25 (17 00 ÷ 17 25), — II stand. (lekkio zadeszczony) 17 25 ÷ 17 75 (16 75 ÷ 17 25), — III stand. 16 75 ÷ 17 25 (16 25 ÷ 16 75), mąka pszenna I B 0 ÷ 45% 30 00 ÷ 33 00, — I C 0 ÷ 55% 28 00 ÷ 30 00, — I D 0 ÷ 60% 26 00 ÷ 28 00, — I E 0 ÷ 65% 24 00 ÷ 26 00, — II B 20 ÷ 65% 22 00 ÷ 24 00, — II D 45 ÷ 55% 21 00 ÷ 22 00, — II F 55 ÷ 65% 20 00 ÷ 21 00, — II G 60 ÷ 65% 19 00 ÷ 20 00, — III A 65 ÷ 70% 14 00 ÷ 15 00, mąka żytnia I gat. 0 ÷ 55% 23 50 ÷ 25 00, — I gat. 0 ÷ 65% 22 50 ÷ 23 50, — II gat. 16 50 ÷ 17 50, — razowa 17 50 ÷ 18 50, — „poślednia” 13 50 ÷ 14 50, otręby pszenne grube z przemiału standartowego 12 00 ÷ 12 50 (11 75 ÷ 12 25), — średnie z przemiału standartowego 11 50 ÷ 12 00 (11 25 ÷ 11 75), — mialkie z przemiału standartowego 11 50 ÷ 12 00 (11 25 ÷ 11 75), otręby żytnie z przemiału standartowego 10 50 ÷ 11 00.

Poznań. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w \bar{x} za 100 kg parytet Poznań dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica 16 00 ÷ 16 25, żyto 14 50 ÷ 14 75, jęczmień 710 ÷ 725 g 16 50 ÷ 17 00 (16 75 ÷ 17 25), — 680 ÷ 690 g 15 50 ÷ 16 25 (15 75 ÷ 16 50), — browarowy 19 50 ÷ 20 00, owies 15 50 ÷ 16 00 (15 25 ÷ 15 75), owies do siewu (15 00 ÷ 15 50), mąka wraz z workiem: pszenna I gat. A 20% 27 50 ÷ 30 00 (28 00 ÷ 30 00), — I gat. B 45% 27 00 ÷ 27 50, — I gat. C 55% 26 00 ÷ 26 50, —

I gat. D 60% 25 00 ÷ 25 50, — I gat. E 65% 24 00 ÷ 24 50, — II gat. A 20 ÷ 55% 23 00 ÷ 23 50, — II gat. B 20 ÷ 65% 22 50 ÷ 23 00, — II gat. D 45 ÷ 65% 19 50 ÷ 20 00, — II gat. F 55 ÷ 65% 16 75 ÷ 17 25, — III gat. A 65 ÷ 70% 15 75 ÷ 16 25, — III gat. B 70 ÷ 75% 13 25 ÷ 13 75, mąka żytnia I gat. 0 ÷ 55% 21 75 ÷ 22 75, — I gat. 0 ÷ 65% 20 75 ÷ 21 75, — II gat. 55 ÷ 70% 15 25 ÷ 16 25, — „poślednia” ponad 70% 12 00 ÷ 13 00, — razowa 0 ÷ 95% 17 25 ÷ 18 25, otręby pszenne średnie z przemiału standartowego 10 75 ÷ 11 25, — grube z przemiału standartowego 11 50 ÷ 12 00, otręby żytnie z przemiału standartowego 11 50 ÷ 12 00, otręby jęczmienne 10 25 ÷ 11 50.

Gdańsk. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w guld. gd. za 100 kg (w nawiasach podane są notowania z I połowy maja, o ile różnią się od obecnych): pszenica eksportowa o wadze 128 funt. hol. bez notowań (16 25 ÷ 16 50), — konsumpcyjna o wadze 130 funt. hol. bez notowań, — o wadze 128 funt. hol. bez notowań, — na paszę 14 00 ÷ 14 50, żyto eksportowe o wadze 120 funt. hol. bez notowań (11 50), — konsumpcyjne o wadze 120 funt. hol. bez notowań, — na paszę 14 00 ÷ 14 50, jęczmień wyborowy na eksport 18 00 ÷ 19 00, — średni 17 25 ÷ 17 75, — o wadze 114 ÷ 115 funt. hol. eksportowy 16 75, — o wadze 110 ÷ 111 funt. hol. 16 00, — o wadze 105 ÷ 106 funt. hol. 15 75, — konsumpcyjny bez notowań, owies eksportowy bez notowań (15 50 ÷ 17 50), — konsumpcyjny 17 00 ÷ 18 50 (bez notowań), otręby żytnie 12 00 ÷ 12 25 (6 20), otręby pszenne grube 12 00 ÷ 12 25 (bez notowań), otręby pszenne szale 12 50 (bez notowań).

RYNEK AKCYJNY

za okres od 20 do 25 maja 1935 r.

Na rynku akcyjnym w okresie sprawozdawczym w stosunku do poprzedzającego go nie zaszły istotniejsze zmiany; transakcje zawierane były nadal na ograniczone kwoty, a liczba notowanych akcji pozostawała w dalszym ciągu niewielka. Gros transakcji przypada, jak zwykle, na akcje Banku Polskiego, które utrzymywały się na niezmiennym poziomie w 2 ostatnich okresach. Akcje Lilpopa, które ukazały się na giełdzie po pewnej przerwie, doznały osłabienia, tracąc \bar{x} 0 65. Akcje Starachowic, po odbyciu walnego zgromadzenia spółki, które uchwalilo wypłatę dywidendy w wysokości 2% — zwykowały poważnie, bo o \bar{x} 1 50. Natomiast stratę w identycznej wysokości poniosły akcje Haberbusch i Schiele. Z dniem 25/V akcje Banku Handlowego w Warszawie są notowane bez wartościowego kuponu za 1934 r.

Na giełdzie poznańskiej — Bank Polski doznał lekkiego osłabienia; giełda krakowska odnotowała sporadyczną transakcję, giełda lwowska — nadal bez notowań.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
	w \bar{x} za akcję			
Bank Polski	\bar{x} 100	87 50	87 50	87 50
Lilpop	\bar{x} 25	9 25	9 15	9 25
Starachowice	\bar{x} 100	33 00	31 00	33 00
Haberbusch i Schiele	\bar{x} 100	41 00	35 00	41 00 -40 00

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje — w \bar{x} : Elektrownia 14 00.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym nie były notowane.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje — w \bar{x} (maksimum i minimum; w nawiasach — notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): Bank Polski 87 00 — 86 00 (87 50 — 87 00).

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

ZASADY SAMOCHODOWEJ POLITYKI KONCESYJNEJ. — Samochodowa polityka koncesyjna, której celem jest polepszenie publicznej komunikacji samochodowej i wyznaczenie jej odpowiedniego miejsca pośród innych środków komunikacji, musi być z konieczności bardzo umiarkowana wobec słabej motoryzacji i niedostatecznego przystosowania naszych dróg do komunikacji samochodowej. Przy wprowadzaniu w życie przepisów o koncesjonowaniu zarobkowych przewozów samochodami okazało się, że oprócz małej liczby przedsiębiorstw samochodowych, posiadających odpowiednie warunki do prowadzenia publicznej komunikacji (sprawność organizacyjną i zasoby finansowe), reszta przedsiębiorstw — to przedsiębiorstwa drobne i finansowo słabe. Licząc się z tym stanem i z faktem, że wprowadzenie systemu koncesyjnego przypadło na czasy kryzysowe, trzeba było utrzymać jeszcze przez pewien czas przedsiębiorstwa, które niezupełnie odpowiadały wymaganiom dobrej publicznej komunikacji. W tym celu wydawane były dotychczas krótkoterminowe koncesje.

W dalszym etapie realizowanej obecnie akcji, zmierzającej do polepszenia komunikacji samochodowej i podniesienia między innymi w ten także sposób motoryzacji kraju, przyjęto następujące zasady:

1. — Udzielania koncesyj na linie lub zespoły linii, stanowiące pewną całość komunikacyjną, i to przedsiębiorstwom, silniejszym finansowo, tudzież odpowiednio fachowo zorganizowanym. Dla tego małe przedsiębiorstwa, pracujące dotychczas na poszczególnych liniach, będą musiały, o ile zechcą się utrzymać, połączyć się w większe jednostki, mianowicie w spółki handlowe. Przedsiębiorstwa małe, które nie będą mogły stworzyć większych jednostek, będą eliminowane z publicznej komunikacji samochodowej.

2. — Koncesje nie będą wydawane stowarzyszeniom i spółkom, których zadaniem nie jest wykonywanie zarobkowych przewozów samochodami.

3. — Wymagane będzie ujednostajnienie i odnawianie taboru. W tym celu przedsiębiorstwom, posiadającym pojazdy wyłącznie używane, będą wydawane koncesje na czas niezbędny do ich zużycia, nie dłuższy jednak niż do dn. 1/IV 1937 r. Przedsiębiorstwom zaś, posiadającym oprócz używanych również nowe pojazdy, będą wydawane koncesje na czas dłuższy — 4—6 letni, przyczem wymiana używanego taboru na nowy będzie wymagana w terminach, ustalanych stosownie do wyników badania

technicznego pojazdów. Od nowych przedsiębiorców będzie wymagane posiadanie taboru wyłącznie nowego.

4. — Taryfa przewozowa będzie ustalana na podstawie racjonalnej kalkulacji przedsiębiorstwa, uwzględniającej normalną eksploatację, amortyzację taboru i godziwy zysk. W celu uniknięcia szkodliwej konkurencji taryfa samochodowa w odniesieniu do kolei ustalana będzie z założeniem zbliżenia jej — w miarę możliwości — do kolejowej. Na odcinkach drogowych, równych odcinkom kolejowym lub dłuższych od kolejowych, łączących te same miejscowości, opłata za przejazd autobusem nie może być niższa od ceny biletu III klasy pociągu osobowego. Na odcinkach drogowych, krótszych od kolejowych, łączących te same miejscowości, opłata za przejazd autobusem może być niższa od ceny biletu III klasy pociągu osobowego na danym odcinku, jednak nie niższa niż $\text{gr } 5$ za osobokilometr. Stawka taryfowa za przewożony towar w komunikacji samochodowej na oznaczonych liniach (regularny przewóz) nie będzie mogła być niższa niż $\text{zł } 0\cdot30$ za tonnokilometr, a przy ładunkach całowozowych nie niższa niż $\text{zł } 0\cdot24$ za tonnokilometr.

5. — Koncesje na przewóz towarów będą wydawane: *a*) na oznaczone obszary (obszarowe), albo *b*) na oznaczone linie (linjowe).

Koncesje obszarowe są wolne od obowiązku wykonywania przewozu, stosowania się do obowiązujących taryf i planów przewozowych. Koncesje linjowe podlegają takim obowiązkom.

Koncesje obszarowe będą obejmowały obszary ciężenia gospodarczego dookoła ośrodka gospodarczego i będą wydawane na obszar, w którym najdłuższy odcinek drogi od ośrodka wynosi 75 km. Koncesje takie będą uprawniały do wykonywania przewozów wzdłuż wszystkich dróg na ustalonym obszarze. Koncesje obszarowe nie będą mogły obejmować 2 lub więcej ośrodków gospodarczych. Koncesje linjowe będą wydawane na linie, łączące 2 lub więcej ośrodków gospodarczych, i tylko przedsiębiorstwom, posiadającym odpowiedni tabor pod względem ilościowym i jakościowym. Powyższe rozgraniczenie koncesyj towarowych znajduje gospodarcze uzasadnienie z jednej strony w niekrępowaniu przewozów towarowych, o ile mają one charakter dowozowy z miejsc ciężenia gospodarczego do najbliższego ośrodka, i z drugiej strony w potrzebie poddania przewozów linjowych, łączących 2 lub więcej ośrodki gospodarcze, takim obowiązkom, jakie są stawiane innym regularnym środkom publicznej komunikacji.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

RYNEK FRACHTOWY. — Na rynku La Platy panowało w tygodniu sprawozdawczym silne ożywienie, zafrachtowano ogółem pod zboże 35 statków o łącznym tonnażu 254 820 t. Statki frachtowe do portów, nieobjętych umową, wynosiły sh 19/- z portów górnego biegu rzeki do północnych portów oceanu Spokojnego na czerwiec, sh 18,6 do Stanów Zjedn. na czerwiec lipiec.

Na rynkach północno-amerykańskim i kanadyjskim panowała w dalszym ciągu stagnacja, szereg statków wyszedł w balaście z Montreal w poszukiwaniu ładunków cukru z Kuby i zboża z San Lorenzo.

Również na rynkach wschodnich i Dalekiego Wschodu sytuacja była bardzo niekorzystna dla armatorów wobec zastoju, jaki panował w wywozie soi z Władywostoku i Dalnego, ryżu — z portów Kóhsichang, Sajgon, Burma i t. d., oraz ziarna palmowego — z wybrzeża Madras. Zboże z Australji eksportowa-

wano prawie wyłącznie do portów Dalekiego Wschodu — tak, że wiele statków, wyczekujących ładunków do Europy, opuściło porty australijskie w balaście.

Zapotrzebowanie tonnażu z portów czarnomorskich Z. S. R. R. na Daleki Wschód było minimalne, pozatem ruch w portach tych zmniejszył się znacznie wobec wstrzymania frachtowań przez sowieckie biuro w Londynie, frachtowania zaś wszystkie mają być dokonywane bezpośrednio przez Moskwę, skąd podobno odpowiedzi nadchodzą z ogromnym opóźnieniem. Zafrachtowano jednakże kilka statków do Stanów Zjedn. pod węgiel po stawce sh 10/6 na maj, a 10/4½ na czerwiec oraz pod rudę po stawce sh 12/6.

Rynek dunajski zawodzi w dalszym ciągu pokładane w nim nadzieje i poza niewielkim eksportem do Włoch nie notowano żadnych zapotrzebowań.

POCZTA I TELEGRAF

RUCH POCZTOWY, TELEGRAFICZNY I TELEFONICZNY W KWIETNIU 1935 R. w ważniejszych miastach przedstawiał się w sposób następujący (w tys. jednostek, wzgl. zł):

Nazwa miejscowości	Listy zwykle i polecane	Listy wartościowe	Paczki	Przesyłki za pobraniem	Zlecenia	Przekazy poczt. i telegr. (wplac. wzgl. wypłac. na kwotę)	Wpłaty wzgl. wypł. P. K. O. (na kwotę)	Czasopisma	Telegramy	Rozmowy telefoniczne międzym. i międzyna.
N a d a n o w u r z ę d a c h										
Warszawa	14 872.2	41.7	211.2	47.2	10.0	12 626.0	36 678.3	6 608.6	40.7	178.3
Łódź	2 221.4	2.7	45.2	9.0	52.2	2 735.9	17 894.7	308.5	11.2	53.4
Lwów	6 488.9	4.6	50.8	14.9	4.9	3 651.9	10 081.4	1 686.0	13.5	37.9
Poznań	9 473.5	1.6	45.7	15.3	1.5	2 512.8	9 050.1	1 437.0	12.1	30.1
Kraków	3 338.7	3.6	54.1	14.7	4.1	3 046.2	8 945.9	2 912.6	10.2	51.7
Wilno	1 610.1	2.2	14.3	6.4	2.6	1 479.2	3 477.9	896.6	6.0	9.0
Katowice	1 592.5	1.9	17.9	6.7	5.2	2 088.5	6 969.3	419.5	8.9	97.6
Lublin	601.9	1.3	7.8	0.9	0.9	999.7	5 342.0	57.6	3.3	13.4
Bydgoszcz	1 258.9	0.7	14.6	3.5	1.3	1 169.7	4 154.2	276.5	4.6	14.7
Białystok	507.7	0.6	3.9	0.6	2.1	605.6	2 371.3	15.6	2.3	8.5
Chorzów	782.2	0.2	4.8	1.4	0.7	688.2	3 215.1	26.7	1.1	11.1
Gdynia	775.4	0.2	16.3	2.5	0.3	1 015.9	8 288.8	23.8	7.2	28.9
N a d e s z ł o d o u r z ę d ó w										
Warszawa	8 900.8	18.3	90.5	10.1	9.2	10 452.7	4 673.8	65.1	71.5	202.4
Łódź	2 092.3	0.9	24.8	3.3	5.2	6 561.7	1 868.2	286.7	13.6	36.7
Lwów	2 923.1	7.2	31.5	4.5	4.0	3 826.6	1 585.6	266.8	12.9	41.8
Poznań	3 156.8	1.1	32.5	5.4	1.6	2 747.5	1 215.1	131.4	19.9	37.3
Kraków	3 517.1	3.1	39.2	5.0	2.2	2 894.3	1 539.8	323.4	8.9	55.5
Wilno	1 195.8	4.1	15.5	3.2	1.4	1 958.7	787.5	88.8	6.1	11.7
Katowice	1 348.7	1.8	22.8	5.0	2.3	1 079.5	586.0	149.0	5.8	84.6
Lublin	705.8	0.6	8.6	0.6	0.7	1 295.9	578.3	108.6	2.9	20.7
Bydgoszcz	1 355.6	1.0	16.6	3.4	1.0	1 089.5	746.9	158.5	3.6	15.5
Białystok	469.5	1.7	5.4	1.4	0.7	800.5	484.7	99.6	2.2	8.3
Chorzów	721.1	0.3	6.9	1.8	1.1	223.4	294.2	50.1	1.1	—
Gdynia	734.9	0.2	13.3	3.4	0.7	1 104.6	580.3	65.8	7.0	25.3

Rozmów telefonicznych miejscowych na sieciach Min. Poczty i Telegrafów oraz P. A. S. T. w kwietniu przeprowadzono: w Warszawie 23 580 832, w Łodzi 4 967 531, w Lwowie 4 007 322, w Wilnie 2 239 650, w Krakowie 2 120 612, w Sosnowcu 1 160 566, w Poznaniu 1 025 531, w Katowicach 963 657, w Bielsku 750 123, w Białymstoku 743 100, w Bydgoszczy 741 000, w Gdyni 443 400, w Lublinie 330 281, w Chorzowie 310 915 i w Toruniu 140 461.

Weksli w kwietniu nadesłano do urzędów i agencji pocztowych do inkasa 1439 tys. sztuk na ogólną kwotę zł 16 292 tys., z tego: zainkasowano 1118 tys. sztuk na kwotę zł 13 534.6 tys., zaprotestowano 15.0 tys. sztuk na kwotę zł 1 767.4 tys., zwrócono bez protestu 9.8 tys. sztuk na kwotę zł 723.3 tys.

PRACA I SPRAWY SOCJALNE

RYNEK PRACY W LUTYM I MARCU 1935 R. — Maksymalne sezonowe natężenie bezrobocia w r. b. wystąpiło, jak zazwyczaj, w lutym. Liczba bezrobotnych, zarejestrowanych w P.U.P.P., z 498 8 tys. w styczniu wzrosła do 515 6 tys. w lutym, osiągając poziom dotychczas nienotowany. W marcu zaznaczyła się tendencja zniżkowa i liczba bezrobotnych zmniejszyła się do 506.2 tys. Równocześnie liczba zatrudnionych w górnictwie i hutnictwie, w zakładach przemysłu przetwórczego i innych zakładach, zatrudniających ponad 20 robotników, oraz na robotach publicznych lekko zwiększa się, poczynając od stycznia, wynosząc 564.8 tys., 571.8 tys. i 600.4 tys. w marcu. Wraz ze wzrostem liczby zatrudnionych rośnie liczba robotniko-godzin w przemyśle przetwórczym; wyniosła ona w styczniu 41.0, w lutym 41.6 i w marcu 42.4 średnio godzin pracy na tydzień. Nie równoległa zmienność liczb bezrobocia i zatrudnienia spowodowana została nieobjęciem przez statystykę zatrudnienia w drobnym przemyśle, rzemiośle i t. p.

Liczby bezrobotnych za okres ostatnich 4 lat podaje następujące zestawienie:

	1932	1933	1934	1935
Styczeń	338 434	269 577	399 660	498 806
Luty	350 145	280 044	408 792	515 555
Marzec	360 031	279 779	388 297	506 241
Kwiecień	339 773	258 599	358 056	
Maj	306 801	239 542	329 035	
Czerwiec	264 147	224 560	306 387	

Lipiec	218 059	215 017	295 145
Sierpień	190 548	206 471	289 388
Wrzesień	150 446	202 100	289 220
Październik	150 894	215 415	294 874
Listopad	177 459	265 200	333 425
Grudzień	220 245	342 600	413 703

Zestawienie poniższe podaje liczby zatrudnionych w górnictwie, hutnictwie, przemyśle przetwórczym, wodociągach i elektrowniach, innych zakładach oraz na robotach publicznych:

	1934		1935	
	marzec	luty	marzec	
Górnictwo	95 412	94 880	92 103	
Hutnictwo	34 588	36 922	37 313	
Przemysł przetwórczy . .	358 643	353 291	380 098	
Elektrownie i wodociągi	7 076	7 159	7 168	
Inne zakłady	52 996	54 704	54 712	
Roboty publiczne	38 785	24 878	29 024	
Razem:	587 505	571 834	600 418	

Zatrudnienie w górnictwie w I kwartale r. b. wykazuje ciągle zmniejszanie się; oczywiście, odbywa się to pod wpływem sezonowego kurczenia się rynków zbytu.

W hutnictwie zatrudnienie nie podlegało poważniejszym zmianom jednak z lekką tendencją zwyżkową, wywo-

laną wzrostem produkcji w związku ze zwiększonym napływem zamówień krajowych.

Zatrudnienie elektryków, wodociągów i innych zakładów pozostawało niezmiennione. Wreszcie na robotach publicznych w marcu zatrudnienie wykazało lekkąwyżkę, po długim okresie spadku.

W przemyśle przetwórczym poprawa zatrudnienia zaznaczyła się w lutym i jeszcze silniej w marcu — prawdopodobnie pod wpływem momentów sezonowych. Liczby zatrudnionych w poszczególnych działach przemysłu podaje poniższe zestawienie:

Przemysł	1934		1935	
	marzec	luty	marzec	luty
Mineralny	29 440	27 206	33 701	
Metalowy	51 895	58 547	61 205	
Chemiczny	30 918	32 148	32 819	
Włókienniczy	127 894	122 219	130 873	

Papierniczy	11 495	12 242	11 983
Skórzany	4 708	5 347	5 350
Drzewny	38 899	36 733	40 206
Spożywczy	37 397	38 103	38 860
Odzieżowy	11 521	8 460	11 086
Budowlany	6 015	3 763	5 146
Poligraficzny	8 466	8 523	8 869

Razem: 358 648 353 291 380 098

Szczególnie silny wzrost zatrudnienia wykazały przemysły: budowlany i mineralny w związku z rozpoczęciem sezonu; dalej drzewny — w związku z sezonowym wzmoczeniem działalności tartaków.

Poważny wzrost zatrudnienia wykazuje również przemysł włókienniczy, przygotowujący produkcję na sezon letni. W pozostałych dziedzinach przemysłu — sytuacja w dalszym ciągu niezmiennona.

KRONIKA TYGODNIOWA

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

12 czerwca:

— „Ferrum”, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Katowicach.

15 czerwca:

— „Polski Przem. Naft.”, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki we Lwowie, Koralska 1.

— T-wo Białost. Manuf. „Eugenjusz Becker i S-ka”, S. A. — o g. 15 w gmachu Resursy Obyw. w W-wie, Krak. Przedm. 64.

17 czerwca:

— „Ak. Bank. Hipot.” — o g. 10 w lok. Banku we Lwowie.

— „Śląskie Kopalnie i Cynkownie”, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Katowicach, Francuska 1.

— Zjedn. Zakł. Włók. „K. Scheiblera i L. Grohmana”, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Łodzi, Targowa 65.

— „Kolej Elek. Warszawa—Młociny—Modlin”, S. A. — o g. 12 w lok. S. A. „Sita i Światło”, w W-wie, Marszałkowska 94.

— T-wo Hand.-Przem. „Mieczysław Zagajski”, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki w W-wie, Zórawia 3.

18 czerwca:

— T-wo Wydawn. „Prasa”, S. A. — o g. 16 w W-wie, Tamka 46 m. 11.

— „Bank Ziemi Kaliskiej”, S. A. — o g. 17 w lok. B-ku w Kaliszu, Al. Piłsudskiej 11.

— „Zakłady Chem. w Częstochowie”, S. A. — o g. 17 w W-wie, Piusa XI 39.

— Fabr. Konserw. „Zygmunta Ruckera”, S. A. we Lwowie — o g. 13 w lok. S-ki, Żółkiewska 223.

— „Polskie Fabr. Kabli i Walcownię Miedzi”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Ożarowie pod W-wą.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

BUDŻET

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETOWE W KWIECIEŃNIU 1935 R. — Według danych tymczasowych dochody i wydatki budżetowe Państwa w kwietniu 1935 r. w zestawieniu z odpowiednimi danymi za kwiecień 1934 r. przedstawiały się następująco (w tys. zł):

	Dochody		Wydatki	
	w kwietniu 1935	1934	w kwietniu 1935	1934
A. — ADMINISTRACJA:				
Prezydent Rzeczypospolitej	7	8	206	210
Sejm	18	15	482	482
Senat	—	—	125	128
Kontrola Państwowa	—	—	378	346
Prezydjum Rady Ministrów	—	1	273	239
Min. Spraw Zagranicznych	510	82	3 096	4 048
" " Wojskowych	260	487	63 136	61 518
" " Wewnętrznych	1 163	1 409	16 200	15 620
" Skarbu	85 257	82 958 ¹⁾	8 557	8 165
" Sprawiedliwości	3 097	3 833	6 914	6 987
" Przemysłu i Handlu	1 604	1 199	4 917	3 578
" Komunikacji	158	201	1 450	1 125
" Rolnictwa i Ref. Roln.	260	174	2 489	2 129
" Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.	104	161	26 285	23 978
" Opieki Społecznej	304	464	5 131	5 639
" Poczt i Telegrafów	—	—	108	88
Emerytury i zaopatrzenia	3 436	4 009	14 031	12 162
Renty inwalidzkie i pensje	—	—	8 938	9 172
Długi państwowe	—	—	16 437	10 601
Razem:	96 118	95 001	179 153	166 215

B. — PRZEDSIĘBIORSTWA:

Prezydjum Rady Ministrów:				
Polska Agencja Telegraf.	12	—	—	—
M-stwo Spraw Wojskowych:				
Państw. Wytwórnia Uzbrojenia	—	—	—	—
Państw. Wytw. Prochu i Mat. Kruszących	—	—	—	—
Państw. Zakłady Inżynierji.	—	—	—	1 000
Państw. Zakłady Lotnicze	—	—	—	1 000
Państwowe Zakłady Umundurowania	—	—	—	—
M-stwo Spraw Wewnętrznych:				
Gazeta Administracji i Pol. Państw.	2	—	—	—
Państw. Zakłady Wodociągowe na G. Śląsku.	—	—	50	650
Państw. Zakł. Przemysłowo-Zbożowe	1 050	—	—	—
Ministerstwo Skarbu:				
Mennica Państwowa	—	—	—	—
M-stwo Przemysłu i Handlu:				
Przedsięb. państwowe o kap. miesz. i wydzierżawione	—	—	—	—
Nadania górnicze i tereny naft. „Polmin” Państw. Fabr. Ol. Min.	2	—	—	—
Państw. Kop. Węgla „Brzeszcze”	—	—	—	—
Zjedn. Fabr. Zw. Azot w Mościcach i Chorzowie	—	—	—	—
Ministerstwo Komunikacji:				
Polskie Koleje Państwowe	—	—	—	—

Ministerstwo Rolnictwa i Ref. Roln.:				
Lasy Państwowe	1 000	1 500	—	—
M-stwo Opieki Społecznej: . .				
Zdrojowiska Państwowe . . .	—	—	—	—
Przeds. Państw. Zakładu Hig-jeny	—	—	—	—
Szpitala Państwowe	—	—	64	57
M-stwo Poczty i Telegrafów:				
Polska Poczta, Telegraf i Te-lefon oraz przedsiębiorstwa pomocnicze	2 000	—	—	—
Razem:	4 066	1 500	114	2 707

C. — MONOPOLE:

Ministerstwo Skarbu:				
Monopol solny	3 300	4 500	—	—
" tytoniowy	22 000	26 000	—	—
" spirytusowy	20 031	17 522	—	—
" zapalczany	7 544	8 470	—	—
Loteria państwowa	3 000	2 100	—	—
Razem:	55 875	58 592	—	—

D. — FUNDUSZE:

Prezydium Rady Ministrów:				
Fundusz Pracy	—	—	—	850
M-stwo Skarbu:				
Państwowy Fundusz Kredy-towy	—	19	—	—
Państwowy Fundusz Gos-podarczy	—	11	—	—
Państwowy Fundusz Budowl.	—	—	—	—
M-stwo Komunikacji:				
Państwowy Fundusz Drogowy	—	—	—	500
M-stwo Rolnictwa i Ref. Roln.:				
Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej	—	—	—	83
M-stwo Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.:				
Stypendja akademickie	—	—	110	110
Razem:	—	30	110	1 543

Ogółem: 156 059 155 123 179 377 170 465

Zestawienie obrotów budżetowych Państwa wykazuje w kwietniu — jak zwykle na początku roku budżetowego — mocny spadek i dochodów i wydatków, przyczem w roku bieżącym spadek wydatków w stosunku do marca nie był tak gwałtowny jak w r. ub., w związku z czem — mimo nieco wyższych w kwietniu r. b. niż w kwietniu r. ub. dochodów — deficyt budżetowy był w r. b. poważniejszy, wynosząc 233 miljn. wobec 153 miljn. w r. ub. (ściśle biorąc w r. ub. — nie deficyt, lecz wpłata Pożyczki Narodowej). Nawiasowo przypomnieć należy, że w poprzednim miesiącu, t. j. marcu, sytuacja przedstawiała się odwrotnie: deficyt w marcu 1935 r. wynosił tylko 19'3 miljn., gdy w marcu 1934 r. stanowił trzykrotnie więcej, bo 582 miljn.

Dochody budżetowe w kwietniu obniżyły się w stosunku do marca, w którym, jako w końcowym miesiącu roku budżetowego, osiągały one zwyczajaj szczególnie wysoki poziom — o 18'4 miljn. (w 1934 r. analogicznie o 21'9 miljn.). Obniżyły się w kwietniu silnie dochody administracji — z 129'0 miljn. do 96'1 miljn., a spośród nich przedewszystkiem dochody Min. Skarbu (głównie wpływy z dania) — z 116'0 miljn. do 85'3 miljn., pozatem jeszcze wpłaty funduszy, które w marcu wynosiły 5'0 miljn., w kwietniu zupełnie odpadły. Natomiast wzrost w kwietniu w stosunku do marca wykazały wpłaty przedsiębiorstw — z 2'9 miljn. do 4'1 miljn. i wpłaty monopolów — z 47'6 miljn. do 55'9 miljn. W grupie przedsiębiorstw przybyła w kwietniu wpłata Państw. Zakł. Przem.-Zboż. w wys. 1'05 miljn., a wpłata Poczty i Telegrafu podniosła się z 1'1 miljn. do 2'0 miljn., natomiast obniżce z 1'5 miljn. do 1'0 miljn. uległa wpłata Lasów Państwowych.

Porównanie kwietnia r. b. z tym samym miesiącem lat poprzednich wykazuje, że w r. b. dochody były nieco wyższe niż w r. ub. (o 0'9 miljn.) i nieznacznie tylko niższe niż w 1933 r. (o 3'8 miljn.). W zestawieniu z kwietniem r. ub. dochody w kwietniu r. b. były wyższe w grupie administracji (o 1'1 miljn.) i w grupie przedsiębiorstw (o 2'6 miljn.), natomiast niższe — w grupie monopolów (o 2'7 miljn.).

Wydatki budżetowe w kwietniu obniżyły się w stosunku do marca w r. b. o 24'4 miljn., gdy w 1934 r. o 64'8 miljn., ale w marcu r. b. wydatki wzrosły tylko o 8'7 miljn., gdy w marcu r. ub. o 41'4 miljn. Spadek wydatków w kwietniu w zestawieniu z marcem dotyczy wszystkich grup, prócz grupy przedsiębiorstw, gdzie zresztą dopłaty i w marcu (2'08 miljn.) i w kwietniu (2'1 miljn.) były znikomo małe. W grupie funduszy dopłaty, wynoszące w marcu 1'5 miljn., obniżyły się w kwietniu do 0'1 miljn., gdyż odpadły dopłaty we wszystkich innych częściach, a pozostała tylko w tej samej wysokości co w marcu dopłata do funduszu stypendjów akademickich. Najsilniejszy jednak i decydujący spadek wydatków nastąpił w grupie administracji, gdzie wydatki wynosiły w marcu 202'2 miljn., a w kwietniu tylko 179'2 miljn. Bardzo poważną zniżkę wydatków w tej grupie widzimy w części budżetowej długów państwowych, gdyż obsługa tych długów z 22'7 miljn. w marcu spadła do 16'8 miljn. w kwietniu.

W porównaniu z kwietniem 1934 r. wydatki budżetowe w kwietniu r. b. okazały się wyższymi o 8'9 miljn. w związku z przedstawionym na początku poprzedniego ustępu odmiennym ruchem tych wydatków na przełomie lat budżetowych 1933/1934 i 1934/35 oraz lat 1934/35 i 1935/36. Większe w r. ub. były dopłaty do przedsiębiorstw (2'7 miljn. wobec 0'1 miljn.) i do funduszy (1'5 miljn. wobec 0'1 miljn.), natomiast znacznie niższe były w r. ub. wydatki administracji (166'2 miljn. wobec 179'2 miljn.). M. in. dość poważnie wzrosła w r. b. w stosunku do r. ub. obsługa długów państwowych (o 5'8 miljn.). Wydatki budżetowe w kwietniu r. b. były również nieco wyższe niż w kwietniu 1933 r. (175'4 miljn.), ale daleko nie dorównywały wydatkom w kwietniu 1932 r. (198'9 miljn.) i w kwietniu 1931 r. (250'2 miljn.).

Obroty kasowe w kwietniu 1935 r. przedstawiały się następująco (w miljn. 2):

	Dochody	Wydatki
Pozostałość w dn. 1/IV	74'4	—
Obroty budżetowe	156'1	179'4
Autonom. obroty budżetowe Woj. Śląskiego	5'5	5'9
Sumy obrotowe	704'9	645'5
Sumy obce	141'1	122'4
Pozostałość w dn. 30/IV	—	128'9
Ogółem:	1 082'0	1 082'0

WPLYWY Z DANIN ORAZ MONOPOŁÓW W KWIECIEŃNIU 1935 R. — Według danych tymczasowych wpływy z danin publicznych oraz monopolów państwowych w kwietniu 1935 r. przedstawiały się następująco (w tys. 2):

	Prelimino-wano	Wpły-neło
1. — PODATKI BEZPOŚREDNIE		
Podatki gruntowe	4 350	3 660
10% dodatek do podatku gruntowego	250	251
Podatek od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich z dodatkiem krzysow.	4 050	7 328
Podatek przemysłowy	12 000	10 112
10% dodatek do podatku przemysłowego	350	379
Podatek dochodowy z dod. krzysowym	17 100	13 777
" nadzwycz. od niektórych zajęć zawodowych	100	88
" wojskowy	20	10
" od kapitałów i rent	400	342
" " energii elektrycznej	550	561
" od uboju	550	634
Odsetki zwłoki, kary i grzywny	1 400	1 124
Zaległości podatków zniesionych	10	3
RAZEM:	41 130	38 269
2. — PODATEK MAJĄTKOWY	100	143
3. — NADZWYCZ. DANINA MAJĄTKOWA	1 600	1 194
4. — PODATKI POŚREDNIE		
Podatek od wina	200	258
" piwa	620	516
" cukru	7 500	9 238
" drożdży	850	1 438
" olejów mineralnych	2 150	1 643
" zapalniczek	—	—
" kwasu octowego	14	20
" " węgłowego	25	71
" " cukru skrobiowego	100	54
Akcyzowe opłaty patentowe	14	17
Odsetki za odroczenie i kary za zwłokę	21	21
Podatki zniesione	—	—
RAZEM:	11 494	13 276

5. — DODATKI DO PODATKU OD CUKRU	1 070	1 325
6. — CŁO	9 350	10 326
7. — OPŁATY STEMPLOWE I DANINY POKREWNE		
Opłaty stempłowe	6 700	6 809
Podatek spadkowy i od darowizn	300	395
RAZEM:	7 000	7 204
8. — NADZWYCZ. DODATKI DO DANIN	4 985	5 353
9. — DANINA LASOWA	15	5
10. — MONOPOLE		
Monopol solny	3 300	3 300
▪ tytoniowy	22 000	22 000
▪ spirytusowy	20 000	20 031
▪ zapalczany	7 544	7 544
Loterja państwowa	2 000	3 000
RAZEM:	58 844	55 875
OGÓŁEM:	131 588	132 970

Wpływy skarbowe w kwietniu obniżyły się w stosunku do marca — podobnie jak to notowaliśmy dla lat 1930/31 ÷ 1932/33. Były one też właśnie dlatego niższe niż w kwietniu 1934 r., bo w roku ubiegłym wpływy w kwietniu wbrew normalnej tendencji podniosły się nieznacznie w kwietniu w stosunku do marca.

Poniższe zestawienie ilustruje wahania wpływów w skarbowych w poszczególnych miesiącach roku budżetowego w ostatnim 6. leciu 1930/31 ÷ 1935/36:

	1930/31	1931/32	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36
Kwiecień	-24,2	-14,0	-8,1	+9,5	+1,4	-4,8
Maj	+9,2	+4,4	+14,9	-15,1	-15,4	
Czerwiec	-25,3	-23,0	-22,7	-10,5	-4,2	
Lipiec	+18,5	+6,2	+6,1	+8,2	+8,8	
Sierpień	-19,9	-10,5	-9,4	+5,8	-3,7	
Wrzesień	+9,0	-0,8	+3,4	+6,3	+13,7	
Październik	+14,4	+31,9	+19,4	+19,9	+13,1	
Listopad	-7,7	-15,0	+1,8	-11,0	-0,7	
Grudzień	+27,7	+8,8	+7,6	+14,9	+6,8	
Styczeń	-28,5	-12,5	-23,1	-19,2	-19,9	
Luty	-32,3	-23,4	-12,8	-21,1	-9,2	
Marzec	+13,3	+8,1	+11,5	+18,9	+11,2	

Zniżka wpływów skarbowych w kwietniu w stosunku do marca została spowodowana jedynie spadkiem wpływów z danin (o zł 13,1 miljn.), i to prawie wszystkich, z wyjątkiem cła oraz danin majątkowych, natomiast wpłaty monopolów w kwietniu silnie wzrosły (o zł 8,3 miljn.). Zniżka wpływów skarbowych w kwietniu r. b. w stosunku do kwietnia r. ub. (o zł 4,3 miljn.) dotyczy w silniejszym stopniu wpłat monopolów (spadek w r. b. o zł 2,7 miljn.), a w słabszym — wpływów z danin (spadek w r. b. o zł 1,6 miljn.). Większość wpływów z danin jest w r. b. wyższa lub co najmniej równa zeszłorocznemu, a lekki spadek ogólnej sumy powstał jedynie wskutek poważnego spadku wpływów z podatków bezpośrednich (o zł 7,9 miljn.). Odmienny, mianowicie, w r. b. od zeszłorocznego terminarz płatności podatków sprawił, że wpływy z niektórych podatków były większe w r. ub. niż w r. b., a szczególnie dotyczy to podatku dochodowego w związku z innym w r. b. rozkładem płatności zaliczki na 1935 r.

Przechodząc do omówienia poszczególnych rodzajów danin, uwzględnimy na pierwszym miejscu rozdział najpoważniejszy — podatki bezpośrednie. Podatki te w kwietniu dały dochód znacznie mniejszy niż w marcu (zł 38,3 miljn. wobec zł 52,3 miljn.). Zniżka wpływów dotyczy tylko najpoważniejszych w tej grupie podatków: przemysłowego, który dał w kwietniu zł 10,1 miljn. wobec zł 14,6 miljn. w marcu, i dochodowego, z którego wpływy obniżyły się odpowiednio z zł 22,5 miljn. do zł 13,8 miljn. Jeśli chodzi o podatek przemysłowy, to — obok zaliczki comiesięcznej — w marcu płatna była zaliczka kwartalna od obrotu za 1934 r., w kwietniu zaś — tylko rata podatku zryczałtowanego, jeśli chodzi o podatek dochodowy — to w marcu (ściśle do dn. 1/IV) płatna była połowa tego podatku na 1935 r. przez osoby fizyczne, prowadzące księgi, a w kwietniu — tylko rata podatku skumulowanego. Większe wpływy w kwietniu niż w marcu dały: podatki gruntowe (zł 4,4 miljn. wobec zł 2,8 miljn.) — wobec płatności w kwietniu I raty podatku gruntowego za 1935 r., oraz podatek od nieruchomości

(zł 7,3 miljn. wobec zł 6,5 miljn.) — wobec płatności w kwietniu podatku tego za I kwartał r. b.

W zestawieniu z wpływami w kwietniu r. b. okazały się niższymi o zł 8,0 miljn. Spadek ten, jak już podkreślaliśmy, powstał tylko wskutek odmiennego w 1935 r. układu kalendarza płatności podatkowych. Podatek przemysłowy od obrotu za poprzedni rok płatny był w 1934 r. [w okresie 15/IV ÷ 15/V, a w r. b. płatny jest w okresie maja; to przyczyniło się do niżki w r. b. wpływów z tego podatku z zł 12,3 miljn. (w 1934 r.) do zł 10,1 miljn. W podatku dochodowym w 1934 r. zaliczka na podatek ten na 1934 r. płatna była do dn. 1/V, w r. b. zaś zaliczka na 1935 r. płatna była dotychczas — jeśli chodzi o osoby fizyczne — znacznie wcześniej, bo w terminach do dn. 1/III i 1/IV; stąd spadek wpływów z podatku dochodowego w kwietniu r. b. w stosunku do kwietnia r. ub. (mimo że w r. b. płatna była rata podatku skumulowanego) o bardzo poważną kwotę zł 8,2 miljn. Obniżył się nieco w r. b. (o zł 0,7 miljn.) również dochód z podatków gruntowych, choć termin płatności tegoroczny odpowiadał zeszłorocznemu. Natomiast znacznie wyższy w r. b. niż w r. ub. był wpływ z podatku od nieruchomości (o zł 3,2 miljn.), mianowicie dlatego, że rata tego podatku za I kwartał płatna była w r. b. już w kwietniu, gdy w r. ub. płatna była dopiero w maju.

Nadzwyczajne daniny bezpośrednie, mianowicie zlikwidowany podatek majątkowy i danina majątkowa — dały w kwietniu więcej niż w marcu: dochód z podatku majątkowego wzrósł o zł 0,1 miljn., dochód zaś z daniny — o zł 0,5 miljn., w kwietniu bowiem płatna była I rata tej daniny od rolnictwa. W kwietniu r. ub. dochód z podatku był niższy niż w kwietniu r. b. (zł 0,09 miljn. wobec zł 0,14 miljn.), natomiast dochód z daniny był znacznie większy (zł 1,6 miljn. wobec zł 1,2 miljn.).

Wpływy z podatków pośrednich po osiągnięciu w styczniu bardzo wysokiego poziomu (zł 17,2 miljn.) od lutego zniżają się i w kwietniu wyniosły tylko zł 13,3 miljn., ale mimo to dochód kwietniowy w r. b. był wyższy od zeszłorocznego, bo w r. ub. wynosił zaledwie zł 11,3 miljn. Obniżce w kwietniu uległ przedewszystkiem dochód z podatku od cukru (z zł 11,2 miljn. w marcu do zł 9,2 miljn.), pozatem skurczyły się w kwietniu wpływy z podatku od olejów mineralnych (zł 2,2 miljn. do zł 1,6 miljn.). Natomiast silnąwyżkę wykazały w kwietniu wpływy z podatku od drożdży (z zł 0,8 miljn. w marcu do zł 1,4 miljn.), nadto zaś dochód z nowych podatków (od kwasu węglowego i od cukru skrobiowego) wyniósł w kwietniu zł 0,13 miljn.

Od stycznia r. b. obok podatków pośrednich figuruje dochód z dodatków do podatku od cukru: dochód ten w marcu wyniósł zł 1,6 miljn., w kwietniu zaś zł 1,3 miljn.

Wpływy z cła po przejściowej niżce w marcu (o zł 1,0 miljn. do zł 7,0 miljn.) w kwietniu silnie wzrosły, mianowicie do zł 10,3 miljn., osiągając poziom znacznie wyższy niż przed rokiem (w kwietniu 1934 r. zł 7,8 miljn.). Odpowiadało to jednoczesnej wyżce ogólnej sumy przywozu, ale — jak wiadomo — na ruch wpływów z cła oddziaływała więcej zmiany w strukturze przywozu, w wysokości pomocy dla eksportu oraz kredyty celne.

Dochód z opłat stempłowych i danin pokrewnych obniżył się w kwietniu do zł 7,2 miljn. — wobec zł 8,4 miljn. w marcu. Stosunkowo silnie skurczył się dochód z podatku spadkowego — z zł 0,9 miljn. do zł 0,4 miljn., ale niższe uległy też i wpływy z samych opłat stempłowych — z zł 7,6 miljn. do zł 6,8 miljn. W kwietniu r. ub. wpływy z opłat stempłowych i podatku spadkowego były tylko o zł 0,06 miljn. większe od tegorocznych, przyczem dochód z opłat stempłowych był w r. b. niższy od zeszłorocznego o zł 0,2 miljn.

Wpływy z nadzwyczajnego dodatku do danin przedstawiają się w kwietniu inaczej ze względu na podniesienie dodatku do podatków bezpośrednich (prócz gruntowych) oraz do podatku spadkowego z 10% na 15%. Wobec tego, mimo że wpływy z niektórych danin, będące podstawą tego dodatku, zmalały — podniosła się ogólna suma wpływów z nadzwyczajnego dodatku do danin — z zł 5,2 miljn. w marcu do zł 5,4 miljn. w kwietniu. W porównaniu z kwietniem r. ub. zwykła dochodu z dodatku do danin w kwietniu r. b. jest znacznie większa i wynosi zł 0,9 miljn.

Wpłaty monopolów w kwietniu, mianowicie z zł 47,6 miljn. w marcu do zł 55,9 miljn. Zwykła ta powstała wskutek pojawienia się w kwietniu wpłaty monopolu zapalczanego w sumie zł 7,5 miljn. oraz wskutek podniesienia w kwietniu wpłaty monopolu spirytusowego do zł 20,0 miljn. — wobec zł 13,0 miljn. w marcu; w nieznacznym stopniu przyczynił się tu i wzrost wpłaty monopolu loterii — z zł 1,5 miljn. w marcu

do zł 30 miljn. w kwietniu. Jednocześnie jednak zostały obniżone w kwietniu w stosunku do marca wpłaty monopolów: solnego (z zł 4.1 miljn. do zł 3.3 miljn.) i tytoniowego (z zł 29.0 miljn. do zł 22.0 miljn.), co wpłynęło na stosunkowo mniejszy wzrost ogólnej sumy wpłat z monopolów.

W zestawieniu z kw. etniem r. ub. kwiecień r. b. wykazuje obniżkę wpłat z monopolów o zł 2.7 miljn. Mianowicie, niższe w r. b. były wpłaty monopolów: solnego (o zł 1.2 miljn.), tytoniowego (o zł 4.0 miljn.) i zapalczanego (o zł 0.9 miljn.). Jednocześnie wyższe wpłaty w r. b. skutecznymi monopolami: spirytusowy (o zł 2.5 miljn.) i loterii (o zł 0.9 miljn.).

Zestawienie wpływów z danin i monopolów w kwietniu r. b. z przeciętną miesięczną wpływów, przewidzianych w budżecie na 1935/36 r., oraz z wpływami, osiągniętymi w kwietniu 1934 r., przedstawia się następująco (w miljn. zł):

	$\frac{1}{12}$ budżetu na 1935/36	K w i e c i e Ń 1935	1934
Podatki bezpośrednie	465	383	462
Podatek majątkowy	122	0.14	0.09
Danina majątkowa	13.1	1.2	1.6
Podatki pośrednie	1.3	1.3	—
Dodatki do podatku od cukru	9.3	10.3	7.8
Cło	7.5	7.2	7.3
Opłaty stemplowe	4.2	5.3	4.4
Nadzwycz. dodatek do danin	52.5	55.9	58.6

Jak widzimy, wpływy, osiągnięte w kwietniu 1935 r., były wyższe od przeciętnej obliczonej miesięcznej normy budżetowej w zakresie podatków pośrednich, cła oraz monopolów.

PODATKI, OPŁATY I MONOPOLE

KALENDARZYK PODATKOWY NA CZERWIEC 1935 R.

W czerwcu r. b. płatne są następujące podatki:

1) do 15 czerwca — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za 1935 r. w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w maju r. b. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. oraz przemysłowe I÷V kat., prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze;

2) do 15 czerwca — zaliczka kwartalna (za I kwartał 1935 r.) na podatek przemysłowy od obrotu za 1935 r. przez przedsiębiorstwa pozostałe (niewymienione powyżej) oraz nieopłacające zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu;

3) do dnia 1 czerwca — przedpłata na podatek dochodowy na 1935 r. przez osoby prawne;

4) do dnia 15 czerwca — II rata podatku dochodowego od uposażeń z tytułu różnic, wynikającej z kumulacji uposażeń, otrzymanych w ciągu 1934 r. od różnych służbodawców;

5) do dnia 15 czerwca — zaliczka na poczet nadzwyczajnego podatku od dochodu, osiągniętego przez notariuszy (rejentów) i pisarzy hipotecznych w maju r. b.;

6) do dnia 30 czerwca — nadzwyczajna danina majątkowa na 1935 r. przez płatników II grupy kontyngentowej (przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, zajęcia przemysłowe i samodzielne wolne zajęcia zawodowe);

7) do dnia 5 czerwca — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w okresie 16 ÷ 31/V r. b.; do dnia 20 czerwca — tenże podatek, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w okresie pierwszych 15 dni czerwca r. b.;

8) do dnia 7 czerwca — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur, rent i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w maju r. b.

Ponadto płatne są w czerwcu zaległości, odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu, oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w tym miesiącu.

PIENIĄDZ I KREDYT

PLAN UMORZENIA 5% PAŃSTWOWEJ RENTY ZIEMSKIEJ. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 37/1935, poz. 261 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 8/V 1935 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Ref. Roln., o zmianie planu umorzenia obligacji I serii 5% państwowej renty ziemskiej. Rozporządzenie to, wydane na podstawie art. 4 ust. 1

rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 24/X 1934 r. o wynagrodzeniu za nieruchomości ziemskie, przymusowo wykupywane na podstawie ustawy z dn. 28/XII 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej, lub przejęte na podstawie ustawy z dn. 17/XII 1920 r. o przejściu na własność Państwa ziemi w niektórych powiatach („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 843) — postanawia, iż plan umorzenia I serii 5% państwowej renty ziemskiej dla sumy zł w zł. 50 milin., ogłoszony jako załącznik do rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych z dn. 30/XII 1927 r. w sprawie emisji I serii 5% państwowej renty ziemskiej („Dz. Ust. R. P.” Nr. 8/1928, poz. 58), zmienia się na plan umorzenia dla sumy zł w zł. 27 787 500.

Ten nowy plan umorzenia, ogłoszony jednocześnie jako załącznik do omawianego rozporządzenia Ministra Skarbu, przewiduje umorzenie pozostałej reszty I serii 5% państwowej renty ziemskiej w ratach półrocznych, z których ostatnia płatna jest w dn. 1/XII 1968 r. Raty umorzeniowe rozpoczynają się od zł 53 500 (1/VI 1935 r.) i zł 164 000 (1/XII 1935 r.) i dochodzą do zł 837 000 (w dn. 1/XII 1968 r.).

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA za okres od 20 do 25 maja 1935 r.

— Rynek dewiz w okresie sprawozdawczym wykazał większą ruchliwość, znajdującą wyraz zarówno w zwiększonych obrotach, jak i w ilości zawartych transakcji. Jako cechy charakterystyczne rynku dewiz zasługują na podkreślenie następujące: fluktuacja funta szterlinga, który po ustawicznych wahaniach osiągnął poziom rekordowo wysoki, nienotowany od końcowych miesięcy r. ub., przyczem na uwagę zasługuje interwencja angielskiego funduszu walutowego dla sprowadzenia funta na nieco niższy poziom; następnie — zwykła dolara powyżej górnego punktu złota jako konsekwencja m. in. chwilowego ograniczenia ze względów transportowych wywozu złota z Francji do Stanów Zjedn., dalej — pozostawanie franka szwajcarskiego w pobliżu, ale nieco powyżej dolnego punktu złota, które tłumaczone jest zaprzestaniem ataków spekulacyjnych przeciwko frankowi; wreszcie — poważna zwykła dewizy na Brukselę, komentowana przypuszczalnym ruchem kapitałów z Francji do Belgii. Natomiast osłabła dewiza na Amsterdam. Zwyżki (+) lub niżki (−) poszczególnych dewiz w okresie sprawozdawczym przedstawiały się następująco (w zł na 100 jednostek walutowych): franki francuskie — 0.01, franki szwajcarskie + 0.04, belgi − 0.80, marki niemieckie + 0.05 (należy dodać, że w ostatnich 2 dniach okresu ta dewiza pozostawała w zupełnym zaniedbaniu), korony czechosłowackie — 0.02, liry włoskie — 0.06, floreny holenderskie — 1.20, guldeny gdańskie 0, korony szwedzkie + 1.65 i korony norweskie + 1.90; zwykła — pozostałe dolary (gotówkowe i telegraficzne) o zł 0.00½ na zł oraz funty szterlingi o zł 0.35 na zł 1.

W ostatnim dniu okresu sprawozdawczego płacono za banknoty dolarowe w obrotach pozagiełdowych po zł 5.33 ÷ 5.32 za zł 1 (wobec zł 5.40 ÷ 5.42 za zł 1 w okresie, poprzedzającym sprawozdawczy).

	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w ty- godniu
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	5.32 $\frac{3}{8}$	5.31 $\frac{3}{4}$
„ „ „ telegr.	\$ 1	5.32 $\frac{1}{2}$	5.32
Funty szterlingi	£ 1	26.33	26.09
Franki francuskie	100 fr.	34.99 $\frac{1}{2}$	34.98 $\frac{1}{2}$
Franki szwajcarskie	100 fr.	171.82	171.75
Belgi	100 blg.	90.70	89.90
Marki niemieckie	100 RM	213.70	213.50
Korony czechosłowack.	100 kor.	22.14	22.11
Liry włoskie	100 lir.	43.85	43.76
Floreny holenderskie	100 fl.	359.85	358.60
Guldeny gdańskie	100 gul.	100.00	100.00
Korony szwedzkie	100 kor.	135.60	134.60
Korony duńskie	100 kor.	117.70	116.50
Korony norweskie	100 kor.	132.20	131.15

Rynek papierów lokacyjnych państwowych wykazuje w okresie sprawozdawczym wzmocnienie tendencji w stosunku do ostatnio panującej; to też większość papierów wykazuje zwyżkę, w wielu wypadkach równoległą ze wzrostem obrotów. Wśród pożyczek premijowych — najważniejszy zysk (zł 2.00) wykazała 3% Poż. Budowlana oraz 4% Poż. Dolarowa (zł 1.75); obie te pożyczki odrobiły niemal z dwukrotną nad-

wyższą zeszlotygodniową stratę. 4%-owa Poż. Inwestycyjna w sztukach wykazała saldo zerowe, a w serjach — identyczną, jak poprzednio, stratę zł 0.25. W grupie pozostałych pożyczek państwowych — jedynie 7%-owa Poż. Stabilizacyjna zwyżkowała, i to bardzo poważnie, bo o 2.50% nominalu; dodać należy, że gdyby nie lekkie załamanie tendencji dla tej pożyczki w końcu okresu — zysk byłby jeszcze większy. Straty (1.50% nom.) 5% Poż. Konwersyjnej i 5% Poż. Kolejowej (0.25% nom.) były wynikiem słabszego usposobienia dla obu tych papierów, panującego już od dłuższego czasu. Wreszcie ostatnia z pożyczek — 6%-owa Dolarowa — po zeszlóokresowej zwyżce obecnie wykazała spadek o 100% nom.

Również i na rynku papierów lokacyjnych prywatnych nastąpiło wyraźne polepszenie zarówno w zakresie kształtowania się kursów, jak i liczby papierów, które obracano. Na podkreślenie zasługuje przede wszystkim bardzo poważna zwyżka 8% L. Z. Tow. Kred. Przemysłu Polskiego (gwarantowanych przez Skarb Państwa), wynosząca 3.50% nom. Wśród listów zastawnych ziemskich — 4%-owe zwyżkowały o 0.75% nom., natomiast 7%-owe (w \$ zł.) nieznacznie zwyżkowały — o 0.12% nom. Najbardziej atrakcyjnym papierem na rynku były jednak 5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy, które zawarto gros tranzakcji wśród papierów prywatnych; zwyżka wyniosła tu 100% nom.; mniej — gdyż tylko o 0.25% nom. — zwyżkowały 4% listy tego Towarzystwa. Dział obligacji miast był w okresie sprawozdawczym wyjątkowo ruchliwy.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj-wyższy	Kurs naj-niższy	Ostatni kurs w tygodniu
Papiery państwowe				
w zł za 1 szt.				
3% Pożyczka Budowlana	zł w zł. 50	42.50	40.00	42.00
4% " Dolarowa	\$ ¹⁾	52.75	51.00	52.50
4% " Inwestycyjna	zł w zł. 100	105.00	104.50	104.75
4% " " serje	zł w zł. 100	109.50	109.00	109.00
w % nominalu				
5% " Konwersyjna	zł	68.00	66.00	66.50
5% " Konwers. Kol.	zł			60.25
6% " Dolarowa	\$	81.88	80.00	80.50
				-81.00
				-79.75 ⁴⁾
7% " Stabilizacyjna ²⁾	\$ ³⁾	63.25	60.75	62.38
		-63.50 ⁴⁾	-61.25 ⁴⁾	-63.00
				-63.13 ⁴⁾
				-67.00 ⁴⁾

Listy zastawne i obligacje banków

7% L. Z. Państ. Banku Roln.	zł w zł. 1927	83.25	83.25	83.20
8% " " " " " "	zł w zł. 1927	94.00	94.00	94.00
7% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83.25	25.31	83.00
8% " " " " " "	zł w zł. 1924	94.00	94.00	94.00
7% Obl. Kom. B-ku "Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83.25	83.25	83.00
8% " " " " " "	zł w zł. 1924	94.00	94.00	94.00
8% " " " " " "	zł w zł. 1927	93.00	93.00	93.00
5% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1924	81.00	81.00	81.00
5% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	81.00	81.00	81.05
5% Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1924	81.00	81.00	81.00
5% Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	81.00	81.00	81.00

Listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych

8% L. Z. T-wa Kred. Przemysłu Polskiego ⁵⁾	£			94.00
4% L. Z. Tow. Kred. Ziemsk.	zł	48.50	47.50	48.00
				-48.50
				47.38
7% " " " " " "	\$ w zł.			
4% " " " " " "	zł	64.75	64.00	64.75
5% " " " " " "	zł	67.00	65.25	66.00
5% " " " " " "	zł	58.25	56.50	57.25
				-57.75
				-57.75 ¹⁾
				-58.00 ⁴⁾

¹⁾ \$ 5 = zł 44.57.

²⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

³⁾ \$ 1 = 5.183 fr. szwaic. = Hfl. 2.488

⁴⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

⁵⁾ Dotyczy odcinków po 100.

⁶⁾ Gwarantowane przez Skarb Państwa.

5% L. Z. Tow. Kred. m. Kielc z 1933 r.	zł			46.00
5% " " " " " "	zł	51.50	50.25	51.50
5% " " " " " "	zł			48.00
5% " " " " " "	zł	41.00	41.00	41.00

Obligacje miast

VI 4% Poż. Konwers. m. Warszawy	zł			48.00
VII 5% Poż. Konwers. m. Warszawy	zł			58.00
VI 6% Poż. Konwers. m. Warszawy	zł	62.50	60.00	62.50
VIII i IX 6% Poż. Konwers. m. Warszawy	zł	59.25	59.25	59.25

ZŁOTY ZAGRANICĄ

	New York ¹⁾	Londyn ²⁾	Paryż ³⁾
20/V	18.84	26.12	—
21/ "	"	"	—
22/ "	18.84 $\frac{1}{2}$	26.06	—
23/ "	18.84	26.18	—
24/ "	18.83	26.25	288.00
25/ "	18.85	26.31	—
	Zurych ¹⁾	Berlin ¹⁾	Praga ¹⁾
20/V	58.30	46.77 ÷ 46.87	452.75
21/ "	58.22 $\frac{1}{2}$	"	"
22/ "	58.25	"	453.50
23/ "	"	"	—
24/ "	"	46.76 ÷ 46.86	453.50
25/ "	"	"	—
	Kopenhaga ¹⁾	Sztokholm ¹⁾	Oslo ¹⁾
20/V	—	—	99.90 ÷ 100.10
21/ "	83.75	—	77.75
22/ "	—	—	99.90 ÷ 100.00
23/ "	—	—	99.90 ÷ 100.00
24/ "	—	—	"
25/ "	—	—	"

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH¹⁾

	6 ÷ 11/V	13 ÷ 18/V	20 ÷ 25/V
(maksimum — minimum — ultimo; w nawiasach obroty)			
New - York			
6% dolarowa			
1920	80 $\frac{1}{2}$ —77—78 (14 000)	80 $\frac{1}{4}$ —75 $\frac{1}{2}$ —79 $\frac{1}{2}$ (32 000)	80—79—79 (14 000)
8% Dillon.			
1925	92 $\frac{3}{4}$ —90—90 (51 000)	90 $\frac{1}{4}$ —86 $\frac{1}{4}$ —89 $\frac{1}{8}$ (171 000)	91 $\frac{1}{4}$ —89 $\frac{3}{4}$ —91 (66 000)
7% stabilizac.			
1927	108 — 103— 103 $\frac{1}{2}$ (73 000)	103 $\frac{3}{4}$ — 99 $\frac{1}{4}$ — —102 $\frac{1}{2}$ (116 000)	106 $\frac{1}{2}$ —101—104 (35 000)
7% Warszawy			
1928	72—69 $\frac{1}{8}$ —69 $\frac{1}{8}$ (42 000)	72 $\frac{1}{2}$ —67 $\frac{1}{2}$ —71 $\frac{1}{4}$ (107 000)	72—70 $\frac{1}{4}$ —71 (30 000)
7% śląska			
1928	73 $\frac{1}{4}$ —71 $\frac{1}{4}$ —71 $\frac{1}{2}$ (15 000)	72 $\frac{1}{2}$ —68 $\frac{1}{4}$ —72 (18 000)	72 $\frac{1}{2}$ —71 $\frac{1}{2}$ —72 $\frac{1}{2}$ (7 000)
Londyn			
7% stabilizac.			
1927	—	96.62—92.87 —93.62	93.49—92.24— 92.74
Zurych			
7% stabilizac.			
1927	65—63.50—64.50	64.50—63.50 —64.00	—
Paryż			
7% stabilizac.			
1927	67.29—66.12	67.53—67.47	66.58—65.30
Medjolan			
7% włoska			
1924	99.00—98.00— 98.70 (250)	98.95—98.40— —98.40 (150)	98.20—98.00— 98.00 (100)

¹⁾ Za zł 100.

²⁾ Za £ 1.

³⁾ Kursy — w %-ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (w Medjolanie — w tysiącach).

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KONJUNKTURA A ZBROJENIA

SCISŁY związek pomiędzy nakręcaniem konjunktury w latach ostatnich a zbrojeniami — nie ulega wątpliwości. Silny wzrost produkcji przemysłowej, trwający od 1932 r. w Japonii, był wywołany inflacyjnym finansowaniem zbrojeń i ekspedycji mandżurskiej. Zbrojenia były tu celem samym w sobie, a poprawa konjunktury w dużej części tylko wtórnym niezamierzonym ich wynikiem. Poprawa ta nosi zresztą swoisty charakter, gdyż połączona jest nie z rozszerzeniem, lecz skurczeniem konsumpcji szerokich mas.

Inaczej przedstawiała się sytuacja w Niemczech. Tu nakręcanie konjunktury, mające na celu wszechstronną poprawę sytuacji gospodarczej, było jedyną dotrzymaną obietnicą socjalną hitleryzmu i stanowiło bezsprzecznie fundament, na którym Rząd Hitlera się oparł i opiera dotychczas. To nie przeczy jednak wcale faktowi silnego odcienia zbrojeń owego w obecnym niemieckim ożywieniu konjunkturalnym.

Przy nakręcaniu konjunktury zapomocą inflacyjnego finansowania inwestycji publicznych charakter tych inwestycji jest — z punktu widzenia ich doraźnego efektu gospodarczego — w znacznej mierze obojętny. Chodzi w zasadzie tylko o to, by stworzona przez banki dodatkowa siła nabywca obrócona została przez państwo na zakup tych czy innych dóbr inwestycyjnych, co powoduje wzmożone zatrudnienie robotników w odnośnych zakładach i tem samym skolei zwiększony popyt na dobra konsumpcyjne. Nakręcanie konjunktury zapomocą inwestycji publicznych — to ćwiczenie na „wolny temat” i jeśli chodzi o Niemcy, to temat ten ustalony został w porozumieniu z Reichswehram.

Wszyscy już dziś mówią że wykonywane w Niemczech od dwóch lat roboty publiczne noszą w znacznej swej części bezpośrednio lub pośrednio (ścieśszos o znaczeniu strategicznym) charakter zbrojeniowy — a nawet przypuszczają, iż Niemcy nie mogą przestać się zbroić, bo inaczej załame się konjunktura. Zbrojenia otoczone zostają w ten sposób nimbem mistyki konjunkturalnej: tylko one mają mieć rzekomo zdolność ożywiania życia gospodarczego. Jestto oczywiście jeden z wielu mitów, które błąją się po publicystyce gospodarczej. Zbrojenia nie dlatego ożywiają przemysł, iż są zbrojeniami, lecz tylko w tym wypadku, gdy są finansowane inflacyjnie; tworzenie dodatkowej siły nabywczej z przeznaczeniem na jakiegokolwiek inne zakupy wywołać musi, jak to już wyżej podkreślaliśmy, ten sam doraźny efekt gospodarczy. Z punktu widzenia tego efektu jest zupełnie obojętne, czy po drogach, które się teraz buduje, odbywać się będą kiedyś transporty wojsk, czy też służyć one będą komunikacji autobusowej, i tak samo obojętne jest, czy żelazo idzie na wyrób armat, albo też na blachę do pokrycia dachów w budynku szpitalnym.

Ale wróćmy do zbrojeń niemieckich. Nie są one finansowane tylko zapomocą tworzenia dodatkowej

siły nabywczej, która, przepływając przez nie, ożywia ogólną konjunkturę, lecz karmią się również skutkami tego ożywienia. Zwiększenie zatrudnienia wywołało spadek sum, wypłacanych jako zasiłki bezrobotnym. Tych „oszczędności” nie zużytkowano na zwiększenie zapomóg dla pozostałych bezrobotnych ani też na zmniejszenie składek ubezpieczeniowych, lecz obrócono je na dalsze zatrudnianie bezrobotnych przy inwestycjach publicznych o charakterze, podobnym do tych inwestycji, zapomocą których nakręcano konjunkturę. Jestto jedna z przyczyn słabego stosunkowo wzrostu konsumpcji szerokich mas przy wroście zatrudnienia. Siła nabywca tych mas rośnie bowiem w ten sposób nie o pełną sumę płac, otrzymywanych przez nowozatrudnionych, lecz o różnicę pomiędzy tą sumą a dotychczasowymi ich zasiłkami.

Dalej wywołuje ogólne ożywienie konjunktury wzrost wpływów podatkowych. Także i ten wzrost przeznaczony być może na zbrojenia. Słowem — jak to już wyżej powiedzieliśmy — zbrojenia pochłaniają nie tylko znaczną część sum, „nakręcających” konjunkturę, ale także i spory odsetek wzrostu dochodu społecznego, wywołanego pośrednio tem nakręcaniem.

Nakręcanie konjunktury wywołało jeszcze inny, ujemny dla gospodarki niemieckiej, skutek, który jednak w swoisty sposób splata się z wzmożeniem „gotowości bojowej” Niemiec. Mamy tu na myśli kwestję surowców. Rozszerzenie wytwórczości wywołuje, oczywiście, zwiększenie zapotrzebowania na towary zagraniczne, zwłaszcza surowce. Niema natomiast żadnego mechanizmu, któryby sprawiał, żeby wzrostowi wytwórczości towarzyszyć miał wzrost eksportu. Przeciwnie, przy ożywieniu konjunkturalnym rosną ceny, co, oczywiście, zmniejsza zdolność konkurencyjną na rynkach zewnętrznych. W ten sposób przy braku dopływu kapitału zagranicznego powstały w Niemczech ogólnie znane trudności w bilansie płatniczym, które były symptomatem niemożności dostatecznego zaopatrzenia się w surowce zagraniczne. Oczywiście, że tych trudności nie łagodziły forsowne zakupy, dokonywane za granicą specjalnie dla celów zbrojeniowych. Jedynie radykalnym wyjściem z tej sytuacji mogła być częściowa autarkizacja — forsowanie eksploatacji własnych surowców naturalnych oraz produkcja surowców syntetycznych (pomyślanych głównie jako domieszki do surowców naturalnych). Niema tu, naturalnie, mowy o całkowitem zaniechaniu importu surowców, ale tylko o przystosowaniu go do rozmiarów osiągalnego eksportu. Niemcy nie weszły rozumie się dobrowolnie na tę drogę, ale konieczność rychło stała się cnotą, przynajmniej z wojskowego punktu widzenia. Bo czyż Reichswehra mogłaby kiedykolwiek marzyć o tak szeroko postawionych eksperymentach w zakresie samowystarczalności na wypadek wojny? A przecież nie kończy się na samych tylko ekspe-

rymentach, gdyż aparat wytwórczy Niemiec rozbudowany zostaje w kierunku wytwarzania namiastek już teraz, oszczędzając tem samem inwestycyjn w ewentualnym okresie wojennym — rozbudowa ta upodabnia się więc całkowicie do właściwych zbrojeń.

Nie należy zresztą przypuszczać, by nakręcanie konjunktury przyniosło Niemcom ze „zbrojeniowego” punktu widzenia same tylko korzyści. Trudności dewizowe, będące symptomem trudności zaopatrzenia się w surowce, jakie w związku z tem nakręcaniem przechodzi Rzesza, dadzą się przewyciężyć zapomocą autarkizacji dopiero po dłuższym okresie czasu. Narazie zwiększone zapotrzebowanie na surowce zagraniczne musiało być pokryte kosztem kompletnego ogołocenia się ze złota i dewiz, jak również drogą niemniej kompletnego zawieszenia transferu spłat zobowiązań i odsetek od nich. Niemcy wyzwały się w ten sposób wszelkiej możliwości dokonywania zagranicą zakupów inaczej jak wzamian za swe towary; nie mają nietylko złota ani dewiz, ale nie mogą też korzystać z kredytu zagranicznego potem, gdy przez swą niewypłacalność utraciły całkowicie zaufanie kapitału międzynarodowego. A ponieważ o zupełnej autarkizacji nawet w okresie wojny nie może być mowy — tak, iż import niektórych artykułów jest niezbędny, i to nawet na bardzo wielką skalę, z drugiej zaś strony eksport utrudniony jest wówczas zarówno przez silne zaabsorbowanie czynników wytwórczych dla celów wojennych, jak i ewentualne przeszkody transportowe w handlu światowym — więc niemożność nabywania w czasie wojny towarów zagranicznych za złoto i dewizy lub też drogą zaciągania kredytów zagranicznych jest bardzo poważną luką w systemie zbrojeniowym Niemiec.

Ale poza tem trudności zaopatrywania się Niemiec w surowce godzą w zbrojenia niemieckie od innej strony, mianowicie od strony możliwości dalszej ich ekspansji. Czy Niemcy zbroić się mogą w latach najbliższych w tempie jeszcze szybszem niż dotychczas? Wydaje się, że nie, i to właśnie związane jest w ostatecznym wyniku z gospodarką surowcową.

Zapomocą nakręcania konjunktury Niemcy rozszerzyły rynek wewnętrzny i przewyciężyły kryzys zbytu. Ale, o czem już była wyżej mowa, wnet stanęły wobec innego kryzysu — kryzysu zaopatrzenia w surowce, który zapomocą częściowej autarkizacji przewyciężony być może dopiero po dłuższym okresie czasu. Ekspansja na rynku wewnętrznym zostaje w ten sposób narazie ograniczona. Tem się tłumaczy fakt, że niemiecki wskaźnik wytwórczości po gwałtownym wzroście od połowy 1933 r. do połowy 1934 r. blisko już od roku pozostaje na mniej więcej niezmiennym poziomie. W najbliższej przyszłości nie można się spodziewać istotnego zwiększenia niemieckiego dochodu społecznego, i wobec tego zwiększenie tempa zbrojeń musiałoby się odbywać kosztem dwóch innych pozycji tego dochodu — kosztem konsumpcji, albo inwestycji, ale jedno i drugie jest w tej chwili mało prawdopodobne. Wzrost konsumpcji w Niemczech w czasie obecnego ożywienia konjunkturalnego był i tak niewielki w stosunku do wzrostu zatrudnienia. Wynika to stąd, że — jak to już wspominaliśmy — zwalnijące się przez wzrost zatrudnienia zasilki dla bezrobotnych przeznaczane były znów na inwestycje publiczne, oraz z ogólnego podrożenia produkcji naskutek częściowej autarkizacji. Jeśli przez nałożenie nowych podatków,

przez obniżkę płac urzędniczych, świadczeń dla bezrobotnych i t. p. próbować uzyskać środki na inwestycje kosztem konsumpcji, redukując ją poniżej obecnego względnie niskiego poziomu, to w ten sposób odpadną wszystkie walory socjalne nakręcania konjunktury i zrażone zostaną do ostatek masy, już i tak rozczarowane naskutek niewypełnienia całokształtu programu społecznego narodowych socjalistów.

Ale niema też mowy o zwiększeniu zbrojeń kosztem inwestycji, raczej zachodzi sytuacja wręcz odwrotna. Naskutek nakręcania konjunktury wzrosła rentowność i zwiększyły się inwestycje prywatne, co wszak było celem tego nakręcania, sztuczna konjunktura ma przecież właśnie w ten sposób przejść w naturalną, że inwestycje publiczne „złuzowane” mają być przez inwestycje prywatne. Czyż więc teraz, kiedy ten prywatny ruch inwestycyjny — budowa nowych zakładów przemysłowych i renowacja starych — wreszcie się rozwinął, ma on być tłumiony, np. zapomocą podniesienia stopy procentowej, i nadal kontynuowane mają być inwestycje publiczne, powodujące coraz to większe zadłużenie Skarbu? Oczywiście, że nie może być o tem mowy, i to tem bardziej, że znaczna część inwestycji prywatnych idzie w kierunku, o którym mówiliśmy już wyżej, w kierunku tworzenia nowych gałęzi przemysłu, produkujących namiastki surowcowe, co znów stanowi niepoślednią część całokształtu planu gospodarczego i zbrojeniowego.

Rozważyliśmy w ten sposób syntetycznie zagadnienie niemożności dalszego wzmagania zbrojeń niemieckich. Zobaczmy jeszcze, jak będzie się to przedstawiało od strony zjawisk finansowych. A więc wraz z rosnącymi inwestycjami prywatnymi, które również działają „nakręcająco” na konjunkturę, trzeba zmniejszać sumy, przeznaczone na „nakręcające” inwestycje publiczne, inaczej bowiem produkcja ogólna musiałaby rosnąć dalej, a to wywoływałoby trudności w zaopatrzeniu poszczególnych gałęzi w surowce i doprowadzałoby do rozsadzenia całego systemu. Dalej, ponieważ nie może wzrastać wytwórczość, nie można też liczyć na zwiększenie wpływów podatkowych, albo na nowe oszczędności w zakresie zapomóg dla bezrobotnych, chyba że podniesie się podatki, albo zredukuje świadczenia społeczne wzgl. płace urzędnicze, co — jak to już wyżej powiedzieliśmy — wydaje się dość mało prawdopodobnem.

Nie wynika stąd oczywiście, że stan zasobów zbrojeniowych Rzeszy nie będzie ulegał stalemu wzrostowi, tylko że roczny przyrost tych zasobów w latach najbliższych nie będzie prawdopodobnie większy, a może nawet będzie mniejszy niż obecnie. Wszystko to stosuje się zresztą do względnie bliskiej przyszłości. Na dalszą metę wysiłki w kierunku produkcji własnych surowców mogą umożliwić zwiększenie dochodu społecznego i do tego samego przyczynić się może ewentualnie korzystniejsza pozycja Niemiec w handlu międzynarodowym. Ale liczyć tu można jednak tylko na stosunkowo powolną poprawę sytuacji.

Ujawnienie ogromnych zbrojeń, dokonanych przez Niemcy w ostatnich dwóch latach, skłoni niewątpliwie inne mocarstwa, zwłaszcza Francję i Anglię, do wzmożenia tempa ich zbrojeń. Jeśli kraje te chciałyby przytem nakręcać konjunkturę, to nie napotykałyby na takie trudności jak obecnie Niemcy.

W Niemczech również co prawda aparat wytwórczy i siła robocza nie są dotychczas całkowicie zatrudnione, lecz brak tego czynnika komplementarnego, jakim są surowce zagraniczne, uniemożliwia dalsze rozszerzenia produkcji. Francja natomiast posiada olbrzymie zasoby złota i dlatego mogłaby przez czas dłuższy pozwolić sobie na zwiększenie importu bez zwiększenia eksportu. Warunki Anglii są pod tym względem jeszcze lepsze wskutek jej ścisłego powiązania z dominjami, które posiadają niemal wszystkie surowce w dostatecznej ilości.

Jak widzimy, zwiększenie zbrojeń angielskich i francuskich zapomocą inflacyjnego finansowania, co nakreśliłoby jednocześnie ogólną koniunkturę tych krajów, jest bez poważnych trudności możliwe. Czy

wypadki potoczą się rzeczywiście w tym kierunku? Trudno na to pytanie odpowiedzieć, ponieważ jednak zwiększenie zbrojeń rozdełoby budżety, a jest dość wątpliwe, by zwiększono nacisk podatkowy, odnośne sumy pokrywane byłyby z pożyczek. Dalej, trudno się spodziewać, aby zarówno Francja jak i Anglia dopuściła przytem do zwężenia prywatnego rynku kapitałowego — raczej nastąpi tu tworzenie w tej czy innej postaci dodatkowej siły nabywczej przez banki. Może więc zbliżamy się do chwili, w której okaże się, że Niemcy nakreśliły nietylko własną koniunkturę, ale na zawilej drodze via wyścig zbrojeń także koniunkturę światową.

Michał Kalecki

BAWEŁNA W Z. S. R. R.

Krajami, produkującymi bawełnę, w pierwszym rzędzie są: Stany Zjednoczone Ameryki, Egipt, Indie, Rosja, Brazylia i Chiny.

Tak samo, jak inne włókna zarówno roślinnego jak i zwierzęcego pochodzenia, tak i bawełna dzieli się na cały szereg gatunków¹⁾ zależnie przede wszystkim od długości i koloru włókna, a więc na wysokowartościowe gatunki: amerykański Sea Island, egipski, brazylijski, średnie: amerykański Upland oraz rosyjskie z nasion amerykańskich, wreszcie niskie o krótkim włóknie: indyjski, chiński, perski, turecki i rosyjski z nasion krajowych. Oczywiście, że gatunki średnie mają największe zastosowanie w przemyśle. Nic więc dziwnego, że Stany Zjednoczone, jako produkujące te gatunki, są głównym i jak dotychczas jedynym dostawcą ich na światowym rynku.

Polska obecnie nie stanowi również wyjątku: w 1934 r. 80% bawełny sprowadziliśmy ze Stanów Zjednoczonych. Przed wojną jednak sprawa dostaw surowca dla naszego przemysłu bawełnianego przedstawiała się inaczej. Np. w 1911 r. przywieziono do b. Królestwa z zagranicy bawełny 44 491 t. a z b. Cesarstwa Rosyjskiego 25 163 t²⁾.

W Rosji przedwojennej dostarczały bawełny 2 duże prowincje: Turkiestan wraz z zależnymi chanatami: Buchara i Chiwa oraz Kaukaz południowy. Przedwojenna Rosja wraz z Królestwem dla swego przemysłu potrzebowała ponad 22 miljn. pudów bawełny rocznie, z czego około połowy w ostatnich latach przed wojną otrzymywała z tych prowincyj. Kaukaz południowy dawał bawełny bardzo niewiele — trochę ponad 1/2 miljn. pudów rocznie. A głównym źródłem bawełnianem dla Rosji pozostawał prawie wyłącznie Turkiestan wraz z Bucharą i Chiwą.

W Azji Środkowej uprawiano bawełnę od bardzo dawna, ale bawełna ta, t. zw. guza o grubym i krótkim włóknie, była gatunkiem niskowartościowym. Dopiero pod koniec XIX w., kiedy próby kilku stacyj doświadczalnych i selekcyjnych z Uplandem amerykańskim dały niesłychanie korzystne rezultaty, przed rolnictwem Turkiestanu stanęły nowe perspektywy rozwojowe. Przeszkodą główną w tym okresie był przede wszystkim brak kolei, łączących Turkiestan z metropolją, a więc niemożność dowiezienia surowca do przędzalni i fabryk tkackich. Poza tem bez istnienia kolei nie było można powiększyć powierzchni plantacji bawełny kosztem pól, zajętych pod uprawę zbóż.

Dopiero w 1898 r. została doprowadzona do końca budowa wielkiej magistrali — kolei środkowo-azjatycka — od portu Krasnowodsk nad m. Kaspijskim do stolicy kraju — Taszkientu, długości 1 747 wiorst z bocznymi odnogami do twierdzy Kuszka nad granicą z Afganistanem długości 292 w. i do Andżizanu długości 299 w.

Jednak kolej ta była zbyt droga dla całego szeregu towarów ze względu na konieczność kilkakrotnego często przeładunku: Krasnowodsk — jeden z portów na europejskim brzegu morza Kaspijskiego lub w Astrachaniu na statek rzeczny na Wołdze i następnie jeden z portów nadwoltańskich i do wagonów.

Dlatego już wkrótce po otwarciu pierwszej kolei turkiestan-

skiej wystąpiono z kilkoma projektami budowy nowej kolei, któraby połączyła Turkiestan z Rosją, omijając morze. Ciekawą jest rzecz, że już wówczas wysuwano projekt połączenia wielkiej magistrali syberyjskiej z Turkiestanem przez Wiernyj (Alma-Ata) i Semipalatyńsk, co urzeczywistnili w 1930 r. bolszewicy, budując kolej pod nazwą Turksib. Wówczas zwyciężył projekt budowy kolei Taszkient-Orenburg, długości ok. 1 700 w. Otwarcie kolei dla ruchu osobowego i towarowego nastąpiło już w 1906 r.

Dopiero od tego momentu powierzchnia, zajęta pod uprawę bawełny, zwiększała się z roku na rok w tempie nadzwyczajnym. W 1908 r. w 5 powiatach obwodu Fergańskiego, najbogatszego w bawełnę, pod jej uprawą było 187 633 dziesięcin, w 1910 r. — 228 203 dz., w 1914 r. 291 752 dz. i w 1916 r. — 309 759 dz.

Wywóz bawełny z całego Turkiestanu i Buchary, który wynosił: w 1908 r. 9 270 tys. pudów, w 1910 r. — 9 428, w 1914 r. — 12 720, doszedł w 1915 r. do 17 052 tys. pudów.

Oczywiście, że możliwości dalszego zwiększania terenów zirygowanych, zdalnych pod uprawę bawełny, na tem się ograniczyły. Jeżeli wziąć pod uwagę, że w dawnym Turkiestanie wraz z Bucharą i Chiwą ziemi sztucznie nawodnionej, jedynie nadającej się pod uprawę bawełny, było 4 758 tys. dziesięcin, z czego pod bawełną było ok. 800 tys. dz., można sobie uprzytomnić, że Rosja bez powiększenia sieci irygacyjnej mogła — pod warunkiem należytego zorganizowania dowozu zboża i mąki — pokryć nietylko własne zapotrzebowanie bawełny, lecz i mieć ją na eksport.

Rewolucja bolszewicka proces ten zupełnie zahamowała. Doszło do tego, że bawełny prawie zupełnie nie zasiewano, a zboża nawet zasiewano tylko tyle, ile było potrzeba dla rodziny rolnika. Kiedy zabrakło tkanin, ludność zaczęła uprawiać bawełnę, ale tylko dla swoich potrzeb i, co najciekawsze, wróciła do guzy, krajowego małowartościowego gatunku. Fabryki przerobu bawełny (odziarniarnie), olejarnie i fabryki mydła zostały zdewastowane i prawie wszystkie stanęły, zapasy nasion Uplandu przerobiono na olej lub spalono.

Bolszewicy jednak prędko zrozumieli, jakie konsekwencje takiej gospodarki im grożą, i już w 1920 r. rozpoczęli propagandę na rzecz uprawy bawełny, obiecując za każdy pud dawać poza ekwiwalentem gotówkowym ekwiwalent towarowy.

Jak się przedstawia uprawa bawełny w Z. S. R. R. obecnie?

Zrobione zostało bardzo dużo. Jeszcze w 1925 r. — według danych „Głównego Komitetu” (Główny Chłopski Komitet) — ogólna powierzchnia uprawy bawełny w Z. S. R. R. wynosiła tylko 592 3 tys. ha, ale już w 1928 r. podniosła się do 926 6 tys. ha.

Ponieważ będziemy dalej stosować dalsze nazwy sowieckie, musimy przypomnieć, że dawny Turkiestan, Chiwa i Buchara zostały podzielone na republiki Uzbekistan, Tadżykistan, Turkmenistan i obwody autonomiczne: Kara-Kirgiski i Kara-Kal-pański.

Według A. Andrejewskiego¹⁾ stan zasiewów bawełny w latach 1933 i 1934 przedstawiał się następująco:

¹⁾ Fr. J. Tayler w swej klasyfikacji bawełny tylko północno-amerykańskiej wylicza ponad 600 gatunków.

²⁾ Patrz — H. Tennenbaum: „Bilans handlowy Królestwa Polskiego”.

¹⁾ A. Andrejewskij: „Itogi chłopskiej poseswnej i zadaczy obrabotoczno-poliwnoj kampanji w 1934 g.”.

Republiki	Plan zasiewu		Zasiano w/g stanu na dz. 25/V	
	1934	1933	1934	1933
	tysięcy ha		"/o w stos. do planu	
Urbekistan	836.0	872.0	99.5	99.1
Turkmenistan	148.3	157.7	100.0	92.6
Tadżykistan	89.0	102.8	90.3	97.3
Kirgizja	65.7	70.4	98.8	100.0
Kara-Katpakja	50.0	55.0	98.3	75.2
Razem Azja Środkowa	1 189.0	1 257.9	98.8	97.2
Kazakstan ¹⁾	107.0	121.6	100.0	93.7
Kaukaz południowy	205.0	222.2	101.5	92.8
Nowe rejony ²⁾	184.0	198.0	99.0	94.5
Ukraina	147.0	147.3	100.2	93.7
W całym Z. S. R. R.	1 832.0	1 947.0	99.3	96.7

Obszary, zasiane bawełną, wzrosły w całym Z. S. R. R. w 1934 r. w stosunku do 1928 r. dwukrotnie. Dotyczy to przede wszystkim dawnego Turkiestanu, Buchar i Chiwy, gdzie z 679.7 tys. w 1928 r. zwiększyły się do 1 189.0 tys. ha w r. ub. A jednak, mimo ogromnych wysiłków, olbrzymich wydatków, doskonałej propagandy, władze napotykają na bardzo duże trudności.

Przedewszystkiem konserwatywna w swych przyzwyczajeniach ludność stosuje najczęściej pocziwy stary omacz (socha), przy użyciu którego pole trzeba przeorywać 5 do 6 razy. Zaorywanie faliste—najodpowiedniejsze przy bawełnie—idzie opornie. W sezonie bieżącym w Tadżykistanie, Kara-Katpakji, Kirgizji i Kazakstanie plan takiego zaorania został wykonany zaledwie w 38 ÷ 45%. Za główny cel drugiej pięciolatki na froncie bawełnianym postawiono „mechanizację uprawy”, t. zn. użycie traktorów.

Ananjew³⁾ twierdzi, że w 1934 r. obszary, zaorane traktarami, miały wzrosnąć do 177 tys. ha, natomiast Andrejewskij w cytowanym już artykule zapewnia, że w Azji Środkowej w tymże roku zaorano w ten sposób 522.2 tys. ha, a w 1933 r. — 274 tys. ha. A więc, jeżeli wierzyć ostatniemu, prawie połowa roli, przeznaczonej pod uprawę bawełny, została zaorana traktarami.

Traktorów sprowadzono wprawdzie dużo, ale brak wykwalifikowanej obsługi, brak zamiennych części, wreszcie zły stan dróg są przyczyną dużej ilości „chorych” traktorów. Ten sam Andrejewskij stwierdza, że w styczniu plan remontu traktorów został wykonany zaledwie w 8%.

Uprawa bawełny potrzebuje wyjątkowo wielkiej ilości robotnika, którą można zmniejszyć tylko przy użyciu maszyn. Jak widziliśmy, na tym właśnie odcinku, który miał być głównym celem pięciolatki, nie wszystko jest w porządku.

Dawniej ludność stosowała tylko nawozy naturalne, obecnie poza niemi używane są makuchy z nasion bawełny i nawozy pochodzenia mineralnego. Andrejewskij twierdzi, że do Azji Środkowej w 1934 r. sprowadzono 80.8 tys. t azotniaków (w 1933 r. — 1.2 tys. t) i 131.3 tys. t superfosfatów (w 1933 r. — 26.7 tys. t).

W tej dziedzinie niewątpliwie zrobiono wiele. Jak mówiliśmy na wstępie, sprawa nasion amerykańskich w d. Turkiestanie po rewolucji przedstawiała się wręcz katastrofalnie. Aitakow⁴⁾ skarży się na brak dobrych nasion, natomiast Andrejewskij zapewnia, że w bieżącym roku zostanie obsianych w całym Z. S. R. R. ok. 900 tys. ha ulepszonymi gatunkami bawełny amerykańskiej, a więc prawie połowa całej powierzchni, przeznaczonej pod jej uprawę. Według niego z tej liczby 135 tys. ha zasianych będzie nasionami bawełny egipskiej. Wprawdzie te zapewnienia nie wydają się za bardzo wiarygodnymi, ale z tego widać, że guza już niema zastosowania, a Sowiety są na drodze do obsiewania swych obszarów bawełnianych coraz to lepszymi gatunkami nasion.

Niewątpliwie, dużo zostało dokonane w dziedzinie selekcji i aklimatyzacji nasion i zapewne poza dawnymi stacjami doświadczalnymi w Pachtu-Kul i Andżizanie uruchomiono większą ich ilość.

Bawełna w Azji Środkowej jest uprawiana na ziemi zirygowanej. Wodę z rzek rozprowadza się przez duże i mniejsze kanały, t. zw. aryki. Pomijając już to, że, jak się zdaje, plany przekopania nowych kanałów zawiodły, na tym odcinku walki o bawełnę również nie jest zbyt dobrze. Utrzymanie kanałów, zwłaszcza mniejszych, w porządku wymaga stałego nadzoru,

codziennej pracy konserwacyjnej, wielkiej ilości rąk roboczych. Tymczasem, jak stwierdza Andrejewskij, plan oczyszczenia sieci irygacyjnej na nadchodzący sezon został wykonany tylko w 22%.

Częste „sile” (gwaltowna powódź o charakterze lokalnym, spowodowana oberwaniem chmury w górach), zamulające kanały i pola, zrywające tamy, oczywiście, nie mogą sprzyjać utrzymaniu sieci nawodniającej w stałym porządku. A jeżeli wziąć pod uwagę konieczność corocznej naprawy głów wejściowych kanałów, wzmocnianie i naprawę brzegów i łam, naprawę nisztaków (mniejszych zbiorników wodnych), trzeba przypuszczać, że ten odcinek, jeden z najtrudniejszych, przedstawia się nie-najlepiej.

Niestety, nic nie wiemy, jak się przedstawia obecnie walka ze szkodnikami, a zwłaszcza z tamtejszą plagą rolnictwa — szarańczę marokańską.

A teraz druga strona zagadnienia — stosunek ludności do dążenia władz sowieckich zasiewania coraz to większych obszarów bawełną kosztem zbóż.

Wiemy, że jest to możliwe pod warunkiem dowozu ziarna i mąki z Syberji i Rosji. Uruchomienie Turksibu umożliwiło dowóz w większych ilościach zboża i mąki. Rolnik, uprawiający bawełnę, otrzymywał dotychczas jako ekwiwalent według norm mąkę lub ziarno, olej, paszę, makuchy, herbatę, cukier, węgla i trochę gotówki. Normy ziarna i mąki były zapewne za duże, gdyż rolnicy, jak stwierdza Andrejewskij, potworzyli zapasy i obecnie odmawiają ich przyjmowania, żądając pieniędzy. Podobno i dowóz towarów przemysłowych był dostateczny. Symptomatyczne są jednak słowa teżoż autora, że „obecnie po wprowadzeniu stałych cen państwowych na chleb głównym i gospodarczym warunkiem rozwoju bawełnictwa jest pieniężny ekwiwalent produkcji bawełny”. Jednocześnie podniesiono cenę na bawełnę. Wskazywałoby to, że rolnicy chcą nie towarów, a gotówki, by móc nabywać je na wolnym rynku.

Przypuszczenie to potwierdzają takie fakty, jak nawoływanie robotników tkalni i przedział do podniesienia jakości produkowanych przez nich towarów do poziomu efektów, osiągniętych przez rolników, uprawiających surowiec.

Kolektywizacja objęła już i republiki środkowo-azjatyckie. Aitakow z dumą mówi, że % kolektywizacji w Turkmenistanie w 1928 r. wynosił 0.9, by w 1933 r. osiągnąć 80. Z innych jednak źródeł wynika, że gospodarstwa indywidualne (jedynolizniki) bynajmniej nie myślą o likwidacji.

Powodzenie każdej propagandy zależy przede wszystkim od stopnia uświadomienia społecznego czy politycznego tych, których pragną do czegoś nakłonić, przekonać i stosunku ich do prowadzących propagandę. I tu władza sowiecka napotyka nie tylko na wielkie trudności, ale nawet i na przeciwdziałanie. Np. ruchem powstańcym t. zw. basmaczów, z krótkimi przerwami do dziś trwającym, zapewne należy tłumaczyć, że rejony Chozemu (dawna Chiwa), Surchan Darji i Kaszka-Darji we Wschodniej Bucharze, gdzie właśnie ruch powstańczy zawsze był najsilniejszy, są zaliczane do rejonów, niedociągających na froncie bawełnianym.

Do najbardziej uświadomionych obywateli swego państwa władza sowiecka zalicza członków partii. W Azji Środkowej z tym elementem „najlepiej uświadomionych” nie może być dobrze, jeżeli przewodniczący specjalnej komisji dla „czystki” partii, przysłanej z Moskwy, Peters stwierdza, że w 1934 r. kompletnych analfabetów komunistów w Turkmenistanie było 16.1%, w Uzbekistanie—19.5%, w Tadżykistanie—27.5% i w Kara-katpakji — 32.2%.

Trudności więc natury politycznej i społecznej wydają się poważne. Tem należy tłumaczyć, że mimo dwukrotnego zwiększenia obszarów, znajdujących się pod uprawą bawełny, średni urodzaj z 1 ha w porównaniu ze stanem przed wojną spadł o 30%, i dopiero pod koniec pięciolatki w 1937 r. zbiór z 1 ha, jak przewiduje plan, ma zrównać się z wynikiem zbiorów z 1 ha w 1913 r.

Ananjew w cytowanym artykule podaje następujące liczby:

	1913	1928	1932	1934	1937
Produkcja włókna —					(plan)
tys. centnarów	2 295	2 448	3 891	4 506	7 200
Urodzaj bawełny —					
centnarów z 1 ha	11.8	8.1	6.7	8.4	12.0

Tenże autor obliczył, że w ub. roku obsiano w Z. S. R. R. bawełną 1 940 tys. ha, co przy średnim urodzaju 84 centn. ma dać 1 410 ÷ 1 451 tys. t lub 27.5 milj. pudów włókna, w tem z nasion egipskich 55 ÷ 57 tys. t. Wynik byłby nadzwyczajny, jeżeli nie brać pod uwagę dwukrotnego powiększenia obszarów,

¹⁾ Dawny obwód siedmiorzeczca.

²⁾ Przedewszystkiem Kaukaz północny.

³⁾ W art. „Chłopski urodzaj nado gotowić segodnia”.

⁴⁾ H. Aitakow: „Chłopok w Turkmenji”.

zasianych bawełną. W przeciwnym bowiem wypadku musieliśmy stwierdzić, że tylko sama Azja Środkowa powinna dać 34 miljn. pudów włókna (bierzemy dla porównania dane wyżej przytoczone i z 1915 r.).

Podobno tylko 12% całej produkcji bawełny dały gospodarstwa indywidualne, a resztę kołchozy i sowchozy, które mają

pracować lepiej od pierwszych. Ciekawe jest stwierdzenie autorów, których cytowaliśmy, że tam, gdzie otrzymywali pomoc od władz, jedynoliceznicy wykonali plan z dużą nadwyżką, np. w rejonach Buchara — 116,8%, Urgut — 125, Kobkent — 135,7%.

A. Puzyński

KRONIKA ZAGRANICZNA

FRANCJA

PROBLEM PEŁNOMOCNICTW I ATAK NA FRANKA.

W poprzednich naszych rozważaniach na temat sytuacji walutowej, zamieszczonych w tyg. „Polska Gospodarcza” (zesz. 21, str. 675) zaledwie przed tygodniem — poświęciliśmy już sporo uwagi problemowi francuskiemu, który — poniekąd dość nieoczekiwanie — wypłynął w maju r. b. na czoło wielkich międzynarodowych zagadnień gospodarczych. W ostatnich dniach jednak szybkość rozwoju wypadków przekroczyła wszelkie przewidywania. Odkładając na później syntetyczną ocenę wydarzeń, które zaszły we Francji w ostatnich kilku dniach, uważamy jednak narazie za wskazane już prosto wyliczenie faktów, które złożyły się na ogólny obraz paniki finansowej i rozpaczliwej obrony franka.

Na dobrze znanym podłożu — francuskiej polityki budżetowej — powstała, a w ostatnich tygodniach wzmożła się (m. in. również pod wpływem kolejnych ataków na zachodnioeuropejskie waluty złote) nieufność co do poczynań Rządu w dziedzinie gospodarczej i co do rozwoju sytuacji gospodarczej we Francji. Zapowiedź złożenia przez Rząd żądania pełnomocnictw finansowych, podkreślająca powagę sytuacji, nieprzychylny odgłos Parlamentu, a — wreszcie — pesymistyczne zapatrywania się prasy zagranicznej na przyszłość franka — to wszystko z jednej strony wywołało pogłębienie się zaniepokojenia w społeczeństwie, z drugiej — rozpoczęło kolosalny atak spekulacji przeciw frankowi.

Jak już zaznaczono, od dn. 29/III r. b., kiedy zanotowano najwyższy poziom rezerw złota w Banku Francji, do dn. 10/V r. b. odpłynęło z francuskiej instytucji emisyjnej kruszcza za 2,4 milj. fr. Ale już jeden tydzień 10—17/V r. b. wykazał ucieczkę przeszło 0,5 milj. fr. Według przewidywanych obliczeń (bilans Banku Francji z dn. 24/V r. b. nie został jeszcze ogłoszony) w tygodniu 17—24/V odpływ złota wyniósł przeszło 3 milj. fr. W następnych dniach dzienny ubytek kruszcza dochodził lub przekraczał nawet 1 milj. fr. (w dn. 27/V r. b. 1 160 milj. fr.) W ten sposób do końca maja zapas złota skurczył się z pewnością do ok. 70 milj. fr. lub nawet do jeszcze niższej sumy. Ucieczka kapitałów, która w tygodniu sprawozdawczym nabrała już szerszego charakteru, kierowała się przede wszystkim do W. Brytanji i Belgji oraz do Stanów Zjedn. Am. W związku z tem dolar uporczywie trzymał się w Paryżu nawet nieco powyżej górnego punktu złota (15'19), natomiast belga wyraźnie przekroczyła górny punkt złota i była notowana przeciętnie 258—259, a chwilami do 261 wobec parytetu 255'52

i górnego punktu złota 256'75. Co dotyczy funta — utrzymał się on naogół w granicach kursu 75 fr. za £ 1, ale tylko dzięki potężnej interwencji funduszu walutowego.

Frank francuski nie wykazał na giełdach zagranicznych poważniejszego osłabienia, natomiast na termin notowany był z olbrzymim depertem, dochodzącym w Londynie do 3 fr. za miesiąc i 5 fr. za 3 miesiące. W Paryżu — w związku z tem — przy terminowych notowaniach funta report wynosił dn. 27/V za miesiąc 2'25 fr. (wobec 0'12 fr. w dn. 1/V), za 3 miesiące zaś 3'50 fr.

Parę powyższych liczb daje wystarczający obraz poważnej sytuacji, jaka się ostatnio we Francji wytworzyła. Narazie nic nie będziemy mówili o szansach zaradzenia podstawowemu złu, czyli deficytowi budżetowemu, które to szanse naogół należy oceniać pesymistycznie. Odkładając jednak omówienie tej sprawy do chwili jej wyklarowania się — musimy poświęcić parę uwag samej obronie franka metodami „technicznymi”.

Jak wiadomo, dn. 23/V r. b. Bank Francji podwyższył stopę dyskontową z 2% do 3%. Ale już w dn. 25/V uznano za stosowne podwyższyć ją (od dn. 27/V) do 4%. Nazajutrz po wejściu w życie tego zarządzenia — dn. 28/V — stopa dyskontowa została gwałtownie podwyższona do 6%. Jednocześnie podwyższono stopę od zaliczek pod zastaw złota do 7%, stopę lombardową — do 6%, stopę od zaliczek 30-dniowych — do 6%. Tegoż dnia podwyższona została stopa oprocentowania bonów skarbowych.

Drakońskie środki, przedsięwzięte przez Bank Francji, idące częściowo w parze i ze swej strony wywołujące gwałtowne podrożenie pieniądza — niewątpliwie utrudniają ataki spekulacyjne, nie wydają się jednak wystarczającym środkiem w wypadku, gdyby panika objęła szerokie rzesze społeczeństwa, co już poniekąd zarysowało się w ostatnich dniach. Poza to drożyzna pieniądza, która — niezależnie od rozwoju wypadków — potrwa czas jakiś — utrudni akcję Rządu w dziedzinie finansowej.

Obserwując zacieklą akcję spekulacji i niemniej stanowczą obronę franka przez Rząd i Bank Francji, dochodzi się jednak do wniosku, że — jakkolwiek techniczne możliwości obrony waluty na jej obecnym parytecie są bardzo duże — problem walutowy jest w danym wypadku tak dalece związany z problemami ogólnogospodarczymi i politycznymi, że bez ich zasadniczego i zadowalającego rozwiązania niema mowy o zapewnieniu na dalszą metę spokoju i pewności w dziedzinie monetarnej.

W nocy z dn. 30/V na dz. 31/V Rząd Flandria został obalony w Izbie Deputo-

wanych znaczną większością głosów. W ten sposób sprawa pełnomocnictw do walki z przesileniem finansowym i deficytem budżetowym została — przynajmniej narazie — przesądzona negatywnie. Fakt ten niewątpliwie, poważnie pogarsza szanse czynników oficjalnych, w szczególności Banku Francji, w walce o franka.

b. w.

WŁOCHY

REORGANIZACJA HANDLU ZAGRANICZNEGO.

— Uchwałą Rady Ministrów przy Prezydium Rady Ministrów powołany został do życia specjalny organ, którego zadaniem jest uporządkowanie rozdziału dewiz dla wymiany handlowej z zagranicą, kontrolowanie importu i eksportu oraz regulowanie zakupów zagranicznych.

Na czele organu stoi kierownik z tytułem „Nadintendent wymiany walutowej”, mianowany przez Szefa Rządu i od niego bezpośrednio zawisły. Nadintendent znajduje się w stałym kontakcie z Narodowym Instytutem dla Wymiany z Zagranicą i ma prawo odnoszenia się do wszystkich urzędów administracji publicznej oraz żądania od nich zarówno wszelkich potrzebnych informacji, jak i odpowiedniej współpracy. Ponadto wszystkie urzędy państwowe obowiązane są stale informować Nadintendenta o poczynionych lub zamierzonych bezpośrednich zakupach zagranicą dla celów własnych oraz o robotach, powierzonych firmom krajowym, przy których użyte będą wyroby pochodzące zagranicę.

Nadintendent będzie każdorazowo powiadamiany o rokowaniach zapoczątkowanych, jak i będących w toku pomiędzy Włochami a innymi państwami w sprawie wymiany handlowej oraz będzie uczestniczył w delegacji włoskiej, wyznaczonej do prowadzenia rokowań.

Nadintendent może brać udział w zebraniach Komitetu Narodowego Instytutu dla Wymiany z Zagranicą, a Instytut obowiązany jest stale informować Nadintendenta o stanie zapasu dewiz.

Na podstawie dekretów Szefa Rządu, wydanych wspólnie z ministrami resortowymi, do urzędu Nadintendenta przydzielony być może personel administracji państwowej lub autonomicznej, jak również personel innych instytucji publicznych, podlegających nadzorowi Państwa. Ponadto do Urzędu tego może być przyjmowany personel obcy na warunkach, ustalonych dekretem Ministra Finansów.

Osobny dekret Szefa Rządu, wydany wspólnie z Ministrem Finansów i Korpo-

racji, określi atrybucje i prawa utworzonego urzędu Nadintendenta oraz sposób jego urzędowania pod względem formalnym i organizacyjnym.

Jak z powyższego wynika, utworzenie tego specjalnego organu ma na celu zcentralizowanie w jednym urzędzie wszystkich prerogatyw i praw, wynikłych z ostatnich dekretów, skierujących politykę gospodarczą Włoch na nowe tory — tych praw i dyrektyw, które dotychczas rozbite były pomiędzy kompetencje ministerstw Finansów i Korporacji, Instytutu dla Wymiany z Zagranicą, Instytutu Emisyjnego i organizacji syndykalistycznych.

SZWAJCARJA

LOSY FRANKA. — Dn. 2/VI r. b. odbyć się ma, jak wiadomo, w Szwajcarii „referendum” dość szczegółowego rodzaju. Naród szwajcarski ma się, mianowicie, wypowiedzieć w niem co do kierunku polityki gospodarczej, w jakim ma się zaangażować Rząd federalny na przyszłość. Ze doszło do tego rodzaju publicznej konsultacji — już to samo wskazuje na wyjątkową zupełnie sytuację, w jakiej znalazł się szwajcarski organizm gospodarczy, a w związku z tem i cała polityka gospodarcza Państwa. Idzie bowiem, ni mniej ni więcej, tylko o losy waluty szwajcarskiej. Jakkolwiek bowiem referendum ma się wypowiedzieć co do t. zw. initiative de crise, oznaczającej program sztucznego nakręcenia szwajcarskiej koniunktury, to jednak w gruncie rzeczy pytanie, postawione narodowi brzmieć będzie prosto: dalsza wzmoczona deflacja — czy dewaluacja?

O dewaluacji franka szwajcarskiego mówi się obecnie bardzo wiele — szczególnie w Anglii, gdzie załamanie się franka belgijskiego spowodowało nową falę procentów w stosunku do analogicznego jakoby losu, mającego czekać frank szwajcarski. Niemniej jednak obiektywna sytuacja franka szwajcarskiego bynajmniej takich obaw nie uzasadnia. Jeśli chodzi o rezerwy kruszcową w Schweizerische Nationalbank, to pozostaje ona jeszcze b. znaczna — mimo niewątpliwych strat, jakie poniosła ostatnio. Zrozumiałe jest przecie, iż napływ obcych kapitałów do Szwajcarii, gdzie schroniły się one przed ryzykiem dewaluacji, ograniczeń dewizowych i t. d. w innych krajach, nie mógł trwać wiecznie i że w miarę uspakajania się sytuacji (np. w Anglii) kapitały te powoli odpływają. Tak np. ogólna wysokość depozytów w szwajcarskich bankach handlowych wynosiła w 1931 r. 4 916 miljn. fr. szw., w 1932 r. — 4 520 miljn., w 1933 r. — 3 860 miljn., a w 1934 r. — już tylko 3 358 miljn. Fakt ten — skądinąd, jak powiadamy, zrozumiały — przysporzył niemniej przeto bankom dużo kłopotu, zwłaszcza, iż posiadają one ok. 736 miljn. fr. zamrożonych zagranicą — przede wszystkim, oczywiście, w Niemczech. Kurczenie się depozytów i odpływ złota z banku emisyjnego jest właśnie powodem, dla którego powstał niepokój co do przyszłych losów franka szwajcarskiego, jakkolwiek w gruncie rzeczy płynność banków nie została dotychczas zbytnio uszczuplona. Według ostatnich wiadomości, podanych przez Société de Banque Suisse, a dotyczących 6 największych instytucji kredytowych szwajcarskich, pokrycie wynosi w nich ponad 56% zobowiązań a vi-

sta, i to nie licząc portfela wekslowego w wysokości 570 miljn. fr., mogącego być łatwo redyskontowanym — przynajmniej w znacznej części — w banku emisyjnym.

Niemniej jednak warunki ogólnogospodarcze przedstawiają się w Szwajcarii niezbyt pomyślnie. Dowodem tego jest przedewszystkiem kształtowanie się bilansu płatniczego. W okresie wysokiej koniunktury bilans ten był niewątpliwie dodatni. Tak np. w 1929 r. ujemnemu saldu bilansu handlowego w wysokości 570 miljn. fr. i eksportowi kapitałów w wysokości 168 miljn. fr. przeciwstawiły się w bilansie płatniczym następujące pozycje dodatnie: turystyka — 330 miljn. fr., procenty od kapitałów, lokowanych zagranicą — 380 miljn. fr. oraz usługi — 110 miljn. fr. Wynikiem tego był import złota w wysokości 82 miljn. fr. W 1930 r. sytuacja ta polepszyła się nawet, gdyż mimo stale wzrastającej ujemności bilansu handlowego i lekkiego spadku dochodów z turystyki oraz dochodów z usług wzrósł dochód z kapitałów, inwestowanych zagranicą, a przede wszystkim rozpoczął się napływ własnych i obcych kapitałów do Szwajcarii, czego wynikiem ogólnym był znów import złota w wysokości 115 miljn. fr. Tendencje te osiągnęły swój punkt kulminacyjny w 1931 r. i 1932 r. W latach tych przy ujemnych bilansach handlowych w rozmiarze 850 i 915 miljn. fr., przy spadających stale dochodach z turystyki (250 i 200 miljn. fr.) i usług (75 i 65 miljn. fr.), a nawet procentów od kapitałów zagranicą (400 i 200 miljn. fr.) — napływ kapitałów własnych i obcych do Szwajcarii osiągnął 1 279 miljn. fr. (1931 r.) oraz 1 330 miljn. fr. (1932 r.). Rezultatem tego był ponowny olbrzymi napływ złota, a mianowicie 1 154 miljn. fr. w 1931 r. i 880 miljn. fr. w 1932 r. Dopiero od 1933 r. sytuacja uległa zmianie. Wprawdzie bilans handlowy wobec zaostrzenia ochrony celnej i kontyngentowania przywozu wykazał w 1933 r. saldo ujemne w wysokości już tylko 715 miljn. fr., a więc mniejsze niż w 1930 r., ale dochody z turystyki i z kapitałów, lokowanych zagranicą, utrzymały się na niskim poziomie roku poprzedniego (po 200 miljn. fr. w każdej z obu pozycji), a usługi przyniosły już tylko 50 miljn. fr. Ponieważ zaś bilans obrotu kapitałowego wykazał już tylko saldo w wysokości 52 miljn. fr., a więc zamiast notowanego w latach poprzednich napływu złota w 1933 r. okazał się jego odpływ w rozmiarach 213 miljn. fr. Taż sama tendencja utrzymała się i w 1934 r., gdzie mimo ponownego skurczenia się ujemnego salda w bilansie handlowym (565 miljn. fr.) spadek dochodów z lokat zagranicznych do 150 miljn. fr. oraz spadek salda obrotu kapitałów do 24 miljn. fr. zdecydował o ponownym odpływie złota w wysokości 141 miljn. fr.

Wszystko to razem nie stanowi bynajmniej jeszcze niebezpieczeństwa. W ciągu ostatnich 6 lat Szwajcaria miała aktywny bilans w zakresie obrotu złotem w wysokości 1 877 miljn. fr., z czego gdyby nawet odjąć jeszcze ok. 500 miljn. fr., które odpłynęły od początku r. b., zawsze pozostanie jeszcze nadwyżka ok. 1 4 miljd. fr. Inna rzecz, że tempo odpływu złota, jak wynika z tego, co powiedziano, silnie w r. b. wzrosło. Z drugiej jednak strony zmniejszył się ponownie deficyt w bilansie handlowym Szwajcarii, a mianowicie w I kwartale r. b. wyniósł tylko 93 miljn. fr.

wobec 153 4 miljn. fr. w odpowiednim okresie r. ub.

Zmniejszanie się deficytu bilansu handlowego uzależnione jest w Szwajcarii dotychczas jeszcze ciągle od ograniczeń i kurczenia się przywozu. Kurczenie się to nie może być prowadzone do nieskończoności. Koniecznym warunkiem dalszej redukcji salda ujemnego musiałby być wzrost wywozu, a ten znów zależny jest wyłącznie od konkurencyjności towaru szwajcarskiego na rynkach zagranicznych. Pod tym względem jednak Szwajcaria nie potrafiła przeprowadzić u siebie odpowiedniej deflacji cen. Przy poziomie cen hurtowych w 1914 r. = 100 indeks cen wynosił w 1929 r. 141 2, w 1930 r. 126 5, w 1931 r. 109 7, w 1932 r. 96, w 1933 r. 91, w 1934 r. 89 8, a w I kwartale 1935 r. 88 3. Jeśli chodzi o ceny detaliczne, to wskaźnik ich obniżył się z 161 w 1929 r. do 131 w 1933 r., 129 w 1934 r. i 128 w I kwartale 1935 r. Wynika z tego, iż z jednej strony poziom cen detalicznych w Szwajcarii jest jeszcze obecnie o 28% wyższy niż przed wojną, a co gorsza, spadek cen od zgorą 2 lat ustał niemal zupełnie. Od 1929 r. do stycznia 1935 r. poziom cen zatem obniżył się zaledwie, jeśli chodzi o ceny hurtowe, o 37 46%, podczas gdy ten spadek w Belgii wyniósł 44 45%, we Francji 44 33%, a we Włoszech 43%. Fakt ten musi wpływać na konkurencyjność wywozu szwajcarskiego, chociaż jak wiadomo, eksport szwajcarski składa się w przeważnej mierze z artykułów specjalnych o małym elastycznym popycie.

Jeśli chodzi o sytuację finansową kraju, to zauważyć należy w pierwszym rzędzie, iż dług publiczny wynosi w Szwajcarii ok. 8 miljard. fr. szw., z czego 3 miljard. przypada na zadłużenie kolei szwajcarskich. Preliminarz budżetowy na 1935 r. przewiduje deficyt 88 miljn. fr.

W ten sposób w polityce gospodarczej i finansowej Szwajcarii narzuca się z całą koniecznością kierunek deflacyjny, zwłaszcza, iż poziom zarobków w kraju tym jest jeszcze dotąd stosunkowo wysoki, a utrzymuje się on niemal bez zmiany naskutek dość silnych tendencji socjalistycznych, panujących zarówno w poszczególnych kantonach jak i w rządzie centralnym.

Na tem podłożu właśnie ma się rozegrać referendum. Wniosek, przedstawiony przez ugrupowania lewicowe, a zwany „inicjatywą kryzysową”, ma brzmienie następujące:

„Konstytucja federalna uzupełniona zostaje przez następujący artykuł:

1. — Konfederacja przedsięwzięć potrzebne zarządzenia, aby zwalczyć kryzys gospodarczy i jego skutki. Zarządzenia te mają na celu zapewnienie wystarczających warunków egzystencji wszystkim obywatelom szwajcarskim.

2. — W tym kierunku Konfederacja będzie:

a) utrzymywać siłę nabywczą narodu przez zwalczanie ogólnej niżki płac i ceny produkcji rolnej oraz ziemiełniczej,

b) utrzymywać płace i ceny dla zapewnienia wystarczającego dochodu z pracy,

c) dostarczać pracy przez metodyczny wysiłek i reglamentowanie zatrudnienia we właściwy sposób,

d) odciążać przedsiębiorstwa rolnicze, nadmiernie obdłużone, i czynić ulgi w obłudze procentów, aby pozwolić rodzinom

uzdolnionych włościan i fermerów na utrzymanie ich dziedzictwa,

e) odciążać przedsiębiorstwa rzemieślnicze, znajdujące się w trudnościach bez ich winy,

f) zagwarantować ubezpieczenie od bezrobocia i pomoce kryzysowe w wystarczających rozmiarach,

g) używać siły nabywczej i potęgi finansowej kraju dla rozwoju wywozu produktów przemysłowych i rolnych jak również i turystyki,

h) reglamentować rynek finansowy oraz kontrolować eksport kapitałów,

i) kontrolować kartele i trusty.

3. — Konfederacja może dla wykonywania tych prac odwoływać się do kamertonów i organizmów gospodarczych.

4. — Konfederacja może, o ile wymaga tego wykonanie tych zarządzeń, czynić wyjątki od zasady wolności handlu i przemysłu.

5. — Dla sfinansowania tych specjalnych zarządzeń kryzysowych Konfederacja stawia do dyspozycji potrzebne sumy w formie dodatkowych kredytów. Zdobywa fundusze te przez emisję obligacji premjowych lub pożyczek oraz ze swych dochodów bieżących.

6. — Zgromadzenie Federalne wydaje w formie ostatecznej i bezzwłocznie — po przyjęciu niniejszego artykułu — przepisy, niezbędne dla jego wykonania.

7. — Rada Federalna będzie przedkładała na każdej sesji zwyczajnej Zgromadzeniu Federalnemu raport o dokonanych zarządzeniach.

8. — Niniejszy artykuł obowiązuje na przeciąg 5 lat, poczynając od dnia jego przyjęcia. Czas obowiązywania może być przedłużony najwyżej na nowy okres 5-letni zarządzeniem Zgromadzenia Federalnego".

Tekst wniosku mówi sam za siebie. Ugrupowania lewicowe w Szwajcarii pragną nie tylko zaprzestania dalszej deflacji, ale — odwrotnie — propagują wyraźną inflację kredytową. W warunkach, w jakich znajduje się obecnie szwajcarski bilans płatniczy, przyjęcie tego rodzaju kursu polityki gospodarczej musiałoby oznaczać poważne zachwianie się równowagi tego bilansu — a przez to bezpośrednie niebezpieczeństwo dla franka szwajcarskiego. Niemniej jednak wysoki poziom życia szerokich mas w Szwajcarii i ich niechęć do ponoszenia ciężarów deflacji mogą nawet zdecydować o zwycięstwie propagatorów „inicjatywy kryzysowej”. Dość powiedzieć, iż przedstawienie wniosku dla referendum wymagało 335 tys. podpisów, które jednak zostały zebrane.

W ten sposób od wyników referendum z dn. 2/VI zależy bardzo wiele; zależy bowiem odeń nie tylko los franka szwajcarskiego i kierunek przyszłej polityki gospodarczej w Szwajcarii, ale — trzeba to powiedzieć — inflacyjny wynik referendum zachwiałby silnie pozycję franka francuskiego i guldna holenderskiego, które i tak są na Zachodzie Europy dość osamotnione, jeśli chodzi o politykę, która utrzymuje je na ich dotychczasowym poziomie.

t. t.

Z. S. R. R.

KASY OSZCZĘDNOŚCIOWE. ¹⁾ — Stałe rozpraszanie znacznych kapitałów społecznych wśród mas ludzkich na tle ich zarobków i potrzeb powoduje, że wycofywanie tych kapitałów z rynku stało się koniecznością ustroju Z. S. R. R. Na drodze łagodnej najłatwiej daje się to osiągnąć na tle zainteresowania społeczeństwa samą produkcją i wypływającymi dla niego korzyściami z jej rozwoju. Kasy oszczędności w tej akcji odgrywają ważną rolę filtra, nieprzepuszczającego pieniędzy do społeczeństwa — przez organizację systemu płac, który, opierając się na zasadach obrotu bezgotówkowego, umożliwia z jednej strony wpłatę zarobków pracowniczych na rachunki oszczędnościowe, z drugiej strony zaś dokonywanie wszelkich możliwych wypłat z tych rachunków przez oszczędności drogą przelewów.

Przyznanie procentów za wkłady, wahaających się między 6% i 9%, oraz prowadzenie ubezpieczeń życiowych w pewnych wypadkach, nieuwzględnionych przez ogólne założenia państwowe w dziedzinie zabezpieczenia obywateli w komunistycznym przyszłości — da się przy tych zadaniach kas oszczędności wydedukować jako normalne czynności w ustroju Z. S. R. R.

Do przeprowadzenia powyższej akcji uruchomiono cały sztab instytucji i organizacji. Dla bliższego kontaktu z ludnością znaczna ilość kas oszczędnościowych powstała przy głównych pocztowych i telegraficznych urzędach, instytucjach bankowych, przy szpitalach i domach ozdrowieńców; pozatem zorganizowano wiele kolejowych i fabrycznych oraz szkolnych kas oszczędnościowych, a jednocześnie dla wygody ludności wiejskiej 315 kas przy „kołchozach”, „sowchozach” i „artelach”.

Ogółem na początku 1934 r. w Z. S. R. R. istniało 47 101 kas oszczędnościowych, z których 15 271 posiadało personel stały w liczbie 50 tys. osób. Rozwój kas tych datuje się od chwili wydania „ustawy o robotniczych kasach oszczędności” z dn. 20/II 1923 r. Początkowo był on dosyć słaby. Do 1925 r. włącznie zdołano zgromadzić w nich zaledwie 46,4 miljn. rubli. Z początkiem 1926 r. następuje przełom w ustosunkowaniu się ludności do kas oszczędnościowych. W roku tym wykazały one 116,3 miljn. rubli wkładów. W okresie 1926 ÷ 1930 wkłady podnoszą się w dalszym ciągu na 752 miljn. rubli. Rok 1930 okazuje się w tym rozwoju również przełomowym. Lata następne odznaczają się szczególnie ożywionym ruchem w zakresie organizacji nowych kas. Gdy w 1930 r. było ich 26 572, to do 1934 r. włącznie liczba ta niemal podwoiła się. Wkłady w tym czasie również zwiększyły się prawie dwukrotnie. Na dz. 1/I 1934 r. oszczędności samych osób fizycznych wynosiły 1 182 miljn. rub., wykazując w ciągu 1933 r. przyrost, wynoszący ok.

¹⁾ Dane powyższe zaczerpnięto z „Bulletin Mensuel de Statistique”, „Savings Weekly” i „Rivista Delle Casse Di Risparmio” oraz odpowiedniej literatury sowieckiej. Dane liczbowe należy przyjmować z dużą oględnością, tem bardziej, że kurs rubla w Z. S. R. R. nie jest ściśle ustalony na giełdzie i ma inny kurs we wnętrzu kraju, a inny zagranicą.

209,2 miljn. rub. Ogólna suma wkładów była znacznie wyższa.

Rezultaty takie zdołano osiągnąć tylko dzięki bardzo intensywnie prowadzonej propagandzie. Zadanie to powierzono nie tylko rozmaitym organizacjom społecznym, komitetom propagandy kredytu państwowego i oszczędności, milionom członków brygad „szturmowych” lub instruktorów prywatnych, ale także wszystkim urzędnikom kas oszczędności, zachęcanym do werbowania oszczędzających specjalnymi przemianami. Dalszym sposobem propagowania oszczędności są specjalne przewileże, przysługujące oszczędzającym. Kasy oszczędności przejmują na siebie przechowywanie i zawiadywanie pożyczkami państwowymi, przekazy żyrowe i inne funkcje bankowe. Dużą rolę w prowadzonej propagandzie odgrywa moralna presja na oszczędzającego. Zarządy kas i ich centrale zwracają specjalną uwagę na szybkie i uproszczone załatwianie klientów i czynności w tych instytucjach oszczędnościowych.

Działalność kas opiera się na wyżej wspomnianej „ustawie o robotniczych kasach oszczędności”. Składa się ona z 5-ciu działów, grupujących 62 artykuły, stanowiące zbiór podstawowych zarządzeń, jakim podlegają te kasy. W dziale 1 określony jest charakter kas oszczędnościowych, jako instytucji finansowych, posiadających swą odrębność i wszelkie przywileje osób prawnych. W tym dziale omawia się również sprawę tajemnicy wkładów, której nie mają prawa w żadnym wypadku naruszyć osoby, pracujące w kasach. Również nie mają prawa żądać złamania tej tajemnicy urzędy podatków dochodowych i Trybunału Cywilnego; o udzieleniu wiadomości o wkładach w poszczególnych wypadkach decydują władze sądowe.

W dziale 2 ustawy omówione są zasady działalności kas oszczędnościowych. Do ich czynności normalnych zaliczono: 1) przyjmowanie wkładów, 2) wykonywanie zleceń, 3) wydawanie akredytów, 4) przyjmowanie depozytów (papierów wartościowych), 5) przyjmowanie wpłat na podatki i in. należności, 6) dokonywanie transakcji bezgotówkowych, 7) wypłatę pensyj, 8) zakup państwowych papierów wartościowych i sprzedaż ich, 9) prowadzenie ubezpieczeń na życie i na wypadek inwalidztwa, 10) zarządzanie papierami wartościowymi na rachunek wkładców.

W dziale 3 omówione są kompetencje organów kierowniczych kas i ich wzajemny stosunek oraz współzależność.

W działach 4 i 5 ustalono sposób gospodarowania gromadzoną kapitałami, ich zużytkowanie i kontrolę nad nimi. Tutaj podano też sposób organizacji kapitałów zakładowego i rezerwowego, podział czystego zysku oraz inne przepisy, dotyczące techniki pracy.

Kasy oszczędnościowe stanowią autonomiczną organizację państwową, na czele której znajduje się główny zarząd, złożony z przedstawicieli robotniczych kas oszczędności.

Kas głównych jest 7. Są one umieszczone po jednej w każdej z republik Z. S. R. R. Podlegają one tylko głównemu zarządowi. Zadaniem ich jest organizowanie i śledzenie za rozwojem kas w odnośnej republice, sprawując jednocześnie zwierzchni nadzór nad ich działalnością.

Im podlegają kasy okręgowe, a tym skolei lokalne kasy oszczędności.

Po II Kongresie Pracowników Kas Oszczędności kompetencje głównego zarządu zostały znacznie rozszerzone. Mianowicie, ostatnio kasy oszczędnościowe zostały scentralizowane. Rozmaitym jednostkom terytorjalnym niewolno obecnie dowolnie rozporządzać zdobytymi środkami finansowymi. Podlegają one centrali w Moskwie, której zadaniem jest równomierne rozprowadzanie zgromadzonych kapitałów po całym Państwie i czuwanie nad sprawnością całej organizacji oraz upraszczanie jej czynności przez przeprowadzanie dalekoidającej racjonalizacji pracy i zmechanizowania tej ostatniej.

Najważniejszą akcją kas jest organizowanie wkładów, ale przerasta ją co do rozmiarów akcją propagandy i lokowania pożyczek państwowych w społeczeństwie. W tym dziale pracy osiągnięto bardzo duże rezultaty. W 1933 r. np. przeprowadzono 3-miljardową pożyczkę dla Państwa, którą subskrybowało 45 miljn. osób. O wielkości obrotów kas decydują również rachunki żyrowe. Rozwinięta sieć placówek pozwala na sprawne i szybkie za-

łatwianie spraw na tej drodze i ułatwia miejscowym władzom pobór podatków i opłat specjalnych, wpłacanych na omawiane rachunki.

Dużą pomoc w kapitalizowaniu drobnych oszczędności stanowią tu wkłady „ze specjalnem przeznaczeniem” (oszczędności celowe) oraz t. zw. „świadczenia oszczędnościowe”, organizowane na wzór angielskich.

K. St.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie 12 ÷ 25/V r. b. kształtowały się następująco (w walucie danego kraju, w Buenos Aires i Liverpoolu — w \$, w Hamburgu — w Hfl. — za 100 kg):

	12÷18/V	19÷25/V	Wzrost (+) lub spadek (-) %
Pszennica			
Berlin . . .	21'20	21'20	—
Praga . . .	179'50	179'50	—
Chicago . . .	3'69	3'62	- 0'02
Buenos Aires	2'33	2'30	- 0'1
Liverpool . .	3'05½	3'19	+ 4'4
Wiedeń . . .	26'56½	37'75	+ 42'1
Hamburg . . .	3'05	5'65	+ 4'1
Żyto:			
Berlin . . .	17'20	17'20	—
Praga . . .	141'40	141'40	—
Chicago . . .	2'07	1'96	- 5'3
Wiedeń . . .	26'56½	26'56	- 0'2
Hamburg . . .	3'05	3'05	—
Owies:			
Berlin . . .	—	—	—
Praga . . .	126'25	126'25	—
Chicago . . .	3'12	3'13	+ 0'3
Buenos Aires	1'90	1'90	—
Liverpool . .	3'48½	3'60	+ 3'3
Wiedeń . . .	25'75	25'75	—
Hamburg . . .	3'25	3'25	—
Jęczmień browarowy			
Berlin . . .	—	—	—
Praga . . .	147'00	147'00	—
Chicago . . .	3'44	3'59	+ 0'5
Wiedeń . . .	27'00	27'00	—
Hamburg . . .	—	—	—

PRZEDRUK DOZWOLONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 11 92 68 (Druk.).

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie— z 15, półrocznie — z 30, rocznie — z 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — z 25, półrocznie — z 50, rocznie — z 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki z 1.200; II i III str. okł. — z 900; ½ str. okł. — z 500; str. zwyczaj.: 1 str. — z 600, ½ str. — 350, ¼ str. — z 200, ⅛ str. — z 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — z 200, ½ str. — z 110, ¼ str. — z 80, ⅛ str. — z 70, 1/16 str. — z 55, 1/32 str. — z 40, 1/64 str. — z 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor naczelny: **CZESŁAW PECHE**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
JERZY LUBOWICKI

Redaktor działu rolniczego:
CZESŁAW BOBROWSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
BOLESŁAW KACZMARKIEWICZ

Wydawca: Sp. Wyrł. z ogr. ood. „PRZEMYSŁ I HANDEL”

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy: „Towarzystwo Białostockiej Manufaktury Eugenjusz Becker i S-ka”
SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że — wobec niezgłoszenia dostatecznej ilości akcji na Walne Zgromadzenie, wyznaczone na dz. 31 maja r. b.

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

w drugim terminie odbędzie się w dn. 15 czerwca 1935 r. o godz. 15 w Warszawie w gmachu Resursy Obywatelskiej, Kraskowskie Przedmieście Nr. 64, z tym samym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1934 r. i powzięcie odnośnych uchwał; 4) Wybory członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej.

Walne Zgromadzenie, jako zwołane w drugim terminie, będzie ważne bez względu na ilość reprezentowanych akcji. 1934

II OGŁOSZENIE

Zarząd Polskich Zakładów Optycznych, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1934 r. o godz. 11 w gmachu Stowarzyszenia Techników w Warszawie przy ul. Czackiego 5 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW tejże Spółki z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok operacyjny 1934 oraz odczytanie bilansu i rachunku zysków i strat; 3) Sprawozdanie i wnioski Komisji Rewizyjnej w sprawie absolutorjum dla Zarządu; 4) Budżet na 1935 r.; 5) Kupno, sprzedaż i obciążenie nieruchomości; 6) Ustalenie liczby członków Zarządu; 7) Określenie wynagrodzenia dla Zarządu, członków, delegowanych do ścisłej współpracy z Dyrekcją, i Komisji Rewizyjnej; 8) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 9) Wolne wnioski.

Stosownie do art. 27 statutu Spółki, PP. Akcjonariusze, życzący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu Spółki, Warszawa, Grochowska 35 — w godz. od 9 do 13 codziennie, swoje akcje lub dowody o zdeponowaniu akcji w jednym z akcyjnych banków polskich, najpóźniej na 7 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia.

U w a g a. — Ogłoszenie to — wskutek przeoczenia — nie zostało wydrukowane, zgodnie z dyspozycją Zarządu Polskich Zakładów Optycznych, S. A. — w zesz. 20 tygodnika z dn. 18.V. 941

II OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

Drukarni Dziennika Poznańskiego, Spółki Akcyjnej w Poznaniu

odbędzie się w piątek dn. 14 czerwca 1935 r. o godz. 4 popoł. w sali Redakcji Dziennika Poznańskiego w Poznaniu, ul. Postowa 9.

Porządek obrad:

1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego;
2) Przedłożenie i rozpatrzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r.;
3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o sprawdzeniu rachunków rocznych;
4) Powzięcie uchwał co do zatwierdzenia sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r. i powzięcie uchwały o zużyciu wykazanego zysku;
5) Udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi za wykonane przez nich obowiązki;
6) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących;
7) Powzięcie uchwały co do wysokości djet za posiedzenia dla członków Rady Nadzorczej;
8) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zebraniu, winni zawiadomić o tem Spółkę przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zebrania, to znaczy do dn. 6 czerwca 1935 r. włącznie.

Zarząd Drukarni Dziennika Poznańskiego
Sp. Akc. w Poznaniu (—) Hilary Gottowt

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki „K. Szpotński i S-ka”, Spółka Akc. w Warszawie

niniejszem podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów Spółki z dn. 25 marca 1935 r.

KAPITAŁ AKCYJNY SPÓŁKI ZOSTAJE PODWYŻSZONY o kwotę zł 950 000,00, czyli do kwoty zł 1 200 000,00, drogą nowej emisji 9 500 sztuk akcji na okaziciela po zł 100,00 nominalnej wartości każda, na warunkach następujących:

1) Prawa nabycia akcji nowej emisji przyznaje się właścicielom akcji poprzednich emisji w stosunku do ilości posiadanych akcji, to jest: na każde 5 akcji poprzednich emisji — 19 sztuk akcji nowej emisji;

2) Cenę emisyjną akcji nowej emisji dla dawnych akcjonariuszów, którzy wykorzystają prawo poboru, określa się na zł 100, które przeznaczają się całkowicie na kapitał akcyjny Spółki;

3) Dla wykonania prawa poboru akcji nowej emisji określa się termin do dn. 1 lipca 1935 r.;

4) Zapisy i wpłaty na akcje nowej emisji, w wysokości kwoty nominalnej pobranych akcji, winny być uskutecznione do dn. 1 lipca 1935 r. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Kałuszyńskiej 4;

5) Akcje, nierozebrałe przez dotychczasowych akcjonariuszy oraz nieopłacone w terminie, Zarząd zaoferuje dodatkowo wszystkim akcjonariuszom i rozdzieli je w stosunku do otrzymanych zgłoszeń. Akcje nieobjęte Zarząd przydzieli według swego uznania, jednak po cenie nie niższej od ceny nominalnej;

6) Akcjonariusze, którzy w terminie wykonają prawo poboru nowych akcji, przestają być zapisem związani, o ile do dn. 15 sierpnia 1935 r. nowa emisja nie będzie zgłoszona do zarejestrowania. 1896/21—22 23

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Polska Spółka Wytworów Chemicznych „Roche” w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 29 kwietnia 1935 r. na dorocznym Walnym Zgromadzeniu uchwalono

PODWYŻSZENIE KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO

O zł 1 500 000

drogą nowej emisji 1 500 akcji po zł 1 000 nominalnie każda, brzmiących na okaziciela, niekorzystających z żadnych szczególnych uprawnień, lecz z prawem do dywidendy od dn. 1/1 1935 r.

Cena emisyjna nowych akcji ustalona została na zł 1 000 każda.

Wobec tego Zarząd wzywa PP. Akcjonariuszów, mających zamiar wykorzystać przysługujące im na zasadzie posiadanych starych akcji prawo poboru nowych, aby zechcieli do dn. 8 lipca 1935 r. do godz. 16 przedstawić w biurze Zarządu przy ul. Rakowieckiej Nr. 19, posiadane dotychczasowe akcje, oraz dokonać wpłaty zł 3 000 za pobór najwyższej dopuszczalnej ilości trzech nowych akcji, przypadających na zasadzie pierwszeństwa na każdą starą. Wpłata winna być dokonana jednocześnie ze zgłoszeniem. W wypadku niewykorzystania przez posiadaczy dotychczasowych akcji całkowicie lub częściowo przysługującego im prawa poboru, będzie zastosowany tryb postępowania przewidziany art. 437 Kod. Handl.

Na zasadzie udzielonego Zarządowi upoważnienia do przeprowadzenia nowej emisji podaje się do wiadomości, iż powyższe warunki obowiązują do dn. 30 lipca 1935 r., poczem nastąpi zgłoszenie podwyżki kapitału zakładowego do rejestru handlowego, zgodnie z przepisami prawa. 1278/20—22—24

Zarząd Elektryczni Okręgu Warszawskiego, Spółki Akcyjnej

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że stosownie do uchwały Walnego Zgromadzenia w dn. 10-tym maja 1935 r. rozpoczyna z dn. 1 czerwca 1935 r.

wypłacanie dywidendy za 1934 r. w wysokości 3%

a więc zł. 3 od każdej akcji 100-złotowej. Wypłatę dywidendy uskuteczni Bank Angielsko-Polski w Warszawie, Krakowskie-Przedmieście 47. 1381—1

II OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładów Przemysłowo-Handlowych „Polska Chłozza” SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 12 czerwca 1935 r. o godz. 11 rano, odbędzie się w Warszawie, przy ul. Traugutta 11, II p.

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r. i uchwała o zużyciu zysków; 4) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 5) Wybór członków Rady w miejsce ustępujących.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu Spółki w Tczewie, ul. Za Dworcem 3/4 akcje lub świadectwa depozytowe, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej lub takiej zagranicznej, na którą zezwolił Minister Skarbu. W świadectwach depozytowych należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

1196-2

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

„Górnośląska Fabryka Kabli i Rur Izolacyjnych Izola”

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia, iż

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW odbędzie się w dn. 6 czerwca 1935 r. o godz. 11 w kancelarii Notariusza Marjana Kurmana w Warszawie (ul. Kapucyńska 6, gmach Hipoteki) z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1934 r.; 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków; 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonanych obowiązków; 5) Powzięcie uchwały w przedmiocie nabycia i zbycia nieruchomości.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje, względnie zaświadczenia notarialne lub instytucyj kredytowych najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia do Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Kredytowa Nr. 16.

1401-2

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Karpalit” dla Fabrykacji Kart do Gry, Wyrobów Papierowych i Przemysłu Litograficznego we Lwowie, Zielona 20

zaprasza niniejszem PP. Akcjonariuszy Spółki, na **ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW** które odbędzie się w dn. 5 czerwca 1935 r. o godz. 12 w posłudnie w biurach Spółki Akcyjnej „Karpalit” we Lwowie, Zielona 20.

Porządek obrad:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r.;

2) Wybór 3 członków Rady Nadzorczej, w miejsce ustępujących 3 członków;

3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków, względnie pokryciu strat.

Akcjonariuszom wolno złożyć dodatkowe wnioski najpóźniej do dni 14 przed dniem Walnego Zgromadzenia. Dla wykonania prawa głosowania musi akcjonariusz złożyć najpóźniej na 8 dni przed Walnym Zgromadzeniem wymaganą ilość akcji z bieżącym kuponem, przy Kasie Spółki Akcyjnej „Karpalit” za co otrzyma pisemne potwierdzenie, służące jako legitymacja wstępu na Walne Zgromadzenie.

Prawo głosowania wolno też wykonywać przez pełnomocnika, ustanowionego pisemnie spośród akcjonariuszy.

Posiadanie 5 sztuk akcji uprawnia do oddania jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu (Par. 26 statutu).

1427-2

Niniejszem zawiadamiamy, iż w dn. 30 kwietnia b. r. Walne Zebranie Akcjonariuszów firmy

Warszawsko-Lódzkie Towarzystwo Handlowe, Spółka Akcyjna

uchwałą, powziętą zgodnie z przepisami Kodeksu Handlowego, postanowiło zlikwidować wyżej wymienioną firmę.

Ogłaszamy przeto

otwarcie likwidacji wyżej wspomnianej firmy

„Warszawsko-Lódzkie Towarzystwo Handlowe, Spółka Akcyjna” oraz wzywamy — w myśl art. 449 K. H. — jej wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności w ciągu sześciu miesięcy od daty ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, do rąk jej likwidatorów, w siedzibie firmy w Łodzi, przy ul. Wólczańskiej Nr. 135.

Łódź, dn. 27 maja 1935 r.

Leon Herbst, Ludwik Neugebauer

Likwidatorowie firmy Warszawsko-Lódzkie
Towarzystwo Handlowe, Sp. Akc. w Łodzi
1221-2

II. R. H. B. XI. 1688.

POSTANOWIENIE

Sąd Okręgowy we Lwowie, Wydział II handlowy, jako Sąd rejestrowy, w sprawie firmy:

KOŁOMYJSKIE KOLEJE LOKALNE, SPÓŁKA AKCYJNA Z SIEDZIBĄ WE LWOWIE

postanawia: wpisać do rejestru handlowego następującą zmianę: Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 20 października 1934 r. Nr. rep. 1070/34 postanowiono uzupełnić § 32 statutu w sposób, ustalony w dołączonym do akt protokół. Podpis firmy nastąpi w ten sposób, że pod jej brzmieniem, wyciśniętym pieczęcią lub wypisanem, umieszczają swoje podpisy członek Zarządu łącznie z prokurentem. Do kwitowania i odbioru pieniędzy, przesyłek i dokumentów wystarczy podpis członka Zarządu lub prokurenta. Równocześnie oznacza się akta firmy nową sygnaturą II. R. H. B. XI. 1688, zamiast dotychczasowej B. II. 284. Do rejestru wpisano dn. 10 grudnia 1934 r.

Lwów, dn. 13 listopada 1934 r.

Sąd Okręgowy Wydział II handlowy
jako Sąd Rejestrowy

1395

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Chemiczne „Grodzisk”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 21 czerwca 1935 r. o godz. 18 w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Marszałkowska 151, odbędzie się

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego;

2) Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów;

3) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu oraz bilansu Spółki wraz z rachunkiem zysków i strat per 31 grudnia 1934 r. oraz udzielenie pokwitowania władzom Spółki za powyższy czasokres;

4) Określenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;

5) Wybór członków Rady Nadzorczej — stosownie do § 17 statutu Spółki;

6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej — stosownie do § 18 statutu Spółki;

7) Zmiana § 22 statutu Spółki: Brzmienie dotychczasowe pomienionego paragrafu statutu: „we wszystkich sprawach, tym statutem nieobjętych, znajdują zastosowanie przepisy Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. „Dz. Ust. R. P.” Nr 39 poz. 383” — brzmienie projektowane: „we wszystkich sprawach, tym statutem nieobjętych, znajdują zastosowanie przepisy art. 307—490 Kodeksu Handlowego”;

8) Wolne wnioski.

Właściciele akcji na okaziciela korzystają z prawa głosu na Zgromadzeniu, o ile conajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem złożą Zarządowi swoje akcje, akcje zaś imienne dają prawo głosu o ile w tymże siedmiodniowym terminie zapisane były w księgach Spółki. Zamiast samych akcji mogą być złożone świadectwa zastawowe lub depozytowe polskich instytucyj kredytowych rządowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych.

1401-1

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II handlowy
dn. 18 sierpnia 1934 r. Sygn. II. Firm. 1234, 1302/34 — B. II. 83.

Sąd Okręgowy w Krakowie na posiedzeniu niejawnym
w dniu dzisiejszym postanowił: Do ts. rejestru handlowego
dział „B” przy firmie

BANK ZACHODNI, SPÓŁKA AKCYJNA W WARSZAWIE, ODDZIAŁ W KRAKOWIE

wpisać dodatkowo: Nr. kolejny wpisu: 38/8, Data wpisu:
22 września 1934 r. Ustanowieni zostali prokurentami:

1) Michał Gasiński, zamieszkały w Poznaniu, przy ul. Sta-
szica 1, ustanowiony został prokurentem Oddziału Banku
w Poznaniu; 2) Tadeusz Polkowski, zamieszkały w Warszawie,
przy ul. Mieleckiego 10, ustanowiony został prokurentem Od-
działu Miejskich w Warszawie I Miejskiego, przy ul. Nowy
Świat 51, II. Miejskiego, przy ul. Marszałkowskiej 106, Oddzia-
łu w Gdyni, Oddziału w Łodzi, Oddziału w Krakowie i Od-
działu w Poznaniu; 3) Alfred Soliński, zamieszkały w Pruszkow-
wie, przy ul. Ołówkowej 22, ustanowiony został prokurentem
Oddziałów Miejskich Banku w Warszawie I. Miejskiego, przy
ul. Nowy Świat 51, II. Miejskiego, przy ul. Marszałkow-
skiej 106, Oddziału w Gdyni, Oddziału w Krakowie, Oddziału
w Łodzi i Oddziału w Poznaniu; 4) Piotr Stefan Woźniak, za-
mieszkały w Warszawie, przy ul. Kawczyńskiej 4, ustanowio-
ny został prokurentem Oddziałów Miejskich Banku, I. Miej-
skiego, przy ul. Nowy Świat 51, i II. Miejskiego, przy ul. Mar-
szalkowskiej 106; 5) Jan Latało, zamieszkały w Zielonce, przy
ul. Długiej 1, ustanowiony został prokurentem I. Oddziału Miej-
skiego w Warszawie, przy ul. Nowy Świat 51. Wpisano na
podstawie podania z dn. 31/VII 1934 r. i uchwały Rady Banku
z dn. 13 marca 1934 r. i Dyrekcji Banku z dn. 14/III 1934 r.

1429

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „Polonia” SPÓŁKA AKCYJNA

podaje do wiadomości, że XVII Zwyczajne Walne Zgromadze-
nie Akcjonariuszów jakie się miało odbyć w dn. 4 maja 1935 r.
nie doszło do skutku, wobec nieprzybycia wymaganej statutowo
ilości Akcjonariuszów, wskutek czego

XVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

w drugim terminie odbędzie się w dn. 15 czerwca 1935 r. o godz.
4 popoł. w sali sesjonalnej w gmachu Towarzystwa w Warsza-
wie, przy Placu Gen. Dąbrowskiego Nr. 1 z tym samym por-
ządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, ra-
chunku zysków i strat za 1934 r., powzięcie uchwały o podziale
zysków i udzielenie władzom Spółki absolutorium;
- 4) Zatwierdzenie budżetu na 1935 r. i określenia wynagrodze-
nia dla Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 5) Wybór 2 członków Zarządu;
- 6) Określenie liczby członków Rady Nadzorczej i wybór
członków Rady Nadzorczej;
- 7) Zmiana § 7 i § 15 Statutu Towarzystwa: projektowane
brzmienie § 7: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 2 000 000/00
pełnowpłaconych. Kapitał ten jest podzielony na 20 000 akcji
po zł 100 nominalnej wartości każda” — projektowane
brzmienie § 15: „Pozostałym czystym zyskiem Walne Zgroma-
dzenie Akcjonariuszy władne jest dysponować w ramach, prze-
widzianych przez obowiązujące prawo bez żadnego ograni-
czenia. Zysk, który Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy prze-
znaczy na dywidendę, dzieli się pomiędzy akcjonariuszów
w stosunku do posiadanego przez każdego z nich kapitału
w akcjach według ich wartości nominalnej”;
- 8) Wnioski.

Właściciele akcji, chcący korzystać z prawa uczestnictwa
w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed
terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu w Warsza-
wie, Plac Gen. Dąbrowskiego Nr. 1 w dni powszednie w godz.
10—12 w poł. swe akcje, względnie dowód złożenia akcji u no-
tarjusza, albo w instytucji kredytowej krajowej, przyczem
w zaświadczeniu tem należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić,
że akcje nie będą wydane przed terminem Walnego Zgroma-
dzenia (art. 399 § 2 Kod. Handlow.).

Zgromadzenie to będzie prawomocne bez względu na ilość
obecnych Akcjonariuszów oraz ilość reprezentowanych akcji.

1873

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą Krakowskie Towarzystwo Ubezpieczeń „Florjanka” Spółka Akcyjna w Krakowie

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

III ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w dn. 26 czerwca 1935 r. o godz. 10 rano
w biurze Zarządu Towarzystwa w Krakowie, przy ul. Baszto-
wej L. 6, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz
rachunku zysków i strat za 1934 r. i powzięcie uchwał w spra-
wie wyników bilansowych;
- 3) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki;
- 4) Uzupełnienie składu Zarządu (§§ 28, 29 statutu) i Rady
Nadzorczej (§§ 37, 38 statutu);
- 5) Określenie wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej
Spółki na 1935 r.;
- 6) Zmiana Statutu Towarzystwa;
- 7) Zezwolenie członkom władz Krakowskiego Towarzystwa
Ubezpieczeń „Florjanka”, S. A. w Krakowie na uczestniczenie
we władzach innych towarzystw ubezpieczeń;
- 8) Oznaczenie dziennika miejscowego, w którym winny być
zamieszczane wszelkie obowiązkowe ogłoszenia, pochodzące
od Spółki (§ 6 Statutu);

9) Wnioski PP. Akcjonariuszów, o ile będą zgłoszone na
piśmie Zarządowi Spółki Akcyjnej nie później jak na 14 dni
przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem prze-
pisów art. 394 Kodeksu Handlowego.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu,
winni złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe Zarządowi
Spółki przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zgro-
madzenia z zachowaniem przepisów art. 399 Kodeksu Han-
dlowego.

Projektowane zmiany statutu:

§ 15. — zamiast: „Zamknięcia rachunkowe i sprawozdanie
roczne, po sprawdzeniu przez Radę Nadzorczą, przedstawia
się Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszów do zatwierdze-
nia” — ma brzmienie: „Zamknięcia rachunkowe i sprawozdanie
roczne winny być sporządzone i złożone Radzie Nadzorczej
w ciągu 3 miesięcy po upływie roku obrotowego, po sprawdze-
niu zaś przez Radę Nadzorczą przedstawione Walnemu Zgro-
madzeniu Akcjonariuszów do zatwierdzenia”.

§ 33 ustęp 1. — zamiast: „Wszelkie pełnomocnictwa, akty
i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek zobowiązanie dla
Spółki, oraz czeki i listy o wydanie funduszków z instytucji
kredytowych, winny być opatrzone podpisami dwóch członków
Zarządu lub jednego członka Zarządu i prokurenta, albo
wreszcie dwóch prokurentów — natomiast korespondencje, za-
rządzenia, dotyczące czynności biurowych, pokwitowania
z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych, sądowych
i innych, mogą być podpisywane przez jednego członka Za-
rządu lub przez inne osoby, specjalnie do tego przez Zarząd
upoważnione” — ma brzmienie: „Wszelkie pełnomocnictwa, akty
i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek dla Spółki zobo-
wiązanie, winny być opatrzone podpisami dwóch członków Za-
rządu lub jednego członka Zarządu i prokurenta. Wyjątek sta-
nowią: polisy, dodatki do polis, świadectwa tymczasowe, czeki,
listy o wydanie funduszków z instytucji kredytowych, korespon-
dencja, zarządzenia, dotyczące czynności biurowych, pokwito-
wania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych
i innych, które to dokumenty mogą być podpisywane również
przez dwóch prokurentów lub dwie osoby, specjalnie do tego
przez Zarząd upoważnione”.

1447

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej Edward Kręglewski w Poznaniu

odbędzie się w poniedziałek w dn. 24 czerwca 1935 r. o godz. 12 w lokalu Spółki w Poznaniu przy ul. Szyperskiej Nr. 8.

Porządek obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1934 r.;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej oraz Komisji Rewizyjnej;
- 3) Przyjęcie bilansu oraz rachunku zysków i strat i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 4) Uchwały, dotyczące podziału zysku;
- 5) Wybór członków Rady Nadzorczej;
- 6) Wolne głosy.

1114-1

Krotoszyńska Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza, Spółka Akcyjna w likw. w Krotoszynie

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 15 czerwca 1935 r., o godz. 17, w Krotoszynie, ul. Sienkiewicza Nr. 12 m. 1.

Porządek obrad:

- 1) Sprawozdanie likwidatorów za okres 1931 — 1934 r.;
- 2) Przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat za okres obrachunkowy od 1931 — 1934 r.;
- 3) Uchwała odnośnie pokrycia deficytu;
- 4) Przyjęcie bilansu wraz z rachunkiem zysków i strat, oraz udzielenie pokwitowania likwidatorom i Radzie Nadzorczej;
- 5) Uchwała odnośnie zbycia przedsiębiorstwa (cena i sposób);
- 6) Wybory do Rady Nadzorczej oraz wybór likwidatora;
- 7) Uchwała odnośnie zniesienia likwidacji;
- 8) Wolne wnioski.

Krotoszyn, dn. 27 kwietnia 1935 r.

1415-1

M. Werner, likwidator

Zarząd Fabryki Konserw Zygmunta Rockera, Sp. Akc. we Lwowie
zwołuje

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

na dz. 18 czerwca 1935 r., o godz. 13, w lokalu Spółki, ul. Zółkiewska 223, z porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie protokołu poprzedniego Zgromadzenia;
- 3) Zamknięcie rachunków za okres I/1 1934 r. do 31/III 1935 r., sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej, udzielenie absolutorjum;
- 4) Powzięcie uchwały odnośnie zamknięcia rachunków;
- 5) Wybór członków Rady Nadzorczej;
- 6) Wnioski i interpelacje.

Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej 10 czerwca r. b. złożyć w Zarządzie Spółki swoje akcje, a dodatkowe sprawy mogą zgłosić najpóźniej 14 dni przed Zgromadzeniem.

1399-1

I OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Tarnopol—Zbaraż, Spółka Akcyjna

Stosownie do postanowień §§ 10—19 statutu, ogłasza się, że

XX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Tarnopol—Zbaraż” odbędzie się w dn. 26 czerwca 1935 r. o godz. 10 przedpoł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie przy ul. Jagiellońskiej Nr. 1 (Gmach Galic. Kasy Oszczędności).

Przedmiotem obrad będzie:

Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1934 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Według postanowień § 20 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki lub w Oddziale Banku Gospodarstwa Krajowego we Lwowie, i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 11 czerwca 1935 r. w Zarządzie we Lwowie, przy ul. Jagiellońskiej Nr. 1 (Gmach Galic. Kasy Oszczędności).

1412-1

Zarząd

I OGŁOSZENIE

„Kolej Lokalna Siersza—Trzebinia—Skawce”, Spółka Akc.

Stosownie do postanowień §§ 11—19 statutu ogłasza się, że

XXXII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Siersza—Trzebinia—Skawce” odbędzie się w dn. 22 czerwca 1935 o godz. 10 przedpoł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie, przy ul. Jagiellońskiej Nr. 1 (Gmach Galic. Kasy Oszczędności).

Przedmiotem obrad będą:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1934 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 2) Podział zysku;
- 3) Uchwała co do likwidacji Spółki oraz wybór Likwidatorów i członków Komisji Rewizyjnej;
- 4) Uchwała co do przyznania wynagrodzenia likwidatorom i członkom Komisji Rewizyjnej na okres likwidacji.

Według postanowień § 21 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki lub w Oddziale Banku Gospodarstwa Krajowego we Lwowie i w Krakowie i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 7 czerwca 1935 r. w Zarządzie we Lwowie, ul. Jagiellońska Nr. 1 (Gmach Galic. Kasy Oszczędności).

1109-1

Zarząd

I OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Delatyn—Kołomyja—Stefanówka, Spółka Akc.

Stosownie do postanowień §§ 11—20 statutu, ogłasza się, że

XXXIV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZY

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Delatyn—Kołomyja—Stefanówka” odbędzie się w dn. 24 czerwca 1935 r. o godz. 10 przedpoł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie, przy ul. Jagiellońskiej Nr. 1 (Gmach Galic. Kasy Oszczędności).

Przedmiotem obrad będzie:

Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1934 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Według postanowień § 21 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki lub w Kasie I Urzędu Skarbowego we Lwowie, i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 7 czerwca 1935 r. w Zarządzie we Lwowie ul. Jagiellońska Nr. 1 skiej Nr. 1 (Gmach Galic. Kasy Oszczędności).

1411-1

Zarząd

Polska Spółka Akcyjna „Pharma” Magister Bolesław Jawornicki
w Krakowie

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Gotówka w kasie i P. K. O. *zł* 2 179·27; Papiery wartościowe *zł* 1 276·40; Dłużnicy *zł* 125 057·03; Nieśruchomości *zł* 464 000·00; Ruchomości *zł* 22 999·77; Zapas towarów *zł* 342 930·80; Niedobór z 1933 r. *zł* 4 524·64; Niedobór *zł* 45 338·30; Razem *zł* 1 008 306·21.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny *zł* 540 000·00; Fundusz rezerwowy *zł* 62 075·26; Wierzytiele *zł* 309 756·06; Kapitał amortyzacyjny *zł* 95 855·00; Pozostałość z 1932 r. *zł* 619·89; Razem *zł* 1 008 306·21.

Rachunek zysków i strat

STRATY. — Koszty ogólne *zł* 118 550·21; Amortyzacja *zł* 5 775·00; Razem *zł* 124 325·21.

ZYSKI. — Zysk brutto *zł* 78 986·91; Niedobór *zł* 45 338·30; Razem *zł* 124 325·21.

1410

Towarzystwo Akcyjne Sukiennej Manufaktury Leonhardt, Woelker i Girhardt w Łodzi, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 1 241 064·80; Budynek fabryczny zł 4 049 290·79; Domy mieszkalne zł 1 381 636·72; Maszyny i urządzenia zł 7 779 623·07; Ruchomości zł 5 21 872·41; Inwentarz żywy zł 5 500·00; Razem majątek stały: zł 14 978 987·79; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 10 696·06; Gotówka w bankach zł 27 337·63; Papiery wartościowe zł 53 378·22; Weksle w portfelu i do inkasa zł 48 483·34; Udziały zł 14 294·72; Remanenty: Surowce zł 207 603·94; Półfabrykaty zł 120 978·31; Towary i wyroby gotowe zł 898 690·28; Materjały pędne i pomocnicze zł 180 670·28; Dłużnicy: Odbiorcy zł 278 269·22; Dostawcy zł 258·65; Różni zł 14 644·28; Wątpliwe należności zł 912 460·22; Weksle protestowane wątpliwe zł 156 558·06 Należności hipotecznie zabezpieczone zł 48 781·44; Sumy przechodnie zł 108 498·90; Razem majątek płynny zł 3 081 603·55; Straty z lat ubiegłych zł 898 626·32; Strata z roku operacyjnego 1934 zł 155 719·58; Razem straty zł 1 054 345·90; **Suma bilansowa zł 19 114 937·24.**

— Pozytcje pozabilansowe. — Weksle żyrowane w obiegu zł 312 400·00; Dłużnicy za gwarancje zł 12 250·00.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 8 040 000·00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 4 522 748·60; spisano za sprzedane maszyny zł 72 807·29; dopisano w roku sprawozdawczym zł 187 870·20; Razem kapitał amortyzacyjny zł 4 637 811·51; Kapitał obligacyjny zł 390 500·00; Fundusz zapomogowy zł 65 400·55; Wierzyciele i zobowiązania: Akcepty zł 2 816 862·00; Dostawcy zł 728 043·70; Banki zł 4 010·93; Odbiorcy zł 10 129·54; Zaległe podatki i świadczenia zł 167 767·01; Różni zł 145 368·03; Kaucje składów komisowych zł 69 143·46; Niepodjęte odsetki i kwoty za wylosowane obligacje zł 90 426·05; Zobowiązania z tytułu umowy kartelowej zł 15 573·14; Razem wierzyciele i zobowiązania zł 4 047 323·86; Rachunek przejściowy różnic kursowych zł 1 933 901·32; **Suma bilansowa zł 19 114 937·24.**

— Pozytcje pozabilansowe. — Weksle żyrowane w obiegu zł 312 400·00; Wierzyciele za gwarancje zł 12 250·00. Zobowiązania zagraniczne zł 3 306 349·00.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1934 r.

WINIEN. — Straty z lat ubiegłych zł 898 626·32; Koszty administracji ogólnej zł 364 639·82; Koszty fabrykacji zł 1 219 115·41; Koszty sprzedaży zł 424 586·93; Koszty kredytu zł 89 324·39; Świadczenia socjalne zł 138 182·96; Podatki i opłaty stempłowe zł 249 268·26; Straty na dłużnikach zł 104 135·71; Straty na sprzedanych maszynach i ruchomościach zł 72 019·71; Odpisy amortyzacyjne zł 187 807·20; Razem zł 3 747 769·71.

MA. — Zysk brutto tkalni zł 774 377·64; Zysk brutto przedsiębiorstwa czesankowej zł 684 300·91; Razem zysk brutto zł 1 458 678·55; Dywidenda Banku Polskiego zł 5 600·00; Czynsze dzierżawne i komorniane zł 15 437·50; Przemysł zarobny zł 110 346·82; Umorzona część starych długów zł 580 104·23; Różnice kursowe zł 523 256·71; Strata z lat ubiegłych zł 898 626·32; Strata za rok operacyjny 1934 zł 155 719·58; Razem straty zł 1 054 345·90; Razem zł 3 747 769·71.

II OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Spółki Akc. „Goplana“ Fabryka Czekolady w Poznaniu

odbędzie się we środę dn. 12 czerwca 1935 r. o godz. 13 w biurze fabrycznym w Poznaniu — przy ul. Św. Wawrzyńca Nr. 11, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie oraz wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia; 2) Sprawozdanie Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady Nadzorczej; 3) Zatwierdzenie bilansu z dn. 31 grudnia 1934 r. i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 4) Uchwała, dotycząca podziału zysku; 5) Wybory ustępujących członków Rady Nadzorczej; 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej do dn. 4 czerwca r. b. złożyć swoje akcje w biurze fabryki „Goplana“ w Poznaniu lub przedstawić w tymże biurze dowody zdeponowania swych akcji u polskiego notariusza, bądź też w jednym z banków w Poznaniu.

Zarząd: Dyr. Tadeusz Prądzyński

1450

Spółka Akcyjna Zakłady Kauczkowe „Piaśtów“, Spółka Akc.

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Teren fabryczny zł 42 000·00; Budynek fabryczny zł 341 587·53; Urządzenia stałe zł 52 482·45; Ruchomości zł 860 091·47; Razem zł 1 296 161·45; II. Majątek płynny: Gotowizna w kasie zł 2 846·46; Gotowizna w bankach zł 15 946·46; Papiery wartościowe zł 14 934·00; Weksle w portfelu i w inkasie zł 14 167·51; Materjały surowe, półfabrykaty i wyroby gotowe zł 308 200·03; Dłużnicy: Odbiorcy, dostawcy i różni zł 623 864·05; Kaucje zł 22 704·53; Razem zł 1 002 663·04; **Ogółem zł 2 298 824·49.**

— Kwoty pozabilansowe. — Rachunek gwarancyj zł 77 917·20; Różni za gwarancje zł 117 890·20; Weksle klientowskie w obiegu zł 17 876·31; Razem zł 213 683·71.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 800 000·00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 2 748·75; Dopisano w 1934 r. zł 5 098·15; Razem zł 7 846·90; Kapitał specj. rezerwy zł 90 236·62; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 291 651·85, dopisano w 1934 r. zł 79 831·78; Razem zł 371 483·63; Wierzyciele: Dostawcy, odbiorcy i różni zł 670 770·26; Akcepty zł 39 732·18; Sumy przechodnie zł 118 647·42; Zysk za rok operacyjny 1934 zł 200 107·48; **Ogółem zł 2 298 824·49.**

— Kwoty pozabilansowe. — Różni za udzielone gwarancje zł 77 917·20; Rachunek udzielonych gwarancyj zł 117 890·20; Zobowiązania z tytułu żyra na wekslach klientowskich zł 17 876·31; **Ogółem zł 213 683·71.**

Zobowiązania zagraniczne zł 145 341·97.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty administracji i sprzedaży zł 606 735·34; Robocizna zł 432 902·26; Podatki i opl. stempłowe zł 84 340·16; Świadczenia socjalne pracowników zł 54 250·01; Opal i prąd elektryczny zł 125 660·11; Ubezpieczenie od ognia i koszty utrzymania maszyn zł 57 563·27; Procenty zł 30 003·19; Amortyzacja za 1934 r. zł 79 831·78; Rezerwa na pod. doch. pozost. za 1933 r. zł 5 307·88, pozost. za 1934 r. zł 85 868·80; Razem zł 91 176·68; Odpisy na dłużnikach zł 23 063·75; Zysk za rok operac. 1934 zł 200 107·48; **Ogółem zł 1 785 634·03.**

ZYSKI. — Zysk ze sprzedaży zł 1 780 282·05; Wpływy z odpis. na dłużn. zł 5 351·98; **Ogółem zł 1 785 634·03.**

Powyzszy bilans oraz r-k zysków i strat został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 27 maja 1934 r. Władzom Spółki udzielono absolutorjum. 1439

Towarzystwo Bandlowe „SVEA“, Spółka Akc., Warszawa

Bilans z dn. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Ruchomości i auto zł 26 035·55; Agentury zł 94 600·00; Majątek płynny: Kasa i banki zł 3 773·70; Pożyczka Narodowa zł 1 728·00; Weksle w portfelu i w inkasie zł 7 322·24; Towary własne zł 162 354·81; Dłużnicy: Odbiorcy zł 251 451·98; Dostawcy zł 20 000·06; Różni zł 12 448·44; Koszty cla i transportu składu konsygnacyjnego zł 63 638·00; Sumy przechodnie zł 738·00; Strata z 1933 r. zł 76 806·35; Razem zł 720 897·13.

Towary konsygnacyjne zł 181 186·99; Weksle na inkasie zł 3 786·00; Weksle zażyrowane zł 41 892·43; **Ogółem zł 226 865·42.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 275 000·00; Zobowiązania: Wierzyciele: Akcepty zł 22 905·69; Dostawcy zł 396 588·86; Odbiorcy zł 1 333·21; Różni zł 2 855·42; R-k specjalny różnic kursowych zł 21 218·70; Zysk za rok operacyjny 1934 zł 995·25; Razem zł 720 897·13.

Różni za towary konsygnowane zł 181 186·99; Weksle na inkasie zł 3 786·00; Obligo wekslowe zł 41 892·43; **Ogółem zł 226 865·42.**

Zobowiązania zagraniczne zł 397 135·60.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 36 418·01; Koszty sprzedaży zł 15 264·47; Koszty kredytów zł 4 012·24; Podatki państwowe i komunalne zł 7 188·46; Opłaty stempłowe zł 3 604·74; Odpisy amortyzacyjne zł 2 024·96; Strata na odbiorcach zł 10 172·41; Ubezpieczenie składów zł 1 671·27; Pensje personelu zł 57 210·00; Świadczenia socjalne zł 6 191·40; Strata z 1933 r. zł 76 806·35; Zysk za 1934 r. zł 995·25; Razem zł 221 559·56.

MA. — Zysk brutto na sprzedaży zł 137 858·16; Różnice kursowe zł 6 181·47; Inne dochody zł 713·58; Strata z 1933 r. zł 76 806·35; Razem zł 221 559·56.

1419

„POLCHEM“ Polsko-Belgijskie Zakłady Chemiczne, Spółka Akc.

podaje do wiadomości, że Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 25 kwietnia 1935 r. w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej Nr. 120, odbyte w trybie art. 398 Kodeksu Handlowego, między innymi zatwierdziło sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej, bilans i rachunek strat i zysków za 1934 r., z zysku netto zł 579 506·76 postanowiło kwotę zł 559 293·00 użyć na pokrycie koniecznych amortyzacji, a pozostałą sumę zł 20 213·76, przenieść na następny rok operacyjny, udzieliło władzom Spółki absolutorjum za 1934 r., wybrało do Rady Nadzorczej PP. Henri Lepersonne, Barona Andre Terlinden, Franz Requette i Feliksa Wiślickiego, wyznaczyło dla Rady wynagrodzenie w sumie zł 34 000 na 1935 r.

1401

Spółka Akcyjna „Kraj“ dawniej Alfred Vaedtke w Kąlnie

Bilans w dn. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały zł 1 411 383·75; Majątek płynny, gotówka w kasie, bankach zł 1 802·26; Papiery procentowe zł 672·00; Weksle w portfelu zł 380·00; Zaliczenia kolejowe zł 1 151·20; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 1 129·00; Materiały surowe i pomocnicze zł 84 579·97; Półfabrykaty i gotowe wyroby zł 227 696·40; Dłużnicy zł 674 481·93; Różni za weksle zdyskontowane zł 18 365·00; Strata zł 24 807·53; Różni za gwarancje zł 872 409·00; Razem aktywa zł 3 318 858·04.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 750 000·00; Kapitał zapasowy zł 160 040·68; Rezerwa na należności wątpliwe zł 60 000·00; Kapitał amortyzacyjny zł 569 746·34; Akcenty zł 47 694·45; Banki zł 32 749·41; Wierzyciele zł 421 765·26; Weksle protestowane w bankach zł 380 234·90; Niepodniesiona dywidenda zł 5 853·00; Obligo w bankach zł 18 365·00; Gwarancje zł 872 409·00; Razem pasywa zł 3 318 858·04.

Rachunek strat i zysków

Ogólne straty zł 92 168·47; Zysk brutto zł 67 360·94; Strata zł 24 807·53.

1391

Spółka Akcyjna Przedsiębiorstw Technicznych Zaborowski i S-ka
WARSZAWA

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Ruchomości i modele zł 16 419·55; Majątek płynny: w gotówce i w walutach obcych zł 4 126·44; Papiery wartościowe zł 768·01; Weksle w portfelu: w złotych zł 32 970·40, w walutach obcych zł 83 726·56; Towary w magazynie i wydzierżawione zł 86 985·60, konsygnacyjne zł 91 832·25; Dłużnicy: Związki komunalne zł 152 659·27; Różni zł 41 699·66; Należności zabezpieczone zł 250 515·12; Dostawcy zł 7 496·50; Korespondenci: Banki zł 24 541·99; Różni zł 18 009·55; Przedstawicielstwo „Charków“ zł 1·00; Banki za weksle gwarancyjne zł 15 720·00; Straty za 1930/31/32 r. zł 89 340·30; Straty za 1933 r. zł 68 544·69; Strata za 1934 r. zł 40 917·28; Razem 1 026 274·17.

Dłużnicy za żyra wekslowe zł 266 619·20.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 280 000·00; Kapitał amortyzacyjny zł 7 567·51; Zobowiązania: Wierzyciele: Akcenty własne w walutach obcych zł 165 466·72; Dostawy: za towary konsygnacyjne zł 91 832·25; Różni zł 399 743·57; Odbiorcy zł 26 679·10; Korespondenci: banki zł 2 500·00; Różni zł 20 442·20; Instalacje zł 8 867·18; Weksle gwarancyjne w bankach zł 15 720·00; Sumy przechodnie zł 7 455·64; Razem zł 1 026 274·17.

Zobowiązania z tytułu żyra na wekslach odbiorców zł 266 619·20.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. — Koszty ogólne zł 70 677·71; Podatki, opłaty stempłowe, świadczenia socjalne zł 11 683·42; Różnice kursowe zł 1 012·31; Straty na dłużnikach zł 393·35; Procenty zł 9 856·27; Kapitał amortyzacyjny zł 820·90; Razem zł 94 438·96.

MA. — Zysk brutto na sprzedaży zł 53 521·68; Strata za 1934 r. zł 40 917·28; Razem zł 94 438·96.

1390

Towarzystwo Zakładów Ceramicznych
Dziewulski i Lange, Sp. Akc. w Warszawie

Al. Jerozolimskie 34

Bilans po dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 323 033·67; Budynki: a) fabryczne zł 964 055·31, b) gospodarcze zł 55 297·38, c) mieszkalne zł 457 135·10; Razem zł 1 476 487·79; Urządzenia techniczne, maszyny i narzędzia zł 1 018 650·46; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 500·00, b) martwy zł 199 088·03; Razem zł 199 588·03; II. Inwestycje nowe w budowie zł 92 767·26; III. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 386 661·79; Papiery procentowe zł 61 893·25; Weksle w portfelu zł 126 207·06; Materjały: a) surowe zł 163 403·84, b) pomocnicze, opalowe i pędne zł 101 663·18; Razem zł 265 067·02; Półfabrykaty zł 39 655·79; Gotowe wyroby i towary zł 835 168·01; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 397 599·06, b) dostawcy zł 43 724·91, c) różni zł 23 709·09, d) wątpliwe należności: 1) weksle protestowane zł 40 258·12, 2) należności w postępowaniu reindykacyjnym zł 10 079·63, 3) inne należności zł 19 448·90; Razem zł 534 819·71; Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 10 921·17, b) dochody, dotyczące okresu bieżącego, do otrzymania w okresie przyszłym zł 1 009·16; Razem zł 11 930·33; IV. Fabryka w Sławiańsku zł 1·00; Ogółem stan czynny zł 5 371 931·17.

Sumy pozabilansowe. — Akcje, zdeponowane przez akcjonariuszów zł 430 750·00; Papiery kaucyjne przedstawicieli zł 352·00; Papiery procentowe w kaucji u różnych zł 12 500·00; Razem zł 443 602·00.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 800 000·00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 401 423·02, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 51 051·98; Razem zł 452 475·00; Kapitały rezerwowe zł 69 786·65; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 1 583 591·97, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 128 855·30, c) odnieszono w roku sprawozdawczym zł 65 288·52; Razem zł 1 647 158·75; III. Fundusz rezerwy specjalny zł 500 000·00; IV. Zobowiązania: Wierzyciele: a) dostawcy zł 29 857·37, b) odbiorcy zł 25 628·92, c) różni zł 907·23; Razem zł 56 393·52; Dywidenda niepodniesiona zł 6 305·00; Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu bieżącego do wypłacenia w okresie przyszłym zł 80 751·33; V. Zobowiązania hipoteczne długoterminowe zł 145 800·00; VI. Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 95 958·28; VII. Amortyzacja za 1934 r. zł 124 306·58; VIII. Pozostałość zysków z lat ubiegłych zł 47 558·61; IX. Zysk netto za 1934 r. zł 345 437·45; Ogółem stan bierny zł 5 371 931·17.

Sumy pozabilansowe. — Akcjonariusze za zdeponowane akcje zł 430 750·00; Przedstawiciele za złożone papiery kaucyjne zł 352·00; Różni za papiery procentowe w kaucji zł 12 500·00; Razem zł 443 602·00.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. — Koszty produkcji zł 629 773·89; Koszty administracji ogólnej zł 178 725·40; Koszty sprzedaży zł 76 622·25; Koszty kredytów zł 10 855·05; Podatki państwowe i komunalne zł 57 859·84; Opłaty stempłowe zł 5 731·36; Świadczenia socjalne zł 49 175·82; Różnice kursowe zł 8 955·52; Odniesy amortyzacyjne za 1934 r. zł 124 306·58; Straty na odbiorcach i inne zł 87 164·75; Inne wydatki zł 43 654·35; Pozostałość z lat ubiegłych zł 47 558·61; Zysk netto za 1934 r. zł 345 437·45; Ogółem zł 1 665 820·87.

MA. — Pozostałość zysków z lat ubiegłych zł 47 558·61; Sprzedaż wyrobów własnych oraz zysk na wyrobach obcych zł 1 578 112·83; Wpływy różne zł 40 149·43; Ogółem zł 1 665 820·87.

Bilans powyższy zatwierdzony został przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 18 maja r. b. Dywidenda została uchwalona w wysokości 6%, t. j. zł 15 od kuponu. Dywidendę wypłaca Kasa Zarządu w Warszawie, Al. Jerozolimskie Nr. 34 w godzinach od 10 do 14 po złożeniu kuponu Nr. 6 za 1934 r.

1374

Zakłady Górnicze „Silesia“, Spółka Akc. w Bielsko

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Posiadłości kopalni zł 1 600 000·00; Grunty zł 1 000 817·20; Budynki fabryczne zł 1 404 225·58, mieszkalne zł 1 879 033·98, gospodarcze zł 240 856·00; Maszyny i urządzenia techniczne: kopalnia zł 7 316 851·50, elektrownia zł 5 599 006·38, sieć zł 1 959 479·00, bocznica i tory kolejowe zł 177 230·93; Ruchomości zł 2 424 988·30; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 88 255·40; Papiery procentowe zł 67 200·00 Weksle w portfelu i inkasie zł 18 816·27; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 250·00; Materiały do ruchu zł 222 084·30, do budowy zł 65 177·54, inne zł 27 580·99; Zapasy: węgiel na haldach zł 167 272·20, drzewo materiał tarty zł 42 615·73, drzewo materiał surowy zł 37 836·85; Dłużnicy: odbiorcy zł 886 468·89, różni zł 1 594 530·42, wątpliwe należności zł 252 209·31; III. Sumy przechodnie: Wydatki, dot. okresu przyszłego zł 102 438·30, inne zł 271·64; IV. Strata: Z roku ubiegłego zł 1 184 200·33, za rok bieżący zł 273 370·44, Razem zł 28 633 067·48.

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 247 069·44; Kaucje zł 1 900·00; Razem zł 248 969·44.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 8 700 000·00; Kapitał zapasowy zł 130 285·28; Kapitał rezerwowo (fundusz pensyjny) zł 37 757·42; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 1 477 373·43, dopisano w roku bieżącym zł 37 526·24; II. Kapitał obligacyjny: fr. szw. 1 849 000·00 = zł 3 176 582·00; III. Zobowiązania: Zobowiązania długoterminowe zł 13 450 034·71; Zobowiązania krótkoterminowe: akcepty własne zł 489 895·42, zaległe podatki zł 24 754·13, dostawcy zł 496 921·66, różni zł 469 954·17; IV. Sumy przechodnie zł 141 983·02; Razem zł 28 633 067·48.

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 247 069·44; Kaucje zł 1 900·00; Razem zł 248 969·44.

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych wynosi zł 10 274 381·62.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 438 413·75; Koszty wydobycia węgla zł 3 108 897·74; Koszty fabrykacji energii elektrycznej zł 1 255 858·96; Koszty sprzedaży energii i pomiaru zł 21 589·97; Koszty kredytów zł 1 042 712·65; Podatki państwowe i komunalne zł 166 240·67; Daniny na rzecz gmin zł 9 389·32; Świadczenia socjalne zł 369 523·67; Ubezpieczenia zł 51 102·82; Bonifikaty i nieściągalne należności zł 5 838·67; Odpisy amortyzacyjne zł 37 526·24; Strata z roku ubiegłego zł 1 184 200·33; Razem zł 7 691 294·79.

MA. — Wpływy zł 6 195 460·66; Różnice kursowe zł 38 263·36; Strata z roku ubiegłego zł 1 184 200·33, za rok bieżący zł 273 370·44; Razem zł 7 691 294·79.

1894

Towarzystwo Warszawskie Oczyszczania i Sprzedaży Spirytusu „Rektyfikacja Warszawska“, Spółka Akc.

Bilans na dz. 30 września 1934 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Place: Warszawa zł 478 998·19; Warka zł 4 000·00; Lipawa zł 85 098·72; Odesa zł 1·00; Razem zł 568 097·91; Budynki fabryczne: Warszawa — Żabkowska 33 zł 986 059·68; Warszawa — Białostocka 34 zł 101 840·43; Lipawa zł 271 575·27; Razem zł 1 359 475·38; Budynki mieszkalne: Warszawa zł 164 707·20; Warka zł 34 952·63; Razem zł 199 659·83; Urządzenia fabryczne: Warszawa zł 1 463 629·58; Inwentarz zakładowy i biurowy: Warszawa zł 33 978·00; Lipawa zł 11 494·45; Razem zł 45 472·45; Razem majątek stały zł 3 636 335·15; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 105 490·99; Papiery procentowe zł 4 800·00; Akcje zł 2 379 662·72; Udziały zł 34 100·00; Materiały (węgiel) zł 3 893·50; Dłużnicy: Różni zł 225 342·84; Wątpliwi zł 6·00; Razem zł 225 348·84; Razem majątek płynny zł 2 753 296·05; III. Sumy przechodnie: Wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 11 603·25; Strata z 1932/33 r. zł 42 005·27; Strata za 1933/34 r. zł 19 489·45; Ogółem suma stanu czynnego zł 6 462 729·17.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 3 600 000·00; Kapitał zapasowy ustawowy saldo z roku ubiegłego zł 285 250·90; Kapitały rezerwowe: Rezerwy specjalne: saldo z roku ubiegłego zł 3 915·25; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 1 302 153·78; III. Zobowiązania: Wierzyciele: Banki (kredyt, zabezpiecz. kaucją hipoteczną) zł 868 498·38; Dostawcy zł 3 626·73; Różni zł 45 351·80; IV. Inne pasywa: Dywidenda niewypłacona zł 6 271·35; Specjalny r/k przejściowy różnic kursowych zł 344 660·98; Sumy przechodnie: dochody, dotyczące okresu przyszłego zł 3 000·00; Ogólna suma stanu biernego zł 6 462 729·17.

Sumy pozabilansowe. — Depozyty obce zł 126 846·00; Gwarancje zł 133 000·00; Razem zł 259 846·00.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 25 539·46; Koszty utrzymania fabryki — Żabkowska 33 zł 22 717·34; Koszty utrzymania domu — Białostocka 34 zł 1 450·15; Świadczenia socjalne obowiązujące przedsiębiorstwo zł 1 409·71; Podatki państwowe i komunalne zł 4 579·38; Koszty kredytów zł 56 240·74; Ogółem zł 111 936·78.

MA. — Różne dochody zł 92 447·33; Strata za 1933/34 r. zł 19 489·45; Ogółem zł 111 936·78.

1890

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II handlowy dnia 5 kwietnia 1935. II. Rp. 694/35 II. R. H. B 237.

Sąd Okręgowy w Krakowie na posiedzeniu niejawnym w dniu dzisiejszym postanowił: Do ts. rejestru handlowego dział „B” przy firmie

DR. A. WANDER, SPÓŁKA AKCYJNA W KRAKOWIE dodatkowo wpisać: Nr. kolejny wpisu 120/II. Wybrano siódmego członkiem Zarządu Dr. Maksa Kofflera. Odwołano prokurę, udzieloną Stefanowi Janowi, 2 im. Ryniewiczowi. Data wpisu 5 kwietnia 1935 r. Wpisano na podstawie podania z dn. 1 kwietnia 1935 r. i protokołu Walnego Zgromadzenia z dn. 28 marca 1935 r. Nr. rep. 444/35.

1898

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Zakłady Garbarskie I. C. H. Blunck w Warszawie

zawiadamia, że w dn. 11 czerwca 1935 r. godz. 17 odbędzie się w Kancelarii Notarjusza Tarnowskiego (gmach Hipoteki) w Warszawie

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Wybór nowych władz Spółki Akcyjnej.

PP. Akcjonariusze życzący sobie wziąć udział w Zgromadzeniu winni złożyć na 7 dni przed terminem takowego swoje akcje lub świadectwa depozytowe w biurze Sp. Akc. Nowolipie 44/46.

1405—2

Spółka Akcyjna Piotrkowskiej Manufaktury w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 91 733·33; Budynki: a) fabryczne zł 3 280 453·60, b) gospodarze zł 224 390·55, c) mieszkalne zł 1 016 868·26, Razem zł 4 521 712·41; Maszyny, urządzenia i utensylja zł 3 540 520·81; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 134 827·66; Osada młynarska i folwark zł 379 460·22; Ogółem zł 8 668 254·43. II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 8 797·70; Papiery wartościowe zł 5 325·45; Pożyczka Narodowa zł 29 280·00; Weksle zł 107 109·79; Protesty zł 1 783·19; Materiały: a) surowe zł 56 784·27, b) pomocnicze i pędne zł 114 622·01, Razem zł 171 406·28; Półfabrykaty zł 24 415·92; Gotowe wyroby zł 204 940·80; Dłużnicy: a) odbiorcy i klienci zarobkowi zł 725 818·42, b) dostawcy zł 24 685·50, c) różni zł 1 231 796·77, d) wątpliwe należności zł 12 786·92, Razem zł 1 995 087·61; Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 11 970·38, b) różnice podatkowe zł 17 790·06, c) inne zł 1 772·54; Razem zł 31 532·98; Ogółem zł 2 579 679·72; **Suma aktywów zł 11 247 934·15.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje żyrowe zł 660 686·53.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 4 000 000·00; Kapitał zapasowy: a) saldo z 1933 r. zł 1 485 819·53, b) odpisano w 1934 r. zł 5 741·78, zostaje zł 1 480 077·75; Ogółem zł 5 480 077·75; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z 1933 r. zł 3 236 885·94, b) odpisano w 1934 r. zł 8 546·29, zostaje zł 3 228 339·65, c) dopisano w 1934 r. zł 235 000·00; Ogółem zł 3 463 339·65; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty zł 785 963·73, b) dostawcy zł 326 236·83, c) odbiorcy i klienci zarobkowi zł 46 576·02, d) różni zł 708 354·57, Razem zł 1 867 131·15; Sumy przechodnie: a) wydatki do pokrycia w okresie przyszłym zł 96 087·20, b) inne zł 4 927·53, Razem zł 101 014·73; Ogółem zł 1 968 145·88; Zyski niepodzielone za dawniejsze lata zł 245 045·66; Rachunek zysków i strat: pozostałość z 1933 r. zł 15 976·20, zysk za 1934 r. zł 75 349·01, Razem zł 91 325·21; **Suma pasywów zł 11 247 934·15.**

Sumy pozabilansowe. — Udzielone gwarancje żyrowe zł 660 686·53.

Uwaga. — Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 902 861·33.

Rachunek zysków i strat za 1934 r.

PRZYCHÓD. — Pozostałość zysku z 1933 r. zł 15 976·20; Fabrykacja zł 4 249 270·74; Różne zyski zł 55 395·89; Razem zł 4 320 642·83.

ROZCHÓD. — Koszty administracji ogólnej zł 190 600·00; Koszty fabrykacji zł 3 322 138·18; Koszty sprzedaży zł 96 159·35; Koszty kredytów zł 39 987·42; Podatki państwowe i komunalne zł 151 006·32; Różnice kursowe zł 6 752·46; Odpisy amortyzacyjne zł 235 000·00; Świadczenia socjalne zł 125 438·57; Straty na dłużnikach zł 62 235·32; Zysk (saldo) zł 91 325·21; Razem zł 4 320 642·83.

1441

Na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki Akcyjnej

Zakłady Chemiczne „Kutno”, Spółka Akcyjna

(protokół, sporządzony przez Notariusza Karola Hettlingera w Warszawie w dn. 11 maja 1935 r. Nr. rep. 1387) uchwalono:

Zatwierdzić bilans zamknięcia oraz rachunek strat i zysków za rok operacyjny 1934, stratę w sumie zł 29 813·81 przenieść na rok operacyjny 1935, na wniosek Komisji Rewizyjnej udzielić władzom Spółki absolutorjum; zatwierdzić zaprojektowany preliminarz budżetowy, zamykający się sumą zł 617 900·00; wynagrodzenie Zarządu na 1935 r. na sumę nieprzekraczającą kwotę zł 6 500·00, miesięcznie dla całego Zarządu łącznie oraz wynagrodzenie dla członków Komisji Rewizyjnej do wysokości nieprzekraczającej sumy zł 400·00 miesięcznie dla każdego członka Komisji; upoważnić Zarząd Spółki z prawem substytucji do zaciągania zobowiązań pieniężnych do wysokości zł 500 000·00 w walucie krajowej lub zagranicznej, do zabezpieczenia zaciągniętych pożyczek w formie obligów lub kaucyj w całości lub częściowo do tejże wysokości na należące do Spółki nieruchomości pod nazwą „Osada Rektyfikacja w Kutnie”, do podpisywania wszelkich zobowiązań i wogóle do wykonywania wszelkich potrzebnych w powyższym celu czynności i formalności.

1437

I OGŁOSZENIE

Zarząd Cukrowni Opole, Spółki Akcyjnej

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 24 czerwca 1935 r., o godz. 3 popoł., w lokalu Spółki, Warszawa, Karowa Nr. 20, odbędzie się

ZWYCZAJNE OGÓLNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok operacyjny 1934/35; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1934/35 oraz udzielenie władzom Spółki pokwitowania z ich czynności; 5) Podział zysków za rok operacyjny 1934/35; 6) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej; 7) Określenie wynagrodzenia władz Spółki; 8) Upoważnienie Zarządu do zawarcia umowy z Dyrektorem Zarządzającym i określenie jego wynagrodzenia; 9) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Ogólnym Zebraniu, winni przynajmniej na tydzień przed terminem Zebrania zgłosić swoje akcje w biurze Zarządu, Karowa Nr. 20, zgodnie z art. 399 Kodeksu Handlowego.

1423 22—23

Spółka Osadnicza w Poznaniu, Spółka Akc.

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Ruchomości zł 263·72; II. Majątek płynny: Kasa i bony funduszu inwestycyjnego zł 4 412·12; Banki zł 26 972·69; Papiery procentowe zł 4 874·57; Weksle zł 13 467·31; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 14 535; Tereny parcelacyjne (własne) zł 973 669·03; Dłużnicy: a) za tereny miejskie zł 160 601·03, b) z parcelacji wiejskiej do rozliczenia zł 1 190 272·23, c) różni zł 99 462·30; Należności z rachunku parcelacji wiejskiej do rozlicz. zł 125 047·83; Razem zł 2 613 314·11; **Suma zł 2 613 577·83.**

Weksle redyskontowane zł 21 190·00; Dłużnicy za udzielone gwarancje zł 170 830·78; Pobrane zabezpieczenie hipoteczne zł 1 543 200·00; **Ogólna suma zł 1 735 220·78.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 300 000·00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 120 487·35, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 5 281·58, Razem zł 125 768·93; Rezerwa specjalna: a) saldo z roku ubiegłego zł 140 323·98, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 9 609·28, Razem zł 149 933·26; **Suma zł 575 702·19;** II. Zobowiązania — Wierzyciele: a) za tereny miejskie zł 154 069·34, b) za tereny wiejskie — zleceńodawcy zł 66 547·83, c) za wpłaty za parcele miejskie zł 187 290·89, d) za wpłaty za parcele wiejskie zł 225 866·07, e) różni zł 159 476·11; Zobowiązania z parcelacji wiejskiej do rozliczenia zł 1 172 217·89; Fundusze i zobowiązania specjalne: Dywidenda zł 14 275·54; Fundusz dobroczynny zł 148·30; Delcredere zł 17 767·80; Razem zł 1 997 659·77; III. Zyski: a) pozost. z 1933 r. zł 3 984·15, b) zysk za 1934 r. zł 36 231·72, Razem zł 40 215·87; **Suma zł 2 613 577·83.**

Obligo redyskontu zł 21 190·00; Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancji zł 170 830·78; Wierzyciele za udział. hipot. kaucyj. zł 1 543 200·00; **Ogólna suma zł 1 735 220·78.**

Rachunek strat i zysków z dn. 31 grudnia 1934 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 71 339·95; Koszty administracji osadnictwa zł 119·06, Razem zł 71 458·99; Koszty sprzedaży zł 2 851·85; Podatki zł 35 053·36; Odnoś. na fundusz rezerwowy zł 5 281·58; Zysk do dyspozycji Walnego Zgromadzenia zł 40 215·87; **Ogólna suma zł 154 871·65.**

MA. — Tereny parcelacyjne zł 132 942·46; Rachunek procentów zł 2 400·21; Rachunek prowizji zł 15 544·83; Zysk pozostały z 1933 r. zł 3 984·15; **Ogólna suma zł 154 871·65.**

Poznań, dn. 12/IV 1935 r.

Spółka Osadnicza w Poznaniu Spółka Akcyjna.

Zarząd: Jan Słomiński

Rada Nadzorcza: Dr. Włodzimierz Seydlitz

Komisja Rewizyjna:

Dr. Włodzimierz Seydlitz, Rafin Piłatowski, Antoni Śmielecki

Główny księgowy: Stefan Spitzewski

Poświadczamy zgodność bilansu oraz rachunku strat i zysków p. 31/XII 1934 r. z inwenturami i księgami handlowymi Spółki Osadniczej w Poznaniu Sp. Akc.

„POWIERNIK” Spółka Rew. Pow. Thiel i Marciniak

(—) St. Marciniak

dyplom. i przysięgły rzeczoznawca księgowości

1440

Francuskie Towarzystwo Peru, Spółka Akc.

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r. z działalności w Polsce

AKTYWA. — I. Majątek stały: 1) Place zł 280 278·99; 2) Budynki: a) fabryczne zł 907 666·91, b) gospodarcze zł 49 900·49, c) mieszkalne zł 196 175·73 = zł 1 153 743·13; 3) Maszyny i urządzenia techniczne zł 1 471 407·29; 4) Butle zł 2 869 791·68; 5) Środki przewozowe zł 122 674·65; 6) Urządzenia biurowe zł 158 785·27; Ogółem majątek stały zł 6 056 631·01; II. Majątek płynny: 1) Kasa i banki zł 145 747·28; 2) Papiery procentowe zł 12 680·25; 3) Weksle w portfelu i inkasie zł 108 220·47; 4) Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 3 187 077·19; 5) Materjały: a) surowce zł 226 076·53, b) półfabrykaty zł 22 352·85, c) towary w drodze zł 27 405·20, d) gotowe towary i wyroby zł 388 861·97 = zł 664 696·55; 6) Dłużnicy różni: a) odbiorcy zł 552 233·75, b) dostawcy zł 14 764·58, c) różni zł 119 098·72, d) wątpliwe należności zł 43 420·99 = zł 729 518·04; 7) Kaucje: a) gotówkowe zł 6 317·23, b) papiery wartościowe zł 36 594·67 = zł 42 911·90; Ogółem majątek płynny zł 4 890 851·68; **Suma bilansowa zł 10 947 532·69.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał, przeznaczony do działalności w Polsce zł 5 274 897·00; 2) Kapitał rezerwy zł 226 550·49 = zł 5 501 447·49; II. Kapitał amortyzacyjny zł 1 410 440·24; III. Zobowiązania: 1) Wierzyciele różni zł 607 493·28; 2) Dostawcy zł 265 167·37; 3) Odbiorcy zł 2 982·03; 4) Kaucje za butle zł 22 212·69; 5) Pożyczki: a) zagraniczne zł 2 383 752·56, b) krajowe zł 139 861·14 = zł 2 523 613·70; 6) Zarząd zł 112 805·93; 7) Rezerwy specjalne zł 175 645·37 = zł 3 709 920·37; IV. Zysk za 1934 r. zł 325 724·59; **Suma bilansowa zł 10 947 532·69.**

Sumy pozabilansowe: zobowiązania kaucyjne zł 119 215·00

Sumy pozabilansowe: różnym za kaucje zł 119 215·00.

Rachunek zysków i strat za 1934 r.

WINIEN. — 1) Koszty ogólno-handlowe zł 1 344 142·35; 2) Podatki państwowe i komunalne zł 104 530·59; 3) Propaganda zł 98 145·58; 4) Ekspedycja i przewozy zł 133 093·42; 5) Utrzymanie butli zł 32 539·91; 6) Utrzymanie warsztatów zł 65 471·23; 7) Procenty zł 116 161·53; 8) Prowizje zł 19 746·48; 9) Odpisano na straty zniszczony inwentarz zł 23 675·42; 10) Straty na magazynach zł 29 508·32; 11) Straty na dłużnikach zł 12 847·40; 12) Straty drobne zł 259·30; 13) Rezerwy różne zł 166 056·63; 14) Odpisy amortyzacyjne zł 394 604·60; 15) Zysk za rok operacyjny 1934 zł 325 724·59; **Ogółem zł 2 866 507·35.**

MA. — 1) Zysk brutto ze sprzedaży i różnice na fabrykacji zł 2 822 253·15; 2) Zysk brutto na lokacie butli zł 18 491·61; 3) Procenty i dywidendy od papierów wartościowych zł 2 159·01; 4) Skonta kasowe zł 18 718·75; 5) Różne zł 4 884·83; **Ogółem zł 2 866 507·35.**

Francuskie Towarzystwo Akcyjne Peru

Bilans z działalności Towarzystwa na dz. 31 grudnia 1934 r.

zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie w Paryżu
w dn. 3 maja 1935 r.

AKTYWA. — fr. fr. I. Majątek stały: Koszty instalacji fr. fr. 9 810·86; Powiększenie kapitału zakładowego fr. fr. 1·00; Umieblowanie fr. fr. 302 771·70; Place i budynki fr. fr. 4 101 303·26; Maszyny i urządzenia fr. fr. 12 821 864·11; Nowe urządzenia fr. fr. 86 357·76; Ogółem majątek stały fr. fr. 17 322 108·69; II. Majątek płynny: Magazyny fr. fr. 1 837 102·98; Półfabrykaty fr. fr. 63 929·15; Depozyty i kaucje fr. fr. 18 067·28; Kasy i banki fr. fr. 879 303·61; Weksle fr. fr. 380 216·38; Dłużnicy różni fr. fr. 2 020 021·66; Akcje i udziały fr. fr. 9 255 967·03; Ogółem majątek płynny fr. fr. 14 454 608·09; **Suma bilansowa fr. fr. 31 776 716·78.**

PASYWA. — fr. fr. I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy fr. fr. 12 000 000·00; Premja emisyjna fr. fr. 3 410 861·20; Kapitał rezerwy fr. fr. 41 728·36; Rezerwa, pochodząca z waloryzacji nieruchomości w Polsce fr. fr. 1 348 560·45 = fr. fr. 16 901 150·01; II. Kapitał amortyzacyjny fr. fr. 4 033 859·08; III. Zobowiązania: Dostawcy fr. fr. 880 664·57; Wierzyciele różni fr. fr. 9 676 915·10 = fr. fr. 10 557 579·67; IV. Zysk za 1934 r. fr. fr. 384 128·02; **Suma bilansowa fr. fr. 31 776 716·78.**

1430

SPÓŁKA AKCYJNA

Wyrobow Wełnianych i Bawełnianych M. Silbersteina w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 257 738·13; Budynki: a) fabryczne zł 2 476 280·84, b) gospodarcze zł 208 031·46, c) mieszkalne zł 200 041·03, Razem zł 2 884 353·33; Dom mieszkalny zł 216 912·86; Maszyny, urządzenia i utensylja zł 7 775 012·79; Nowe inwestycje techniczne zł 34 609·54; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 74 798·61; Ogółem zł 11 243 425·26; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 26 184·13; Papiery wartościowe zł 84 730·20; Weksle w portfelu i inkasie zł 123 385·11; Protesty zł 4 741·29; Materjały: a) surowce zł 249 525·77, b) pomocnicze i pedne zł 51 397·92, Razem zł 300 923·69; Półfabrykaty zł 510 715·41; Gotowe wyroby zł 830 247·94; Dłużnicy: a) odbiorcy i klienci zarobkowi zł 663 794·81, b) dostawcy zł 22 109·78, c) banki zł 20 041·86, d) należności hipoteczne zł 15 630·00, e) różni zł 708 850·57, f) wątpliwe należności zł 70 155·36, Razem zł 1 500 582·38; Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 12 993·48, b) inne zł 7 862·31, Razem zł 20 855·79; Ogółem zł 3 402 365·94; Strata za 1934 r. zł 25 130·67; **Suma aktywów zł 14 670 921·87.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za weksle gwarancyjne zł 787 686·53; Różni za kaucje zł 1 600·00; Różni za towary komisowe zł 286 563·62; Razem zł 1 075 850·15.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 5 000 000·00; Kapitał zapasowy: a) saldo z 1933 r. zł 371 136·16, Ogółem zł 5 371 136·16; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z 1933 r. zł 4 013 435·13, b) odpisano w 1934 r. zł 1 885·61, zostało zł 4 011 549·52, c) dopisano w 1934 r. zł 298 000·00, Ogółem zł 4 309 549·52; III. Dług obligacyjny zł 1 672 997·70; IV. Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty zł 218 160·00, b) banki zł 1 005 643·60, c) dostawcy zł 408 258·13, d) odbiorcy zł 174 197·06, e) różni zł 624 087·25, Razem zł 2 430 346·04; Sumy przechodnie: a) wydatki do pokrycia w okresie przyszłym zł 132 433·32, b) inne zł 22 026·61, Razem zł 154 459·93; Ogółem zł 2 584 805·97; Zyski niepodzielone za dawniejsze lata zł 732 432·52; **Suma pasywów zł 14 670 921·87.**

Sumy pozabilansowe. — Wydane weksle gwarancyjne zł 787 686·53; Wydane kaucje zł 1 600·00; Wydane towary do składów komisowych zł 286 563·62; Razem zł 1 075 850·15.

Uwaga. — Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 1 462 742·74.

Rachunek zysków i strat za 1934 r.

PRZYCHOD. — Pozostałość zysku z 1933 r. zł 4 660·11; Fabrykacja zł 5 999 061·16; Różnice kursowe zł 317 111·65; Różne zyski zł 35 510·74; Strata (saldo) zł 25 130·67; Razem zł 6 381 474·33.

ROZCHOD. — Koszty administracji ogólnej zł 242 200·00; Koszty fabrykacji zł 4 752 933·73; Koszty sprzedaży zł 460 195·21; Koszty kredytów zł 181 820·57; Podatki państwowe i komunalne zł 231 104·68; Odpisy amortyzacyjne zł 298 000·00; Świadczenia socjalne zł 142 162·53; Straty na dłużnikach zł 69 407·80; Różne straty zł 3 646·81; Razem zł 6 381 474·33.

1446

Towarzystwo Fundamentowe Raymond, Sp. Akc.

Warszawa Zgoda 9

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Kasa zł 5 725·98; Zarząd Miejski, Ciechocinek zł 855·20; Kaucje zł 500·00; Matlawski zł 300·00; Zarząd Miejski, w/m. zł 9 466·00; Bank Zachodni zł 3 285·45; Straty i zyski 1932 r. zł 161 043·00; Pożyczka Narodowa zł 1 056·00; Weksle zł 11 000·00; Inwentarz bud. zł 4 069·76; M. Bartnicki zł 8 013·77; N. Frumkin zł 1 406·50; Inż. Zasztowt zł 890·00.

PASYWA. — Fundusz amortyzacyjny zł 10 417·49; Kapitał zakładowy zł 250 000·00; Sumy przechodnie zł 3 652·92; Akcepty zł 2 379·00; Dostawcy zł 291·08; B-cia Baliccy zł 290·00; Sawicki i Bobiński zł 2 200·00; Straty i zyski zł 4 442·79.

Rachunek strat i zysków

Inwentarz zł 994·62; Bonifikaty zł 1 597·54; Pensje zł 7 042·51; Podatki zł 2 915·52; Świadczenia zł 3 086·49; Amortyzacja zł 4 069·71; Zysk zł 4 442·79; Razem zł 35 408·94.
Roboty zł 35 408·94.

1445

BANK CUKROWNICTWA, SPÓŁKA AKCYJNA W POZNANIU

Bilans netto na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY	zł	zł	STAN BIERNY	zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji:			Kapitały własne:		
a) gotowizna w kasie	526 335 10		a) zakładowy	12 000 000 00	
b) pozostałość w Banku Pol- skim i P. K. O.	3 996 342 52		b) zapasowy	4 145 000 00	
c) pozostałość w bankach państwowych	2 369 567 00		c) inne rezerwy	2 515 000 00	
d) bony bezprocentowe Fun- duszu Inwestycyjnego	<u>68 425 00</u>	6 960 669 62	d) fundusz amortyzacyjny	<u>330 000 00</u>	18 990 000 00
Waluty zagraniczne:			Wkłady:		
banknoty i monety		26 929 60	a) terminowe:		
Papiery wartościowe własne:			1) cukrowni	4 243 665 12	
a) bilety skarbowe	5 800 000 00		2) różnych	10 801 110 22	
b) papiery państwowe	227 079 95		b) à vista:		
c) listy zastawne	225 090 00		1) cukrowni	356 343 32	
d) akcje	<u>978 939 46</u>	7 231 109 41	2) różnych	<u>6 713 735 94</u>	22 114 854 60
Udziały i akcje w przedsięw- iastwach konsorcjalnych		3 462 645 92	Rachunki bieżące:		
Papiery wartościowe ustawowe- go kapitału zapasowego		2 363 162 32	a) cukrowni	12 332 589 89	
Banki Loro:			b) różnych	<u>2 889 113 28</u>	15 221 703 17
a) krajowe	87 001 00		Zobowiązania inkaso e		362 00
b) zagraniczne	<u>42 729 36</u>	129 730 36	Redyskonto weksli:		
Banki Nostro:			a) w kraju:		
a) krajowe	1 145 338 31		1) kredyt normalny w Ban- ku Polskim i innych in- stytucjach kredytowych	600 833 79	
b) zagraniczne	<u>1 347 114 78</u>	2 492 453 09	2) kredyt plantatorski	12 247 400 00	
Weksle zdyskontowane:			3) redyskonto u różnych	1 561 948 87	
a) cukrowni	16 344 542 72		b) zagranicą		14 410 182 66
b) różnych	<u>3 571 623 55</u>	19 916 166 27	Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego		718 000 00
Weksle protestowane		141 719 35	Banki Loro:		
Akcepty Banku Akce- ptacyjnego zł 738 000 00			a) krajowe	29 648 05	
Rachunki bieżące:			b) zagraniczne	<u>18 968 00</u>	48 616 05
a) cukrowni:			Banki Nostro:		
1) zabezpieczone	29 522 209 17		a) krajowe	5 334 00	
2) kredyty zbiorowe	7 860 600 00		b) zagraniczne:		
b) różnych:			1) kredyty bankowe	2 989 890 85	
1) zabezpieczone	6 835 715 04		2) kredyty dla przemysłu cukrowniczego	<u>7 860 600 00</u>	10 855 824 85
2) niezabezpieczone	<u>88 688 16</u>	44 307 212 37	Bank Akceptacyjny zł 738 000 00		
Pożyczki terminowe		737 321 81	Przekazy na bank		171 606 91
Należności z tyt. układów kon- wersyjnych, zaopatrzonych w akcept Banku Akceptacyj- nego		840 246 50	Sumy przechodnie		2 274 193 08
Ruchomości		372 003 76	Dywidenda niepodniesiona		12 542 00
Nieruchomości		3 863 628 21	Zobowiązania z tyt. transakcyj- dewizami na termin i repor- towych		1 063 200 00
Sumy przechodnie		467 226 45	Odbiorcy:		
Należności z tyt. transakcyj- dewizami na termin i repor- towych		1 048 080 00	a) krajowi odbiorcy cukru	3 954 360 17	
Odbiorcy:			b) zagraniczni odbiorcy cukru	89 409 97	
a) krajowi odbiorcy cukru	4 110 586 29		c) odbiorcy towarów:		
b) zagraniczni odbiorcy cukru	337 554 90		1) cukrownie	631 676 13	
c) odbiorcy towarów:			2) różni	<u>253 981 20</u>	4 929 427 47
1) cukrownie	320 46		Dostawcy:		
2) różni	<u>105 686 98</u>	4 554 148 63	a) cukrownie za dostarczony cukier:		
Dostawy towarów		1 378 190 45	1) na rynek wewnętrzny	6 933 982 74	
Suma bilansowa:		<u>100 292 644 12</u>	2) na rynek eksportowy	1 011 956 41	
Udzielone gwarancje:			b) dostawcy różn. towarów	<u>7 726 95</u>	7 953 666 10
a) listy gwarancyjne:			Czysty zysk		1 528 465 23
1) za cukrownie	12 569 515 60		Suma bilansowa:		<u>100 292 644 12</u>
2) za różnych	317 038 10		Zobowiązania z tytułu udzielo- nych gwarancyj:		
b) żyra:			a) w listach	12 886 553 70	
1) za cukrownie	4 592 745 78		b) w żyrach	<u>4 652 745 78</u>	17 539 299 48
2) za różnych	<u>60 000 00</u>	17 539 299 48	Różni za inkaso		1 717 174 58
Inkaso		1 717 174 58	Razem:		<u>119 549 118 18</u>
Razem:		<u>119 549 118 18</u>	Razem:		<u>119 549 118 18</u>

BANK CUKROWNICTWA, SPÓŁKA AKCYJNA W POZNANIU

Rachunek zysków i strat na dz. 31 grudnia 1934 r.

STRATY	zł	zł	ZYSKI	zł	zł
Procenty wypłacone		3 366 485·60	Reszta zysków z lat ubiegł.		435 499·88
Prowizje wypłacone		88 727·17	Procenty pobrane		5 011 407·72
Koszty handlowe:			Prowizje pobrane:		
a) wydatki osobowe	3 127 777·70		a) z operacji bankowych	563 102·26	
b) świadczenia socjalne	193 262·73		b) z tytułu komis. sprzedaży:		
c) wydatki rzeczowe	801 475·80	4 122 516·23	1) cukru	2 992 063 02	
Podatki		913 492·44	2) różnych towarów	247 075 83	3 802 241·11
Amortyzacja:			Różnice kursowe na rachunkach		
a) nieruchomości	60 000·00		walutowych		184 418·65
b) ruchomości	58 907·94	118 907·94	Dochody z nieruchomości		130 652·92
Odpisy na dłużników		94 528·52	Zwrot sum. dawniej spisanych		39 849·18
Rezerwa na wątpliwe należności		280 000·00			
Różnice kursowe:					
Strata na pap. wart. i udział.		90 946·33			
Czysty zysk		1 528 465 23			
		<u>9 604 069·46</u>			<u>9 604 069 46</u>

1892

Zakłady Akumulatorowe syst. „Tudor“

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Place zł 45 466·67; Budynki zł 425 377·52; Urządzenia fabryczne zł 64 731·21; Ruchomości zł 781 642·78; Razem zł 1 317 218·18; II. Majątek płynny: Gotówka zł 9 356·46; Banki zł 174 251·30; Papiery wartościowe zł 48 462·97; Weksle zł 99 140·16; Materiały surowe, pomocnicze i wyroby zł 440 968·02; Dłużnicy: Odbiorcy, dostawcy i różni zł 1 125 652·61; Razem zł 1 897 831·52; Sumy przechodnie zł 38 808·69; Ogółem zł 3 253 858·39.

Poza bilansem. — Różni za gwarancje zł 206 473·00; Różni za otrzymane gwarancje żyrowe zł 77 917·20; Różne gwarancje żyrowe zł 51 273·00; Obligo weksli klientów zł 85 629·99; Razem zł 421 293·19.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny: Saldo z roku ubiegłego zł 800 000·00, podwyższony w roku sprawozdawczym zł 100 000·00; Razem zł 900 000·00; Kapitał zapasowy: Saldo z roku ubiegłego zł 209 806·43; Podwyższony w roku sprawozdawczym zł 33 165·65; Razem zł 242 972·08; Razem zł 1 142 972·08; II. Kapitał amortyzacyjny: Saldo z roku ubiegłego zł 419 118·30, dopisano w roku sprawozdawczym zł 89 644·21; Razem zł 508 762·51; III. Zobowiązania: Wierzyciele: Banki zł 274 343·00; Krajowi odbiorcy, dostawcy i różni zł 969 162·05; Zagraniczni dostawcy zł 63 937·00; Razem zł 1 033 099·99; Razem zł 1 307 442·99; Sumy przechodnie zł 153 305·75; Zyski za lata poprzednie zł 424·95; Zysk za rok operacyjny 1934 zł 140 950·11; Razem zł 141 375·06; Ogółem zł 3 253 858·39.

Poza bilansem. — Różne gwarancje zł 206 473·00; Różne gwarancje żyrowe zł 77 917·20; Różni za udzielone gwarancje żyrowe zł 51 273·00; Obligo weksli klient. zł 85 629·99; Razem zł 421 293·19.

Rachunek zysków i strat

STRATY. — Koszty administracyjne i handlowe zł 891 589·56; Procenty zł 69 393·32; Podatki zł 120 113·92; Świadczenia socjalne zł 101 189·76; Odpisano na wątpliwych dłużników zł 15 921·40; Odpisano na zużycie inwestycji zł 4 360·00; Odpisano na amortyzację zł 93 809·27; Zysk zł 140 950·11; Razem zł 1 437 327·34.

ZYSKI. — Zysk ze sprzedaży i montażu zł 1 391 581·07; Wpływ od wątpliwych dłużników zł 45 000·23; Wpływ z różnic kursowych zł 746·04; Razem zł 1 437 327·34.

Powyższy bilans oraz rachunek zysków i strat został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 20 maja 1934 r., a władzom Spółki udzielono absolutorium.

1894

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki Akcyjnej pod firmą

Fabryka Maszyn Rzewuski i S-ka, Sp. Akc.

odbyte w dn. 18 maja 1935 r. przyjęło i zatwierdziło bilans i rachunek strat i zysków za rok operacyjny 1934 w/g poniższego zestawienia, udzielając władzom spółki absolutorium.

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Kasa zł 1 022·24; Weksle zł 2 418·00; Papiery wartościowe zł 11 632·00; Surowce zł 69 729·57; Wyroby własne zł 184 761·22; Nieruchomości zł 252 710·04; Urządzenia i ruchomości fabryczne zł 307 991·62; Banki zł 2 075·62; Dostawcy zł 6 902·66; Odbiorcy zł 101 284·78; Różni zł 292 724·89; Towary, oddane w komis. zł 11 865·02; Strata za rok operacyjny 1934 zł 6 298·72; Ogółem zł 1 251 416·38.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 300 000·00; Kapitał rezerwowy zł 251 017·05; Kapitał amortyzacyjny zł 178 514·08; Banki zł 5 448·05; Akcepty zł 29 448·63; Dostawcy zł 24 762·19; Odbiorcy zł 68 197·96; Różni zł 394 028·42; Ogółem zł 1 251 416·38.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Za różnicę szacunku heblarki Nr. 507 zł 2 227·30; Za spisana stratę w/g listy z dn. 12.XI.1934 r. zł 2 314·28; Za poniesione koszty handlowe zł 50 489·88; Ogółem zł 55 031·46.

ZYSKI. — Zysk brutto na produkcji zł 48 732·74; Strata za 1934 r. zł 6 298·72; Ogółem zł 55 031·46.

Uchwalono stratę w sumie zł 6 298·72 pokryć z kapitału rezerwowego.

1399

Towarzystwo Włókiennicze A. Aronson i Synowie, Spółka Akcyjna dawniej „Alwar“, Spółka Akcyjna

Bilans netto po dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Maszyny, ruchomości i utensylja zł 195 163·93; Kasa zł 1 345·30; Remanenty zł 18 208·09; Papiery wartościowe zł 1 668·70; Dłużnicy, wierzyciele, banki zł 85 309·25; Sumy przechodnie zł 477·00; Straty niepokryte zł 226 597·29; Strata za 1934 r. zł 10 261·13; Razem zł 539 030·69.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 250 000·00; Kapitał zapasowy zł 3 038·95; Kapitał amortyzacyjny zł 96 477·78; Dłużnicy wierzyciele, banki, podatki zaległe zł 96 303·77; Akcepty zł 80 894·36; Sumy przechodnie zł 12 315·83; Razem zł 539 030·69.

Rachunek zysków i strat

Przychód razem zł 211 158·10; Suma zł 211 158·10.

Rozchód razem zł 200 896·97; Strata za 1934 r. zł 10 261·13; Suma zł 211 158·10.

1418

"GAZOLINA"

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans z dn. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA		zł	zł
Majątek stały:			
Nieruchomości		535 997 59	
Składy, sklepy		623 688 62	
Rurociągi	4 166 558 55		
Kopalnie w Boryslawiu		560 095 38	
w Daszawie	1 435 922 61		
w Orowie	25 848 16		
Fabryka gazoliny	193 485 00		
Rafinerja	334 576 36		
Gazownia	8 098 17		
Beczki, cysterny	261 869 71		
Środki transportowe	239 282 69		
Warsztat	5 273 44		
Ruchomości	19 821 22	8 410 517 50	
Majątek płynny:			
Gotówka w kasach i bankach	58 141 29		
Rymesy	481 467 70		
Akcje i udział w obc. przeds.	287 979 65		
Efekty	165 476 83		
Materiały	99 025 03		
Gotowe wyroby i towary	313 703 12	1 405 793 62	
Dłużnicy:			
Odbiorcy	2 147 919 05		
Różni	189 886 45		
Weksle protestowane	18 252 14		
Inne aktywa	77 696 02	2 433 753 66	
		<u>12 250 064 78</u>	
PASywa		zł	zł
Kapitał zakładowy			3 000 000 00
Kapitał rezerwowy	418 537 31		
	14 527 31	433 064 62	
Kapitał amortyzacyjny	4 728 858 69		
Dopisano w roku sprawozdaw.	709 549 07	5 438 407 76	
Zobowiązania:			
Wierzyciele:			
Akcepty	221 679 01		
Banki	349 960 57		
Kredyt hipoteczny	170 224 09		
Zaległości podatkowe	377 425 47		
Dostawcy	487 186 89		
Różni	551 310 78		
Zobowiązania specjalne:			
Fundusz odpraw	399 085 90		
Dywidendy niewypłacone	170 558 00		
Weksle w reeskoncie	448 618 45		
Zysk	202 543 24		
		<u>12 250 064 78</u>	

Rachunek strat i zysków

STRATY		zł	zł
Administracja ogólna		233 274 36	
Koszty fabrykacji		7 944 094 61	
Koszty sprzedaży		744 863 02	
Koszty kredytu		121 731 84	
Podatki		630 627 32	
Koszty adwokackie		49 393 06	
Odpisy:			
a) odpisy w rachunkach	49 430 04		
b) odpisy amortyzacyjne	709 549 07	758 979 11	
Różne		26 894 61	
Zysk		202 543 24	
		<u>10 712 401 17</u>	
ZYSKI		zł	
Przychód brutto		10 712 401 17	
		<u>10 712 401 17</u>	

1377

Elektrownia Bielsko — Biała, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

MAJĄTEK. — I. Majątek stały: Grunty zł 116 303 97; Budynki: a) fabryczne zł 379 752 67, b) gospodarcze zł 259 342 69, c) mieszkalne zł 4 575 18; Razem zł 643 670 54; Maszyny i urządzenia techniczne: Elektrownia (kotły i maszyny) zł 1 668 759 74; Sieć zł 3 222 745 38; Przystawy zł 1 904 614 77; Bocznice i tory kolejowe zł 25 248 79; Razem zł 6 821 368 68; Inwentarz zakładowy i biurowy: Ruchomości zł 381 507 41; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 23 384 00; Papiery wartościowe zł 32 842 50; Weksle w inkasie zł 157 588 00; Razem zł 213 814 50; Materiały: do ruchu zł 12 777 55, do budowy zł 82 819 27, inne zł 102 504 22; Razem zł 198 101 04; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 642 962 32, b) różni zł 140 506 87; Razem zł 783 469 19; III. Sumy przechodnie: wydatki, dotycz. okresu przyszedłego zł 17 465 99; IV. Strata: z 1932 r. zł 131 566 82, z 1933 r. zł 131 979 59; Razem zł 263 546 41, na dz. 31/XII 1934 r. zł 81 555 65; Razem zł 345 102 06; Razem suma bilansu zł 9 520 803 38.

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje zł 469 021 81.

ZOBOWIĄZANIA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 2 000 000 00; Kapitał rezerwowy (bez zmian) zł 153 418 64; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 2 210 594 46, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 442 452 47; Razem zł 2 653 046 93; III. Zobowiązania: a) banki zł 110 105 00, b) kredyty długoterminowe zł 4 289 964 71, kredyty krótkoterminowe zł 171 792 75, c) dostawcy zł 103 737 16, d) różni zł 16 951 44; Razem zł 4 692 551 06. IV. Sumy przechodnie zł 21 786 75; Razem zobowiązania zł 9 520 803 38.

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 469 021 81.

U w a g a. — Zobowiązania w walutach obcych wynoszą sfr. 2 503 626 91 = zł 4 289 964 71.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 352 870 23; Koszty fabrykacji i zakup energii elektrycznej zł 661 467 38; Koszty sprzedaży energii elektrycznej i pomiaru zł 146 162 28; Koszty kredytów zł 274 555 37; Wydatki, związane z robotami instalacyjnymi i ze sprzedażą przyrządów elektrycznych zł 277 521 13; Podatki państwowe i komunalne zł 454 970 58; Ubezpieczenia i świadczenia socjalne zł 63 041 85; Inne wydatki zł 45 007 05; Dubiosa zł 20 746 81; Odpisy materiałów zł 9 816 12; Odpisy amortyzacyjne zł 442 452 47; Ogólna suma zł 2 748 611 27.

ZYSKI. — Wpływy ze sprzedaży energii elektrycznej i inne zł 2 346 857 70; Wpływy z robót instalacyjnych i ze sprzedaży przyrządów elektrycznych zł 298 917 45; Różnice kursowe zł 21 280 47; Strata na dz. 31 grudnia 1934 r. zł 81 555 65; Ogólna suma zł 2 748 611 27.

1382

Fabryka Wyrobów Metalowych „Sztanmet”, Spółka Akc. w Warszawie ul. Dobra 58

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Maszyny, urządzenia techniczne i ruchomości zł 162 122 53; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 945 59; Papiery procentowe zł 2 880 00; Weksle w portfelu i inkasie zł 2 559 50; Materiały surowe i pomocnicze zł 51 150 44; Towary gotowe i półfabrykaty zł 71 061 70; Dłużnicy zł 48 393 51; Sumy przechodnie zł 17 059 25; Strata z okresu ubiegłego zł 69 777 85; Suma stanu czynnego zł 425 948 37.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 250 000 00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z okresu ubiegłego zł 10 292 84, dopisano w roku sprawozdawczym zł 8 827 79; Razem zł 19 120 63; Zobowiązania: akcepty zł 12 500 00, podatki zł 2 067 08; Wierzyciele zł 136 142 82; Razem zł 150 709 90; Sumy przechodnie zł 407 54; Zysk w 1934 r. zł 5 710 30; Suma stanu biernego zł 425 948 37.

Sumy pozabilansowe. — Z tytułu żyr wekslowych zł 57 209 85. Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 999 22.

Rachunek strat i zysków

Strata z 1932/33 r. zł 69 777 85; Koszty fabrykacji zł 219 895 58; Koszty ogólne zł 106 061 33; Amortyzacja maszyn zł 8 827 79; Zysk z 1934 r. zł 5 710 30; Ogółem zł 410 272 85. Zysk brutto ze sprzedaży zł 319 670 72; Różnice na zapasach wyrobów własnych zł 20 824 28; Strata z 1932/33 r. zł 69 777 85; Ogółem zł 410 272 85.

1398

Polskie Towarzystwo Księgarni Kolejowych
„RUCH”, Sp. Akc.

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

I. Majątek stały	zł	zł
Ruchomości	1 326 894 69	
Nieruchomości	968 078 79	2 294 973 48
II. Majątek płynny		
gotówka w kasie i bankach:		
Kasa	5 804 64	
Banki	85 182 22	
Weksle	12 726 34	
Waluty obce	381 02	104 094 22
Papiery wartościowe		78 996 26
Udziały		4 865 07
Towary		552 631 94
Dłużnicy:		
Komisanci	116 175 52	
Odbiorcy	265 193 63	
Różni dłużnicy i wierzyciele	124 879 84	
Dostawcy	61 378 47	567 627 46
Inne aktywa:		
Cesja eksploatacji radja		
w pociągach	15 802 79	
Sumy przechodnie	45 422 78	61 225 57
		3 664 414 00

Sumy pozabilansowe		2 376 505 94
		6 040 919 94

I. Kapitały własne	zł	zł
Kapitał akcyjny	1 000 000 00	
Kapitał zapasowy	97 239 03	
Fundusz asekuracyjny	28 128 19	1 125 367 22

II. Kapitał amortyzacyjny		
Amortyzacja ruchomości		1 085 853 16
Amortyzacja nieruchomości		163 856 96

III. Zobowiązania		
Wierzyciele:		
Akcepty	161 804 68	
Banki	99 666 00	
Komisanci	882 51	
Odbiorcy	35 787 50	
Różni dłużnicy i wierzyciele	203 089 46	
Dostawcy	707 557 18	947 316 65
Niepodjęta dywidenda		4 783 60
Rezerwa podatku		15 936 00
Sumy przechodnie		22 151 09
Zysk		37 678 64
		3 664 414 00

Sumy pozabilansowe		2 376 505 94
		6 040 919 94

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

Koszty zakupu sprzedanych towarów	zł	zł
		11 835 125 00
Koszty:		
Koszty handlowe	1 849 876 48	
Podatki	136 683 86	
Koszty sprzedaży	1 258 652 00	3 245 212 34
Odpisy amortyzacyjne:		
Ruchomości	110 435 66	
Nieruchomości	10 594 88	
Straty na nieściągalnych dłużnikach	21 200 12	
Straty z tytułu redukcji udziałów	3 514 98	
Zysk		37 678 64
		15 263 761 62

		zł
Sprzedaż		15 238 303 08
Zwrot odpisanych na straty należności		4 403 82
Różnice kursowe		7 074 31
Zysk na papierach wartościowych i inne dochody		6 375 11
Zysk na udziałach		7 605 00
		15 263 761 62

Zakłady Wyrobów Metalowych Konrad, Jarnuszkiewicz i S-ka
SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomości zł 1 996 201 54; Maszyny i urządzenia zł 839 462 30; Majątek w Rosji zł 1 000; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 123 320 28; Papiery wartościowe zł 93 098 78; Zaliczenia zł 2 398 32; Weksle zł 45 301 34; Materjały i wyroby zł 797 246 47; Dłużnicy zł 514 915 78; Strata 1934 r. zł 41 742 07; Razem zł 4 453 687 88. Sumy pozabilansowe zł 790 717 73.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 2 250 000 00; Kapitał zapasowy zł 499 408 32; Kapitał rezerwowy zł 7 689 78; Kapitał amortyzacyjny zł 1 344 516 62; Zobowiązania: Wierzyciele zł 334 681 56; Dywidenda niepodniesiona zł 470 15; Sumy przechodnie zł 16 921 45; Razem zł 4 453 687 88. Sumy pozabilansowe zł 790 717 73. Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 762 42.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty administracyjne i handlowe zł 283 690 66; Podatki i świadczenia zł 144 261 14; Procenty opłacone zł 12 343 99; Różne straty zł 55 448 73; Razem zł 495 744 52.

MA. — Zysk na sprzedaży zł 364 846 89; Procenty otrzymane zł 46 476 65; Różne zyski zł 42 678 91; Strata 1934 r. zł 41 742 07; Razem zł 495 744 52. 1875

Spółka dla Handlu Towarami Włóknistymi „Primavera”
SPÓŁKA AKCYJNA

AKTYWA. — Majątek stały: Ruchomości zł 118 247 69; Koszty organizacji zł 4 338 70; Majątek płynny: Kasa zł 4 558 85; Banki zł 4 681 70; Weksle zł 19 886 35; Odbiorcy zł 23 889 56; Towary zł 251 279 44; Papiery wartościowe zł 768 00; Sumy przechodnie zł 895 00; Strata zł 211 389 78; Razem zł 639 935 07.

PASYWA. — Kapitał zł 300 000 00; Zobowiązania: Dostawcy zł 335 827 20; Odbiorcy zł 1 488 54; Sumy przechodnie zł 2 619 33; Razem zł 639 935 07.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty handlowe zł 203 022 99; Podatki zł 8 887 44; Procenty zł 14 672 56; Amortyzacja zł 10 562 26; Wątpliwe należności zł 9 197 39; Razem zł 246 342 64.

MA. — Zysk na towarach zł 195 205 19; Różnice kursu zł 745 93; Odzyskane należności zł 2 621 04; Strata zł 47 770 48; Razem zł 246 342 64. 1874

Fabryka i Sprzedaż Jedwabi Soieries C. M. R., Spółka Akc.
w likwidacji

Bilans na dz. 15 marca 1935 r.

AKTYWA. — Majątek płynny: Kasa zł 951 17; Banki zł 3 383 72; Weksle zł 304 827 76; Akcje zł 42 500 00; Pożyczka Narodowa zł 758 40; Odbiorcy zł 1 552 95; Strata zł 2 008 566 31; Razem zł 2 362 540 31.

PASYWA. — Kapitał zł 1 000 000 00; Zobowiązania: Dostawcy zł 1 362 540 31; Razem zł 2 362 540 31.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty handlowe zł 17 300 64; Prowizje zł 2 673 44; Podatki zł 2 194 70; Różnice kursu zł 655 05; Strata na ruchomościach zł 14 504 86; Strata na wekslach w portfelu zł 90 00; Strata na odbiorcach zł 26 119 65; Razem zł 63 538 34.

MA. — Zysk na towarach zł 3 534 57; Procenty zł 18 834 10; Odzyskane należności zł 735 05; Strata zł 40 434 62; Razem zł 63 538 34.

Likwidator odczytał bilans oraz rachunek zysków i strat, poczem zakomunikował, że wszystkie zobowiązania Spółki zostały pokryte, z wyjątkiem wierzytelności firmy „Maison Chatillon, Mouly, Roussel, Société Anonyme”, i że na pokrycie tej wierzytelności Spółka rozporządza jedynie aktywami, niepokrywanymi powyższej wierzytelności. Stosownie do pisma pomicionej firmy z dnia dwudziestego trzeciego kwietnia roku bieżącego 1935 za N trzysta dziewięćdziesiątą firmą ta zgodziła się posiadana przez Spółkę resztę aktywów przyjąć na całkowite pokrycie jej wierzytelności, zwalniając Spółkę od obowiązku uiszczenia reszty wierzytelności. Wobec powyższego wszelkie zobowiązania Spółki są całkowicie uiszczone i Spółka żadnych aktywów po przeprowadzonej likwidacji nie posiada.

BITUMEN Naftowa Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA

I. — Majątek stały

Budynki:		
a) fabryczne	111 043·07	
b) gospodarcze	298·52	
c) mieszkalne	20 076·42	
Urządzenia techniczne	1 000 688·00	
Inwentarz biurowy	826·62	
Prawa naftowe	1 622 904·42	

II. — Majątek płynny

Gotówka w bankach	153 636·71	
Papiery procentowe	12 768·00	
Akcje	132 500·00	
Dłużnicy:		
a) odbiorcy	8 057·82	
b) różni	3 658 904·25	
III. — Strata	1 195 965·87	

7 917 669·70

PASYWA

I. — Kapitały własne:

Kapitał zakładowy	1 200 000·00	
„ rezerwowy	3 081·43	

II. — Kapitał amortyzacyjny:

saldo z roku ubiegłego	670 110·06	
umniejszenie spowodu kop. Gustaw	19 595·68	
	<u>650 514·38</u>	
dopisano w roku sprawozd.	78 350·74	728 873·12

III. — Zobowiązania:

Wierzyciele różni	5 985 715·15	
	<u>7 917 669·70</u>	

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN

Koszty ruchu	108 782·20
„ ogólne	62 736·17
„ odsetek	2 766·83
Podatki państwowe i komunalne	1 859·85
Różnice kursowe	102 970·21

Amortyzacja:

a) odpisy amortyzacyjne zakładów	78 358·74
b) odpisy amortyzacyjne urządzenia biur.	51·66
Przeniesienie straty z lat ubiegłych	977 436·10
	<u>1 334 961·76</u>

MA

Przychody z produkcji kopalń	119 400·21
Umniejszenie funduszu amortyzacyjnego spowodu kop. Gustaw	19 595·68

Strata:

a) z lat ubiegłych	977 436·10
b) z roku bieżącego	218 529·77
	<u>1 195 965·87</u>
	<u>1 334 961·76</u>

1436

Zakłady Chemiczne „Laokoon”, Spółka Akcyjna we Lwowie

- wymieniają akcje w stosunku 10 sztuk akcji à zł 11·50 nom. za 1 akcję à zł 115·00 nom. (§ 10 statutu Spółki);
- wypłacają dywidendę 6% za kupon 1933 r., w swem biurze we Lwowie, ul. Kąpielna 6, w godz. od 9 do 16.
Zarząd Zakł. Chem. „Laokoon”,
Sp. Akc. we Lwowie. 1488

Samolot skracą podróż!!!

„POLCHEM” Polsko-Belgijskie Zakłady Chemiczne, Spółka Akc. w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — A. Aktywa nieruchomości: Tereny zł 298 821·97; Budynki zł 2 207 611·42; Urządzenia techniczne zł 4 455 458·65; Narzędzia i ruchomości zł 118 358·90; Koszty ukonstytuowania, organizacji, pierwszego założenia i badań zł 314 190·60; Razem zł 7 394 421·54; B. Aktywa płynne: Gotówka w kasie, w bankach i P. K. O. zł 45 354·22; C. Aktywa do zrealizowania: Papiery wartościowe; Weksle; Udziały zł 28 870·85; Zapasy w magazynach zł 785 098·78; Dłużnicy zł 244 315·31; Inne aktywa zł 9 451·04; Razem zł 1 067 735·98; Ogółem stan czynny zł 8 507 491·74.

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 16 648·34.

STAN BIERNY. — A. Kapitał zakładowy, podzielony na 70 000 akcji po zł 100, razem zł 7 000 000·00; B. Kapitał amortyzacyjny z roku operacyjnego 1933 zł 384 525·86, z roku operacyjnego 1934 zł 559 293·00; Razem zł 943 818·86; C. Zobowiązania: różne zł 79 397·02, względem banków belgijskich zł 462 520·73; Razem zł 541 917·75. D. Rezerwa na zniszczenie opakowań zł 1541·37; E. Saldo rachunku strat i zysków zł 20 213·76; Ogółem stan bierny zł 8 507 491·74.

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje zł 16 648·34.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1934 r.

WINIEN. — Koszty ogólne Zarządu: Rada Nadzorcza, Zarząd i Komisja Rewizyjna zł 88 132·89; Koszty produkcji i zakupów zł 1 260 741·51; Koszty sprzedaży zł 182 888·50; Koszty finansowe (procenty i prowizje zapłacone) zł 70 110·37; Podatki państwowe i komunalne zł 83 699·44; Świadczenia społeczne poniesione przez Spółkę zł 36 463·99; Dobroczynność zł 1 424·70; Razem wszystkie koszty zł 1 723 461·20. Amortyzacja w roku operacyjnym zł 559 293·00; Zysk zł 20 213·76; Razem zł 579 506·76; Ogółem zł 2 302 967·96.

MA. — Suma brutto sprzedaży zł 2 301 467·96; Wpływy różne: Procenty od Pożyczki Narodowej zł 1 500·00; Ogółem zł 2 302 967·96.

1400

Polska Akcyjna Spółka Telefoniczna

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

zatwierdzony na Walnem Zgromadzeniu Akcjonariuszów w dn. 21 maja 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Nieruchomości: a) grunty zł 1 691 567·91, b) budynki zł 7 487 569·63; 2) Urządzenia telefoniczne: a) sieci telefoniczne zł 131 538 621·22, b) maszyny zł 870 111·00; 3) Narzędzia zł 367 072·97; 4) Ruchomości zł 878 416·29; II. Majątek płynny: 5) Gotówka w kasach i bankach zł 2 365 145·80; 6) 6% Pożyczka Narodowa zł 609 600·00; 7) Akcje Banku Polskiego zł 18 150·00; 8) Materjały zł 6 049 710·65; 9) Materjały w drodze zł 154 697·95; 10) Dłużnicy zł 3 360 952·86; 11) Sumy przechodnie zł 68 875·82; Sumy pozabilansowe: Rachunki z oddziałami zł 54 631 609·53; Razem suma stanu czynnego zł 210 092 101·63.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny zł 42 477 120·00; 2) Kapitał zapasowy zł 3 525 863·29; II. Kapitał amortyzacyjny zł 41 319 015·16; III. Kapitał obligacyjny zł 54 741 198·02; IV. Zobowiązania: 1) Wierzyciele zł 3 621 824·85; 2) Fundusz na opłacenie podatku dochodowego zł 2 853 769·40; 3) Sumy przechodnie zł 463·37; 4) Zyski z lat poprzednich zł 1 190 000·00; 5) Odpis na kapitał zapasowy zł 573 123·80; 6) Odpis na cele humanitarno-społeczne zł 60 859·81; V. Zysk do podziału zł 5 097 254·40; VI. Sumy pozabilansowe: Rachunki z oddziałami zł 54 631 609·53; Razem suma stanu biernego zł 210 092 101·63.

Rachunek zysków i strat za 1934 r.

WPLYWY. — Wpływy za abonament i inne w Warszawie i Oddziałach: Razem zł 28 011 652·77.

WYDATKI. — 1) Wydatki eksploatacyjne sieci telefonicznych w Warszawie i Oddziałach zł 12 667 768·80; 2) Amortyzacja majątku zł 6 754 048·31; 3) Odpis na podatek dochodowy zł 2 858 597·65; 4) Odpis na kapitał zapasowy zł 573 123·80; 5) Odpis na cele humanitarno-społeczne zł 60 859·81; 6) Zysk do podziału zł 5 097 254·40; Razem zł 28 011 652·77.

1484

Wydawnictwo Kurjer Polski, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

Towarzystwo Starachowickich Zakładów Górniczych, Sp. Akc.

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY

	zł
Grunty i lasy	14 683 590.15
Budynki fabrycz. i mieszkalne	21 858 092.77
Urządzenia techniczne	36 726 640.91
Inwentarz żywy i martwy	565 005.64
Gotówka w kasach i bankach	62 229.54
Papiery procentowe	363 305.75
Weksle w portfelu i w inkasie	164 657.19
Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach	1 840 843.79
Surowce i materj. pomocnicze	3 841 376.59
Półfabrykaty	4 534 459.90
Gotowe wyroby	3 496 327.90
Dłużnicy	3 875 448.30
Rozpoczęte roboty inwestycyjne	1 766 008.16
Wątpliwe należności	162 741.14
Różnica kursu na pożyczce długotermin.	1 132 762.00
Rachunek przechodni	168 164.33
	<u>95 241 654.06</u>

Sumy pozabilansowe

Depozyty	389 805.00
Weksle kaucyjne	400 740.00
Różni za kaucje	2 342 928.00
Różni za gwarancje	22 530 538.13
Weksle zdyskontowane	72 530.07
	<u>25 736 541.20</u>

STAN BIERNY

	zł
Kapitał zakładowy	26 400 000.00
Kapitał zapasowy	2 849 349.34
Kapitał umorzenia	33 639 538.13
Akcepty	1 267 244.65
Banki — pożyczki krótkoterm.	9 979 309.00
Kredyty hipoteczne	7 449 829.21
Wierzyciele	3 070 168.58
Zaliczki i pożyczki Ministerstwa Spraw Wojskowych	9 291 959.49
Fundusz pomocy szkolnej	47 930.43
Rezerwa na dłużnikach wątpl.	21 616.12
Dywidenda niepodnies. za 1932 r.	25 738.00
Rachunek przechodni	624 971.11
Zysk za 1934 r.	574 000.00
	<u>95 241 654.06</u>

Sumy pozabilansowe

Różni za depozyty	389 805.00
Różni za weksle	400 740.00
Kaucje	2 342 928.00
Gwarancje	22 530 538.13
Zyro obligo	72 530.07
	<u>25 736 541.20</u>

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN

	zł
Koszt własny sprzed. produkcji	17 820 064.94
Koszty administr. i ogólne w W-wie	495 011.85
Koszty sprzed., składki w związkach i izbach, propaganda, ekspedycja i przewozy, koszty syndyk., licencje, patenty	1 021 084.11
Procenty	1 054 143.55
Podatki i opłaty stemplowe	738 327.04
Roczne umorzenie różnicy kursowej i kosztów, wynikłych przy realizacji obligacji	62 931.84
Odpisy na dłużnikach wątpliw.	21 616.12
Umorzenie budowli, maszyn i urządzeń	2 858 793.83
Zysk za 1934 r.	574 000.00
	<u>24 645 973.28</u>

MA

	zł
Przychód brutto	24 645 973.28
	<u>24 645 973.28</u>

AKTYWA. — Maszyny i urządzenia techniczne zł 190 465.04; Ruchomości zł 14 277.40; Kasa i banki zł 996.65; Weksle w portfelu zł 150.00; Materjały zł 2 006.73; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 17 640.13, b) dostawcy zł 1 453.05, c) różni zł 21.00; Razem dłużnicy zł 19 114.18; Weksle protestowane zł 1 488.01; Sumy przechodnie zł 50.00; Straty: a) straty za lata ubiegłe zł 379 774.00; Straty za 1934 r. zł 18 984.40; Razem straty zł 398 758.40; Suma bilansowa zł 627 305.01.
Różni za zobowiązania z tytułu zyr na wekslach zł 3 260.50; Ogółem aktywa zł 630 565.51.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 450 000.00; Akcepty własne zł 60 711.26; Wierzyciele: a) odbiorcy zł 5 230.05, b) dostawcy zł 27 645.82, c) różni zł 69 822.17; Razem wierzyciele zł 102 698.02; Kaucje zł 240.00; Sumy przechodnie zł 13 655.73; Suma bilansowa zł 627 305.01.
Zobowiązania z tytułu zyr na wekslach odbiorców zł 3 260.50; Ogółem pasywa zł 630 565.51.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Straty za lata ubiegłe zł 379 774.00; Koszty administracyjne-handlowe zł 129 016.28; Koszty redakcji zł 350 592.55; Procenty zł 4 985.46; Podatki państwowe i komunalne zł 479.08; Odpisy na straty z rachunku dłużników zł 6 550.24; Odpisy na straty z rachunku ruchomości zł 6 747.53; Razem winien zł 878 145.14.

MA. — Wpływy własne zł 299 405.76; Subwencje zł 177 768.00; Wpływ sum, spisanych na straty w 1933 r. zł 50.00; Odpisy z rachunku wierzycieli zł 2 162.98; Straty za lata ubiegłe zł 379 774.00; Straty za 1934 r. zł 18 984.40; Razem ma zł 878 145.14.

1897

Łódzka Huta Szklana „Geba”, Spółka Akc. w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Place zł 60 000.00; Budynki fabryczne zł 151 263.73; Budynki mieszkalne zł 68 563.00; Maszyny i urządzenia zł 107 185.68; Urządzenia biurowe zł 4 852.80; Inwentarz i samochód: a) żywy zł 700.00, b) martwy zł 5 335.00; Razem zł 6 035.00; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 12 592.67; Banki zł 36 949.90; Papiery wartościowe zł 18 223.75; Weksle zł 46 695.19; Materjały zł 11 475.15; Towary gotowe zł 23 675.05; Dłużnicy a) akcjonariusze zł 93 720.00, b) odbiorcy zł 46 319.63, c) różni zł 25 970.64; Razem zł 166 010.27; Sumy przechodnie zł 3 630.00; Razem aktywa zł 717 152.19.

Za udzielone kaucje zł 137 000.00.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 400 000.00; Kapitał zapasowy saldo z roku ubiegł. zł 24 476.37, dopisane z zysku 1933 r. zł 7 200.00; Razem zł 31 676.37; II. Kapitał amortyzacyjny saldo z roku ubiegł. zł 91 181.02, dopisane w 1934 r. zł 16 184.74; Razem zł 107 365.76; III. Zobowiązania. Wierzyciele a) dostawcy zł 5 903.67, b) odbiorcy zł 50.00, c) różni zł 7 961.97; Razem zł 13 915.64; Sumy przechodnie zł 71 901.10; Zysk do podziału przenies. zysku z 1933 r. zł 5 418.38, zysk w r. operac. 1934 zł 86 874.94; Razem zł 92 293.32; Razem pasywa zł 717 152.19.
Różni za kaucje zł 137 000.00.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji zł 130 820.00; Koszty handlowe zł 101 901.76; Podatki i opłata stemplowa zł 97 755.64; Świadczenia socjalne zł 25 493.21; Procenty i damno zł 20 734.45; Straty zł 575.70; Amortyzacja zł 16 184.74; Zysk do podziału przenies. z 1933 r. zł 5 418.38, zysk w r. operac. 1934 zł 86 874.94; Razem zł 485 758.82.

MA. — Przeniesienie zysku z 1933 r. zł 5 418.38; Zysk na fabrykacji zł 469 116.94; Różne wpływy zł 11 223.50; Razem zł 485 758.82.

Podział zysku.

Na dywidendę zł 18.00 od akcji zł 72 000.00; Dotacja na kapitał zapasowy zł 12 000.00; Gratyfikacja dla urzędników za 1934 r. zł 3 005.00; Przeniesienie na 1935 r. zł 5 288.52; Razem zł 92 293.52.

Sprawozdanie za 1934 r. zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 15 maja 1935 r.

1405

Fabryka Wyrobów Ceramicznych „Opoczno”

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały. Grunty zł 100 570·75; Budowle: a) fabryczne zł 445 605·73, b) gospodarcze zł 29 243·81, c) mieszkalne zł 1 842·57; Razem zł 516 692·11; Maszyny zł 782 702·33; Utensylja zł 11 859·85; Laboratorium — inwentarz zł 5 546·25; Ruchomości biura: a) Zarządu zł 7 773·30, b) fabryki zł 4 990·41, Razem zł 12 763·71, Ogółem zł 1 430 135·00.

II. Majątek płynny. — Kasa: a) Zarządu zł 5 141·52, b) fabryki zł 510·46; Banki zł 5 530·36; Papiery wartościowe zł 910·00; Papiery wartościowe w kaucjach zł 4 400·00; Weksle w portfelu zł 2 875·00; Materiały: a) surowce, remanent zł 30 004·65, b) pomocnicze, remanent zł 16 162·46, c) węgiel, remanent zł 3 124·90; Półfabrykaty zł 22 206·77; Wyroby gotowe zł 32 867·48; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 141 164·29, b) dostawcy zł 7 565·49, c) różni fabryki zł 1 965·85, d) różni Zarządu zł 10 145·42, e) wątpliwe należności: 1) weksle protestowane zł 2 447·67, 2) wątpliwi dłużnicy zł 17 324·83; Razem zł 180 613·55; Sumy przechodnie, wydatki dotyczące okresu przyszedłego zł 4 244·35; Razem zł 1 738 726·50.

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 5 000·00; Weksle gwarancyjne zł 52 840·03; Weksle obce w obliżu zł 22 308·53.

Uwaga do bilansu. Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych wynosi zł 7 342·46.

PASYWA. — I. Kapitały własne. — Kapitał zakładowy zł 1 000 000·00; Kapitał zapasowy: a) saldo z 1933 r. zł 48 542·34, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 1 432·64, Razem zł 49 974·98.

II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z 1933 r. zł 269 565·28, b) dopisano wg. uchwały Walnego Zgromadzenia z bilansu 1933 r. zł 16 475·30, c) dopisano w roku sprawozdawczym zł 95 493·10, Razem zł 381 533·68, d) odpisano w roku sprawozdawczym na pokrycie zużytych maszyn zł 450·00, pozostaje zł 381 083·68.

III. Zobowiązania. — I) Wierzyciele: a) akcepty zł 36 399·24, b) banki zł 19 848·53, c) długi hipoteczne zł 66 000·00, d) dostawcy zł 25 092·71, e) odbiorcy zł 1 715·16, f) różni Zarządu zł 114 202·80, g) różni fabryki zł 21 551·10, Razem zł 284 809·54; 2) Fundusze i zobowiązania specjalne: a) rachunek czekowy zł 1 600·00, b) niepodniesiona dywidenda zł 4 072·00, Razem zł 5 672·00; 3) Wierzytelności wątpliwe — r. k różnic kursowych przejściowy zł 2 557·73; 4) Sumy przechodnie — dochody, dotyczące okresu przyszedłego zł 59·24; Czysty zysk zł 14 569·33; Razem zł 1 738 726·50.

Sumy pozabilansowe. — Banki za gwarancje zł 3 000·00; Różni za gwarancje zł 2 000·00; Różni za weksle gwarancyjne zł 52 840·03; Weksle obce w obliżu zł 22 308·53.

Uwaga do bilansu. Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych wynosi zł 7 342·46.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej; Koszty generalne zł 101 007·97; Koszty fabryczne zł 59 725·87; Razem zł 160 733·84; Koszty fabrykacji: Surowce, zużyte do produkcji zł 138 444·25; Materiały pomocnicze, zużyte do produkcji zł 42 919·43; Węgiel, zużyty do produkcji zł 81 415·49; Robocizna zł 129 726·25; Konserwacja ruchomości zł 994·15; Konserwacja nieruchomości zł 3 715·42; Razem zł 397 214·99; Koszty sprzedaży — koszty zbytu zł 47 713·36; Odpisy amortyzacyjne — odpisano na amortyzację wg. specyfikacji zł 95 493·10; Straty na dłużnikach zł 3 632·47; Różnica na wyrobach gotowych zł 25 634·36; Różnica na półfabrykatkach zł 4 423·96; Czysty zysk zł 14 569·33; Razem zł 749 415·41.

ZYSKI. — Sprzedaż netto zł 748 703·66; Zysk na różnicy kursu zł 530·75; Zysk na papierach wartościowych zł 176·00; Razem zł 749 415·41.

1413

PODRÓŻUJCIE SAMOLOTAMI

Towarzystwo Wyrobów Działanych i Tkanych „R. Lipszyc”

Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 57 000·00; Budynki: fabryczne zł 240 855·00, mieszkalne zł 170 924·90; Urządzenia techniczne, maszyny i utens. zł 263 135·26; Inwentarz biurowy zł 34 816·77; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 17 203·40; Papiery procentowe zł 1 824·00; Weksle zł 2 301·60; Udziały zł 1 200·10; Materiały surowe zł 26 157·68; Półfabrykaty zł 9 846·19; Gotowe wyroby zł 59 438·06; Dłużnicy: akcjonariusze zł 1 447·50, odbiorcy zł 44 542·43, różni zł 13 013·48; Sumy przechodnie zł 1 098·00; Straty do 1931 r. zł 371 894·82, mniej zysk za 1934 r. zł 1 163·83; Ogółem zł 370 730·99; Razem zł 1 315 535·36.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 510 000·00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z r. ub. zł 133 810·87, dopisano w 1934 r. zł 28 570·98; Zobowiązania: dostawcy zł 31 684·44, odbiorcy zł 111·40, akcepty zł 49 034·87, podatki zł 3 516·85, różni zł 61 916·45, wierzyteln. hipot. zł 344 407·50; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 152 482·00; Razem zł 1 315 535·36.

Kwota zobowiązań zagranicznych zł 39 516·62.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty administracyjne ogólne zł 36 951·54; Koszty fabryczne zł 90 753·45; Koszty kredytów zł 12 432·95; Podatki państwowe i komunalne zł 22 483·57; Amortyzacja zł 28 570·98; Straty na dłużnikach i inne zł 40 194·51; Zysk za 1934 r. zł 1 163·83; Razem zł 232 550·83.

MA. — Nadwyżka na towarach zł 194 837·50; Różnice kursowe i wpływy zł 37 713·33; Razem zł 232 550·83.

1424

Spółka Akcyjna Przędzalni Wełny Czesankowej „Dąbrówka”

W ŁODZI

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 160 533·33; Budynki: A. Dom mieszkalny: a) mieszkalne zł 907 265·45, b) gospodarcze zł 55 224·64, łącznie zł 962 490·09; B. Posesja fabryczna: a) fabryczne zł 477 805·51, b) gospodarcze zł 4 683·65, łącznie zł 482 489·16; Razem zł 1 444 979·25; Maszyny i urządzenia zł 1 605 999·24; Ogółem zł 3 211 511·82; II. Majątek płynny: Papiery wartościowe zł 256·93; Pożyczka Narodowa zł 2 400·00; Dłużnicy (różni) zł 1 385 533·14; Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczące okresu przyszedłego zł 187·10, b) inne zł 8 856·38; Razem zł 9 043·48; Ogółem zł 1 397 233·55; Strata za 1934 r. zł 2 939·08; Suma aktywów zł 4 611 684·45.

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje żyrowe zł 437 727·91.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 000 000·00; Kapitał zapasowy: a) saldo z 1933 r. zł 1 032 155·47, b) dopisano w 1934 r. zł 1 852·60; Razem zł 1 034 008·07; Ogółem zł 2 034 008·07; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z 1933 r. zł 1 472 534·60, b) odpisano na kapitał zapasowy zł 1 852·60, zostało zł 1 470 682·00, c) dopisano w 1934 r. zł 71 432·70; Ogółem zł 1 542 114·70; III. Zobowiązania: Wierzyciele (różni) zł 1 012 788·62; Sumy przechodnie: a) dochody, dotyczące okresu przyszedłego zł 18 373·33, b) inne zł 4 399·73; Razem zł 22 773·06; Ogółem zł 1 035 561·68; Suma pasywów zł 4 611 684·45.

Sumy pozabilansowe. — Udzielone gwarancje żyrowe zł 437 727·91.

Uwaga. — Zobowiązań zagranicznych z końcem 1934 roku nie było.

Rachunek zysków i strat za 1934 r.

PRZYCHÓD. — Czynnosc z nieruchomości zł 43 913·11; Odszkodowanie za zużycie maszyn zł 71 432·70; Inne wpływy zł 3 207·55; Strata za 1934 r. zł 2 939·08; Razem zł 121 492·44.

ROZCHÓD. — Koszty administracji ogólnej zł 1 700·00; Koszty kredytów zł 1 942·03; Podatki państwowe i komunalne zł 8 968·16; Różnice kursowe zł 118·68; Odpis amortyzacyjny zł 71 432·70; Utrzymanie domu mieszkalnego zł 31 344·97; Inne wydatki zł 5 985·90; Razem zł 121 492·44.

1443

A. Piasecki Fabryka Czekolady w Krakowie

Spółka Akcyjna

Bilans netto w dn. 31 grudnia 1934 r.

STRONA CZYNNA		zł	zł	STRONA BIERNA		zł	zł
I. — Majątek stały				I. — Kapitały własne			
1) Grunty			216 444'14	1) Kapitał zakładowy			1 170 000'00
2) Budynki: a) fabryczne	886 260 00			2) Fundusz zapasowy:			
b) gospodarcze	202 569 71			a) stan z roku ubiegłego	390 000'00		
c) mieszkalne	132 320 00	1 221 149'71		b) zmiany w 1934 r.	—	390 000'00	
3) Urządzenia techniczne:				3) Fundusz rezerwowy			374 911'03
Maszyny		1 968 274 40		II.—Kapitały amortyzac.			
4) Ruchomości i narzędzia		985 618 32		4) Fundusz amortyzacyjny bu-			
II.—Majątek płynny				dynków	322 033 31		
5) Gotówka: a) w kasie	8 803 09			5) Fundusz amortyzacyjny ma-			
b) w P. K. O.	28 957 82			szyn	948 171 32		
c) w innych bank.	16 779 11	54 540 02		6) Fundusz amortyzacyjny ru-			
6) Papiery procentowe		24 000 00		chomości i narzędzi	393 370 30	1 663 574'93	
7) Weksle: a) w zapasie	4 907 20			III.—Zobowiązania			
b) w inkasie	417 50	5 324 70		7) Wierzyciele:			
8) Akcje i udziały		7 631 25		a) akcepty	735 612 20		
9) Materjały: a) surowe	265 649 13			b) banki	433 787 00		
b) pomocnicze i				c) zaległe podatki	92 598 62		
pędne	47 501 17	873 965 35		d) dostawcy	916 462 69		
c) opakowania	560 815 05	157 442 06		e) różni	451 693 70		
10) Półfabrykaty		180 556 34		f) odbiorcy	412 648 47	3 042 802'68	
11) Wyroby gotowe				8) Dywidenda niepodjęta		3 832 86	
12) Dłużnicy: a) odbiorcy	621 041 14			9) Sumy przechodnie, dotyczące			
b) dostawcy	2 433 55			okresu przyszłego		3 283 75	
c) różni	43 410 29						
d) wątpliwe:							
weksle protest.	24 011 49	901 724 90					
w post. rewind.	210 828 43						
13) Sumy przechodnie, dotycz.		28 996 55					
przyszł. okresu							
14) Strata z 1933 r.	24 993 64						
mniej nadwyżka z 1934 r.	2 256 13						
strata		22 737 51					
		<u>6 648 405 25</u>				<u>6 648 405 25</u>	
Sumy pozabilansowe				Sumy pozabilansowe			
Depozyty	89 893 00			Różni za depozyty	89 893 00		
Gwarancje	267 180 70			Różni za gwarancje	267 180 70		
Różni za depozyty		145 660 00		Depozyty własne		145 660 00	
Różni za gwarancje wydane		851 700 00		Gwarancje wydane		851 700 00	
Rymesy żyrowane		46 797 32		Zobowiąz. żyrowe na rymesach		46 797 32	

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

STRATY		zł	ZYSKI		zł
Strata z 1933 r.		24 993 64	Wyroby własne		2 248 745 93
Koszty administracji		221 050 96	Strata:		
" wytwarzania		566 829 58	strata z 1933 r.	zł 24 993 64	
" sprzedaży		339 268 19	mniej nadwyżka za 1934 r.	zł 2 256 13	22 737 51
" reklamy		62 599 37			
Odsetki i prowizje bankowe		189 497 61			
Skonta i rabaty		599 863 98			
Podatki i należności skarbowe		160 221 03			
Świadczenia społeczne		77 562 65			
Należności nieściągalne		29 596 43			
		<u>2 271 483 44</u>			<u>2 271 483 44</u>

Zarząd:

Adam Piasecki m. p., pp. Władysław Jagiello m. p.

Komisja Rewizyjna:

Inż. Ludwik Dyduch m. p., Stefan Reicher m. p.

Bank Kwilecki, Potocki i S-ka, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Bilans roczny (netto) na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA		PASYWA	
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim i P. K. O.	503 999·52	Kapitały własne:	
Waluty zagraniczne	26 612·79	a) zakładowy	3 000 000·00
Papiery wartościowe:		b) zapasowy	635 061·59
a) pożyczki państwowe	8 720·49	c) inne rezerwy	200 000·00
b) papiery hipoteczne	4 227·98	d) fundusz amortyzacyjny	700 353·40
c) akcje	234 852·04		4 535 414·99
Papiery wartościowe kapitału zapasowego	154 380·60	Wkłady:	
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych	239 555·75	a) terminowe	3 018 312·39
Towary	188 445·27	b) à vista	1 079 601·38
Banki krajowe	58 613·96		4 097 913·77
„ zagraniczne	64 659·06	Rachunki bieżące (saldo kredytowe)	1 795 584·59
Weksle zdyskontowane	3 395 877·95	Redyskonto weksli	3 088 075·00
Akcepty Banku Akceptacyjnego zł 6 573 816·60		Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego	4 850 836·60
Rachunki bieżące (saldo debetowe):		Banki krajowe	134 507·68
a) zabezpieczone	4 126 392·42	Banki zagraniczne	3 762·21
b) niezabezpieczone	1 574 891·76	Bank Akceptacyjny	zł 6 573 816·60
Należności z układów konwersyjnych	4 614 533·82	Wierzyciele hipoteczni	86 700·00
Nieruchomości	3 254 039·95	Różne rachunki	78 224·55
Różne rachunki	104 935·49	Zysk za 1934 r.	3 903·23
Strata	120 184·37		
	18 674 922·62	Zobowiąz. z tytułu udzielonych gwarancyj	18 800·00
Udzielone gwarancje	18 800·00	Różni za inkaso	57 019·55
Inkaso	57 019·55		
	18 750 742·17		18 674 922·62
			18 800·00
			57 019·55
			18 750 742·17

Rachunek zysków i strat za 1934 r.

STRATY	ZYSKI		
Strata z 1932 r.	120 184·37	Procenty i prowizje pobrane	919 872·07
Procenty i prowizje wypłacone	789 085·42	Różnice kursowe	18 675·24
Koszty handlowe	564 160·57	Dochody z nieruchomości	80 369·98
Podatki	75 681·08	Zysk na towarach	469 497·33
Amortyzacja	46 949·35	Zyski na papierach wartościowych	13 018·65
Odpisy na dłużnikach	26 598·83	Zwrot sum dawniej odpisanych	3 641·70
Różne	1 696·49	Dochód za wydzierżawienie śpichrza na Tamie	3 000·00
		Strata z 1932 r.	120 184·37
		Zysk za 1934 r.	3 903·23
			116 281·14
	1 624 356·11		1 624 356·11

1422

Zjednoczona Fabryka Żarówek, Spółka Akc. w Warszawie

Bilans na dz. 31/III 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Budynki zł 158 214·05; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 416 568·86; Inwentarz biurowy zł 55 294·64; Razem zł 630 077·55; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 73 708·73; Papiery procentowe zł 41 745·00; Weksle w portfelu zł 88 792·77; Weksle w inkasie zł 5 416·96; Materjały zł 78 794·04; Półfabrykaty zł 18 145·20; Towary gotowe zł 151 104·87; Odbiorcy zł 1 340 657·16; Dostawcy zł 950·93; Różni zł 94 321·43; Zaliczenia pocztowe zł 4 484·12; Sumy przechodnie zł 6 075·35; Razem zł 1 904 196·56; Ogółem zł 2 534 274·11.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 364 800·00; Kapitał zapasowy — saldo z roku ubiegłego zł 35 582·33, dopisano w roku sprawozd. zł 758·80, Suma zł 36 341·13; Razem zł 401 141·13. II. Fundusz amortyzacyjny — saldo z roku ubiegłego zł 237 181·65, dopisano w roku sprawozd. zł 5 658·72, Razem zł 242 840·37; III. Zobowiązania: Dostawcy zł 97 724·18; Odbiorcy zł 4 870·39; Różni zł 1 744 234·50; Niepodniesiona dywidenda zł 1 270·84; Sumy

przechodnie zł 11 815·37; Razem zł 1 859 915·28; Zysk zł 30 377·33; Ogółem zł 2 534 274·11.

Sumy pozabilansowe. — Kaucje zł 5 693·00; Weksle depozytowe zł 98 940·00; Kaucje hipoteczne zł 36 000·00; Różni za depozyty zł 31 400·00; Magazyny konsygnacyjne zł 189 605·00; Żyra zł 120 647·34; Razem zł 482 285·34.

Różni za kaucje zł 5 693·00; Różni za weksle depozytowe zł 98 940·00; Różni za kaucje hipoteczne zł 36 000·00; Depozyty zł 31 400·00; Różni ewidencyjne magazynów konsygnacyjnych zł 189 605·00; Różni za żyra zł 120 647·34; Razem zł 482 285·34.

Rachunek strat i zysków na dz. 31/III 1935 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 300 644·65; Koszty fabrykacji zł 414 296·74; Koszty sprzedaży zł 209 761·21; Podatki i opłaty zł 237 857·79; Straty na odbiorcach zł 85 954·10; Zysk zł 30 377·33; Razem zł 1 278 891·82.

MA. — Sprzedaż żarówek zł 1 070 465·18; Sprzedaż lamp radiowych zł 200 368·89; Procenty i skonto zł 7 709·62; Różnice kursowe zł 348·13; Razem zł 1 278 891·82.

1433

Zakłady Elektromechaniczne Rohn-Zieliński, Sp. Akc. Licencja Brown Boveri w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Fabryka w Zychlinie (szacunek ubezpieczeniowy zł 2 350 958-00); Grunty zł 50 000-00; Budynek fabryczny zł 341 617-39; Budynek mieszkalny zł 190 000-00; Urządzenia techniczne zł 1 208 214-67; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 830-00, b) martwy zł 23 884-34; Fabryka w Cieszynie (szacunek ubezpieczeniowy zł 800 000-00); Grunty zł 50 000-00; Budynek fabryczny zł 101 049-15; Budynek mieszkalny zł 82 540-34; Urządzenia techniczne zł 447 661-79; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 12 114-30; Nieruchomości w Warszawie: a) Al. Jerolimskie 105 (szacunek ubezpieczeniowy zł 657 580-00); Grunty zł 1 237 904-64; Budynek zł 554 379-45; b) Bielańska 6 (szacunek ubezpieczeniowy zł 542 660-00); Dom mieszkalny zł 458 178-30; c) udziały w Spółdzielni Mieszkaniczej zł 27 720-00; Ruchomości biurowe w Warszawie zł 25 101-58; Zdemontowane maszyny w Warszawie zł 50 000-00; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 135 624-17; Papiery procentowe zł 5 760-00; Weksle w portfelu i inkasie zł 1 382-66; Akcje zł 7 993-65; Surowce zł 573 338-91; Półfabrykaty zł 211 825-93; Gotowe wyroby i towary zł 520 048-85; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 419 167-38; b) dostawcy zł 4 845-12; c) różni zł 91 111-84; Wątpliwe należności: 1) Weksle protestowane zł 3 403-74; 2) inne zł 2 135-08; Kaucje gotówkowe zł 3 635-20; Sumy przechodnie zł 8 140-05; Razem zł 6 849 608-53.

Gwarancje, depozyty zł 202 185-90; Zobowiązania z tytułu zryta zł 347 642-32.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 4 000 000-00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 279 753-84; b) dopisano w 1934 r. zł 4 830-79; Kapitał amortyzacyjny, dopisany w 1934 r. zł 184 955-73; Zobowiązania: wierzyciele: a) akcepty zł 385 201-45; b) banki zł 157 185-00; c) kredyty długoterminowe zł 749 790-74; d) zaległe podatki: zł 67 208-72, e) dostawcy zł 531 974-36; f) odbiorcy zł 325 253-83; g) różni zł 149 844-00; Sumy przechodnie zł 8 601-64; Zysk zł 5 010-43; Razem zł 6 849 608-53.

Różni za gwarancje, depozyty zł 202 185-90; Zobowiązania z tytułu zryta zł 347 642-32.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji i sprzedaży zł 671 959-95; Koszty fabrykacji i koszt własny sprzedanych towarów obcych zł 1 751 510-91; Koszty kredytów zł 124 102-57; Podatki państwowe i komunalne zł 87 547-18; Utrzymanie nieruchomości zł 35 492-33; Odpisy amortyzacyjne zł 184 955-73; Zysk zł 5 010-43; Razem zł 2 860 579-10.

MA. — Sprzedaż towarów zł 2 713 660-44; Prowizje otrzymane zł 61 622-37; Odsetki i skonta zł 20 316-15; Komorne z nieruchomości zł 37 897-52; Różnice kursowe zł 6-26; Różne dochody zł 27 076-36; Razem zł 2 860 579-10.

1124

Lubań—Wronki. Przemysł Ziemniaczany

SPOŁKA AKCYJNA

Bilans per 31 lipca 1934 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały. Grunty zł 115 395-00; Wronki zł 63 322-00; Toruń zł 35 700-00; Staw zł 7 500-00; Wągrowiec zł 4 580-00; Bronisław zł 25 000-00; Razem zł 251 497-00; Budynek Luboń zł 2 409 186-29; Wronki zł 607 249-12; Toruń zł 540 095-37; Staw zł 404 379-07; Wągrowiec zł 208 746-65; Bronisław zł 63 827-60; Razem zł 4 233 484-10; Maszyny i urządzenia fabryczne Luboń zł 4 608 840-61; Wronki zł 897 743-48; Toruń zł 731 112-15; Staw zł 284 196-59; Wągrowiec zł 328 700-40; Bronisław zł 373 305-66; Razem zł 7 225 898-89; Bocznice i tory kolejowe Luboń zł 250 900-00; Wronki zł 41 335-36; Toruń zł 36 400-00; Staw zł 37 700-00; Wągrowiec zł 17 761-22; Bronisław zł 56 250-00; Razem zł 440 346-58; Za-prze-g Luboń zł 3 027-50; Wronki zł 6 400-00; Toruń zł 1 182-25; Staw zł 1 280-25; Wągrowiec zł 2 730-00; Bronisław zł 2 700-00; Razem zł 17 320-00; Ruchomości Luboń zł 26 563-78; Wronki zł 21 068-00; Toruń zł 491-80; Staw zł 1 650-94; Wągrowiec zł 5 783-50; Bronisław zł 17 500-00; Razem zł 73 058-02; Samochody zł 63 000-00; Licencje zł 10 600-00. II. Majątek płynny: Gotówka w kasach i bankach zł 84 708-59; Papiery procentowe zł 462 251-81; Weksle zł 226 861-24; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 49 500-00; Materjały: worki zł 147 173-80;

beczki i skrzynie zł 14 376-55, klepki do beczek i obrczówka zł 87 895-95, chemikalje do produkcji kleju zł 17 335-49, opał zł 41 034-63, artykuły techn. i pomocnicze zł 192 366-94, razem zł 500 183-36; Półfabrykaty zł 246 857-16; Gotowe wyroby i towary zł 1 377 828-12; Dłużnicy: odbiorcy zł 364 905-87, dostawcy zł 57 001-71, różni zł 274 111-50, wątpliwe należności: a) weksle protest. z lat poprzednich zł 45 611-98, dto z r. 1933/34 zł 16 568-90, b) w postępowaniu rewindykacyjnym zł 6 022-24, c) inne zł 76 793-17, suma zł 144 996-29, razem zł 841 015-37. III. Inne aktywa: Sumy przechodnie, realizujące się w okresie przyszłym zł 597-76; Wątpliwe pretensje — 124-00 pozycje pro memoria zł 1-00 — zł 124-00; Razem zł 3 789 927-41; Strata z tyt. odpisów amortyzacyjnych zł 124 133-39, strata zł 1 252 661-26, razem zł 1 376 794-65; Ogólna suma zł 17 479 926-65.

Dłużnicy z poręczeń i kaucyj zł 1 459 047-00.

PASYWA. — I. Kapitały własne. Kapitał akcyjny zł 6 000 000-00; Fundusz rezerwy ustawowej zł 241 156-35; Fundusz rezerwy nadzwyczajnej stan z ubiegł. roku zł 4 269 030-31, dopisy w roku sprawozd. zł 87 937-73, razem zł 4 356 968-04, odpis straty z r. 1932/33 zł 118 659-83, razem zł 4 238 308-21, suma zł 10 479 464-56. II. Kapitał amortyzacyjny. — Stan z ubiegłego roku zł 1 726 377-72, dopisy w roku sprawozd. zł 124 133-39, razem zł 1 850 511-11, odpisy w roku sprawozd. zł 24 625-33, razem zł 1 825 885-78. — III. Zobowiązania: Wierzyciele — akcepty zł 362 102-15, banki zł 461 448-65, konsorcjum banków — kredyt zabezpieczony kaucją hipoteczną zł 3 280 531-37, razem zł 3 741 980-02, podatki zł 49 151-37, dostawcy zł 116 300-67, odbiorcy zł 223 804-93, różni zł 213 599-79, razem zł 4 706 938-93; Fundusz dla urzędników i robotn. stan z ubiegłego roku zł 19 042-35, dopisy w roku sprawozd. zł 87-06, razem zł 19 129-41, odpisy w roku sprawozd. zł 1 817-60, razem zł 17 311-81; Hipoteki zł 152 568-00; Redyskonto weksli zł 174 417-01; Sumy przechodnie dotyczące okresu bieżącego, realizujące się w okresie przyszłym zł 123 340-56, razem zł 5 174 576-31; Ogólna suma zł 17 479 926-65.

Zobowiązania z tyt. udzielonych poręczeń i kaucyj zł 1 459 047-00.

Uwaga. — Suma zobowiązań zagranicznych: £ ang. 107 152-53 — zł 2 872 637-35, \$ am. 28 802-97 — zł 152 585-75, Hfl. 46 911-49 — zł 167 849-30, różne waluty obce — zł 6 441-95, ogólna suma zł 3 199 512-35, w tem reportowane £ ang. 105 000 — zł 2 815 215-00.

Rachunek strat i zysków per 31 lipca 1934 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 611 300-06; Koszty fabrykacji i zakup surowca zł 4 373 832-48; Koszty sprzedaży zł 464 006-19; Straty na klientach z lat ubiegłych zł 190 195-84, z roku sprawozdawczego 1933/34 zł 3 668-87; Razem zł 193 864-71; Koszty kredytów zł 437 348-64; Koszty reportu £ angielskich zł 461 950-30; Podatki państwowe i komunalne zł 155 614-28; Świadczenia socjalne zł 116 832-16; Amortyzacje: budynki 1½% — zł 21 167-42, maszyny i urządzenia fabr. 1¼% — zł 90 298-73, zaprzęgi 1% — zł 173-20, bocznice i tory kolejowe 1% — zł 4 403-46, ruchomości 1% — zł 730-58, samochody 10% — zł 6 300-00, licencje 10% — zł 1 060-00, razem zł 124 133-39; Ogólna suma zł 6 938 882-21.

ZYSKI. — Rachunek sprzedaży towarów zł 5 240 136-38; Różnice kursowe zł 320 648-49; Wydział gospodarczy zł 1 302-69; Strata: z tyt. odpisów amortyzacyjnych zł 124 133-39, strata zł 1 252 661-26, razem zł 1 376 794-65; Ogólna suma zł 6 938 882-21.

„Lubań — Wronki“ — Przemysł Ziemniaczany
Spółka Akcyjna

Luboń, dn. 25 stycznia 1935 r.

Rada Nadzorcza: (—) St. Suryn Prezes

Zarząd: (—) G. Pelka, (—) W. Bielicki

Komisja Rewizyjna Rady Nadzorczej:

1410 (—) Zaluski, (—) St. Czechański, (—) L. Żółtowski

W bilansie firmy:

POLSKI BANK KOMUNALNY, S. A.

drukowanym w zesz. 21 tygodnika — w pozycji „Rachunki bieżące—a) zabezpieczone“ mylnie wydrukowano zł 7 774 987-02 — gdy powinno być zł 1 774 987-02.

W bilansie firmy:

ŚLĄSKI ZAKŁAD KREDYTOWY, S. A. W BIELSKU

drukowanym w zesz. 20 tygodnika — przy pozycji „Redyskonto weksli“ w pasywach mylnie podano kwotę zł 914 497-20 — gdy powinno być zł 914 497-37.

**Towarzystwo Przedsiębiorstw Górniczych „Tepege”, Sp. Akc.
w Warszawie**

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 149 200·00; Budynki: a) gospodarcze zł 4 426·36, b) mieszkalne zł 107 585·87; Urządzenia techniczne zł 598 270·07; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 480·00, b) martwy zł 13 407·70; Razem zł 873 370·00; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 1 520·26; Papiery wartościowe zł 2 566·50; Towary gotowe zł 200·00; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 55 944·36, b) dostawcy zł 507·76, c) różni zł 197 729·14, d) wątpliwe należności zł 3 050·29; Razem zł 261 518·31; Straty z lat poprzednich zł 144 904·69; Strata za 1934 r. zł 1 117·08; Ogółem zł 1 280 910·08.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 450 000·00; Zobowiązania: Wierzyciele: a) banki zł 142 563·37, b) zaległe podatki zł 311 656·48, c) dostawcy zł 145 293·12, d) odbiorcy zł 6 871·01, e) różni zł 220 717·88; Razem zł 827 101·86; Sumy przechodnie zł 3 808·22; Ogółem zł 1 280 910·08.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WYDATKI. — Koszty administracji ogólnej zł 19 427·97; Koszty produkcji zł 164 501·61; Wydatki gospodarstwa rolnego i leśnego zł 667·31; Odpisy amortyzacyjne zł 20 918·81; Razem zł 205 515·70.

WPLYWY. — Z produkcji wapienników w Płazie zł 202 976·37; Z gospodarstwa rolnego i leśnego zł 961·05; Dywidenda od akcyj w innych przedsiębiorstwach zł 461·00; Strata za 1934 r. zł 1 117·08; Razem zł 205 515·70.

1440

Grand Hotel w Łodzi, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Budynki zł 1 967 915·00; Instalacje zł 132 629·04; Inwentarz i urządzenie wewnętrzne zł 755 580·80; Remanenty zł 139 701·37; Gotówka, weksle i papiery wartościowe zł 14 912·03; Dłużnicy zł 21 500·67; Strata z lat poprzednich zł 285 340·19; Strata za 1934 r. zł 139 262·85.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 2 400 000·00; Fundusz zapasowy zł 19 876·48; Kapitał amortyzacyjny zł 655 530·20; Wierzyciele zł 381 435·27.

Ogółem zamknięto bilans sumą zł 3 456 841·95.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1934 r.

STRATY. — Pensje i robocizna zł 189 659·37; Koszty handlowe zł 34 223·09; Podatki zł 112 511·59; Świadczenia społeczne zł 22 796·58; Utrzymanie ruchomości i nieruchomości zł 18 038·87; Procenty, agio i dyskonto zł 18 676·74; Ogrzewanie zł 21 324·93; Amortyzacja zł 64 089·65.

ZYSKI. — Hotel zł 167 031·35; Bilardy zł 11 243·19; Komora ne zł 163 363·60; Zysk na piwnicy zł 419·83; Strata za 1934 r. zł 139 262·85.

Ogółem zamknięto rachunek strat i zysków sumą zł 481 320·82.

1447

Zakłady Chemiczne „Kofno”, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 138 780·21; Budynki fabr. gosp. i mieszk. zł 429 057·11; Urządzenia gospodarczo-techniczne zł 71 275·70; Maszyny i aparaty zł 1 014 761·79; Ruchomości zł 72 341·25; Patenty i licencje zł 11 443·54; Majątek płynny: Kasa i banki zł 3 209·00; Papiery procentowe zł 5 616·00; Materiały pomocnicze zł 4 491·52; Towary zł 74 570·91; Dłużnicy zł 79 903·10; Sumy przechodnie zł 39 122·37; Straty za 1934 r. zł 29 813·81; Razem zł 1 974 386·31.

PASYWA. — Kapitały własne: a) kapitał akcyjny zł 600 000·00, b) kapitał zapasowy zł 41 812·10; Kapitał amortyzacyjny zł 761 257·77; Wierzyciele zł 552 962·36; Sumy przechodnie zł 18 354·08; Razem zł 1 974 386·31.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty ogólne, produkcji i sprzedaży zł 445 568·43; Odpisy na amortyzację zł 110 852·90; Za spisane na straty (Dłużnicy) zł 28 500·00; Razem zł 584 921·33.

MA. — Wynagrodzenie za produkcję i prowizja zł 555 107·52; Straty za 1934 r. zł 29 813·81; Razem zł 584 931·33.

1448

„POLROPA” Naftowa Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA

I. — Majątek stały:	
Prawa naftowe	532 782·33
II. — Majątek płynny:	
Gotówka w bankach	136 372·96
Papiery procentowe	576 00
Dłużnicy: Różni	57 750·00
III. — Strata	67 307·36
	<u>794 788·65</u>

PASYWA

I. — Kapitały własne:	
Kapitał zakładowy	600 000·00
rezerwow	4 831·25
II. — Zobowiązania:	
Wierzyciele różni	189 957·40
	<u>794 788·65</u>

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN	
Koszty ogólne	14 918·60
Podatki państwowe i komunalne	359 65
Przeniesienie straty z lat ubiegłych	52 029·11
	<u>67 307·36</u>

MA

Strata:	
a) z lat ubiegłych	52 029 11
b) z roku bieżącego	15 278 25
	<u>67 307·36</u>
	<u>67 307·36</u>

1445

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe „Jakób Gutman”

Spółka Akcyjna w Będzinie

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Nieruchomości zł 395 679·68; Utensylja zł 16 806·66; Inwentarz lokomocji zł 19 950·14; Inwentarz żywy zł 2 243·00; Gotówka w kasie zł 8 703·72; Gotówka w bankach zł 23 124·79; Papiery wartościowe zł 23 406·69; Rymesy zł 63 546·08; Dokumenty w inkasie zł 4 427·77; Towary zł 825 736·14; Dłużnicy zł 1 161 020·58; Sumy przechodnie zł 4 793·91; Ogółem zł 2 549 439·16.

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje hipoteczne zł 82 000·00; Obligo żyrowe zł 321 631·62; Ogółem zł 403 631·62.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 1 000 000·00; Akcje subskrybowane na powiększenie kapitału akcyjnego zł 246 000·00; Kapitał zapasowy zł 303 794·04; Razem kapitały własne zł 1 549 794·04; Kapitał amortyzacyjny zł 33 031·39; Zobowiązania: a) akcepty zł 88 000·00, b) banki zł 104 215·00, c) dostawcy zł 391 289·05, d) odbiorcy zł 11 198·00, e) różni zł 154 793·25, f) niepodjęta dywidenda zł 40 000·00, g) należności nieściągalne zł 32 498·58; Razem zł 821 993·88; Sumy przechodnie zł 26 031·19; Zysk netto za 1934 r. zł 118 588·66; Ogółem zł 2 549 439·16.

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje odbiorców zł 82 000·00; Różni za żyra zł 321 631·62; Ogółem zł 403 631·62.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. — Koszty handlowe ogólne zł 491 754·82; Koszty sprzedaży zł 24 346·21; Odsetki zł 52 298·82; Podatki zł 114 649·04; Odpisania na amortyzację zł 7 857·70; Straty: a) na ubytku inwentarza lokomocji zł 24 756·17, b) na dłużnikach zł 97 105·63, c) na papierach wartościowych zł 161·75; Razem zł 122 023·55; Czysty zysk zł 118 588·66; Ogółem zł 931 518·80.

MA. — Zysk brutto ze sprzedaży towarów zł 845 261·96; Prowizje pobrane zł 31 898·43; Dochód z nieruchomości zł 4 962·09; Odsetki pobrane zł 19 668·37; Różnice kursowe na sprzedaży papierów wartościowych zł 3 130·41; Wpływy i restytucje spisanych strat na dłużnika zł 26 597·54; Ogółem zł 931 518·80.

1442

Kolej Lokalna Toruń—Czarnowo, Spółka Akcyjna

Bilans czysty z dn. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY		zł	zł
Wartość kolei Toruń — Czarnowo			
			275 000 00
Gotówka:			
Bank Związku Spółek Zarobkowych w Toruniu		1 893 60	
Kasa podręczna Spółki		1 382 27	3 275 87
Rachunek zysków i strat:			
Strata po dz. 31/XXII 1932 r.		1 161 778 51	
Strata za 1933 r.		97 801 36	1 259 579 87
			<u>1 537 855 74</u>
Papiery wartościowe marek niemieckich			
		606 00	
STAN BIERNY		zł	zł
Kapitał akcyjny			
			268 090 00
Rachunek waloryzacyjny			
			6 910 00
Rachunek kredytowanych niedoborów:			
a) Ministerstwo Komunikacji			
w kapitale		600 769 97	
w procentach		92 500 03	693 270 00
b) Dyrekcja Okr. Kol. P.			
w Toruniu:			
w kapitale		500 321 27	
w procentach		69 264 47	569 585 74
			<u>1 537 855 74</u>
Drożyty w papierach wartościowych marek niemieckich			
		606 00	
Rachunek zysków i strat za 1933 r.			
WINIEN		zł	zł
Wydatki eksploatacyjne:			
Odszkodowanie za nadzór		17 866 55	
Służba drogowa		47 569 10	
" stacynna		20 768 86	
" handlowa		1 056 57	
" konduktorska		3 663 55	
" trakcyjnej		2 082 02	
" parowozowa		30 142 32	
" wagonowa		1 532 31	
Naprawa taboru		12 295 61	
Wydatki inne		25 534 65	162 511 54
			<u>162 511 54</u>
MA		zł	zł
Dochody eksploatacyjne:			
Z przewozu osób		6 027 99	
" bagażu		4 30	
" towarów		46 773 40	
" poczty		7 011 32	
Czynsze za mieszkania		3 391 15	
Inne czynsze najmu i dzierż.		193 27	
Różne wpływy		1 248 25	64 649 68
Odsetki z lokacji			60 50
Strata za 1933 r.			97 801 36
			<u>162 511 54</u>
Powyzszy bilans i rachunek zysków i strat przyjęło Walne Zgromadzenie w dn. 20 grudnia 1934 r.			

Towarzystwo Kopalń Węgla „Flora”, Sp. Akc.

Bilans za rok operacyjny 1934.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Nadania i szyby zł 1 963 556 21; Grunty zł 314 045 18; Budyńki: a) kopalniane zł 1 181 002 97, b) gospodarcze zł 31 826 37, c) mieszkalne zł 470 575 91 = zł 1 683 405 25; Urządzenia techniczne: Maszyny zł 3 554 143 16; Kolejki kopalniane zł 621 721 23; Urządzenia kopalniane zł 193 899 80 = zł 4 369 764 19; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 28 060 00, b) martwy zł 920 806 46 = zł 948 866 46; Kopalnia Jan zł 1 720 158 23 = zł 10 999 795 52; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 30 899 19; Papiery procentowe 107 925 73; Weksle w portfelu zł 270 00; Materjały w magazynie zł 427 661 11; Zapas węgla zł 73 954 71; Dłużnicy: a) odbiorcy = zł 197 174 22, b) różni zł 1 163 031 65 = zł 1 360 205 87; Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokres.) zł 32 336 77 = zł 2 033 253 38; III. Strata za rok operacyjny 1934 zł 148 436 62; Ogółem zł 13 181 485 52.

Za udzielone żyro zł 65 000 00; Za otrzymane żyro zł 34 000 00 = zł 99 000 00; Razem zł 13 280 485 52.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 4 350 000 00; Kapitał zapasowy zł 7 500 00; Specjalna rezerwa, powstała z przerachowania bilansu zł 1 076 729 75 = zł 5 434 229 75; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z 1933 r. zł 4 326 428 00, b) odpisy na majątku stałym w związku z likwidacją szybu „Albert” zł 1 218 622 93 = zł 3 107 805 07, c) dopisano w roku sprawozdawczym zł 297 803 69 = zł 3 405 608 76; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty zł 978 915 12, b) banki zł 104 524 00, c) zaległe podatki zł 260 474 45, d) dostawcy zł 358 520 05, e) odbiorcy zł 629 587 72, f) różni zł 1 354 537 47; Zobowiązania z tytułu umów kartelowych zł 138 354 64; Zobowiązania specjalne: 1% wynagrodzenie od wydobytego węgla zł 89 662 05; Fundusz Ubezpiecz. od Wypadków zł 88 707 15 = zł 178 369 20; Kaucje otrzymane zł 76 807 24; Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokres.) zł 261 557 12 = zł 4 341 647 01; Ogółem zł 13 181 485 52.

Za udzielone żyro zł 65 000 00. Za otrzymane żyro zł 34 000 00 = zł 99 000 00; Razem zł 13 280 485 52.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 453 477 86; Koszty wydobywania zł 4 627 000 33; Koszty sprzedaży zł 27 162 93; Koszty kredytów zł 236 342 12; Podatki państw. i komunalne zł 179 101 81; Odpisy amortyzacyjne zł 297 803 69; Straty na majątku stałym w związku z likwidacją szybu „Albert” zł 271 572 19; Darowizna 2 domów drewnianych Stowarzyszeniu Opieki nad Niezatrudnioną Młodzieżą zł 58 352 76; Razem zł 6 150 813 69.

MA. — Sprzedaż węgla zł 6 000 107 63; Różnice kursu zł 2 269 44; Strata za 1934 r. zł 148 436 62; Razem zł 6 150 813 69.

Scott & Bowne, Spółka Akcyjna, Towarzystwo Pizemysłowo-Handlowe dla Wyrobów Chemiczno-Farmaceutycznych, Warszawa, ul. Okopowa 21/23

W dn. 11 maja 1935 r. odbyło się Walne Zgromadzenie Spółki, na którym mianowany przez Radę Nadzorczą zastępca zarządcy przedłożył sprawozdanie, bilans oraz rachunek strat i zysków Spółki na dz. 31 grudnia 1934 r. Walne Zgromadzenie udzieliło jemu, oraz Radzie Nadzorczej absolutorjum; natomiast sprawę udzielenia absolutorjum ustępującemu zarządcy odroczonego sposobu jego dłuższej nieobecności w kraju do Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki. Następnie została wybrana Rada Nadzorcza, w skład której wchodzi PP.: Dr. Czesław Wroczyński, Warszawa, Stefan Urbanowicz, Warszawa, Juliusz Jewelowski, Gdańsk, Aksel T. Holm, Aalesund i Stanley W. Knott, Londyn.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Wyrobów Bawełnianych I. K. Poznańskiego w Łodzi podaje do wiadomości, że uchwałą Walnego Zgromadzenia z dn. 2 maja 1935 r.

KAPITAŁ AKCYJNY SPÓŁKI

wynoszący zł 30 997 500, został obniżony o zł 2 532 500, t. j. do sumy zł 28 465 000, i w myśl art. 441 K. H. wzywa wierzycieli Spółki, aby, jeżeli nie zgadzają się na obniżenie, wnieśli swe sprzeciwy w ciągu 3 miesięcy, licząc od daty trzeciego ogłoszenia.

Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce, Spółka Akcyjna

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

DYWIDENDA ZA 1934 R. PO zł 5 (PIĘĆ) OD KAŻDEJ AKCJI

nom. wart. zł 100 będzie wypłacana, poczynając od dn. 15 czerwca 1935 r., w Biurze Zarządu Warszawa, Marszałkowska 136, w godzinach od 9 do 11 we wtorki i piątki, od dn. 1 sierpnia tylko w piątki, oraz w Banku Dyskontowym Warszawskim, Oddział w Krakowie, Rynek Główny Nr. 25.

1426

2159/22—25—23

Polskie Towarzystwo Zakładów Skody

Spółka z ogr. odp.

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

MAJĄTEK. — I. Majątek stały: Inwentarz biurowy Warszawy zł 37 050·58; Oddział w Łodzi zł 1 100·71; Oddział w Chorzowie zł 4 159·45; Razem zł 42 310·74; II. Majątek płynny: Kasa zł 6 128·40; Banki zł 122 851·60; Papiery procentowe zł 4 186·00; Kaucje gotówkowe, w papierach procentowych i wekslowe zł 23 271·03; Weksle w portfelu zł 163 854·45; Weksle w inkasie zł 27 285·49; Materjały: Gotowe wyroby i towary zł 438 390·20; Dłużnicy: Odbiorcy zł 1 674 145·99; Dostawcy zł 1 935·74; Różni zł 305 140·55; Razem zł 1 981 222·28; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 45 493·21; Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 6 541·64; Różne zł 23 524·59; Razem zł 30 066·23; Strata z lat poprzednich zł 226 288·48; Strata za 1934 r. zł 250 951·96; **Suma bilansu zł 3 362 300·07.**

ZOBOWIĄZANIA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 500 000·00; Wierzyciele: Akc. Tow. przedt. Zakłady Skody w Pradze zł 2 124 621·70; Dostawcy zł 15 834·00; Odbiorcy zł 24 455·69; Różni zł 651 417·85; Razem zł 2 816 329·24; Sumy przechodnie: Wydatki, dotyczące 1934 r. zł 25 400·01; Różne zł 20 570·82; Razem zł 45 970·83; **Suma bilansu zł 3 362 300·07.**

Sumy pozabilansowe. — Depozyty zł 10 000·00; Weksle gwarancyjne zł 11 050·00.

Uwaga. — Suma zobowiązań zagranicznych zł 2 124 621·70.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

STRATY. — Koszty handlowe zł 424 022·66; Podatki państwowe i komunalne zł 21 074·82; Świadczenia socjalne zł 25 950·04; Amortyzacja zł 7 008·73; Straty na dłużnikach zł 167 583·21; Straty na sprzedaży towarów zł 204 283·41; Różne zł 3 285·50; Razem zł 853 208·37.

ZYSKI. — Prowizje zł 208 573·03; Różnice kursowe zł 387 571·26; Procenty zł 2 698·53; Różne zł 3 413·59; Strata za 1934 r. zł 250 951·96; Razem zł 853 208·37.

1347

Danziger Privat — Actien — Bank Filiale Poznań

Gdański Prywatny Bank Akcyjny, Spółka Akc. w Gdańsku, Oddział w Poznaniu wraz z Wpłatnią w Grudziądzu i Oddziału w Starogardzie

Bilans roczny (netto) na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajowego oraz bony bezprocentowe funduszu inwestycyjnego zł 715 119·34; Waluty zagraniczne zł 57 605·38; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 535 901·36, b) papiery hipoteczne zł 3 504·04; Razem zł 539 405·40; Banki krajowe zł 343 717·91; Banki zagraniczne zł 363 737·40; Weksle zdyskontowane zł 454 516·77; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 2 431 848·62, b) niezabezpieczone zł 228 617·18; Razem zł 2 660 465·80; Nieruchomości zł 124 070·00; Różne rachunki zł 3 211·00; Weksle protestowane zł 38 700·50; Należności z tyt. transakcyj dewizowych na termin i raportowych zł 181 761·12; Strata zł 25 217·21; Razem zł 5 507 527·83.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 1 500 000·00, b) zapasowy zł 23 661·59, c) fundusz amortyzacyjny zł 8 030·00; Razem zł 1 531 691·59; Wkłady: a) terminowe zł 901 931·99, b) à vista zł 728 266·39; Razem zł 1 630 198·38; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 1 386 514·84; Zobowiązania inkasowe zł 180·85; Redyskonto weksli zł 27 568·07; Banki krajowe zł 132 674·52; Banki zagraniczne zł 526 286·09; Przekazy na bank zł 13 076·36; Rezerwa dla wątpliwych pretensyj zł 77 576·01; Zobowiązania z tyt. transakcyj dewizowych na termin i raportowych zł 178 975·02; Rachunek przejściowy różnic kursowych zł 2 786·10; Razem zł 5 507 527·83.

Gwarancje zł 91 915·65.

Inkaso zł 450 772·60.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

WINIEN. — Procenty i prowizje zł 135 262·65; Koszty handlowe zł 336 806·83; Podatki zł 20 804·98; Amortyzacja zł 3 315·00; Odpisy na dłużnikach zł 22 028·50; Różne zł 3 254·58; Razem zł 521 472·54.

MA. — Procenty i prowizje pobrane zł 386 835·17; Różnice kursowe zł 109 420·16; Strata zł 25 217·21; Razem zł 521 472·54.

1111

Łódzkie Waskotorowe Elektryczne Koleje Dojazdowe

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia w dn. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 2 348 275·25; Nieruchomości zł 1 533 673·54; Inwestycje kosztorysowe zł 17 595 205·40; Inwestycje, nieobjęte kosztorysami zł 3 090 907·99; Inwentarz i narzędzia zł 856 953·51; Koszty drukowania akcyj i opłata stemplowa zł 194 047·22; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 2 406·62; Gotówka w bankach zł 262 168·99; Papiery procentowe zł 511 806·98; Weksle zł 13 594·12; Akcje i udziały zł 1 154 620·98; Materjały zł 648 593·54; Dłużnicy zł 537 338·75; Kupony i amortyzacja obligacji zł 50 739·04; Sumy przechodnie zł 12 875·79; Razem zł 28 813 207·72.

Depozyty zł 100 000·00; Papiery procentowe jako kaucje zł 12 225·00.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 14 500 000·00; Kapitał zapasowy zł 766 524·15; Kapitał rezerwowy zł 1 380 995·65; Kapitał rezerwowy odnowienia zł 129 523·56; Kapitał obrotowy zł 153 003·20; Kapitał amortyzacyjny zł 9 041 927·38; Kapitał obligacyjny: Obligacje wylosowane zł 357 879·06; Obligacje niewylosowane zł 517 463·10; Zobowiązania: Wierzyciele zł 284 858·02; Kaucje złożone w Spółce zł 2 427·93; Niezapłacone wylosowane obligacje zł 44 597·56; Niezapłacone kupony od obligacji zł 90 814·67; Niepodniesiona dywidenda zł 7 325·00; Pasywa przejściowe zł 342 991·18; Sumy przechodnie zł 2 831·53; Zysk do podziału za 1934 r. zł 1 190 045·73; Razem zł 28 813 207·72.

Różni za depozyty zł 100 000·00; Depozyty kaucyjne zł 12 225·00.

Straty i zyski za 1934 r.

STRATY. — Wydatki eksploatacyjne zł 2 640 752·60; Świadczenia socjalne zł 175 059·41; Podatki zł 365 216·30; Różne straty zł 178 214·81; Zysk do podziału za 1934 r. zł 1 190 045·73; Razem zł 4 549 288·85.

ZYSKI. — Bilety jednorazowe zł 4 136 714·25; Bilety abonamentowe zł 256 901·00; Bilety grupowe zł 24 039·95; Przewóz towarów zł 1 396·88; Różne wpływy zł 126 853·50; Pozostałość z zysku za 1933 r. zł 3 373·27; Razem zł 4 549 288·85.

1112

KWARTALNIK

„Przegląd Lniarski”

czasopismo wydawane przez T-wo Lniarskie w Wilnie
omawia zagadnienia z dziedziny:

Uprawy lnu i konopi. — Doświadczalnictwa w zakresie uprawy roślin włókniastych. — Przeróbki słomy lnianej i konopnej na włóčno

oraz sprawy ekonomiczne związane z produkcją i przerobem **Krajowych surowców włóknienniczych**

Prenumerata roczna zł 5

Redakcja i administracja: Wilno, ul. Św. Jacka Nr. 2, tel. 7 15

Konto w P. K. O. 81 723

Prenumerując

„Lot Polski”

popieracie L. O. P. P.

Prenumerata roczna zł 12 — P. K. O. 7.860

Warszawa — Długa 50

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

ZAKŁAD CENTRALNY W WARSZAWIE
ALEJA JEROZOLIMSKA 1

ADRES TELEGRAFICZNY: KRAJOBANK

KAPITAŁ ZAKŁADOWY £ 150 000 000. REZERWY £ 70 549 831

ZAŁATWIA WSZELKIE OPERACJE BANKOWE

UDZIELA KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO, PRZEDWZYSTKIEM
POŻYCZEK INWESTYCYJNYCH DLA SAMORZĄDÓW W 7% OBLI-
GACJACH KOMUNALNYCH I POŻYCZEK W 7% LISTACH ZASTAWNYCH
NA MAJĄTKI ZIEMSKIE I NIERUCHOMOŚCI MIEJSKIE

EMISJE BANKU, WYSTAWIONE W PEŁNOWARTOŚCIOWEJ WALUCIE,
ZAOPATRZONE SĄ W GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA
ORAZ ZABEZPIECZONE HIPOTECZNIE

19 ODDZIAŁÓW W POLSCE

KORESPONDENCI WE WSZYSTKICH WIĘKSZYCH MIASTACH ŚWIATA

„POLMIN”

Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych

CENTRALA: LWÓW, ULICA AKADEMICKA 7

TELEFONY: 102-20 do 102-23

RAFINERJA W DROHOBYCZU

REPREZENTACJA W GDAŃSKU
POLISH PETROLEUM COMPANY
KREBSMARKT 7/8

PRZEDSTAWICIELSTWA ZAGRANICZ-
NE WE WSZYSTKICH STOŁECZNYCH
MIASTACH EUROPY

DZIĘKI DŁUGOLETNIJ PRAKTYCE RAFINE-
RYJNEJ I DOŚWIADCZENIOM NA POLU TECHNIKI
SMARNICZEJ, DOSTARCZAMY PRODUKTY SMA-
ROWE NAJWYŻSZYCH GATUNKÓW PO JAK
NAJŚCIŚLEJ SKALKULOWANYCH CENACH. ==

WŁAŚCIWE ZASTOSOWANIE WYSOKOWAR-
TOŚCIOWYCH OLEJÓW I SMARÓW „POLMIN”,
DOSTOSOWANYCH DO WARUNKÓW PRACY
WSZYSTKICH MASZYN I SILNIKÓW, ZAPEWNI
UZYSKANIE WSZELKICH KORZYŚCI, ZWIĄZANYCH
Z RACJONALNĄ GOSPODARKĄ SMARNICZĄ.

OLEJE I SMARY AUTOMOBILOWE „POLMIN”
SĄ DO NABYCIA WE WSZYSTKICH NASZYCH ODDZIAŁACH ORAZ
W PIERWSZORZĘDNYCH SKŁADACH Z AKCESORJAMI SAMOCHODOWEMI

ODDZIAŁY: BIAŁYSTOK, BYDGOSZCZ, DOLINA GDYNIA, JAROSŁAW, KALISZ,
KOWEL, KRAKÓW, LUBLIN, LWÓW, ŁÓDŹ, PIŃSK, PŁOCK, POZNAŃ,
RÓWNE, SIEDLCE, STRYJ, SOSNOWIEC, TOMASZÓW MAZOWIECKI,
TORUŃ, WARSZAWA, WILNO